ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ
ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು

ಸಂಶೋಧಕರು
ರಾಘವ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಡಾ. ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ
ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ. ಡಾ. ಜಿ. ಶಂಕರ್
ಸ. ಮ ಪ್ರ ದ. ಕಾಲೇಜು, ಅಜ್ಜರಕಾಡು
ಉಡುಪಿ

ಮಾನ್ಯತಾ ಕೇಂದ್ರ
ರಾಷ್ಟಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ಎಮ್.ಜಿ.ಎಮ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಉಡುಪಿ

2018

ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ
ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು

ಸಂಶೋಧಕರು
ರಾಘವ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಡಾ. ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ
ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಡಾ. ಜಿ. ಶಂಕರ್
ಸ. ಮ. ಪ್ರ. ದ. ಕಾಲೇಜು, ಅಜ್ಜರಕಾಡು
ಉಡುಪಿ

ಮಾನ್ಯತಾ ಕೇಂದ್ರ
ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ಎಮ್.ಜಿ.ಎಮ್ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಉಡುಪಿ

2018

ಅರ್ಪಣೆ

ಪೂಜ್ಯ ಅಪ್ಪಯ್ಯ, ಅಮ್ಮ

ದಿ! ಚಂದು ನಾಯಕ್ & ದಿ!ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನ

ಪೂಜ್ಯ ಅತ್ತೆ ಮಾವ

ಶ್ರೀ.ಕೆ.ಸಿ. ಅರಸು & ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾವೇರಮ್ಮ

ಸಂಶೋಧಕರ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಡಾ. ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಡಾ. ಜಿ. ಶಂಕರ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಇವರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ, ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಇದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವೀಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ: ಉಡುಪಿ
ದಿನಾಂಕ: 24-8-2018

ರಾಘವ
ಸಂಶೋಧಕರು

ಡಾ. ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ,
ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ,
ಡಾ. ಜಿ. ಶಂಕರ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಅಜ್ಜರಕಾಡು, ಉಡುಪಿ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಶ್ರೀ. ರಾಘವ ಇವರು ***ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು*** ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸ್ವಂತ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಇದರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ, ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಇವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ, ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಲು ನಾನು ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತೇನೆಂದೂ ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ: **ಉಡುಪಿ**

ದಿನಾಂಕ: 24-8-2018

ಡಾ. ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು
ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

Dr. RAMDAS PRABHU
Asst. Prof. in History
Dr. GSGWF College & PG Study Centre
Ajjarakadu, UDUPI - 576 101

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಂದಿನಿಂದ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಗೂ ಸಲಹೆ ಸಹಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಪ್ರೀತಿಯ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ. ಬಿ. ಉದಯ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ. ಮೋಹನ ಕೃಷ್ಣ ರೈ, ಪ್ರೊ. ತಂಬಂಡ ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ, ಪ್ರೊ. ಸಿ. ಆರ್. ಗೋವಿಂದ ರಾಜು, ಪ್ರೊ. ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಸೊಸಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ. ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪೂಜಾರಹಳ್ಳಿ, ಅವರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ವಿನಯಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿದ ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾದ ಡಾ. ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಡಾ. ಜಿ. ಶಂಕರ್, ಸರ್ಕಾರಿ, ಮಹಿಳಾ, ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಅಜ್ಜರಕಾಡು, ಉಡುಪಿ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಪತ್ರಾಗಾರ ಇಲಾಖೆ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಅರಣ್ಯ ಭವನ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪತ್ರಾಗಾರ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪತ್ರಾಗಾರ ಇಲಾಖೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ, ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿನಿಂತ ಗೌರವಯುತ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಪ್ರೊ. ಹಿರೇಗಂಗ ವರದೇಶಿ, ಕೇಂದ್ರದ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ವೆಂಕಟೇಶ್ ನಾಯಕ್ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರರಿಗೆ ನನ್ನ ಗೌರವಯುತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಾಗೂ ಹೋರಟಗಾರರೂ ಆದ ಎಮ್. ಬಿ. ಪ್ರಭು ನಾಗಪುರ, ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಬಾಳೆಲೆ ಜೆ.ಸೋಮಣ್ಣ, ಶ್ರೀ.ಎಮ್.ಶಿವಪ್ಪ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ನಾಗರಹೊಳೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಕಾಶ್, ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರಾದ ರಂಗನಾಥ, ಶ್ರೀಕಾಂತ್, ರಾಯ್ ಡೇವಿಡ್, ಎಸ್.ವೈ.ಗುರುಶಾಂತ್, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಿತಿ, ಇವರುಗಳು ನೀಡಿದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾದ ಪಿ.ಕೆ. ರಮೇಶ್, ಡೋಬಿ (ಜೆ.ಕೆ ರಾಮು), ಗಣೇಶ್, ಮುತ್ತಮ್ಮ, ಚನ್ನಂಗಿ ಹಾಡಿ ಹರೀಶ್, ಪಿ.ಕೆ.ರಾಮ್, ಜೆ.ಕೆ.ತಿಮ್ಮ, ಜೆ.ಡಿ

ಮುರುಗೇಶ್, ಇಂದಿರಾ, ಕೂಡಿಯರ ಕುಮಾರ, ಮಂಜುಳ, ಜೆ.ಕೆ.ರಾಜು ಮುಂತಾದವರ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕ ವರದಿಗಾರರಾದ, ವಿಘ್ನೇಶ್, ವಾಸುದೇವ ಸಿದ್ಧಾಪುರ, ರೆಜಿತ್ ಸಿದ್ಧಾಪುರ, ಕೊಡಗು ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಮನುಶೆಣೈ ಇವರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯರಾದ ರವೀಂದ್ರ, ರಾಘವ ಕೆಂಜೂರು, ಸ್ಟ್ಯಾಲಿನ್, ಪ್ರಭತ್ ಜೈನ್, ಡಾ.ಸುರೇಶ್ ರೈ ಇವರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಆತ್ಮೀಯ ಸಹದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಂಗಪ್ಪ.ಟಿ, ಅಥಿತಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ಇಳಯರಾಜ್.ಕೆ.ಎಸ್, ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಿಧಿ ಅವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೆ ಆರ್.ಬಿ.ಎ.ಎನ್.ಎಮ್.ಎಸ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಇತಿಹಾಸ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಶ್ರೀಯುತ ಡಾ. ಅವಿನಾಶ್.ವಿ ರವರನ್ನು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯವರು ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧದ ಕರಡು ಪ್ರತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಿದ್ದಿಪಡಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಹಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎನ್.ಸಿ.ಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ವಿಶಾಲ್ ಸಿ.ಪಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಿತ್ರರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯಿಂದ ಸಹಕಾರಿಸಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಆಶಾಕಿರಣ್ ಕೆ.ಎ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸುಪುತ್ರ ರಾಹುಲ್ ರಾಘವ್ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಸಹೋದರರು ಹಾಗೂ ಸಹೋದರಿಯರನ್ನು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಾದಿನಿ ಡಾ. ಉಷಾ ಕಿರಣ್ ಕೆ.ಎ, ಅವರ ಪತಿ ಡಾ ಭರತ್ ಕಾರ್ಯಪ್ಪ, ಪ್ರೀತಿಯ ಪುಟಾಣಿಗಳಾದ ಆಭಯ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಯನ್ ಇವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನಾದಿನಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಎ. ಶಶಿಕಿರಣ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಪತಿ ಸುನಿಲ್ ಇವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಷ್ಮ. ಐ. ಯು, ಪವಿತ್ರವತಿ, ದರ್ಶನ್ ವಿನೋದ ಅವರುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಸಂಶೋಧಕ

ರಾಘವ

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ: 03

ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆ

ಅಧ್ಯಾಯ: 04

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಚಲನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ: 01

ಅಧ್ಯಾಯ: 01

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮ ನಮಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲವಾದರೂ; ಅದನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸುವ ಕ್ರಮ ಮಾತ್ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪುಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯಾದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ರೂಪಗೊಳಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ; ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಗತ್ಯವೇನು? ಅದು ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ತಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವ ವಿವಿಧ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.[1] ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸರಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ; ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಅಧ್ಯಯನವು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರದ ಭಾಗವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದವು; ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟವಾಗಿದ್ದವು. ಏಕೆಂದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ಆಡಳಿತರೂಢರಾದ ತರುವಾಯ ತಮ್ಮ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಭಾರತದ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಅದರೊಳಗಿನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ಇವರುಗಳನ್ನು ಅನಾಗರಿಕರು ಎಂದು ಕರೆದರು; ಏಕೆಂದರೆ, ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ನಾಗರಿಕತೆಯೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಕ್ರಾಂತಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಭಾರತ ತನ್ನ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಧಾರ್ಮಿಕತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ವರ್ಗ ಆಧಾರಿತ ಸಮಾಜ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಕೆಳಸ್ಥರವೆಂಬ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.[2] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಅಬ್ಬೆಡುಬೊಯ್ಸ್ ಎಂಬ ಪಾದ್ರಿಯೊಬ್ಬರು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಬರೆದ ಕೃತಿ ಉತ್ತಮ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಪಾದ್ರಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ.[3] ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮರಿಚೀಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯದ ಮತ್ತು ಅರಿಯದ

ವಿಭಿನ್ನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅವನದ್ದು; ಆ ಮೂಲಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.[4]

'ಆದಿವಾಸಿ' ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಈ ಪದವನ್ನು ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸಕರರು ನಾನಾ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ತಪ್ಪು ಅರ್ಥದಿಂದ ಒಂದಷ್ಟು ತೊಡಕುಂಟಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜನಾಂಗ, ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ ಆದಿವಾಸಿ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಒಂದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದಗಳ ಒಳಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಆರ್ಯರು, ಯಹೂದಿಯರು, ಆಂಗ್ಲೋಸ್ಯಾಕ್ಸನರು, ಫ್ರೆಂಚರು, ಜಿಪ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂಗೋಲರು ಮೊದಲಾದ ಜನಾಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಆರ್ಯ ಎಂಬ ಪದ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಅನ್ವಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಆರ್ಯರು ಬುಡಕಟ್ಟು (ಆದಿವಾಸಿ) ಎಂಬುದಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಜರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್ ಎಂಬ ಪದಗಳ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೇ ಹೊರತು, ಅವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೆ ಯಹೂದಿಯರು ಕೂಡ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ ಹೊರತು *ಯಹೂದಿ* ಎಂಬ ಪದ ಬುಡಕಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗುಣ, ನಡತೆ ಮತ್ತು ಸಭ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಂತರಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸದೇ, ವಂಶಾನುಗತವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬರುವ ದೈಹಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ಎಂಬ ಪದ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.[5]

ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕಿಟ್ಟೆಲನ ಅರ್ಥಕೋಶದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ಕುಟುಂಬ' ಹಾಗೂ 'ಕುಲ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂಬ ಪದವು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ 'ಟ್ರೈಬ್' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದವೆಂದು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ 'ಟ್ರೈಬಸ್' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಉಗಮಗೊಂಡಿದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಲೇಖಕರು ಲ್ಯಾಟಿಯಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರಿಗೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ 'ಟ್ರೈಬ್' ಎಂಬ ಪದ ಬಳಸಿರುವುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿ, ಮೂಲನಿವಾಸಿ, ಗಿರಿಜನ, ವನ್ಯಜಾತಿ, ವನವಾಸಿ ಮತ್ತು ಜನಜಾತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಾದರೆ, "*ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ತನ್ನದೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ, ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತವುಳ್ಳ ಗುಂಪೇ ಬುಡಕಟ್ಟು*" ಎಂದು ಲಂಡನ್ ರಾಯಲ್ ಆಂಥ್ರೋಪಾಲಾಜಿಕಲ್

ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ವ್ಯಾಖ್ಯನಿಸಿದೆ. ಈ ದೆಸೆಯಿಂದ ಯಾವ ಜನ ಗತಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಿಸರ್ಗದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಬಯಸುವುದೋ, ಪ್ರಕೃತಿಜನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನೇ ಭಕ್ಷಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವುದೋ, ತನ್ನದೆಯಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದೋ ಆ ಜನಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿ ಅಥವಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.[6]

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಆರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದಲೂ, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ನಾಗರಿಕರು ಇವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು; ಅವರನ್ನು ಶ್ರಮಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು; ಮುಂದೆ, ಅವರಲ್ಲೇ ವರ್ಗ ವಿಭಜನೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪ್ರಧಾನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕ್ರಮ;[7] ನಾಗರಿಕರೂ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳೂ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದಾಗ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು, ನಾಗರಿಕರು ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುವ ಅಥವಾ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಇವರು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು; ಎರಡನೆಯದು, ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕೃಷಿಕರನ್ನಾಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದರು; ಕೊನೆಯದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಹ ವರ್ಗ ವಿಭಜನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಕೃಷಿಕರೆಂದು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರನ್ನು ಪಾಲಕರೆಂದು ಕರೆದರು. ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಬಗೆಗಿಂತೆ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಬಗೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವರನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೊಸಾಂಬಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. [8] ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾವೇಶವಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳು ನಾಗರಿಕರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರಷ್ಟೇ; ಈ ವಿಲೀನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು, ಆರಾಧನೆಗಳೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ದೈವಗಳು ನಾಗರಿಕರ ದೇವರುಗಳ ಹೆಂಡತಿಯರಾಗಿ, ಭಕ್ತರಾಗಿ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳಾಗಿ ಅವತಾರಗೊಂಡು ಅಂಗೀಕಾರಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ವೀಲಿನದ ನಂತರವು ನಾಗರಿಕರ ಪೂಜೆಗಳದ್ದೇ ಮೇಲುಗೈಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಲೀನತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾವೇಶ ಬಹಳ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಡಿ.ಡಿ.ಕೊಸಾಂಬಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. [9] ಅಂದರೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಯುಧಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳನ್ನು ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರನ್ನಾಗಿಸಿ ಅಧೀನವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕ್ರಿಯೆ ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತವಾಗಿ ಯಾವ ಘರ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ

ಜರುಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲ; ಆದರೆ, ಭೌತಿಕ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಿಂತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಹೇರಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ನಡೆಯಿತೆಂದು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.[10] ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಪಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ತತ್ವವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಹುಟ್ಟಿದವು. ನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಿಧಾನ, ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿ ಆ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕೃಷಿ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಬಂದುಕೂಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರ ಸಮುದಾಯದ ಅಂಕಿತ ಚಿಹ್ನೆ ಮನೆಯ ಹೆಸರಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಹೆಸರಿನ ಹಲವು ಮನೆತನಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.[11]

ಭಾರತದ ವಿಭಿನ್ನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮೊದಲಿಗರು; ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೊಡನೆ ಆಡಳಿತ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತಾವು ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುವ ಪ್ರದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳಂತೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಂತೆ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವೇದಗಳು, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಹಾಗೂ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.[12] ಆದರೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯಾವುದೇ ಬರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಹೋಲುವ ಸಮುದಾಯವೊಂದರ ಅರಿವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಕುರಿತಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಪಂಗಡಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ವಸಾಹತುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದು ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಲೇಖನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂವಾದಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಮುಂದೆ, ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು.[13]

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿನ ಮಿಷನರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಅಧ್ಯಯನದೊಂದಿಗೆ ಅದರ ವಿಭಿನ್ನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗರು; 19 ಮತ್ತು 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಐರೋಪ್ಯ ಬರಹಗಾರರುಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯದ

ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ನಿಖರವಾದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಕಲೆಹಾಕಿದ್ದರು.[14] ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಪರಂಪರೆಯ ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು.[15] ಮುಂದೆ, 1970ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಶುರುವಾಗಲು ಇದ್ದ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಯಾರಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಯಾವುದು? ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಿವೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿದವು? ಎಂಬುವುದರ ಕುರಿತಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.[16]

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿವಿಧ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ದೇಶದ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವರ್ಣಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಹಾಗೂ ಪಂಚಮ (ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ) ಎಂಬ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ, ಉಳಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಥವಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವರು ಭಾರತೀಯ ಜಾತಿಗಳೊಡನೆ ಸೇರದೆ ಬಹುಕಾಲ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಲು ಅವರು ದೂರದ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮೂಲಕ ನವ ನಾಗರಿಕತೆಯೊಡನೆ ಸೇರಲು ಇಚ್ಛಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮದೆ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರು.[17] ಆದರೆ, ಈ ಅವಕಾಶಗಳು ಇತರ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.[18] ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿನ ದಟ್ಟವಾದ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜಾತಿಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿ ವರ್ಗಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು

ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಂತವನ್ನು ನಾವು ವಿವಿಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.[19]

ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಭಾಷೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ; ಆದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಭಾಷೆ ಇರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇರುವಂತೆಯೇ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಭಾಷೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ; ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಐದು ಸಾವಿರವನ್ನು ಮೀರಬಾರದು. ಆದರೆ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದ ನಿಯಮವು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಐದು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೀರಿದ ಹಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರೂ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಏಕ ರೀತಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೂ; ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ರೈಲ್ವೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು; ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು; ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಪರ್ವತಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಇತರ ಜನಗಳ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಪಾದ್ರಿಗಳು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮದ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕೆಲವು ಜನ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತರಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಲು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪರ್ವತಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮದೇ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಟೀ, ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಗಣಿಗಳ ಮಾಲೀಕರಾದರು; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಕಾಫಿ, ಚಹಾ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಿ ಸೇರಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಇತರೆ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು, ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಇತರ ಹಿಂದೂ ಜಾತಿಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು

ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ನೀಡಿದರು; ಆದರೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.[20] ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಬಹುಪಾಲು ಆದಿವಾಸಿ ಜನ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯ ತೊಡಗಿ ತೀವ್ರವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದರು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಬಳಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಜನರು ಕಡು ಬಡತನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸುಖ ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು, ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅನಾಥರಾದರು; ಆದರೆ, ದಟ್ಟವಾದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರು ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉಳಿದು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು; ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಎಂಬ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಾದವು. ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಂತೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ, ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಪರಕೀಯರ ವಶವಾಯಿತೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದರೋಡೆಯಂತಹ ಸಮಾಜ ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು.[21]

ಬುಡಕಟ್ಟು, ಆದಿವಾಸಿ, ಆರಣ್ಯವಾಸಿ, ಗಿರಿಜನ, ವನವಾಸಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವ ಆದಿಮ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು 'ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ' ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಈಗಲೂ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಹಲವು ಸಮುದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಜಾರಿಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುವುದು ಮಾತ್ರ ವಿಪರ್ಯಾಸ; ಆದರೂ, ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿ ಕುರಿತು ಅಪಾರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ಶೋಚನಿಯ.[22] ವಸಾಹತುಕಾಲದಿಂದ ನಿರಂತರ ತಲ್ಲಣಗಳಿಗೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಒಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿವೆ; ಯಾಕೆ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ನಿರಂತರ ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿವೆ? ಈ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಎಂಬುವುದರ ಕುರಿತಂತೆ ಸಂಶೋಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಅಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಇದ್ದು ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಅಥವಾ ಮರು ಶೋಧಿಸುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆ.

ಆದಿಮ ಮತ್ತು ದುಡಿಯುವ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹಿಂದೆ ಇಂದಿಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತ

ವರ್ಣಗಳಾದ ದಶ್ಯುಗಳು, ವ್ಯಾದರು, ದಾಸರು, ಕಿರಾತಕರು ಮತ್ತು ಮತ್ಸ್ಯರು ಎಂಬ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ಸೇರದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪಿನ ಸಮುದಾಯಗಳಿವು; ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಮಾಜದ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಆಗದ ಜನವರ್ಗಗಳಿವು. ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಈ ದೇಶದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನಾಗಿ, ಕುರೂಪಿಗಳನ್ನಾಗಿ, ಕೋತಿಗಳನ್ನಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನಿಕೃಷ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲೆಂದೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಬರಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು ಕಾಲಿಡುವ ಮೊದಲು ಆರ್ಯರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ದ್ರಾವಿಡರು ಇದ್ದರಷ್ಟೆ; ದ್ರಾವಿಡರನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಅವರಿಗೂ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅವರೊಂದಿಗಿದ್ದವರನ್ನು *ಕೋಲ*ರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅಲೆಮಾರಿಗಳು, ತಮಗೂ ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರದವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ದನಕರುಗಳಿಗೂ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವವರು, ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಬೇಟೆಯನ್ನು, ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ನಂಬಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಬೇಸಾಯ, ಪಶುಪಾಲನೆ ಇತರ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ತಮಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಹೊರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳೊಡನೆ ಸೆಣಸಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಿದರೂ; ಅಳಿದುಳಿದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳ ಅಂತರಾಳವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಇದರಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದವರ ವಿರುದ್ಧ ನಿರಂತರ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಸಂಘರ್ಷ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು.[23] 1961ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿದ್ದರು; ಈ ಮೂಲಜನಾಂಗಗಳನ್ನು *ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಗಿರಿಜನರು* ಮತ್ತು *ವನ್ಯಜಾತಿ ಕಾಡುಗ*ಳಲ್ಲಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಭಾರತದ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಜನರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ 500ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲ ಜನಾಂಗಗಳು ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚದರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.[24]

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅರಣ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿ ಕೆಲವು ಭೌತಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೊಬಗನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ, ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಮುದಾಯಗಳು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಬ್ಬರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಆಹಾರದೊಂದಿಗೆ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ

ಸದೃಢರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದ ಫಲವಾಗಿ ಇಂದು ಅವರು ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ, ಇದೇ ಮಾರ್ಗ ಸೂಚಿಯು ಲೈಂಗಿಕ ನಿಯಮಗಳ ಮೇಲು ಬೀರಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲೇ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹೊರತು ಹೊರಗಿನ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದವು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಲ್ಲ ಸಗೋತ್ರರಾಗ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ತಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟಿನದೆ ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹಗಳು ಕೂಡ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಡಿ.ಡಿ. ಕೊಸಾಂಬಿಯವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.[25]ಹೀಗೆ ಮನುಕುಲದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ಆರಂಭದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯೂ ಬಹುರೋಮಂಚನಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಆರಂಭದ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.[26]

1.02 ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ:

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಫಲ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅವರುಗಳು ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ.

ಕೊಡಗಿನ ತಳ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ; ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯೂ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ವೈಶಿಷ್ಟಪೂರ್ಣವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವು

ಆಸಕ್ತಿಯುತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಆಧುನಿಕತೆಯ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅತಂತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಈ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ನವ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆದರಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲವಾದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನಾವು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಜೀವ ಸಂಕುಲಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಇವರು ಕೂಡ ಒಂದು ಜೀವಿಯಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶತ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನೆಲೆಸಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಏಕಮುಖವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಕ್ಕಲೇಬ್ಬಿಸುವುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲನೆಯ ಹರಿಕಾರರು ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಕ್ಕಲೇಬ್ಬಿಸಿ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತವಾದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಶೋಷಿತರಿಗಿಂತಲೂ ಶೋಷಿತರಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡುವುದು ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲೇಬ್ಬಿಸಿದ ನಂತರ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ? ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚಗಳೇಷ್ಟು? ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಯಾವುದು? ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಖಾಸಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚು ತುಂಬಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಳಾಜಿಯ ಅರಣ್ಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ದೂರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯದ ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾಗಿದುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ಸರಳೀಕೃತವಾಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಜೀವ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಜೀವಗಳ ಒಳಗಿನ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊರ ತರುವ

ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಇತಿಹಾಸವೆಂದು ಬಿಂಬಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರದೆ; ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಚಲನೆಯನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಾಕ್ಷರತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಾದ ಸೋಲಿಗ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಎರವ ಮತ್ತು ಜೇನು ಕುರುಬರು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಿಲ್ಲ.

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಲು ತಳಹದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಹ ಸಂಶೋಧನೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನವ ನಾಗರಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ತಿಳಿಯುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ.
- ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನೈಜ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
- ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

1.03 ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನಜೀವನದ ವಿಧಾನ, ಜೀವನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕುಟುಂಬ, ವಿವಾಹ ಧರ್ಮ, ವಂಶಾವಳಿ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚಾರ – ವಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶೋಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಮಾಖಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವುಗಳ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಅಂಶಗಳ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಮೂಡಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅವು ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ, ಸಂಶೋಧಕರ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ವಲಯವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ವೈವಿಧ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ನೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿ ತಾವು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಅಂಗಲಾಚುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೇಜವ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮನುಕುಲದಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಶೋಧಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ನಂಬಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊರ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ❖ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಜನಪರವಾಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ❖ ಪರಿಸರ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ಕಾಳಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದು.

- ❖ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ದೈಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಆದ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉದ್ದೇಶ.
- ❖ ಜಾಗತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರವಾಸದ್ಯೋಮ, ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳು, ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳು ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದವು ಎಂಬುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ.
- ❖ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ❖ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ಆದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ❖ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಇರುವ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ಎನ್.ಜಿ.ಒ) ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ.
- ❖ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಆಯಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

1.04 ಸಂಶೋಧನ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕತೆ:

ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಜನಜೀವನ ಅಂದರೆ ಆಹಾರ ಉಡುಗೆ ವೃತ್ತಿ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣ ವಾಯುಗುಣ ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗದು. ಭೌಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ಈಗಲೂ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು

ರೂಪಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಭೌಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವು ಅದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ; ಮಾನವನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವನು. ಆದರೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಭೇದಿಸುವ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೂ ನಿರತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಭೌಗೋಳಿಕ ಶಕ್ತಿಗೂ ಮಾನವನ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಾ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಅನೋನ್ಯತೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯು ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಜನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.[27] ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು, ಪರ್ವತಗಳು, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ, ಮರಳುಗಾಡು, ತೀರಪ್ರದೇಶ, ಭೂಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಮಳೆ, ವಾಯುಗುಣ, ಅರಣ್ಯ, ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಪತ್ತು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಕಸುಬು ಉಟೋಪಚಾರ, ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ, ನಂಬಿಕೆ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಚಾರ–ವಿಚಾರಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಜನಾಂಗದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.[28]

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 4,102 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಇದು ರಾಜ್ಯದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (1.19 ಲಕ್ಷ ಚ.ಮೀ) ಶೇ. 2.14 ರಷ್ಟಿದೆ. ಕಾವೇರಿ, ಕನ್ನಿಕೆ, ಹಾರಂಗಿ, ಹಟ್ಟಿಹೊಳೆ, ಚಿಕ್ಲಿಹೊಳೆ, ಪಯಸ್ವಿನಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನದಿಗಳಾಗಿದ್ದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಝುರಿ ಹಾಗೂ ತೊರೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ನೈರುತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೊಡಗು 11. 56' ರಿಂದ ಮತ್ತು 12.50' ಡಿಗ್ರಿಯವರೆಗೆ ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು 75.22 ರಿಂದ ಮತ್ತು 76.12' ಡಿಗ್ರಿಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ 96 ಕಿ.ಮೀ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ 64 ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾಸನ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯವಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 4,000 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದು; "ತಡಿಯಂಡಮೋಳ್", "ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ", "ಪುಷ್ಪಗಿರಿ" ಹಾಗೂ "ಮಾಲಂಬಿಬೆಟ್ಟ" ಎಂಬ ಪ್ರಮುಖ ಗಿರಿಶಿಖರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರದಿಂದ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಆಶ್ರಯತಾಣವಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳವಾದ ಮಡಿಕೇರಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೀಠಭೂಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದೆ.[29]

2011ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಗಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ 5,54,519ರಷ್ಟು ಆಗಿದ್ದು; ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡ 1.04ರಷ್ಟು ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 2,74,608 ಪುರುಷರು ಹಾಗೂ 2,79,911 ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 4,73,542 (85.39) ಜನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ 80,988 (14.60ರಷ್ಟು) ಜನ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯು ಪ್ರತಿ ಚದರ ಕಿ.ಮೀಗೆ 135 ಜನಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಗು ರಾಜ್ಯದ 6ನೇ ಪುಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯವರ್ಗ ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.[30]

ಕ್ರ.ಸಂ	ತಾಲೂಕು	ಭೌಗೋಳಿಕ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ		
			ಒಟ್ಟು	ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು
1	ಮಡಿಕೇರಿ	1,492	1,46,583	72,966	73,617
2	ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	990	2,06,505	1,01,888	1,04,617
3	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	1,620	2,01,431	99,754	10,11,677
ಒಟ್ಟು		**4,102**	**5,54,519**	**2,74,608**	**2,79,911**

ಕೊಡಗಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ (2011ರ ಅಂಕಿ ಅಂಶ)

ಕೊಡಗಿನ ವಾಯವ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ ಹಾಗೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳು ಅನೇಕ ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರಣ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾವೇರಿಯ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಆಗಿರುವುದು ಅದರ ಮತ್ತೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.[31] ಕೊಡಗು ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಾಡಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನರು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗು ತನ್ನದೇ ಆದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳೆಂದರೆ, *ಕೆಂಬಟ್ಟಿಗಳು, ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಒಕ್ಕಲಿ ಗೌಡರು, ಕೊಡವರು;* ಆದರೆ, *ಯರವ, ಮಾರಂಗಿ, ಕುಕ್ಕೆ ಹಸಲರು* ಮತ್ತು *ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು* ಇದರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಗ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. *ಹಿರಿಶ, ಕೊಯವ* ಜನಾಂಗಗಳು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಬಂದರೆನ್ನಲಾಗಿದೆ.[32] ಕೊಡವರು ಹಾಗೂ ಗೌಡರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮುದಾಯವಾದರೆ, ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮತ್ತು ಮಲೆಯಾಳಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ (ಪೂಜಾ) ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಆಚಾರಿಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕುಂಬಾರರು, ಚರ್ಮದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಚಮ್ಮಾರರು, ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಮ್ಮಾರರು ಮತ್ತು ಅಗಸರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರೊಂದಿಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಾದ ಯರವರು, ಕುರುಬರು, ಮಲೆಕುಡಿಯರು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೈನೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಹೆಂಡವನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಬಿಲ್ಲವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯದವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಕಸುಬನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಪ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.[33] ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತಿರುವ ನಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಟಿತ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನಗಳು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ಜೈನರ ಅಸ್ತಿತ್ವ 9ನೇ ಶತಮಾನವಾದರೆ; ಗೌಡರು 10ನೇ ಶತಮಾನದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವೀರಶೈವರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಮತ್ತು ಹೆಗ್ಗಡೆಗಳನ್ನು 11-12ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳೇ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ, ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಎಮ್.ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ *ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶವೂ* ಕೃತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.[34] ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶದವರು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ನಂತರ ಕ್ರಿ.ಶ 1834ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ, 1947ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು *ಸಿ* ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ತದನಂತರ 1956ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನವಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು *ಕೂರ್ಗ್* ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದು, 1977ರಲ್ಲಿ *ಕೊಡಗು* ಎಂದು ಪುನರ್ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.[35]

1.05 ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ:

ಕೊಡಗಿನ ದಟ್ಟ ಅಡವಿಯ ಬಹುರೂಪತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಕೊಡಗು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದ್ದು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪರೂಪದ ಸಸ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿಸ್ಮಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಹ ವಿಭಿನ್ನ ತಾಣಗಳು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದು, ಬಹುರೂಪಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಕೀಳೆಂದು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಯಜಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಿವ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅರಾಜಕತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೆಳಸ್ತರದ ಜನರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳುಮಾಡಿದೆ. ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪುಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊಡಗು; ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಸುಂದರ ಪ್ರದೇಶ; ಇದು ವೀರರ ನಾಡು, ಜೇವದ ಬೀಡು ಹಾಗೂ ಕಾವೇರಮ್ಮನ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಗಿನ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿರುವ ಈ ನಾಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದ ಜನ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ; "ಕೋಡು" ಎಂಬುದರಿಂದ ಕೊಡಗು ಎಂಬ ಶಬ್ಧ ಬಂದಿತೆನ್ನಬಹುದು; "ಕೋಡು" ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ "ಕುನ್ನಮ್" ಎಂಬ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಪದ "ಕೊಂಡ" ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿದೆ "ಕೊಂಡ" ಎಂದರೇ ಬೆಟ್ಟವೆಂದರ್ಥ; ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಸುಮಾರು 4,110 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಉದ್ದ ಸುಮಾರು 90 ಕಿ.ಮೀ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿದ್ದು, ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿವೆ. ಕೊಡಗಿನ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಮುದ್ರಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 3,806 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ.[36]

ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸದಿಂದಲೇ ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮೆಗಾಲಿತಿಕ್ ಕಾಲದ ಗೋರಿಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿವೆ. ಆದರೆ, 16ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಿಗುವ ದಾಖಲೆಗಳೆಂದರೆ ಕಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳು ಯುದ್ಧಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರೆ, ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು ಭೂದಾನದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕೊಡಗು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಮನೆತನಗಳಾದ *ಕದಂಬರು, ಗಂಗರು, ಚಂಗಾಳ್ವರು, ಕೊಂಗಾಳ್ವರು, ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಚೋಳರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಬೇಲೂರಿನ ನಾಯಕರು* ಮತ್ತು *ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ* ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು.[37] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಮೊದಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥವೆಂದರೆ ಅದು *ಸಂಘಂ ಕಾಲದ ತಮಿಳು* ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡ್ಯ ಅರಸರ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ *ಕುಂದಕಮ್ಮ* ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ, ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ನಂಬುವಂತೆ *ಕುಂದಕಮ್ಮ* ಎಂದರೆ ಕುಡಿಮಲೆನಾಡು ಅಂದರೆ ಕೊಡಗು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.[38] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಬಿ.ಎಲ್.ರೈಸ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಎಸ್.ಶಂಕರ್‌ನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಎಂ.ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು ದೊರೆತ ವಿವಿಧ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ಪೂರ್ವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.[39] ಚಂಗಾಳ್ವರ ವಾರಸುದಾರರಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1586ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಕೊಡಗಿಗೆ ಬಂದ *ಇಕ್ಕೇರಿ* ವಂಶದವರು ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರಿದರು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1631ರಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನವು

ರಾಮರಾಜ ನಾಯಕನ ಮಗ ಹಾಲೇರಿ ವಂಶದ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಾಲೇರಿ ವಂಶ ಕೊಡಗು ಎಂಬ ಯಾವ ಅಂಶದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿಲ್ಲ.[40]

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶವು ಪುಟ್ಟ ಮನೆತನವೆನಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಇವರು ಸುಮಾರು 16ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 18ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿರುವರು. ಹೀಗಾಗಿ, ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ ಇತಿಹಾಸವೂ ಮಧ್ಯಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಭಾಗದವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಿ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿಸಿ ಆಳಿದ ಅರಸರೇ ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರು;[41] ಇವರು ಕೊಡಗಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ನೆಲೆಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. *ಹಾಲೇರಿ* ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪವು *ಕ್ಷೀರನಗರ* ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಹಾಲೇರಿಗೆ ವೀರರಾಜ ಬರುವ ಮೊದಲು ನಾಯಕನಾಗಿ ಸೋಮಶೇಖರ ನಾಯಕ *ಪಾಲುಪುರ* ಅಥವಾ *ಪಾಲೇರಿ* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂಲಕ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊಡವ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ *ಪಾಲೇರಿ* ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ. ನಂತರ ಅದು *ಹಾಲೇರಿ* ಎನ್ನುವ ಸಹಜ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಮ್.ಜಿ. ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.[42] ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವನತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಳದಿಯ ನಾಯಕರುಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಂತ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ, ನಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅರಸರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಲೇರಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು. ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರು ಈಗಿನ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಕ್ಕೇರಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳುವ ವಾದವಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಸುಮಾರು 16ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ಚೌಡಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಗ, ಸದಾಶಿವರಾಯ ಬಾರಕೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದನು. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ದಖ್ಖನ್ನಿನ ಸುಲ್ತಾನರಿಂದ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ಅರಸರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ನದಿಯವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರು.[43] ಕ್ರಿ.ಶ. 1582 ರಿಂದ 1629ರವರೆಗೆ ಈ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕ ತನ್ನ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡನು. *ಹಾಲೇರಿಗೆ* ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಜಂಗಮ ಅರಸರ ವಂಶಸ್ಥರು ಬಂದಿದ್ದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ; ಸುಮಾರು 16ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ಹಾಗೂ 17ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಮಡಿಕೇರಿ ಮತ್ತು ವೀರರಾಜಪೇಟೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಗು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಮಡಿಕೇರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಭೂಭಾಗ ನಿಗೂಢವಾದ ಕಾಡುಗಳು ಹಾಗೂ ಜನರ ವಸತಿಯೇ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಡಿ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.[44] ಆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನಾಯಕ

ಪಾಳೇಗಾರರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದಕ್ಷಿಣದ ಅಂಜಿಗೇರಿ ನಾಡನ್ನು ಬೆಟ್ಟಪ್ಪನಾಯಕನು ಆಳಿದರೆ, ಭಾಗಮಂಡಲ ಅಥವಾ ತಾವುನಾಡನ್ನು ಕರ್ಣಿಂಬಾಹು ಎನ್ನುವ ನಾಯಕನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನು ಮೂಲತ ಮಲೆಯಾಳ ಪ್ರದೇಶದವನಾಗಿದ್ದು, ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ತಾವುನಾಡನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಇವನು ನಾಯಕರ ಸಂತತಿಯವನು.[45] ನಂತರದಲ್ಲಿ, ಇಕ್ಕೇರಿಯ ನಾಯಕನೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವ ಪಂಥದ ಜಂಗಮ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವೆನ್ನುವಂತೆ, 1807ರಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಬರೆಯಿಸಿರುವ *ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ*ಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಐರೋಪ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕರು ಇಕ್ಕೇರಿಯ ರಾಜಕುಮಾರನು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.[46]

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಮನೆತನದವರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜಂಗಮನಾಗಿದ್ದ ವೀರರಾಜನಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಜನರು ಆತನ ಪರಿವಾರದ ಒಕ್ಕಲು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಭತ್ತವನ್ನು *ಧೂಳೀ ಭತ್ತ*ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಂಗಮನು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಉಡುಗೊರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತಿದ್ದ *ಧೂಳೀ ಭತ್ತ*ವನ್ನು ನಂತರದಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರತಿ ಮನೆಯು ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಭಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಒಂಬತ್ತು ಆಣೆ ಹಣವನ್ನು *ಕಂದಾಯವಾಗಿ* ನೀಡುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದನು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇವನು ಕೊಡಗಿನ ಪಾಡಿನಾಲ್ಕುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಲಯಾಳಂ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರನ್ನು, ತಾವುನಾಡು, ಚೆಂಗುನಾಡು, ಸೂರ್ಲಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಮುತ್ತನಾಡುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ *ತುಳುಗೌಡ* ಹಾಗೂ *ಬಂಟರ*ನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡವರನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದನು. ಈ ಜನರನ್ನು ರಿಕ್ಟರ್ *ಮಿಶ್ರವರ್ಣೀಯ* (ಮಿಕ್ಸೆಡ್ ರೇಸ್) ಪಂಗಡದವರೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ.[47] ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಪಂಗಡವು *ಕಾಕೇಸಿಯನ್* ಮತ್ತು *ಮಂಗೋಲಿಯನ್* ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ *ಒಕ್ಕದ* ಹೆಸರುಗಳು ಮೈಸೂರು, ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ ಹಾಗೂ ತುಳು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಬಹಳಷ್ಟು ಅಪರಿಚಿತ ಜನರು ಕೊಡವರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ರಿಕ್ಟರ್ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ.[48] ಇವರನ್ನು ಕೂಡ ವೀರರಾಜ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದನು. ಇವನು ನೆಲೆಸಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಾಲೇರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಲೇರಿಯು ಇವನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಇವನ ವಂಶದ ಅರಸರಿಗೆ ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.[49] ಈ ಜಂಗಮನ ಮನೆಯನ್ನು ಪಹರೆ ಕಾಯಲು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗೊಂದು ತಂಡದಂತೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ತಂಡಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಪಹರೆಗಾರರು ಮೈತುಂಬ ಬೂದಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರುಗಳನ್ನು *ಬೂದಿ ಚಾವಡಿಸ್ವಾಮಿ*

ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಡಿಕೇರಿಯಂಡ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪನವರು 1924ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ *ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆಯಲ್ಲಿ* ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.[50] ಈ ಬೂದಿ ಚಾವಡಿಸ್ವಾಮಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಚಾವಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಹರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು *ಚಾವಡಿಕಾರರು* ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಜನರು ಚಾವಡಿಕಾರರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲೇರಿ ರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದವರೆಗೆ ಅರಮನೆ ಪಹರೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವರು ಈ ಚಾವಡಿಕಾರರೇ ಆಗಿದ್ದರು.[51] ನಂತರದಲ್ಲಿ, ಈ ಜಂಗಮನು ಕೊಡಗಿನ ಜನರ ಮೇಲೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೇರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ರಾಜನೆಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕೊಡಗಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ನಾಯಕರುಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಹೇರಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. 1600ರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಕೊಡಗು ಸೀಮೆ ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು.[52] ಈ ಪ್ರದೇಶವೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಏರುತಗ್ಗು ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ರಕ್ಷಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಇತರರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಡೆಯರು ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಲೇರಿ ಅರಸನು ತಾನು ಕೊಡಗಿನ ರಾಜನೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ಮನೆತನದ ಸುಮಾರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಕೊಡಗನ್ನು ಆಳಿದರು ಎಂದು ಡಿ.ಎನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.[53] ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇತಿಹಾಸದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡುಬರುವ ಯುದ್ಧಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಅರಸರು, ಹೈದರಾಲಿ ಹಾಗೂ ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ, ಮಲಯಾಳಿ ಅರಸರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿದ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮುಖ್ಯವೆನ್ನಬಹುದು.[54]

ಕ್ರಿ.ಶ 1672 ರಿಂದ 1704ರವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನಿಗೂ ಹಾಗೂ ಕೊಡಗಿನ ದೊಡ್ಡವೀರಪ್ಪನಿಗೂ ನಡೆದ *ಪಾಲುಪರೆ ಯುದ್ಧವು*, ಕೊಡಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.[55] *ಪಾಲುಪರೆ* ಯುದ್ಧದಿಂದಾಗಿ ಅರಸನಿಗೆ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡವೀರಪ್ಪನು ಕೊಡಗನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟನು. ಹೀಗಾಗಿ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಬೇಲೂರು ನಾಯಕರಿಂದ *ಏಳು ಸಾವಿರ ಸೀಮೆಯುನ್ನು* ಗೆದ್ದು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡನು.[56] ಕೆಳದಿ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಮರ ಸುಳ್ಯ ಮಾಗಣಿಯು ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. 1736ರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವೀರಪ್ಪ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಅವನ ನಂತರ 1766ರವರೆಗೆ ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗ ಚಿಕ್ಕವೀರಪ್ಪ ಒಡೆಯನು ರಾಜನಾದನು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಹೈದರ್ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇವನು ಮೈಸೂರಿನ ನೆರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದನು. ಹೈದರ್ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪಾಳೇಗಾರರನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇಕ್ಕೇರಿ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇಕ್ಕೇರಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೊಡಗು ಸಂಸ್ಥಾನವು

ಬಲಹೀನವಾಯಿತು.[57] ಮುಂದೆ, ಕೊಡಗಿನ ರಾಜ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸನೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಏಳುಸಾವಿರಸೀಮೆಯ ಮೇಲೆ ನವಾಬನ ರಾಜಕೀಯ ಆಟಕ್ಕೆ ಕೊಡಗು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಒಳಗಾಯಿತು ಎಂದು ಡಿ.ಎನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.[58] 1766ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವೀರಪ್ಪ ತೀರಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಹಾಲೇರಿಯ ಅಪ್ಪಾಜಿ ರಾಜನ ಮಗ ಮುದ್ದುರಾಜ ಮತ್ತು ಹೊರಮಲೆ ನಂದರಾಜನ ಮಗ ಮುದ್ದಯ್ಯ ಇವರುಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ 1766 ರಿಂದ 1770ರವರೆಗೆ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.[59] ಹೈದರನು ಕೊಡಗಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಉಚ್ಚಂಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡದೆ, ಮುಂದೆ ಯುದ್ಧವಾಗಿ ಹೈದರನ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಸೋತು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಹೈದರ್ ಶಾಂತಿಯ ಒಪ್ಪಂದ ಬಯಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಂಜ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೊಡಗಿಗೆ ಸೇರಿದವು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಏಳುಸಾವಿರಸೀಮೆ, ಅಮರ-ಸುಳ್ಯ, ಮಾಗಣಿ ಹಾಗೂ ಪಂಜ ಬೆಳ್ಳಾರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರಬಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯ 1775ರಿಂದ 1834ರವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ಏರಿಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು.[60] ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಮೇಲೆ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪು ತನ್ನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಕೊಡಗಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಕೊಡಗಿನ ರಾಜ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ವೈರಿಯಾಗಿದ್ದ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂದ ಬೆಳೆದು, 1799ರಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಮರಣದೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಕೊಡಗಿನ ಅರಸನೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಅನನ್ಯತೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ 1820ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರೊಂದಿನ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕೊಡಗು ಕ್ರಿ.ಶ.1834ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರಿಗೆ ವಶವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ವಶವಾದ ಕೊಡಗು ಮುಂದೆ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದವರೆಗೆ ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿತ್ತು.[61]

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಅನೇಕ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಗಳ ತವರು; ಆದಿವಾಸಿವಾಸಿಗಳ ನಾಡಾದ, ಕೊಡಗು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತಿದೆ. ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನರ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳು ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ; ಕೊಡಗಿನ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು ವಿವಿಧ ಸೈದಾಂತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[62] ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳೆಂದರೆ ಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಎರವರು; ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕುಲ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಗಿಡಮರಗಳ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕಾಡಿನ ಆಸರೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಗುವಿನಂತೆ ಬೆಳೆದ ಮನುಷ್ಯ ಅದು ನೀಡುವ ಜೇನು, ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸು, ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು

ಹಾಗೂ ಬಿದಿರು ಬೆತ್ತಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕರಕುಶಲಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ, ಕೃಷಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಿಂದ ಒಂದೆಡೆ ನಿಂತು ಒಂದೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಂಬಿ ಬದುಕಿದವರಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಖಾಯಂ ಕೃಷಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಕುಮರಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಕಾಡಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯವು ಒದಗದಂತೆ ಸಮತೋಲನ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇಡೀ ಕಾಡು ತಮ್ಮದು ಎಂಬ ಮನೋವೈಶಲ್ಯದಿಂದ ಬಾಳುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಇವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಇವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ, ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಸಾಧಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಸಹಾತುಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು.[63] ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಕೊಡಗನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನ ಜೀವನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ದಾಖಲೆಯಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡುವ ನವನಾಗರೀಕತೆಯ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಜನಾಂಗಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೇ ನವನಾಗರೀಕತೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಜನ ಸಮುದಾಯದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜನಾಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನಾಂಗಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಆದಿವಾಸಿ, ಗುಂಪಿನವರು ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅವರದೇ ಆದ ದೇವರು ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳ ಬೀಡು ಇದು ಆಗಿದೆ. ಈ ಅನೇಕ ಜನರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂಶೋಧನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.[64]

ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಗಳ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಮೀಪ್ಯವಿದೆ; ಒಡೆಯ–ಆಳು ಎಂಬ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಡೆಯನ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆಳುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಡೆಯನ ಪ್ರಭಾವ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಕಾಡನ್ನೇ ನಂಬಿದ್ದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜನ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಕಾಡಿನ ನಾಶದಿಂದ ರಕ್ಷಿತ ಕಾಡುಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲ

ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಾಸದ ರೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ದೇಶದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು *ಅಬೊರಿಜಿನಿಸ್* ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥವರೇ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಇವರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದವರಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಈ ಪದವನ್ನು ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮ್‌ನ ಲೇಖಕರು ಲ್ಯಾಟಿಯಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಮೂಲವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಳಸಿದರು. ಈಗ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು ಕಾಲಿಡುವ ಮೊದಲು ಆಯಾದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಈ ಹೆಸರಿದೆ.[65]

ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರಿಯದ ಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರಿಗೆ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು 18–19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡರು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜಾತಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಾರತದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿ, ಆದಿವಾಸಿ, ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರು. ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಒಳಗೆ ಅಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.[66] ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೇ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಹೊಸ ಕೃಷಿ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಭೂಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೇಶೀಯರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಸಿದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೊಸ ಪ್ರಭುತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.[67] ಇವರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಗಳು; ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಅವು ಧಕ್ಕೆಯಾದುದರಿಂದ 1855, 1887 ಮತ್ತು 1895ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ವಿರುದ್ಧ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದುದರ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ; ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಕಾಯಿದೆ 1897; ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯಿದೆ 1911; ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯಿದೆ 1923; ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾಯಿದೆ 1924; ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ನಿರ್ಬಂಧಿತ ರೂಢಿಗತ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ 1948 ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾನೂನು 1952 ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಪಡಿಸುವ ಕಾಯಿದೆ ಬಹುಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತೀಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.[68]

ಕೊಡಗನ್ನು 1834ರಲ್ಲಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಸೂಪರಿಂಡೆಂಟೆಂಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಈ ಸೂಪರಿಂಡೆಂಟೆಂಡ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದು ಆತ

ಭೂಕಂದಾಯ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರಿಗಿದ್ದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವವೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಂಡು ಒಮ್ಮೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜೀತಪದ್ದತಿ ಅಥವಾ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಪದ್ದತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಡಬ್ಲ್ಯು.ಹೆಚ್. ಮ್ಯಾಗ್ನಟಾನ್, ಫ್ರೆಸರ್, ಲೀ ಹಾರ್ಡಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ 1817ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಲೇ. ಕರ್ನಲ್ ಕಾನರ್ ಹೇಳುವಂತೆ, ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರುಗಳು 14 ವಿವಿಧ ಪನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ, ಕೊಡಗಿನ ಮೊದಲ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಕರ್ನಲ್ ಫ್ರೇಸರ್ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು 16 ಬಗೆಯ ಗುಲಾಮ ಪದ್ದತಿಯನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೇ, *ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು, ಜೇನುಕುರುಬರು, ಪಣೆಯರು, ಬಡಗಯರವರು, ಪಂಜಯರವರು, ಪಾಲೆಗಳು, ಕುಡಿಯರು, ಆಡಿಯರು, ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರು, ಬಡಗ ಹೊಲೆಯರು, ಕುಕ್ಕ ಹೊಲೆಯರು, ಕಾಪಾಳರು, ಮಾದಿಗರು, ಮೇದರು, ಮಾರೆ ಹೊಲೆಯರು* ಮತ್ತು *ಮರಾಠ ಹೊಲೆಯರು* ಮುಂತಾದವರಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[69] 1843ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ 16 *ಗುಲಾಮ* ಸಮುದಾಯದ ಬದಲಿಗೆ, 13 *ಗುಲಾಮ* ಸಮುದಾಯಗಳಿರುವುದಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೇ, *ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರು, ಮಾರಿಂಗಿ ಹೊಲೆಯರು, ಕೂಟ ಹೊಲೆಯರು, ಬಲಗೈ ಹೊಲೆಯರು, ಬರಿಗ ಅಥವಾ ಕಾಕಿಯರವರು, ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು, ಪನಿಯರವರು, ಪಂಜರಿ ಯರವರು, ಮಾಯಲರು, ಮುರ್ರಿ ಹೊಲೆಯರು, ಪಾಲೆಯರು* ಮತ್ತು *ಮಾಯಕರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ*.[70] ರಿಕ್ಟರ್ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯವಾದ *ಕೆಂಬಟ್ಟಿ, ಪಾಲೆಯ* ಮತ್ತು *ಕಾಪಳರು* ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಮುಖ *ಗುಲಾಮ* ಸಮುದಾಯದ ಆರೆಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗವಾಗಿ *ಬದಗ ಹೊಲೆಯರು, ಆಡಿಯರು, ಪರೆಯರು, ಮರಿಯರು, ಮಲೆಯರು* ಮತ್ತು *ಬಲಗೈ ಹೊಲೆಯರು* ಇರುವುದಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತಾನೆ.[71] ಈ ಅಂಶಗಳು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಗುಲಾಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಕೊಡಗಿನ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಪ್ರಭಾವವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನ

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನ ದಾಖಲೀಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಅದು ರಿಕ್ಟರ್‌ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರೈಬಲ್‌ಗಳಂತೆ ಕಂಡಿರುವುದು ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಕೂಡ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.[72]

1.06 ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ:

ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಬವಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಉತ್ಪಾದನ ಅಥವಾ ಶ್ರಮಿಕವರ್ಗವಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಭೂಮಾಲೀಕರ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದು ಅವರು ಜೀತದ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಎನ್ನವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈಗಲೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿದ್ದು; ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುವುದಾದರೆ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವುದು ಎಂದು ಸಂಶೋಧಿಸಿದಾಗ ದೊರೆತ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೇ ಅದುವೇ ಆಧುನಿಕ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ; ಅದು ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದೆ ಎಂದರೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಈ ಆಧುನಿಕ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಒಳಗಾದವರು ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳೀಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು; ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಸೂರು ಇಲ್ಲ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಎಂಬುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ಶೋಚನಿಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಇತರ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಹೊಣೆ ಯಾರು? ಇವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಯಾವುವು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಮತ್ತು ಭಯವಾಗಿದೆ. ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ನಮಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೆಸರು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಚಿಸದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಂದ ನೇರವಾದ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಕಳಕಳಿಯು ಸ್ವಾರ್ಥ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನೆಲಕಚ್ಚಿದೆ; ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲಿಗರೇ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧಗಳಿವೆ; ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯದವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.[73] ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಜನಾಂಗಗಳೆಂದು ಸಂಭೋದಿಸುವುದುಂಟು; ಆದರೆ, ವೈಜಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಂಶಾನುಗತ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ಜನರ ಗುಂಪು ಎಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅರ್ಥ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಆದಿವಾಸಿ ಎಂಬ ಪದವು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಎಂಬುದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಂತೆ ವಂಶಾನುಗತವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ದೈಹಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ಜನರ ಗುಂಪು *ಆದಿವಾಸಿ* ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ *ಆದಿವಾಸಿ* ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಿಂದ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿ, ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ದೈಹಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಒಂದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಗುಂಪಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎನ್ನುವರು; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರ, ಚರ್ಮದ ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಬಣ್ಣ, ಕೂದಲಿನ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೇಹ ಸಂಬಂಧವಾದ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರವರ್ಗ (ಬ್ಲಡ್ ಗ್ರೂಪ್ಸ್), ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಪರಿಣಾಮ (ಮೆಟಬಾಲಿಸಂ) ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇಡೀ ಮಾನವ ಕೋಟೆಯನ್ನು ದೈಹಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಅಥವಾ ಪಂಗಡಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಕಕೇಷಿಯನ್, ಮಂಗೋಲಿಯನ್ ಮತ್ತು ನೀಗ್ರೋ; ಈ ಪಗಂಡಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಿಳಿಯರು, ಹಳದಿಯರು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಜನರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.[74] ಭಾರತದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು *ಕಕೇಷಿಯನ್ ಜನಾಂಗ* ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಕಕೇಷಿಯನ್ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಇವರನ್ನು *ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದವರು* ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.[75]

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ *ಅಲೆಮಾರಿಗಳು* ಮತ್ತು *ನೆಲೆವಾಸಿಗಳು* ಎಂಬ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅರೆಅಲೆಮಾರಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; ಅದೇ ರೀತಿ ನೆಲೆವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ *ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳು* ಮತ್ತು *ನಾಡವಾಸಿಗಳು* ಬೇರೆ

ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡು ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಕೆಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೆಲವನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬದುಕುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವು ಕಾಡುವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಾಡಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಬದುಕನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ನಾಡವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಸುಬನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರು ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಯ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವರು ಇದ್ದಾರೆ; ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಕಾಡನ್ನು ತಮ್ಮ ವಾಸ್ತವ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು. ಅಂದಿನ ಕಾಡು ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆಯೇ ಒಂದು ಜೀವಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿತು ಎಂದು ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[76]

ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಭೂರಹಿತ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೇ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅವರ ನೆಲೆಸುವಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

1. ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು
2. ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು
3. ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳ ಲೈನ್ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು
4. ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು

ಎಂಬುವುದಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದು. ಇವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೂಳಿದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಶೂನ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಇರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಉದಾ: ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗ, ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಿಂದೂಳಿದಿದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಾದ 'ಎ', 'ಬಿ', ಮತ್ತು 'ಸಿ' ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಎಮ್.ಬಿ. ಪ್ರಭುರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರಗತಿ ಇರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[77]

ಕೊಡಗು ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ತವರು ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ; ಇದು ಕಡಿದಾದ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪೂರ್ವಿಕರು ಇದನ್ನು ಕೂಡಿ ಮಲೆನಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಡಗು ಕರ್ನಾಟಕದ

ಅರಣ್ಯಗಳ ಹೃದಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು. ಸಮೃದ್ಧ ಸಸ್ಯಸಂಕುಲ, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು, ಕೀಟಸಂಕುಲ ಮತ್ತು ಅಪಾರವಾದ ಔಷಧಿ ಗಿಡಗಳುಳ್ಳ ತಾಣವಾಗಿ, ಪರಿಸರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಗರವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾಶ್ಮೀರ ಎನ್ನುವ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನೂರಾರು ಜೀವ ನದಿಗಳ ಉಗಮಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪದತಳದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆರ್ಕೇರಿ, ನಾಲ್ಕೇರಿ, ಹತ್‌ಗತ್, ಮಾವಕಲ್ ಜೇನುಕಲ್ಲು ಬೆಟ್ಟ, ಅತ್ತೂರು, ಗಂಗಾವರ, ಆನೆಕಾಡು, ದುಬಾರೆ ಮೀನುಕೊಲ್ಲಿ, ಪದಿನಾಲ್ಕನಾಡು, ಪಟ್ಟಿಗಾಟ್, ಕಡಮಕಲ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಗು ಮಾದರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದ ಆನೆಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ವಾಸ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜೇನು, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಾಫಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಇನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್, ಪಾಂಡಿಚೇರಿ ಇವರು ನಡೆಸಿರುವ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಾಡಿನ ಸಾಂದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. 2001–02ರ ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿ ಅನ್ವಯ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1,34,597 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಿದ್ದು, ಮರಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಅಂಶಗಳ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜೀವಜಾಲದ ಆಕ್ರಂದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿದೆ.[78] ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅವಿನಾಭಾವತೆಯಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂಯಮದ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಭಾವೈಕತೆಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರು. ಇಡೀ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.[79]

ಆದರೆ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕೃತಿ ಅವಲಂಬಿತ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವೆಂದು ಕ್ರಿ.ಶ.1871ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದಾಖಲಾತಿಯ ಕ್ರಮ ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯೂ 1911ರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಳಗೆ ಪೊಲೀಸರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಂಧನ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.[80] ಹೀಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪರದಿಯೊಳಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮಾತ್ರ ಮರಿಚೀಕೆಯಾಗಿತ್ತು, ಏಕೆಂದರೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ

ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಧಾನತ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಮನ್ನಣೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೆ ಅದರದೇ ವಿಭಿನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ರಚನಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಚನಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಲಾಢ್ಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ರಚನೆಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂಬುವುದೇ ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದು.[81]

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದರೆ ಯಾರು? ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ನಮಗಿರುವ ಧೋರಣೆಗಳು ಯಾವುವು? ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ರಚನಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆತ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಯಾವುವು? ಆಧುನಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿಯೇ? ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮರು-ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆಯೇ? ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆಕರ ದಾಖಲೆಗಳು ಯಾವುವು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಮ್ಮಲೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಊಹಿಸುವುದಾರೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗಳು, ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕುರಿತಂತೆ ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪುನರ್ರಚನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಂದ ಹೊರಬಾರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೇಲು ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಮಾಡಿರುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಅರಣ್ಯ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗೆಯೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳೆಂದರೆ ಯಾವ ಸಮುದಾಯವು ಗತಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಿಸರ್ಗದ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ, ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಕ್ರಮದಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಆ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಆದಿವಾಸಿ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯ ಕಾಲದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಆಧುನಿಕತೆ, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಬಹುಪ್ರಮುಖವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.[82]

ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಜೀವಿಸಲು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಭೂಮಾಲೀಕರ ತೋಟದ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಅವರ ಲೈನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕ ವರ್ಗದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಅತಂತ್ಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು. ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಆಯಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಕಟಿತ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಕಟಿತ ದಾಖಲೆಗಳು, ಕೃತಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಪತ್ರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಧೋರಣೆ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದು, ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನೆಲೆಸಿರುವ ಹಾಡಿಗಳು; ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ; ಅವರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು; ಪುರುಷರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ವಭಾವ; ಮಕ್ಕಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ನಿಯಮಪಾಲಕರು, ಅಡುಗೆಯವರು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಸರ್ಕಾರದ ಸವಲತ್ತುಗಳು, ಅದನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು, ಆಡಚಣೆಗಳು, ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡುವಿನ ಬಾಂದವ್ಯ; ಶಾಲೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ (ಕುಶಲನಗರ), ಭಾಗಮಂಡಲ ಮತ್ತು ತಿತಿಮತಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನೌಕರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಆದಿವಾಸಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾದ ಮಾತುಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಖಾಮುಖಿ ಸಂದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.
- ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ನವ ನಾಗರಿಕತೆ ಜನರಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

➤ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಧುರೀಣರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳು, ವಸಾಹತು ವರದಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅನುಮೋದನೆಗಳು
2. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆಗಳು
3. ಸಂದರ್ಶನಗಳು
4. ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ
5. ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾರ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು
6. ಅಂತರ್ ಜಾಲದ ಮಾಹಿತಿಗಳು
7. ಪೂರಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅವರು ಆಧುನಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಅವಲಂಬನೆಗೆ ಒಳಗಾದರೆ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆ ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆದಿವಾಸಿ ನಾಯಕ ಜೆ.ಕೆ.ಡೋಬಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

1.07 ಇದುವರೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆ:

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವು ಅವರ ಸರಳತನ, ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ, ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ವರ್ತನೆಗಳು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವೇಷಭೂಷಣ, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಉಲ್ಲಾಸಮಯ ಮತ್ತು ವರ್ಣಮಯವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ಆತ್ಮಗೌರವದ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಸಮೂಹದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ನಿಷ್ಠೆ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ದೃಢಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಈ ತರಹದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು

ಭಂಗ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹಲವು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇತರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.[83]

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮವು ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಅದು ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮರೆಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಷನರಿಗಳು ತಾವು ನೆಲೆಯೂರಿದ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಶ್ರೇಣೀಕೃತವಾದ ಸಮಾಜದ ಹಲವಾರು ಅನಾಗರಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತರು, ಈ ಅನಾಗರಿಕರು ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ ಅವಲಂಬನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಸಾರಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಮಣ್ಣಿನ ಭಾಗವೇ ಆಗಿ ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗಿಯೇ ಬಾಳವೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಆಡಳಿತ್ಮಾತಕವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಮುಂದೆ, ಸಮಗ್ರ ಇತಿಹಾಸದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯವಾದವು;[84] ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗದವರ ಮತ್ತು ದಮನಿತ ವರ್ಗದವರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನು ಆ ವರ್ಗದವರೇ ಬರೆಯುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವಂತೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ತಾವೇ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ನೀಡಿದಾಗ ಒಳನೋಟಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರು ಇದನ್ನು ಬರೆದಾಗ, ದಿಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ನೋಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[85] ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಯದೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಭಾರಿ ದುರಂತ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಅವರು, ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರದ ನಡುವಿನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಯತ್ನಗಳು ಆಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರಂತವೆಂದರೆ ಆಳುವ ವರ್ಗದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ದು ಅದು ದಾಖಲಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚರಿತ್ರೆಯೆಂದರೆ ಟೊಳ್ಳು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲ, ಸಂಗತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಚರಿತ್ರೆ; ಇಂದಿನದನ್ನು ಹೇಳುವ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಭೂತಕಾಲದ ಚರಿತ್ರೆ ಇವೆರಡೂ ಕೂಡಿ ದೇಶದ ಜನರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು, ಆ ದೇಶದ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರಕಟಿತ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಕಟಿತ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಅಗತ್ಯ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.[86]

ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತಾದರೂ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಬಹುಳಹಿಂದೆಯೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ವಸಾಹತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಜನಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದವು. ಆದರೆ, ಅವು ವಸಾಹತು ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆರಂಭದ ವಸಾಹತು ದಾಖಲೆಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದರೂ, ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಕ್ಯಾ. ಡೆನಿಸ್ ಮಹೋನಿ (1790), ರಾಬರ್ಟ್ ಅಬರ್ ಕ್ರಾಂಬಿಯು (1792), ಮಾರ್ಕ್ ವಿಲ್ಕ್ಸನ (1800), ಕಾನರ್ (1815–17), ಜೇಮ್ಸ್ ವೆಲ್ಸ್ (1817), ವಿಲಿಯಂ ಜೆಫರ್‌ಸನ್ (1830), ಲೇ. ಕ. ಫ್ರೇಸರ್ (1834), ಆರ್. ಬೈಡಿ (1836), ಸಿ.ಆರ್.ಕಾಟನ್, ಕಬ್ಬನ್, ಬಾರಿಂಗ್ & ಲೆವಿನ್ (1834–1837ರವರೆಗಿನ ದಾಖಲೆಗಳು), ಹರ್ಮನ್ ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್ (1855), ವಿಲಿಯಂ ಜಾಫರ್‌ಸನ್ (1857), ಜಿ.ಎಂ.ಮಾರ್ಟಿನ್ (1855–59), ಕಮಿಷನರ್ ಸರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್(1856–57), ಮೇಜರ್ ರಾಬ್ ಕೋಲ್(1861), ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಬಿ.ಎಲ್. ಬೌರಿಂಗ್ (1862–67), ಕೊಡಗಿನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆರ್.ಎಸ್. ಟೈಲರ್, ಸಿ.ಬಿ. ಸೌಂಡರ್ಸ್, ಗ್ರೇಟರ್ (1870), ಶಾಸನ ತಜ್ಞ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಲಿವಿಸ್ ರೈಸ್ (1877), ಬೇಡನ್ ಪೊವೆಲ್(1878), ಅಲೆಕ್ಸ್ ರಿಯ(1894), ಸರ್.ಹೆಚ್. ಥೋಮಸ್ ಹಾಲ್ಯಾಂಡ್ (1901) ಮತ್ತು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ಗಳು, ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ವರದಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳು, ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವದ ಹಾಗೂ ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಕೊಡಗಿನ ಕುರಿತಂತೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರುಗಳು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಭಾರತೀಯರು ಅಥವಾ ವಸಾಹತು ಪ್ರಜೆಗಳು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರೈಬ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರುಗಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಐರೋಪ್ಯ ಬರಹಗಾರನಾದ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಕಾನರ್‌ನ *ಮೆಮ್ವಾ ಆಫ್ ದಿ ಕೊಡುಗು ಸರ್ವೆ, ಕಾಮನ್ಲಿ ರಿಟನ್ ಕೂರ್ಗ್ 1815–17,*[87] ಮೊಗ್ಲಿಂಗ್‌ನ *ಕೂರ್ಗ್ ಮೆಮ್ವಾ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ಆಫ್ ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಮಿಷನ್,*[88] ಮತ್ತು ರಿಕ್ಟರ್‌ನ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ತೆರೆಯ ಮರೆಗೆ ಸರಿದಿರುವ

ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದ ರೆವರೆಂಡ್ ಜಿ. ರಿಕ್ಟರ್ ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ವರೂಪದ ಕುರಿತಂತೆ *ಎತ್ನೋಗ್ರಾಫಿಕಲ್ ಕಂಪೆಡಿಯಮ್ ಆನ್ ದಿ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಫೌಂಡ್ ಇನ್ ದ ಪ್ರೋವಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್* (1887) ಕೃತಿಯೂ ಕೊಡುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುವ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ರಿಕ್ಟರ್‌ನ ಗ್ರಂಥವು ಅತ್ಯುತ್ಯಮವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ಐರೋಪ್ಯನೊಬ್ಬ ಕೊಡಗಿನ ದುರ್ಗಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ಮೊದಲ ವಿದೇಶಿಯಾನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೊಡಗಿನ ಹಲವು ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳು ಜಮ್ಮ ಭೂಹಿಡುವಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಬಾಣೆ ಜಾಗವನ್ನು ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಆಳರಸರು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಕಲೆಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ.[89] ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದ ಮೂಲ, ಭಾಷೆ, ಜಾತಿಗಳು, ಧರ್ಮ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು, ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯ ಗಣನೆಗೆ ಬರದಿದ್ದರೂ, ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.[90]

ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಬಹುತೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿದ್ದರು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೂಲತಃ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅವರುಗಳೆಂದರೆ, ಹರ್ಬರ್ಟ್ ರಿಸ್ಲೆ, ಜೆ.ಎಚ್. ಹಟನ್, ಎಡ್ಗರ್ ಥರ್ಸ್‌ಟನ್, ಡೆಂಜಿಲ್ ಇಬೆಟ್ಸನ್ ಹಾಗೂ ಎಂಥೋವನ್, ಈ ರೀತಿ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು; ಎಡ್ಗರ್ ಥರ್‌ಸ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಕೆ. ರಂಗಾಚಾರಿ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ *ಕಾಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಫ್ ಸದರ್ನ್ ಇಂಡಿಯಾ* ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ಏಳು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 1909ರಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಗುವರೆಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ನಿಕರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜನಜಾತಿಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೇಗಿದೆ, ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ, ಅವು ಯಾವ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿವೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕು ಎಂಥದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.[91] ಸರ್.ಹೆಚ್. ಥೋಮಸ್ ಹೋಲ್ಯಾಂಡ್‌ರವರ *ಕೂರ್ಗ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಯರವಾಸ್: ಆನ್ ಎಥ್‌ನೊಲೋಜಿಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಾಸ್ಟ್*

(1901)[92] ಮತ್ತು ಇ. ಥರ್ಸ್‌ಟನ್, *ದಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ವಿತ್ ಮೈಸೂರು, ಕೂರ್ಗ್ ಆಂಡ್ ದಿ ಆಸೋಸಿಯೇಟ್‌ಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್* (1913)ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.[93]

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳರಸರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವೆಂದರೆ *ಗೆಜ್ಹೆಟಿಯರ್‌ಗಳು;* ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ಮ್ಯಾನುವಲ್ ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಮ್ಯಾನುವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಾವು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಬರಹಗಾರರಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು *ಗೆಜ್ಹೆಟಿಯರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ* ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಹಿಂದಿಗೂ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕೊಡಗಿನ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ ಪಂಗಡ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದವು ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ವಿವಿಧ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚನೆಯಾದವು.[94] ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಜ್ಹೆಟಿಯರ್‌ಗಳಾದ ರೈಸ್ ಲಿವಿಸ್ಸ ಬಿ. ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಜ್ಹೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಮೈಸೂರು ಆಂಡ್ ಕೂರ್ಗ್ (1878)[95] ಹಂಟರ್ ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಜ್ಹೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (1885),[96] ಮೈಕ್ಲೀನ್ ಸಿ.ಡಿ, ಮ್ಯಾನವಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಫ್ ಮೆಡ್ರಾಸ್ ಪ್ರಸಿಡೇನ್ಸಿ (1885), (1987),[97] ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಜ್ಹೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಮೈಸೂರು ಆಂಡ್ ಕೂರ್ಗ್ (1908),[98] ಇವುಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತಗಾರರಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯರು ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗೀಯ ಹಾಗೂ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ವಸಾಹತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನಾಂಗೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ದೇಶೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕೃಷ್ಣಐಯ್ಯರ್ ಇವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನವಾದ ದಿ ಮೈಸೂರು *ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್* (1935) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಪುಟ್ಟ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಬಿದಿರಿನ ನೆರಕೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಇವರು ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬಿದಿರಿನ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಚಾಪೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್.ಎ.ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್‌ರ *ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್* (1948)ನಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಾಧಾರಿತ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.[99]

ಎಂ.ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರ, *ದಿ ರಿಲಿಜನ್ ಆಂಡ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಮಾಂಗ್ ದಿ ಕೂರ್ಗ್ಸ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ* (1952)ದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಾಂಗದವರಾದ ಕೊಡಗರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೂ ಶೈವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ರೀತಿ ನೀತಿ, ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಸರಣ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.[100] ಸ್ಥಳೀಯ ಬರಹಗಾರರು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಆಂಗ್ಲ ಬರಹಗಾರರ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗ ಹಾಗೂ ನಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೇಮ, ಹೆಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಗರ್ವದಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಆಂಗ್ಲರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳು ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಐ.ಎಮ್. ಮತ್ತಣ್ಣನವರ, *ಟೈನಿ ಮಾಡಲ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ* ಎಂಬ ಕೃತಿಯೂ ಕೊಡಗಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೊಡಗಿನ ಸನಾತನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಣೆಗಳಿಲ್ಲ.[101] ಡಿ.ಎನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರ (1974) ಗ್ರಂಥ *ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ*, ಎರವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕುಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಕುಟ್ಟದಮ್ಮ ಅಥವಾ ಕಾಳಿ ಕೊಡಗಿನ ಎರವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ದೇವತೆ, ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿಯ ನಂತರ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಎರವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನ ಲಕ್ಷಣತೀರ್ಥ ಹೊಳೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇರ್ಪು ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ರಾಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎರವರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಅಧೀನದಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯದ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೊಡಗಿನ ಕುರಿತಂತೆ ತಿಳಿಯಲು ಇರುವ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.[102] ಮೊರಬ್ (1977) ರವರು ಅಂಥ್ರೋಪಾಲಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ *ದಿ ಸೋಲಿಗ ಆಫ್ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗ ಹಿಲ್ಸ್* ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.[103] ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ (1977) ಇವರ ಕಾದಂಬರಿ *ಕಾರಮಕ್ಕ* ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಸೋಲಿಗರ ಜೀವನ ಹೇಗೆ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆ ಕುಲಪಂಚಾಯಿತಿ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ನೈಜವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಶ್ರ ರವರು (1970) ತಮ್ಮ ಲೇಖನವಾದ *ಎಕೋನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಮಂಗ್ ದಿ ಜೇನು ಕುರುಬಸ್* ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಡತನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು

ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಬೆ ಮತ್ತು ಸೋಮಸುಂದರಂ (1990) ರವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆ. ವಿವೇಕಾನಂದ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರದ ವತಿಯಿಂದ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಸೋಲಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂತಹ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆಯಾಗಿದೆ.[104] ಮುತ್ತುರಾಯಪ್ಪ (1993) ಇವರ ಲೇಖನವಾದ *ಸೋಶಿಯೋ ಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ಯಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಎಮಂಗ್ ಜೇನು ಕುರುಬ ಆಂಡ್ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ* ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಜೇನುಕುರುಬರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸು, ವಿಧವಾವಿವಾಹ, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ, ಮರುವಿವಾಹ, ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.[105] ಸಿಂಗ್ (1993) ರವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥವಾದ *ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ* ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳ ಭಾಷೆ ಅವರ ದೈಹಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು, ವಿವಾಹ ಜನನ ಮರಣಗಳು, ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ.ಎಂ. ಮೈತ್ರಿರವರು *ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸಬುಗಳು* ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬರ ಕುಲಕಸುಬುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೇನುಕುರುಬರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬು ಜೇನು ಗಿಡ ಮೂಲಿಕ, ನಾರುಬೇರು ಮತ್ತು ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿರುವುದರಿಂದ ಹಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಜೇನುಕುರುಬರು ದಿನಗೂಲಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[106] *ಕರ್ನಾಟಕ ಥ್ರೋ ದಿ ಏಜ್ಸ್ (1968)* ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರು, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಮತ್ತು ಎರವರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕೆ. ಉಲ್ಲಸ ಕಾರಂತರವರ *ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ* (2001) ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಗಿರಿಜನರು ಹಾಗೂ 1991ರಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ನಾಗಪುರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ಅವರೇ ಬರೆದ *ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ* (1985)ದಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ರಾಯ್ ಡೇವಿಡ್ (1999) ರವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗ, ಜೇನುಕುರುಬ, ಯರವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಅತ್ಯಂತ ಕಡುಬಡವರಾಗಿದ್ದು, ಚರ್ಮಕಾಯಿಲೆ, ಭೇದಿ, ಅಜೀರ್ಣ, ಜ್ವರ, ಅಶಕ್ತತೆ, ಅಪೌಷ್ಠಿಕತೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದು ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವರ

ಮೇಲೆ ಹೇರಬಾರದು, ಇದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಭಿಕ್ಷುಕರನ್ನಾಗಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿಸಬಹುದಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಾಗದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.[107] ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ ಬರೆದಿರುವ *ಅರಣ್ಯ* (2000)ದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ.[108] *ಆದಿವಾಸಿ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ* (1999) ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕಾಂತ್.ಎಸ್‌ರವರು ನಾಗರಹೊಳೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ವಲಯದ ಘೋಷಣೆಯಾದ ನಂತರ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಕೆ.ಎಂ.ಚಿಣ್ಣಪ್ಪರವರ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು *ಕಾಡಿನೊಳಗೊಂದು ಜೀವ* ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.[109] ಎನ್.ಪಿ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ರಾವ್‌ರವರ *ಪಂಜಿರಿ ಯರವರ ಸಮಾಜ ಮಾತ್ತು ಇತಿಹಾಸ* (2005) ನಾಗರಹೊಳೆ ಹಾಗೂ ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ಹಾಗೂ ಕಾಫಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[110] ಹೆಚ್.ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ವೇರಿಯರ್ ಎಲ್ವಿನ್ ದ ಟ್ರೈಬಲ್ ವರ್ಲ್ಡ್ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ *ವೇರಿಯರ್ ಎಲ್ವಿನ್‌ನ ಗಿರಿಜನ ಪ್ರಪಂಚ* ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರ ಜೀವನದ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.[111] ಸಿ. ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎಸ್. ರಾಜೇಗೌಡ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ *ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು-ಬವಣೆ* (2005)ದಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜೇನುಕುರುಬರು ಮೂಲತಃ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಾಳಿ ಬಂದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯ ಇವರ ಮೂಲ ಕಸುಬು ಪ್ರಕೃತಿ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಕಿರು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ ಬಾಳುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೇನು ಬಿಚ್ಚುವುದು ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದುದು. ಜೇನು ಕಸಿಯುವಾಗ ಜೇನು ನೊಣಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಔಷಧಿ ವೈಕೈಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಹೊತ್ತೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜೇನು ನೊಣಗಳು ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಸರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಇರುವ ಜಾಗದ ಹರಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿರುವ ಹರಲೆ ಭಾಗವನ್ನು ಕೂಡ ತಿನ್ನಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[112] ಹಿ.ಚಿ.ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯನವರ *ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ* (2006) ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಯರವರು, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು, ಜೇನುಕುರುಬರ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.[113] ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿರುವ ರವೀಂದ್ರಭಟ್ಟ ಡಿನಕ್ಕೈನವರ *ಹೆಜ್ಜೇನು*ದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆ ಜಾಜಿಯ ಆತ್ಮಕಥನ (2006)ದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಕುರಿತಂತೆ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ

ಹಲವಾರು ವರದಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ಅವು ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.[114] ಟೈಗರ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಫಾರ್ ಬಂಡೀಪುರ ಮೆನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್; ಕರ್ನಾಟಕ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಫಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ *(2010)* ಎಂಬ ಅಪ್ರಕಟಿತ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.[115] *ವೈಡ್ ಲೈಫ್ ಮೆನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಫಾರ್ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕ್; ಕರ್ನಾಟಕ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಫಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್* (2008–09, 2012–13) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಭೌಗೋಳಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.[116] ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ (ನಾಗರಹೊಳೆ) *ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕ್; ಮೆನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ (2001)* ಎಂಬ ಅಪ್ರಕಟಿತ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಭೌಗೋಳಿಕತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಘೋಷಣೆ, ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ವಿವಿಧ ನಿಯಮ ಹಾಗೂ ವಿಧಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.[117] ಪೂಲೀಗಾಲಿ ಮರಡೇಶಮೂರ್ತಿ ಬರೆದಿರುವ *ಅಜ್ಜಯ್ಯನಕಾಡಿನ ಹೊಸಹೆಜ್ಜೆ* (ನಾಗರಹೊಳೆ ಕಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಚಳುವಳಿಯ ಯಶೋಗಾಥೆ) (2010) ಈ ಕೃತಿಯ ಹುಣಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವ ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಶೋಗಾಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ 1979 ರಿಂದ 2010ರವರೆಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ; ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಭೂಮಿಗಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಜ್ ಹೋಟೆಲ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ, ನೀಲಗಿರಿ ಮರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ವಿರುದ್ಧದ ಚಳುವಳಿ, ಕಾಡಿಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ.[118] ಶೂದ್ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ *ನೆಲದ ಮಾತು* ಎಂಬ ಅಭಿನಂದನಾ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಎ.ಎನ್.ಯಲ್ಲಪ್ಪರೆಡ್ಡಿ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಭಿನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕೃತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರ ಹೊಳೆಯ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ಅಕ್ರಮ ಬೇಸಾಯಗಾರರನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಿದ್ದು; ಅರಣ್ಯದಚಿನ, ಅರಣ್ಯದೊಳಗಿನ ಜನರ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳು ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ (2005)ರವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆಗೆ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರೊಡನೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.[119] ರಾಮಕೃಷ್ಣ (2007) *ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು* ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರಿವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಬೆತ್ತ ಅಥವಾ ಬಿದಿರನ್ನು

ಬಳಸಿ ಬುಟ್ಟಿ ಮೊರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರನ್ನು ಬೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ಬೆತ್ತ ಕುರುಬರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂಜನಗೂಡು, ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಹುಣಸೂರು, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಾಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಗ್ಗಾದ, ಚಿಕ್ಕದಾದ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ತೊರೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಆರಾಧಿಸುವ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಅವರ ಹಾಡಿಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೂತ ಪ್ರೇತಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಕೋಳಿ, ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇದೇ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಜೇನುಕುರುಬರ ಕುಮರಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮರಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಜೇನು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[120] *ಗಣೇಶ್ (2010) ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ* ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರನ್ನು ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.[121]

ಇದರೊಂದಿಗೆ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ನಿಲುವುಗಳಿಂದ ಸೃಷಿಯಾದ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ದೇಶೀಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಹುಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 1965ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸತ್ಯನ್‌ರವರ *ಮೈಸೂರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಜೆಟಿಯರ್*, 1982ರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಾಥ ಯು ಕಾಮತ್ *ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಜೆಟಿಯರ್* ಮತ್ತು *ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟಿಯರ್* (1992) ನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ *ಗೆಜೆಟಿಯರ್* ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ *ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ಗಳು* ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಶೋಧಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಸತ್ಯವೆನ್ನುವಂತೆ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಕೊಡಗಿಗೆ ಬಂದ ಅನೇಕ ರಾಜರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ನೇರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.[122]

ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರವರ, ಡಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟಿವ್ ಅನ್‌ಲೀಸಿಸ್ ಆಫ್ ಯರವ (1982)[123], ಭಾಮಿನಿ ರಾಘವಯ್ಯರವರ ಜೆನೆಟಿಕ್ ಡೆಮೋಗ್ರಾಫಿ ಆಂಡ್ ಡರ್ಮಟೋಗ್ಲಿಪಿಕ್ ವೆರಿಯೇಷನ್ಸ್ ಎಮಂಗ್ ದ ಟ್ರೈಬ್ಸ್, ದ ಮೇದಾಸ್, ಕುಡಿಯಾಸ್, ಆಂಡ್ ಯರವ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಇಂಡಿಯಾ

(2004)[124], ಹರೀಶ್‌ರವರ, (2003) *ಎರವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ*[125] ಎನ್. ಸುನಂದಮ್ಮರವರ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಒಂದು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ (2006) ದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಹನ. ಕೆ.ಸಿ.ರವರ *ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ 1800–1947ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ* (2010)ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮದ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[126] ಮಂಜುನಾಥ್. ಬಿ. ಆರ್‌ರವರ *ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು: ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ,* (2014) ದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ.[127] ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿರವರ *ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಬಂಡೀಪುರ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ,* (2016) ದಲ್ಲಿ ಬದಲಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.[128] ಸುರೇಶ ಕುಮಾರ್‌ರವರ *ಸ್ವಯಂ–ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ–ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ* (2004)ದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್.ಮರಿಸ್ವಾಮಿರವರ *ಸೋಲಿಗ: ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ,* (2014)ದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ವಿವಿಧ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳು ವಿವಿಧ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.[129]

ಹೀಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಇತಿಹಾಸ ಕಥನವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದಾಗ ಅವು ಹಲವಾರು ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೊಡಗಿನ ಜನರನ್ನು ಆದಿವಾಸಿ ಅಥವಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವೆಂದು ಕರೆದಿರುವ ವಸಾಹತು ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಬಹು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ತಾವು ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಏಕಮುಖವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ತಮಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಬರೆದರು ಮತ್ತು ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಅವು ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೂ, ವಸಾಹತು ಸಮರ್ಥತೆಯ ಪ್ರತಿರೂಪದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ದೇಶೀಯ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಾರುವ ಮೂಲಕ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ದೇಶಿಯರು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಅದೇ ಧೋರಣೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ದೇಶೀಯ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 1970ರ

ನಂತರದಲ್ಲಿ ತಳಸಮುದಾಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ತರುವಾಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ಕಥನದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗದೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

1.08 ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ:

ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾಯನವನದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಂತೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದು, ಈವರೆಗೆ ಆದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಿತ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೇ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುವುದು ಜಾಗತಿಕ ಸತ್ಯ; ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲಕ ನಿರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. *ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾವನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು* ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಳಸ್ತರದವರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಏಳು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಮೂಲಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಭೌಗೋಳಿಕತೆ, ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ, ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಆಕರಗಳು, ಇದುವರೆಗೆ ಆದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಉಗಮ, ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಸಾಹತುಕಾಲೀನ ಅರಣ್ಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ವಿವಿಧ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರೋತ್ತರದ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಜೇನುಕುರುಬರು ಅವರ

ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳು, ಬದುಕು, ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಚರ್ಚಿಸಿ; ಮುಂದೆ ಸೋಲಿಗರ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸೋಲಿಗರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸ, ವಾಸಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು, ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ವಾಸ, ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಉಡುಪು, ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಎರವರು, ವಾಸ, ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಚಲನೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಬದಲಾವಣೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪದನೆಯ ಪಾತ್ರ, ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ, ದೇವರಪುರದ ಕುಂಡೆ ಹಬ್ಬ (ಬೇಡು ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳು), ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಆಗ ಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ವಸಾಹತು ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಕಾಲದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ (ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು), ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿ, ಕೊಡಗು ಜೇನು ಮತ್ತು ಮೇಣ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘ, ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಿರಿಜನರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ (ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್) ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಾದ ಬಸವನ ಹಳ್ಳಿ, ಭಾಗಮಂಡಲ ಮತ್ತು ತಿತಿಮತಿಗಳ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹೋರಾಟಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಕುರಿತಂತೆ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ (ದುಃ)ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣಗಳು, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು, ಅರಣ್ಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಾಂತರ, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಯೋಜನೆ, ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಶೋಷಣೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಘಟನೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಹೋರಾಟಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹೋರಾಟ, ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಫಲಿತಗಳು ಹಾಗೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮವರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ. ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಥವಾ ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡದೇ ತಮ್ಮ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹೆಸರಿನ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

****

[1] ಕೇಶವನ್ ಕೆ. ಮುರಟ್ಟ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ., ಆದಿವಾಸಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಪುಟ. 06. ಸಂಚಿಕೆ 01, 2009. ಪು. 87

[2] ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.ಎಸ್.ಎನ್., ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು. 1969. ಪು.12–16

[3]Abbe Dubois J., *Hindu Manners, Customs and Ceremonies, 1816*. pp.33-35, ಶಂಕರ್ ಸೇನ್ ಗುಪ್ತರವರು ಭಾರತದ ವೃಕ್ಷ ಪೂಜೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಮೂಡನಂಬಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. Shankarsen Guptha (Ed)., Studies in Indian Folk Culture, Public Asian Culcutta. pp.246-47

[4] Thurston., Ethnographic Notes in South India, Madras Governmanet press 1906. pp.16-19

[5] ಮೈತ್ರಿ.ಕೆ.ಎಂ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ, 2002, ಪು.20

[6] ಅದೇ. ಪುಟ. 21

[7]ಅದೇ. ಪುಟ. 22

[8]ಬಾಲಗೋಪಾಲ್ ಕೆ (ಮೂಲ) ಎಚ್. ಎಸ್. ಶ್ರೀಮತಿ., ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆ ಡಿ.ಡಿ. ಕೊಸಾಂಬಿಯವರ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಪ್ರಗತಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 1998, 2012 ಪು.20–21. D.D Kosambi., An Introduction to the study of Indian History, popular prakashan, Bombay, 1956. The culture and civilization of Ancient Indian in Historical outline, Vikas Publishing House, Pvt. Ltd, 1964.

[9] ಅದೇ. ಪುಟ. 26–29

[10]ಅದೇ. ಪುಟ. 36–39

[11] ರಾಮಸ್ವಾಮಿ. ಎಸ್.ಎನ್, ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು, ಪು.2, 1969.ಪು.44–47

[12]Fernandis walter(Ed)., Social Activists and peoples movement Indian social Institute, New Delhi, 1985. Pp.21.25

[13] Ibid.,p. IX-XX

[14]Krishna Iyer L A., The Primitive Tribes of Travancore (In the Travancore census report), 1931. pp.63-39

[15] ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹ ಮತ್ತು ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಲ್., ದಿಸ್ ಪುಸರ್ಡ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆನ್ ಇಕೊಲಾಜಿಕಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, 1993.ಪು. 77–85.

[16]ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದೊಡನೆಯೇ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನವೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಜೆ. ಎಫ್. ಮೆಟ್ಸ್‌ರವರ *ನೀಲಗಿರಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟು* (1864), ಡಾಲ್ಟನ್‌ನ *ಬಂಗಾಳದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು* (1871), ರಿಸ್ಲೆ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು 1871ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ, ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಲಿಯಮ ಕ್ರೂಕ್ ಮಾಡಿದ್ದನು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಮತ್ತು ರಂಗಾಚಾರಿಯವರು ಬರೆದ ಏಳು ಸಂಪುಟಗಳು ಬಹುಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಎಲ್.ಕೆ ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್, *ಕೇರಳದ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಪ್ರದೇಶದ ಜಾತಿಗಳ* ಕುರಿತು ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್.ವಿ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಮತ್ತು ಎಲ್.ಕೆ ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು *ಮೈಸೂರು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಹಾಗೂ ಜಾತಿಗಳ* ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್.ಎ ರೋಸ್‌ರವರು *ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ವಾಯುವ್ಯ ಗಡಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯ* (1911). ಆರ್.ವಿ ರಸೆಲ್ ಮತ್ತು ಹೀರಾಲಾಲ್, *ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯ*, 1916. ಆರ್.ಇ ಎಂಥೋವೆನ್, *ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ* 1922; ಎಲ್.ಎ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್, *ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ತಿರುವಾಂಕೂರಿನ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ* ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿದ್ದ *ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು* ಇತಿಹಾಸದ ಕುರಿತು ಇ. ರಾಮಚಂದ್ರಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಲೂಟಿ, ದಂಗೆ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರೈಬ್ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಮೆಲೀನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಕುರಿತಂತೆ ಲಿಖಿತವಾದ ದಾಖಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದರು.

[17]Nanjundiah. H.V and Iyer L.A.K., Mysore Castes and Tribes, Vol.IV, Mysore,1928.pp.126-34

[18]ಭಾರತದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಡೆದಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, 1.ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವರ್ಗ. 2. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ವರ್ಗವೆಂದು ಸಂಶೋಧಕರು ಗುರುತಿದ್ದಾರೆ.

[19]ಧೀರೇಂದ್ರನಾಥ್ ಮುಜುಂದಾರ್ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೇ

1. ಜಾತಿಗಳಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು.
2. ಹಿಂದೂಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಆದಿವಾಸಿಗಳು.
3. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಆ ಧರ್ಮದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸದೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

[20] Karnataka., Journal of Indian Anthropological Society, Vol. 40, no.1 p.10-11

[21] Ibid., p.12-15

[22]Namara. R.., "Demographic Transition Theory", In J.A. Rose (ed), International Encyclopedia of Population, Vol.1, free, press. pp.47-53

[23]ಅಜೇಯ್. ಎಸ್. ರಾವತ್., ಎವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಸಿಗ್ನಿಫಿಕೆಂಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟರಿ ಇನ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಪ್ರೆಸಿಡಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, 1988. ಪು.533–534

[24]ಅದೇ. ಪುಟ.,540–542

[25] ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ. ಹೆಚ್.ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ. 01 ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು 1998. ಪುಟ. 625.

[26]ಅದೇ. ಪುಟ.626–627

[27]ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ, ಸಂಪುಟ–1 ಬೆಂಗಳೂರು 1992 ಪು.1, ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕರ ಸಂಘ, ವನವಾಸಿ ಗಿರಿಜನ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳು.

[28]ಹಾ.ಮಾ.ನ., (ಸಂ) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಪುಟ–1 ಪು.289–299

[29]ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಟ, 2015–2016, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಕೀರ್ಣ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಡಿಕೇರಿ. 2016. ಪು.58–60

[30] ಅದೇ. ಪು.62–63

[31]ಕೊಡಗು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಭಿನ್ನ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಗಿರಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಗಳವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಸಾಲಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಘಟ್ಟಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳೆಂದರೇ, ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಅಥವಾ ಮಲೆನಾಡು ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಬೇಂಗುನಾಡು ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳು, ಮಡಿಕೇರಿ ಸಾನುಭೂಮಿ, ಹೊಸ್ಸೂರು ಬೆಟ್ಟಗಳು, ನೂರೊಕ್ಕಲು ಬೆಟ್ಟಸಾಲುಗಳು, ಕೋಟೆ ಬೆಟ್ಟಸಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಏಳು ಸಾವಿರ ಸೀಮೆ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ನದಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಳವಾಗಿಯೂ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ, ಲಕ್ಷ್ಣ ತೀರ್ಥ, ಬರಪೊಳೆ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಕಿರು ಹೊಳೆಗಳು ಹರಿದು ನದಿಗಳನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕೊಡಗಿನ ವಾಯುಗುಣವು ಬಹಳ ಹಿತಕರವಾಗಿರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

[32]ನಾಗರಾಜ. ಎಂ. ಜಿ., ಕೊಡಗಿನ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶವೂ, ಪು.13

[33]ಅದೇ. ಪು.14–15

[34]ನಾಗರಾಜ. ಎಂ. ಜಿ., ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ಸಂಶೋಧನೆಯ ನೆಲೆಗಳು, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಮಡಿಕೇರಿ, 2001. ಪು.11 ಅವರದೇ, ಕೊಡಗಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಾನಪದ ನೆಲೆಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು 2010. ಪು.10

[35]ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್. ಎಲ್., ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್, 1948. ಡಿ.ಎನ್ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ; ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 1974. ಪು.27–35

[36]ಅದೇ. ಪುಟ. 46–53

[37]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಡಿ. ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974. ಪು.34

[38]ನಾಗರಾಜ. ಎಂ. ಜಿ., ಕೊಡಗಿನ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶವೂ, ಅದೇ. ಪು.42

[39]ಅದೇ. ಪು.124

[40]ಅದೇ. ಪು.43

[41]ಅದೇ. ಪು.47–50

[42]ಅದೇ. ಪು.49–52

[43]ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಕೆ.ಸಿ. (ರಿ)., ಎ ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ದ ಒರಿಜಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ಸ್, 1997. ಪು.6–9

[44]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ. ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974. ಪು.67

[45]ಅದೇ. ಪು.69–70

[46]ಅದೇ. ಪು.71–73

[47]ರಿಕ್ಟರ್. ಜಿ., ಗೆಜ಼ೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ದಿಲ್ಲಿ, 1870, ಅವನದೇ, ದಿ ಎಥ್ನೋಗ್ರಾಫಿಕಲ್ ಕಾಂಪೆಡಿಯಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಫೌಂಡ್ ಇನ್ ದ ಪ್ರಾವಿಂಸ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 1887. ಪು.110–111

[48]ಅದೇ. ಪು.111

[49]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ. ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974. ಪು.73

[50]ನಡಿಕೇರಿಯಂಡ ಚಿನ್ನಪ್ಪ., ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ, 1924. ಪು.29

[51]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ. ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974. ಪು.76

[52]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ. ಎನ್., ಅದೇ. ಪು.80–81

[53]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ. ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974. ಪು.82–84

[54]The Calcutta Review., History of Coorg An Unpublished Manuscripts, Vol.XXVII, London, July- December, 1856. Pp.180-207, 478-495.

[55]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ. ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974. ಅದೇ. ಪು.136

[56]ಅದೇ. ಪು.139

[57]ಮುತ್ತಣ್ಣ. ಐ.ಎಂ., ಎ ಟೈನಿ ಮೋಡೆಲ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯ, 1953. ಪು.28–30

[58]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ. ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974. ಅದೇ. ಪು.389

[59]ಅದೇ. ಪು. 390

[60]ಮುತ್ತಣ್ಣ. ಐ.ಎಂ., ಎ ಟೈನಿ ಮೋಡಲ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯ, 1953. ಪು.42–44

[61]ಅದೇ. ಪು.54–56

[62]ಅದೇ. ಪು.69–72.

[63]ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ. ಹೆಚ್. ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ. 01 ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು 1998. ಪು. 709. ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಹಂಪಿ. 2010, ಪು. 150, ಸಿ. ಪಾರ್ವತಮ್ಮ., ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಹಂಪಿ. 2007, ಪು. 44.

[64]ಮುರಿಗೆಪ್ಪ. ಎ., ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ಕೋಶ (Dictionary of South Indian Folklore) ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. ಪು.58, 145– 149, 216–219.

[65] ಆದೇ. ಪುಟ.,153–156

[66] ಮೈತ್ರಿ.ಕೆ.ಎಂ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2002, ಪು.22

[67] ಶ್ರೀನಿವಾಸ.ಎಲ್., ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2010, ಪು.154–65

[68] ಆದೇ.ಪು.154–165. 1919ರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು *ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದು* ಘೋಷಿಸಲಾದವು. 1935ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ (ಗೌವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆ್ಯಕ್ಟ್)ಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳ ವಿಶೇಷ ಹೊಣೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಗಿರ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

[69] ತಾರೀಖ 14ನೇ ಜುಲೈ 1834ರ ಪತ್ರದೊಂದಿಗಿನ ಮೆಮರಂಡಂ, ಕರ್ನಲ್ ಫ್ರೇಸರ್‌ನಿಂದ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಬಂಡಲ್ 1 ಆಫ್ 1834, ಫೈಲ್ 1. ಬಿ. ಆಫ್ 1884.

[70] ನಂ.474 ತಾರೀಖು 6ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1843 ಮೆಮರಂಡಂ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್‌ನಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಬಂಡಲ್ 1 ಆಫ್ 1834 ಫೈಲ್ 1 ಬಿ ಆಫ್ 1884.

[71] Richter, Rev. G, Manual of Coorg – A Gazetteer, Mangalore, 1870. Pp. 57-69

[72] ಸೂರ್ಯನಾಥ್.ಯು.ಕಾಮಥ್., ಕೊಡಗು ಗೆಜ಼ೆಟಿಯರ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 1993. ಪು.571–582

[73] ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗುಂಪಾಗಿಯೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಯಸುವ ನೂರಾರು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನದ್ಯಾಂತ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮಾನವ ಸಮುದಾಯವೇ ಆದಿವಾಸಿ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯ. ಜಗತ್ತಿನ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಐದು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ಕಕೇಷಿಯನ್ ಜನಾಂಗ, ಮುಂಗೋಲಿಯನ್ ಜನಾಂಗ, ಕಾಂಗೋ ಜನಾಂಗ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಪೋ ಜನಾಂಗ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ

[74] ಮೈತ್ರಿ. ಕೆ. ಎಂ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2002, ಪು. 18

[75] ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ., ಮುರಟ್ಟಿ; ಆದಿವಾಸಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಪುಟ. 06, ಸಂಚಿಕೆ. 01, 2009, ಪುಟ. 02–03

[76] ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ.ಚಿ., ಕಾಡು ಕಾಂಕ್ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ; ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ. 1995. ಪುಟ. 27.

[77] ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕರ ಸಂಘ, ವನವಾಸಿ ಗಿರಿಜನ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ (ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿದವರು ಎಂ. ಬಿ. ಪ್ರಭು; ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಗು ಪಿ.ಬಿ.ನಂ. 5 ತಿತಿಮತಿ ವಿರಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು)

[78] 2011ರ ಕೊಡಗು ಜನಗಣತಿ ವರದಿ, ಪು.15

[79] ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ.ಚಿ., ಕಾಡು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ; ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ. 1995. ಪುಟ. 27

[80] ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 341ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ 1976ರಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ (ಬುಡಕಟ್ಟು)ಗಳ ಆಜ್ಞೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 342ನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗೊಳಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳೂ, ಜಾತಿಯ ಭಾಗಗಳೂ, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

[81] ರೋಜರ್. ಜೆಫ್ರಿ., ದ ಸೋಶಿಯಲ್ ಕನ್ಸ್‌ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್, 1998. ಪುಟ. 38.

[82] ಅರಣ್ಯಚ್ಛಾಧಿತವಾಗಿ ಮೇಘ ಚುಂಬಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಗಿರಿಶಿಖರ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮರಗಳ ನಡುವೆ ಹುದುಗಿರುವ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಿಗೆ ಆಕಾಶ ಕೂಡ ಕಾಡಿನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಕಾಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಳುವ ಕಾಡಿನ ದುರ್ದಮ್ಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದಿನಿತು ಅಂಗೈಯಗಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಗದ್ದೆ ತೋಟ ಮನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಅಷ್ಟೆ, ಅದು ಕೂಡ ಅವನು ನಿತ್ಯವೂ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿ ತಾವು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಮರೆತನೆಂದರೆ ಬಹುಬೇಗನೆ ಹಳು ಬೆಳೆದು ಮತ್ತೆ ಅದು ಕಾಡಿನ ವಶವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಕುವೆಂಪುರವರು ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯದ ಕುರಿತು ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

83 ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ ಎಚ್. ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ–01, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1998. ಪು.53–57

84 ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ.ಚಿ., ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಾಣ, ರಾಗಿರೊಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1991. ಪು.12–23

85 ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ.ಚಿ., ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಗತಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಹಂಪಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2011. ಪು. 23–26

86 Nagarahole (Rajiv Gandhi) National Park, Management Plan, Karnataka State Forest 2001.P.15-16

87 ಕಾನರ್., ಮೆಮ್ವಾ ಆಫ್ ದಿ ಕೊಡುಗು ಸರ್ವೆ, ಕಾಮನ್ಲಿ ರಿಟನ್ ಕೂರ್ಗ್, 1815–17.

88 ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್., ಕೂರ್ಗ್ ಮೆಮ್ವಾ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ಆಫ್ ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಮಿಷನ್, 1855

89 ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದರ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಭಾವವೂ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಾರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಜ. ರಿಕ್ಟರ್‌ನ Ethnographical Compendium on the Castes and Tribes found in the Province of Coorg (1887)

90 ಅದೇ. ಪುಟ.427

91 ಎಡ್ಗರ್ ಥರ್‌ಸ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಕೆ.ರಂಗಾಚಾರಿ ಅವರಿಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅವರ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕಾರ್ಯ ಆಗಿನ ಪ್ರಭುತ್ವದ್ದು ಯಾಕೆಂದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ದೇಶದ ನಾಡಿಯೂ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ತಾನೇ ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ ದೇಶಿಯ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಆದೆಷ್ಟೂ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದಂತಹ ಅನೇಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ಥೆರಸ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಕೆ.ರಂಗಾಚಾರಿ ಅವರ ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಕುರಿತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಆದರೂ ಅನೇಕ ತಜ್ಞರು ಲೇಖಕರು ಸಂಶೋಧಕರು ಈ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

92 ಥೋಮಸ್ ಹೆಚ್. ಹೋಲ್ಯಾಂಡ್., ಕೂರ್ಗ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಯರವಸ್ ಆನ್ ಎಥ್‌ನೊಲೋಜಿಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಾಸ್ಟ್, ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ದ ರಾಯಲ್ ಎಷಿಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಬೆಂಗಾಲ್, 1901.

93 ಥರ್ಸ್‌ಟನ್. ಇ., ದಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ವಿಥ್ ಮೈಸೂರು, ಕೂರ್ಗ್ ಆಂಡ್ ದ ಅಸೋಸಿಯೇಟಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್, ಪಬ್ಲಿಷರ್, ಕೇಮ್‌ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್, 1913.

94 ರಿಕ್ಟರ್.ಜೆ., ಗೆಜ್ಹೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, 1870. ಪು.57–69

95 Rice, Lewis B., Imperial Gazetteer of India, Mysore and Coorg, Bangalore, 1878

96 Hunter, W.W. Imperial Gazetteer of India Vol IV. Cochin to Ganuria, London 1885.

97 Maclean C.D (Ed)., Manual of the Administration of Madras presidency, Asian education services, New Delhi, First published 1885, 1987. Vol. III.

[98] Imperial Gazetteer of India, Mysore and Coorg, Superintendent of Govt, Calcutta, 1908.

[99]ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಎಲ್., ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್, ಮದ್ರಾಸ್, 1948.

[100]ಶ್ರೀನಿವಾಸ.ಎಂ.ಎನ್., ದಿ ರಿಲಿಜನ್ ಆಂಡ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಮಾಂಗ್ ದಿ ಕೂರ್ಗ್ಸ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಬಾಂಬೆ, 1952.

[101] ಮತ್ತಣ್ಣ. ಐ.ಎಮ್., ಟೈನಿ ಮಾಡಲ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಮಡಿಕೇರಿ, 1953

[102] ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ.ಡಿ.ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು, 1974

[103]Morab.S.G., The Soliga of Biligirirangana Hills, Anthropological Survey of India, Calcutta. 1977

[104] Mishra., Economic Development among the Jenu Kurubas, 1970

[105] Muthu Royappa., Socio cultural factors and marriage among Jenu Kuruba and Betta Kuruba tribes of Karnataka, 1993

[106] ಮೈತ್ರಿ ಕೆ.ಎಂ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ, 2002

[107]ರಾಯ್ ಡೇವಿಡ್., ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎರವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎರವ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗವಂತೂ ಇವರಿಗೆ ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎರವ ಸಮುದಾಯದ ಬೆರಳೆಣಿಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಪದವಿ ಹಾಗೂ ಪಿ.ಯು.ಸಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

[108] ಶಿವಾನಂದ ಕಳವೆ., ಅರಣ್ಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, 2000

[109] ಶ್ರೀಕಾಂತ್.ಎಸ್., ಆದಿವಾಸಿ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ, ಹುಣಸೂರು, 1999

[110] ಎನ್.ಪಿ.ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್., ಪಂಜರಿಯರವರ ಸಮಾಜ ಮಾತ್ತು ಇತಿಹಾಸ, 2005

[111] ವೇರಿಯರ್ ಎಲ್ವಿನ್ The Tribal World of Verrier Elwin ಹೆಚ್.ಎಲ್.ನಾಗೇಗೌಡ, (ಅನುವಾದ) ಕೃತಿಯನ್ನು ವೇರಿಯರ್ ಎಲ್ವಿನ್‌ನ ಗಿರಿಜನ ಪ್ರಪಂಚ,

[112] ಪಾರ್ವತಮ್ಮ. ಸಿ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎಸ್. ರಾಜೇಗೌಡ (ಸಂ)., ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು-ಬವಣೆ. 2005

[113] ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ.ಚಿ., ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ. 2006

[114] ರವೀಂದ್ರಭಟ್ಟ ಡಿನಕ್ಕೈ ಪ್ರಜಾವಣಿಯ ಸಂಪಾದಕ ಹೆಜ್ಜೇನು (ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆ ಜಾಜಿಯ ಆತ್ಮಕಥನ) (2006)

[115] Tiger conservation plan for Bandipur management, Karnataka Forest Department (2010)

[116] Wild Life Management Plan for Bannerghatta National Park Karnataka Forest Department (2008 – 09 to 2012 – 13)

[117] Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park, Management Plan, Karnataka State Forest, 2001

[118] ಪೂಲೀಗಾಲಿ ಮರಡೇಶಮೂರ್ತಿ., ಅಜ್ಜಯ್ಯನ ಕಾಡಿನ ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ (ನಾಗರಹೊಳೆ ಕಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಯಶೋಗಾಥೆ), 2010

[119] Nanjundaiah., Do property rights really influences forest conservation and management of Western Ghats of India, pp.12-16

[120] ರಾಮಕೃಷ್ಣ., ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು, 2007

[121]ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಮೇಕೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮೊಲದ ಮಾಂಸ, ಜಿಂಕೆ, ಅಳಿಲು, ಕಡವೆ, ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ನಿಷಿದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು

ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪುಟ್ಟದಾದ ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಹುಂಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗೋಲಿಗಳಿಂದ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ, ಮೈನಾ ಪುರಲಕ್ಕಿ ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು, ನವಿಲು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿಯನ್ನು ಸಹ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಯುಧವೆಂದರೆ ಬಿಲ್ಲು. ಅದು ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆನೆಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು, ಬೊಂಬಿನ ಗೂಟದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಬೇಯಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿದರೆ ಮನೆಗೆ ತಂದು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗುಂಪಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಮಪಾಲು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಇಡೀ ಹಾಡಿಯವರೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ರುಬ್ಬಿ ಮಸಾಲೆ ತಯಾರಿಸಿ ಗಮ್ಮತ್ತು ಊಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಸೇವನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕುಡಿದು ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಣೇಶ್ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ, 2010

[122]ಸತ್ಯನ್., ಮೈಸೂರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಜ಼ೆಟಿಯರ್, ಕೂರ್ಗ್ ಡಿಸ್ಟಿಕ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 1965. ಸೂರ್ಯನಾಥ್. ಯು. ಕಾಮತ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಜ಼ೆಟಿಯರ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 1982; ಸೂರ್ಯನಾಥ. ಕಾಮತ್, ಭಾರತದ ಗೆಜ಼ೆಟಿಯರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 1992.

[123]Malukarjun. B., A Descriptive Analysis of Yerava, Phd in Linguistics Mysore, Karnatak University, Dharwad, August, 1982,

[124]Bhamini Raghavaiah, K., "Genetic Demography And Dermatoglyphic Variations Among The Tribes - The Medas,The Kudiyas And The Yeravas of Coorg District, Karnataka, India" Thesis Submitted University of Mysore For The Degree of Doctor of Philosophy In Anthropology, 2004

[125] ಹರೀಶ್., ಎರವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, 2003. ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಎರವರು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲಿನ, ದಪ್ಪನೆಯ ತುಟಿಯ, ಚೂಪು ಮೂಗು, ಉದ್ದ ಕೈ ಕಾಲುಗಳ ಅಷ್ಟೇನೂ ಎತ್ತರವಾಗಿಲ್ಲದ ಜನ ಇವರಲ್ಲಿ ಪಂಜಿರಿ ಪಣಿ, ಬಡಗ ಮತ್ತು ಕಾಕೆ ಎರವ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಬೇಧಗಳಿವೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳು ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂಬುದು ಇದುವರೆಗಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂದು ಸಮಾಜ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಭಾಷೆ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ, ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎರವ ಎಂಬುದೇ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಆ ಜನರೇ ಪಂಜಿರಿ ಎರವರು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

[126] ಮೋಹನ. ಕೆ. ಸಿ., ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ 1800–1947 ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2010.

[127] ಮಂಜುನಾಥ್.ಬಿ.ಆರ್., ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು : ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಮಾನವಶಾಸ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, 2014.

[128]ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ., ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಬಂಡೀಪುರ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮೈಸೂರು, 2016.

[129]ಸುರೇಶ ಕುಮಾರ್., ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ– ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ. ಮೈಸೂರು. ವಿ.ವಿ, (2004). ಆರ್. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ., ಸೋಲಿಗ : ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 2014.

ಅಧ್ಯಾಯ: 02

ಅಧ್ಯಾಯ: 02

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಉಗಮ, ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳು

2.01 ಪೀಠಿಕೆ:

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಪೂಜಿಸುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ವೇದಗಳು ಮತ್ತು ವೇದೋತ್ತರ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1500 ಸುಮಾರಿಗೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ವೇದಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತರಿತವಾದ ವಿವರಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.[1] ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥವು ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಇತರ ವೇದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಂತಹ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ವಿದಧ ಅರಣ್ಯಗಳು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಮರಗಳು ಕೇವಲ ಎಲೆ, ಹೂ, ಹಣ್ಣು, ತೊಗಟೆ, ಉರುವಲುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಿಕರು ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ನಮ್ಮ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ತುಂಬಾ ಹಿಂದೆಯೇ ಅತಿಯಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದರಿಂದ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದರು.[2] ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ದಟ್ಟ ಮರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಶಾಲವಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶವೇ ಅರಣ್ಯವಾಗಿದೆ.[3]

ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿದ ತರುವಾಯ, ಆಡಳಿತದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕ್ರೂಢೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲು, ಹಾಗೆಯೇ ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಕೋಟೆಗಳು ಮತ್ತು ನಗರಗಳಿಂದ ಸಾಗಿಸಲು ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ರೈಲ್ವೆ, ಹಡಗುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಡಳಿತಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆವಹಿಸಿದರು.[4] 1806ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್

ವ್ಯಾಟ್ಸನ್‌ರವರನ್ನು ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅರಣ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ 1823ರಲ್ಲಿ ಆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಿತು. ಮುಂದೆ, ಲಾರ್ಡ್ ಡಾಲ್‌ಹೌಸಿಯೂ 1855ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿದನು.[5] 1864ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅರಣ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತ್ತು.[6] ಹೀಗಾಗಿ, 1878ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಅರಣ್ಯ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಡೆಹರಾಡ್ಯೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಜರ್ಮನ್‌ನ ಅರಣ್ಯ ತಜ್ಞ *ವಾಯ್ಲೇಕರ್‌ರವರ* ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 1894ರಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿಗೆ *ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು* ರೂಪಿಸಿ *ರಕ್ಷಿತ* ಮತ್ತು *ಕಾದಿಟ್ಟ* ಅರಣ್ಯಗಳೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯರು ಅಥವಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಹೊಂದಿದ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕ್ರೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತು.[7] ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೇರಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತವು ಹಲವು ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರೂ, ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೌಲ್ಯದ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಭೋಗದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಂಡ ಮೊದಲಿಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ.[8]

2.02 ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ:

ಕೊಡಗು ಅತೀ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ತಾಣವಾಗಿದೆ; ಇದು ಕುರುಚಲು, ಸ್ವಲ್ಪ ತೇವವಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು, ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮತ್ತು ಮುಳ್ಳಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾದ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.[9] ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು, ಗಿರಿಕಂದರಗಳು ಮತ್ತು ಇಳಿಜಾರುಗಳಿಂದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಅರಣ್ಯಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.[10] ಕೊಡಗು ತನ್ನ ನೆರೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಅರಣ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಫಲವತ್ತಾತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನಾವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದೋ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.[11] ಮುಖ್ಯವಾಗಿ,

ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮರಗಳಾದ ತೇಗ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜವು ಕೃಷಿಯಾಧಾರಿತ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವಿರಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು.[12] ಅರಣ್ಯಗಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ರಾಜರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರುಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬಾಣೆ (ಅರಣ್ಯ) ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು *ಹುಕುಂನಾಮೆ*ಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಆಸ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಆಸಕ್ತಿ ತೀರ ವಿರಳವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಮರಿ ಕೃಷಿಯಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅರಣ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ ಮಿತ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು.[13] ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಅರಣ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡ ವರದಿಗಳು, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರವಾಗಿದೆ.

2.03 ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ:

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವ ಕೊಡಗಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂದು ಡಿ.ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ *ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ*ದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ಆಗಮನದ ತರುವಾಯ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಕ್ರಿ.ಶ.1834ರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾದ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೂಡಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ವಸಾಹತು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯಗಳು ಆಡಳಿತದ ನೇರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಈ ಮೂಲಕ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ನೋಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ ಮೊದಲಿಗರು.[14] ವಸಾಹತುಕಾಲದ ಅರಣ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನು ಭಿನ್ನರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ಘಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ

ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಶಕಗಳಿಂದ 1860ರವರೆಗೆ; ಎರಡನೆಯದು, 1860ರಿಂದ 1900ರ ನಡುವೆ ಅರಣ್ಯ ಕಾನೂನು (ನೀತಿ)ಗಳ ಮೂಲಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು. ಮೂರನೆಯದು, ಮೊದಲ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾದಂತಹ ಒತ್ತಡಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ವಿವಿಧ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.[15]

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕೊಡಗು 983.25 ಚದರ ಕೀ.ಮೀಟರ್ ಕಾದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯಗಳು, 39.35 ಚದರ ಕೀ. ಮೀ. ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು, 65.75 ಚದರ ಕೀ.ಮೀಟರ್ ಊರುಡುವೆ, 63.41 ಚದರ ಕೀ.ಮೀಟರ್ ಪೈಸಾರಿ ಮತ್ತು 31.73 ಚದರ ಕೀ.ಮೀ ಜಮ್ಮ ಮಲೈ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು, ಮಲೈ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು, *ಕಣಿವೆ ಕಾಡುಗಳೆಂದು*; ಮಲೈ ಕಾಡುಗಳು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಕ್ರೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕಣಿವೆ ಕಾಡುಗಳು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಕುರುಚಲು ಸಸ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.[16] ಕೊಡಗು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ಸಂಪ್ಪತ್ಭರಿತವಾದ ನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ವಿಪರೀತವಾದ ಒಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಮೊದಲ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ *ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಲೀ ಹಾರ್ಡಿ* ಹೇಳುವಂತೆ ಕೊಡಗು ದಟ್ಟನೆಯ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ.[17] 1834ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಆಂತರಿಕ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಬುನಾದಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ನೇರ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.[18] ಹೀಗೆ ಕೊಡಗು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಕ್ರಮೇಣ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪುನರ್ ಸಂಘಟನೆಗೊಂಡಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವರು ಕಾರಣರಾದರು. ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಗು ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.[19]

2.04 ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ:

ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ವಸಾಹತು ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೂ 1840ರವರೆಗೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಿರವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, 1840ರ ನಂತರ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಿರ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು

ಜಾರಿ ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದ ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಹೊಸ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿನೂತನವಾದ ನೀತಿಗಳು ಜಾರಿಗೆಬಂದವು.[20] 1847ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಯಿತು.[21] ಅದೇ ವರ್ಷ ಬಾಂಬೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದ ಡಾ|| ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಗಿಬ್ಸನ್‌ನನ್ನು *ಕನ್ಸರ್‌ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟರ್* ಆಗಿ ನೇಮಿಸಿತು.[22] ಅವನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ, ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕ್ಲೇಗ್ ಹಾರ್ನ್‌ನನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.[23]

2.05 ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು 1860–1900:

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 1865ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿತ್ತು.[24] ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ಅತಿ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎನ್ನುವ ತತ್ವದ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.[25] ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತವು ರೂಪಿಸಿದ ಅರಣ್ಯನೀತಿಯು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಲ್ಯಾಟನ್ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ಯಾವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದು ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಅಮಾನವೀಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಹೇರಿ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು, ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೆರಿಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಯ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಸೋಲಿಸಿದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಹಾಕಲು ಕಂಪನಿ ಆಡಳಿತ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಅರಣ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲೇಬೇಕಿತ್ತು. ಅರಣ್ಯ ಯಾರದು? ಯಾರು ಅದನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು? ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿರಬೇಕು? ಯಾರು ಇರಬಾರದು? ಎಂಬೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಈ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಂಡವು. ಇವತ್ತಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ಎಂಬ 'ಕಾಡುಳಿಸುವ' ಆಧುನಿಕ

ಸೋಗಲಾಡಿ ತನದ ಬೇರುಗಳು ಈ ಪುರಾತನ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಎ.ಎಸ್.ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[26]

1868ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಆದ ಡೆಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಬ್ರಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ನಂತರ ಸ್ಕಾಲೀಸ್ (1884–85), ರಿಬ್ಬನ್ ಟ್ರೂಪ್ (1889–90), ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು;[27] 1865ರ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡ ಬ್ರಾಂಡಿಸ್ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಪುನಃ 31 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1868ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದನು.[28] ಹೀಗೆ 1865ರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು 1868ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಬಂಜರು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿಗೊಳಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಹತೋಟಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟವು. ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರ ವಲಯದ *ಕಾನ್* ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಜಮ್ಮಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು.[29] ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಖಾಸಗಿ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಗಂಧವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ 1865ರ ಕಾಯಿದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.[30] 1865ರ ಕಾಯಿದೆಯ ಅನ್ವಯ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು, ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶವೂ ಉತ್ತಮ ಮರಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಘೋಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ, ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.[31] ಇದರಿಂದ ಕೊಡಗು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು *1865ರ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು* ಪಾಸು ಮಾಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿತ್ತು.[32]

ಮೈಸೂರಿನ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ವಾನ್ ಸೊಮೆರಿನ್‌ನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಒಬ್ಬ ರೇಂಜರ್ ಅನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ 1865ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸಾಪ್ಥನೆಗೊಂಡಿತು. ಇದನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಥಮ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.[33]

ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅರಣ್ಯಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ಲೇಗ್ ಹಾರ್ನ್ ಮತ್ತು ಡೆಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಬ್ರಾಂಡಿಸ್‌ರವರನ್ನು ಕಮಿಷನರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಂಘಟಿಸಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಯಿತು.[34] 1864ರ ಪ್ರಥಮ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಇಡೀ ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಾವಿಕನೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.[35] 1865ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ 'ಕೊಡಗು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ'ಯು ಮೊದಲಿಗೆ ಬಂಜರು ಮತ್ತು ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.[36] ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಪ್ಲಾಂಟರ್‌ಗಳು *ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್*‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.[37] ಕೊಡಗಿನ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಹೇಳುವಂತೆ, ರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತೇಗ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ *ಬಾಣೆ* ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮೀಸಲು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಸೇವೆಗೆ ರಾಜನೂ ಜಮ್ಮ, *ಬಾಣೆ*, *ಊಂಬಳಿ* ಮತ್ತು *ಜಾಹಗೀರ್* ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಕುರಿತಂತೆ ರಾಜನ ಸನ್ನದುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್‌ಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.[38] ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ನೀಡಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮರಗಳು ಸರಕಾರದ ಆಸ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.[39] ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ 1807ರಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಮಹದೇವಪುರದ ಅಭಿಮಠಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ತನ್ನ ದಾನಶಾಸನದಲ್ಲಿ *ತಾರು* (ಮರ) ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ 1841ರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಸರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕಬ್ಬನ್ ಅಭಿಮಠದ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ; ಮಠವು ಹೇಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರದೆ, ಅವುಗಳು ಒಟ್ಟಾರೇ ಮಠದ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಅವರು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಕಬ್ಬನ್, ರಾಜನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮರಗಳು (ಶ್ರೀಗಂಧ) ಮಠದ ಆಸ್ತಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಒಡೆತನವು ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[40] ಹೀಗಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರ 1839 ರಿಂದ 1859ರವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರಡು ಭೂಮಿ, ಪೈಸಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀಗಂಧ, ತೇಗ, ಬೀಟೆ, ಬ್ಲಾಕ್ ವುಡ್, ಕಾವೆಪೋನ್, ಅಂಜಲಿ ಮತ್ತು ಎರುಪು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಹಃ,

ನೈತಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಡೆತನವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ನೀಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.[41]

1865 ರಿಂದ 1900ರ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ *ಖಾಯ್ದಿರಿಸಿದ* (ರಿಸರ್ವಡ್) ಅರಣ್ಯಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಧೋರಣೆಗಳು ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ಮೈದಳೆದವು.[42] 1868ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಡೈಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಬ್ರಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಖಾಯ್ದಿರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು.[43] 1870ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಫಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಿತ್ತಳೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು ಕೊಡಗಿನಾದ್ಯಂತ ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಂಡವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕೊಡಗಿನ ವಿಶಾಲ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡವು. ಆದರೆ, ಯಾವಾಗ ಅರಣ್ಯ ಘಾತುಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದವೋ, ಇದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಳೆಯ ಕಾಯಿದೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರು.[44] ಹೀಗಾಗಿ, ಕೊಡಗಿನ ಪೂರ್ವ ವಲಯದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ, ಕೊಡಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬಂಜರು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು 1878ರ *ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ VII ರ* ಮೂಲಕ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಅಥವಾ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿಗೊಳ್ಳಪಡಿಸಿತು.[45] ಇದರ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, 1875–76ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಡೆಸಿಡಿಯಸ್ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಒಟ್ಟು 308 ಚ. ಮೈಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಯಿತು.[46] ಈ ರೀತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಾವು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವಿಗೆಂದು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಕ್ಕಿಗೆ ದಕ್ಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ದೂರಿದರು.[47] ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮೊದಲಿಗೆ ಖಾಯ್ದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ 1877–78ರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸರಹದ್ದನ್ನು 295 ಚದರ ಮೈಲುಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಖಾಯ್ದಿಟ್ಟ ನೀತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯುಂಟಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ಖಾಯ್ದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಬಳಕೆದಾರರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹವುಗಳು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಾವಧಿಯವರೆಗೆ ನೀಡಿದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫಿಸರ್‌ನಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಕರಾರು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಯಿತು.[48] ಈ ರೀತಿಯ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಕಾಶಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತೆ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಆಡಚಣೆ ಉಂಟಾದರೂ, ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.[49] 1877–78 ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ 295 ಚದರ ಮೈಲು ಡೆಸಿಡಿಯಸ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನಂತರದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗಿನ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು.[50]

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ತೇಗದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ, ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ತೇಗದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ನ್ನು ಕಾರ್ಮಾಡಿನಲ್ಲಿ 1868 ಮತ್ತು 1876ರ ನಡುವೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ತರುವಾಯ 1872 ಮತ್ತು 1884ರ ನಡುವೆ 10 ತೇಗದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.[51] 1871–72ರ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯೂ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರೀಗಂಧದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು.[52] ಇದರಿಂದ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕುರಿತು ವರದಿ ನೀಡುವಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಕಮೀಷನರ್‌ಗೆ ಆದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕಮೀಷನರ್ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಲೋಪಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.[53] ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 1,81,012 ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[54]

ಮುಂದೆ, 1874ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಡಿಂಕಿನ್ಸ್‌ನ್‌ರವರು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 2,12,357 ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳಿವೆ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ *1878ರ ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಕ್ಟ್* ಅನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು. ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ 75 (ಸಿ) ಅನ್ವಯ ಯಾವುದೇ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಹಾನಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಕಮೀಷನರ್‌ನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ನೇರವಾಗಿ ಅವರುಗಳಿಂದ ದಂಡವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿತ್ತು.[55] ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮ್ಯಾಕ್ ಕ್ಯಾರ್ಥಿರವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ರನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[56] ಶ್ರೀಗಂಧದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ 1933ರ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 5,079 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲ ತೇಗದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಕಾರ್ಮಾಡಿನಂತೆಯೇ ಕೊಡಗಿನ ಹಳೆಯ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳೆಂದರೆ, 1872ರಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುಗಧರೆ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್, 1883ರಲ್ಲಿ ಬಲುಮನಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.[57] ಇವುಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದು, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೇಗ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.[58]

1880ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅವರೊಂದಿಗಿನ ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯ ತರುವಾಯ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಅರಣ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಳಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದನಕರುಗಳ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು.[59] ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಮೇಲೆ ಮೇವಿನ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹೇರಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯರು, ಮೈಸೂರು ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ದನಕರುಗಳಿದ್ದು, ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಮೇವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಸಮಾಧನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.[60] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯಾದ

ಡಿಂಕಿಂನ್ಸ್‌ನ್ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ರೈತರ ದನಕರುಗಳ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಕ್ರಮವು ಅವರ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಸ್ಥಳೀಯರ ಅಭ್ಯುಧಯಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.[61] ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಫ್ರೆಸರ್‌ಪೇಟೆಯ, ಕೋತೂರ್ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ದನ ಕರುಗಳು ಮೇವಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ದನ ಕರುಗಳಿಗೆ ಈ ಅರಣ್ಯದಿಂದಲೇ ಮೇವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕಾರಣ ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದಾರನಿಗೆ ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ನೀಡಿತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[62] ಆದರೆ, ಯಾವ ರೈತನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವಿಗಾಗಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅವನಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಸಹಾಯಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ಈ ಮೊದಲು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತನು ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.[63] ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಟಿಂಬರ್ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪಂಚಾಯತ್‌ದಾರರಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮರಗಳಿಗೆ ನಿಗಧಿತವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗಧಿಪಡಿಸಿ, ಆ ಬೆಲೆಯನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟನು.[64] 1882ರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಗೋರ್ಡನ್, ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಕಮೀಷನರ್ ಕರ್ನಲ್ ಹಿಲ್ ಮತ್ತು ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಡಿಕಿಂನ್ಸ್‌ನ್ ಈ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, 1865ರ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು 1878ರ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಕೊಡಗಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.[65] ಇದರಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿರುವ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಕೊಡಗಿಗೂ ಅನ್ವವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಕೊಡಗಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಕೊಡಗು ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವಂತೆ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಯಿತು.[66] ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಗಡಿ ಭಾಗಗಳ ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯರು

ಹೊಂದಿರುವ ಭೂಒಡೆತನದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತ್ತು. ಆ ಅರಣ್ಯಗಳೆಂದರೆ,

1) ದೇವರ ಕಾಡು (ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರಣ್ಯಗಳು) ದೇವ ಕಾಡು
2) ಊರು ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು
3) ಬಾಣೆ ಭೂಮಿಗಳು
4) ಜಮ್ಮ ಮಲೆಗಳು ಮತ್ತು
5) ಕಾಫಿ ಭೂಮಿಗಳು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದಾಗಿ ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು.[67]

2.06 ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ, ದೇವರಕಾಡು ಮತ್ತು ಪನ್ಯಭೂಮಿ :

ಮಾನವನ ಉಳಿವಿಗೆ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ; ಕಾಡುಗಳನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಧರ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಶಯ. ಇದು ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವನೆಲೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲ, ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಅದರ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಮಾನವ ಜಗತ್ತು ನಿಸರ್ಗದೊಡನೆ ಪೈಪೋಟಿಗೆ ನಿಂತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕಾಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಡಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾದ ಕಾರಣ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಗಳು ನಾಶಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಈ ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಕೆಲವು ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.[68] ಆದರೂ ಆನೆಯ ದಂತ, ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮ, ಸಾರಂಗಗಳ ಕೊಂಬಿಗಾಗಿ, ಜಿಂಕೆಯ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ವನ್ಯಮೃಗಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಒಟ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ 1,259,52 ಚದರ ಕಿ.ಮಿ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡವಾರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಐದನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. 1,136,46 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ 27.14 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು 95.92 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ವರ್ಗೀಕರಿಸದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಂಭತ್ತು ಅರಣ್ಯ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಸೇರಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮಡಿಕೇರಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 858.16 ಚ.ಕಿ.ಮೀ.ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಳಿದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಹುಣಸೂರು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಉದುರೆಲೆ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಕುರುಚಲು ಗಿಡ ಮತ್ತು ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ.[69]

ದೇವರ ನೆಲೆ ಅಥವಾ ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ಇರುವ ಕಾಡು, ದೇವರ ಕಾಡು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಥೂಲಾರ್ಥ; ಅಂದರೆ ದೈವತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು. ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಂದು

ಇವು ಉಳಿದು ಬಂದಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ; ಇಲ್ಲಿನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಂತ್ರಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಅರಿವಿದ್ದೋ, ಇಲ್ಲದೆಯೋ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಕಾಡು, ಕೆರೆ, ತೊರೆ ಕಾಯುವ ದೈವ ಇವುಗಳ ತ್ರಿಕೂಟ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.[70] ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು. ದೇವರ ವನಗಳ ಹೃದಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ದೇವರ ಕಾಡು ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ, ಹಾಗೂ ಮರಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯು ಒಂದೊಂದು ದೇವರಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಹಾಗೂ 65 ದೇವರುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೇ ಅಯಪ್ಪ, ಭಗವತಿ, ಭದ್ರಕಾಳಿ ಮತ್ತು ಮಾದೇವ ಇತ್ಯಾದಿ. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.45 ರಿಂದ 80 ಭಾಗ ಈ ವನಗಳು ಇವೆ. ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು, ಭತ್ತ ಗದ್ದೆ, ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವ ಕೊಳಗಳ ಮಧ್ಯೆ ದ್ವೀಪದಂತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.[71]

- ದೇವರ ಕಾಡು ಅದು ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣವಾಗಿದೆ.
- ದೇವರ ಕಾಡು ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜನಾರಣ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ. ದೇವರ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅಜ್ಜಯ್ಯನ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ದೈವದ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಜ್ಜಯ್ಯ ಮಿನಿಗುಡಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಜನಪದರ ಕ್ರಮಗಳು ಹಸಿರು ಮನೆಗೆ ದೇಶೀ ನೆಲದ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯಂತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕಾಡನ್ನು ತಾಯಿಯಂತೆ ಕಂಡ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಕಾಡನ್ನು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಬಿಟ್ಟು ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಸಂಶೋಧನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[72]

ಕೊಡಗಿನ ದೇವರ ಕಾಡಿನ ಕುರಿತಂತೆ ಕ್ರಿ.ಶ 1873ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 873 ವನಗಳಿದ್ದವು ಅವು 4398 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದವು. ಮುಂದೆ, ಕ್ರಿ.ಶ 1905ರಲ್ಲಿ ಅದು 6,277 ಹೇಕ್ಟರ್‌ಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಕಿ.ಶ 1985ರ ವೇಳೆಗೆ 1214 ವನಗಳು ಸುಮಾರು 2,550 ಹೆ. ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಮಡಿಕೇರಿ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1985ರ ವರೆಗೂ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ

ಪವಿತ್ರವನಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಇವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ 1985ರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿತು. ಕೊಡಗಿನ ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 983.25 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ಅದರಲ್ಲಿ 39.35 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ದೇವರ ಕಾಡನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.[73] ವಿವಿಧ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗುವ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ದೇವರಕಾಡುಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೇವರಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬಂಗಾಳ, ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ 'ಸರಣ'ಗಳೆಂದು ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ವರಣ', ಮಹಾರಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ 'ದೇವರಿ', ಕೇರಳದಲ್ಲಿ 'ಕಾವು', ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 'ಪವಿತ್ರವನ', ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 'ದೇವರಕಾಡು' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ವಿಶೇಷ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಆಚರಣೆ, ದೈವಿಕ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ದೇವರ ನೆಲೆ, ಕೆರೆ, ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ದೇವರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲ, ಕಂಬ, ವಿಗ್ರಹಗಳು, ಮುಖವಾಡಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯದವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಕಾಡು ಸುಮಾರು 120 ಎಕರೆಯಷ್ಟಿದೆ. ದೇವರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ವಿದಧ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಯ್ಯಪ್ಪಸ್ವಾಮಿಯ ದೇವರಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರವೇಶವಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ದೇವರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಂದಿ, ಕೋಳಿಯ ಬಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕಾವೇರಮ್ಮ, ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ, ಪಾರ್ವತಿ, ಸುಗ್ಗಿದೇವತೆ, ಮಾರಮ್ಮ, ಭದ್ರಕಾಳಿ, ಭಗವತಿ, ಚಾಪಮ್ಮ, ದುರ್ಗಿ, ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ, ಮಂದತಮ್ಮೆ, ನೀಲಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ಹೆಣ್ಣು ದೇವರ ಹೆಸರಿನ ಕಾಡುಗಳನ್ನು, ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ, ಮಾದೇವ, ಕೃಷ್ಣದೇವ, ಬಸವಣ್ಣ, ರಾಮೇಶ್ವರ ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ಚಿನ್ನತಪ್ಪ, ಬೀರದೇವ, ಭೂತದೇವ, ಗುಳಿಯ, ಅಂಬಲ, ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ಮುತ್ತಪ್ಪ, ಕಮ್ಮರಟಪ್ಪ ಮುಂತಾದ ಗಂಡು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಾಡುಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಗಂಧ, ಅತ್ತಿಮರ, ಬೀಟೆ, ಹೊನ್ನೆ, ಮಾವು, ಬೂರಗ,ಬೈನೆ, ಚಪ್ಪೆಮರ, ಗೇರ್ ಬೀಜದ ಮರ, ಅರಳಿಮರ, ನೇರಳೆಮರ, ಅಮ್ಮೆಹಣ್ಣಿನ ಮರ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮರಗಳು ಈ ಕಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮರವನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕಡಿಯಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವೊಂದಿದೆ.[74] ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿನ ಬೊತ್ತ್ (ಬಿದಿರನ್ನು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೊತ್ತ್ ಬಳ್ಳಿ ಸುತ್ತುವುದು) ಹಾಗೂ ಹುತ್ತರಿ ಕದಿರನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೊಡವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪೈಸಾರಿ ಕಾಡುಗಳು, ದಲಿತರ ಹೊಲೆದೇವರ ಕಾಡು, ಹಿರಿಯರ ಕೈಮಡ, ಕಾರೊಣ ಕಾಡು, ಮಾಚಂಗಡ ಮನೆತನದ ಮಾಸ್ತಿ ಕಾಡುಗಳು, ತಾಕೇರಿಯ ಮಾಸ್ತಿಕೊಂಡದ ಕೂರ ದೇವರ ಕಾಡಿನ ಜೊತೆಗೆ ಜಮ್ಮ ಮಾಪಿಳ್ಳೆಗಳ ಮಸೀದಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪಳ್ಳಿಕಾಡ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು "ದೊಡ್ಡ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಮೈತಾಡಿಯ ಚಾಮಿಯಾಲ್

ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ".[75] ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೇವರಕಾಡುಗಳ ಅತಿಕ್ರಮಣದಿಂದಾಗಿ ನಿರಂತರ ವಿನಾಶಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಾಡಾಗಿ ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲವು ಅವನತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆಯಾದರೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಸಕ್ತಿ, ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ದೇವರು ಅಥವಾ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇವರಕಾಡುಗಳು ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಾದ ಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಝರಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ನೀರು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಕೊಡಗಿನ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.[76] ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಅತಂತ್ಯ ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿ ಹೇಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

2.07 ದೇವರ ಕಾಡಿನ ಉಗಮ:

ದೇವರ ಪೂಜೆ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದೆ. ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪೂಜೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ, ನೀರು ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನವ ಕಾಡು, ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂಜ್ಯತಾ ಭಾವದಿಂದ ಆರಾಧಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ, ವಿಶ್ವದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವಿದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ಪೂಜೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಇಂದಿಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಲಾರಂಬಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಮರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪವಿತ್ರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಡುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾರಂಬಿಸಿದರು. ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಜನರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಭಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಆಲದ ಮರ, ಅಶ್ವಥ ಮರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ಕಲ್ಲಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ "ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವರು" ಎಂದು ಪೂಜಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ನಾಗರಿಕತೆ ಬಲಿಪೀಠ, ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿನ ದೇವರ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸುತ್ತ ಬೇಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡವು.[77]

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅರಣ್ಯಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು (ಪೂರ್ವಜರು) ಕೆಲವೊಂದು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಅದನ್ನು 'ಪವಿತ್ರ' ಅರಣ್ಯವೆಂದು ಕರೆದು, ಮರ ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ದನ ಮೇಯಿಸಲು ನಿಷೇಧವನ್ನು ಹೇರಿದರು. ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿರುದ್ಧ ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯದ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಿತು ಜನರಲ್ಲಿ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಲಾಯಿತು.[78] ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಪವಿತ್ರ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ, ನಂತರ ಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಪ್ತಾಹಿಕವಾಗಿ ಪೂಜೆಗೆ ಸೇರಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಯಿತು. ಈ ಪವಿತ್ರ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಟ್ರಸ್ಟ್ ನಡೆಸಿತು. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ "ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವರು" ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ (ಪೂರ್ವಜರ) ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದಾಗಿ "ದೇವರ ಕಾಡು" ಎಂಬ ಪವಿತ್ರ ಅರಣ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಇದೆ.[79]

ತಾಲ್ಲೂಕು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೆರ್)	ಶೇಕಡಾ
ಮಡಿಕೇರಿ	306	25.21	534.23	20.95
ವೀರಾಜಪೇಟೆ	508	41.85	872.13	41.85
ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	400	32.95	1144.00	44.85
ಒಟ್ಟು ದೇವರಕಾಡು	1214		2550.45	

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕುವಾರು ದೇವರಕಾಡುಗಳು

2.08 ದೇವರಕಾಡುಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ:

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ದೇವರ ಕಾಡಿನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸ ಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೇ,

1. **ಬಸದಿ ಕಾಡು:** ಇವುಗಳನ್ನು ಜಿನಕಾಡು ಅಥವಾ ಜೈನಬಸದಿ ಕಾಡು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
2. **ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ದೇವರಕಾಡು:** ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ದೇವರಕಾಡುಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲು ಧಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಅರಣ್ಯಗಳು. ಉದಾ: ಬಲಮುರಿಯ ಭಧ್ರಕಾಳಿ ದೇವರಕಾಡು, ನೆಮ್ಮಲೆಯ ಮುತ್ತಪ್ಪ ದೇವರಕಾಡು, ಕೊಟ್ಟಂಗೇರಿಯ ಮಾಚಂಗಲ ದೇವರಕಾಡು, ಇತ್ಯಾದಿ.

3. **ಪೈಸಾರಿ ದೇವರಕಾಡು:** ಕೊಡಗಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇವರಕಾಡುಗಳು ಈ ವಿಧದ ದೇವರಕಾಡುಗಳು. ಇವು ಸರ್ಕಾರದ ಆಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯಗಳು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿವೆ.

4. **ಪವಿತ್ರ ಕಟ್ಟೆ:** ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ದೇವರಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳು ಆಯಾ ಕುಟುಂಬಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಮುದಾಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರದಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಳಸುವ ಸ್ಥಳಗಳು. ಉದಾ: ಬೇವಿನಮರದ ಕಟ್ಟೆ, ಅಶ್ವಥ ಮರದ ಕಟ್ಟೆ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಉದಾ: ಹೆಗ್ಗಲ ಗ್ರಾಮದ ಪಿಲಿಯಾಟ್‌ಮಂಡು, ಕುಂದ ಗ್ರಾಮದ ಕೈಮುಡಿಕೆಮಂಡು.

5. **ಹೊಲೆ ಕಾಡು:** ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ದೇವರಕಾಡು. ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಸಮುದಾಯದವರು ಮಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕುಕ್ಕಾ ಸಮುದಾಯದವರು ಬೆಳೆಸಿದ ದೇವರಕಾಡುಗಳು. "ಪೊನ್ನಂಗಾಲ ತಮ್ಮೆ" ಇವರು ಆರಾಧಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ದೇವತೆ. ಉದಾ: ಯುವಕಪಾಡಿ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು.

6. **ಕೈಮಡ ಅಥವಾ ಕಾರೋಣ ಕಾಡು:** ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜರನ್ನು ಗುರು ಕಾರೋಣರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಚನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸುತ್ತ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೈಮಡ ಕಾಡು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಮಾಚಂಗಲ ಕುಟುಂಬ ಕಾರೋಣ ಕಾಡು, ಕೊಟ್ಟಂಗೇರಿ, ಐರಿ ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಣ್ಣ ಕಾರೋಣ ಕಾಡು, ಕೈಕೇರಿ, ಬಾಡಗರಕೇರಿ ಮತ್ತು ಮುಗುಟಗೇರಿ ಕಾರೋಣ ಕಾಡು, ತೆರಾಲು, ಕಾರೋಣ ಕಾಡು ವೀರಾಜಪೇಟೆ.

7. **ಸುಗ್ಗಿ ದೇವರ ಬನ:** ಸುಗ್ಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ದೇವರಕಾಡುಗಳು. ನಾಗರಹಾವುವನ್ನೇ ಸಂಕೇತಿಸುವ ಬೀರೇ ದೇವರು ಮತ್ತು ಭದ್ರಕಾಳಿ ದೇವರುಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಸುಗ್ಗಿ ದೇವರ ಬನ ಹಾನಗಲ್, ಕುಮಾರಹಳ್ಳಿ, ಗರ್ವಾಲೆ, ಚೌಡ್ಲು, ಕುಂದಳ್ಳಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

8. **ಮಠದ ಕಾಡು:** ವೀರಶೈವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥದ ಪೂಜಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಠಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇವರಕಾಡುಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜಾಸಂತರ ಸಮಾಧಿಗಳು ಕೂಡಾ ಇವೆ. ಉದಾ: ಸೋಮವಾರಪೇಟೆಯ ಬಾಚಾಳ್ಳಿ, ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ, ಕೊಡ್ಲಿಪೇಟೆ, ಶನಿವಾರಸಂತೆ ಮಠಗಳಲ್ಲಿನ ದೇವರಕಾಡುಗಳು. ಚೌಡಮ್ಮ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

9. **ಪಳ್ಳಿ ದೇವರ ಕಾಡು:** ಪಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ಮಸೀದಿ ಎಂದರ್ಥ. ಕೊಡಗಿನ ಜಮ್ಮ ಮಸೀದಿಗಳು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೂ ದೇವರಕಾಡಿನ ನಿಯಮಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಕೆದಮುಳ್ಳೂರಿನ ಮಾಪಿಳ್ಳೆ ಪಳ್ಳಿ ಕಾಡು, ಎಮ್ಮೆಮಾಡು, ಮೈತಾಡಿ ಪಳ್ಳಿ, ಕಕ್ಕಬ್ಬೆ ಪಳ್ಳಿ ಕಾಡು, ಇತ್ಯಾದಿ.

10. **ಇನ್ನಿತರ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು:** ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಡುಗಳನ್ನು, ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಪುಲಿ ಚಾವುಂಡಿ, ಪುಂಜರ್ಲಿ, ಕುಟ್ಟಿಚಾತ, ಮಹಾಸತಿ, ನಾಗಬನ, ಇತ್ಯಾದಿ.[80]

2.09 ಅರಣ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು:

ಕೊಡಗಿನ 10.865 ಏಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 873 ದೇವರಕಾಡುಗಳ ಎಣಿಕೆ, ನೊಂದಣಿ, ಗಡಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು 1873ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. 1899ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಯುಕ್ತರಾದ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಕರ್ನಲ್ ಡೋನಾಲ್ಡ್ ರಾಬರ್ಟ್ಸನ್ ದೇವರ ಕಾಡಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 1899 ರಕ್ಷತಾರಣ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ (ದೇವರ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ) ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡಗು ಅರಣ್ಯ ಮ್ಯಾನುವೆಲ್ – 1899ರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.[81]

1. ಎಲ್ಲಾ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಕಾಡುಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ದೇವರಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರಕಡಿಯುವ, ರೆಂಬೆಗಳನ್ನುಕಡಿಯುವ ಮತ್ತು ಸುಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಕಮಿಷನರ ವಿಶೇಷ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣ ದೇವರಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು, ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು, ಮರಗಳನ್ನು, ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರ, ಒಣಗಿದ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು.
4. ದೇವರ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂಬ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ದೇವರಕಾಡು ರಕ್ಷಣಾರಣ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮಾಡಿದರು.[82]

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ 1905ರಲ್ಲಿ ದೇವರಕಾಡುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ 1899ರಲ್ಲಿ 10,865 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಇದ್ದ ದೇವರಕಾಡು 15,506 ಎಕರೆಗೆ

ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು 80 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದೇವರಕಾಡು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ದೇವರಕಾಡನ್ನು ಪೈಸಾರಿ ಎಂದು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಗುರುತಿಸಿತ್ತು. ನಂತರ 1985ರಲ್ಲಿ ದೇವರಕಾಡನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪುನಃ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು "ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು 1985ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವರಕಾಡಿನ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತು. 15,506 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಇದ್ದ ದೇವರಕಾಡು 1985ರಲ್ಲಿ 6299.61 ಎಕರೆಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಇದು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರಕಾಡಿನ ಅತಿಕ್ರಮಣ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.[83]

2.10 ದೇವರಕಾಡಿನ ದೇವತೆಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆ:

ದೇವರಕಾಡಿನ ದೇವತೆಗಳಾದ ಅಯ್ಯಪ್ಪ, ಭದ್ರಕಾಳಿ ಮತ್ತು ಭಗವತಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮಂದಿರಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಕ್ತರು, ನಂತರ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇವತೆಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇಂತಹ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ರಸ್ತೆಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ, ರಕ್ತ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ಚಾವುಂಡಿ ಮತ್ತು ನಾಗನ ಕಲ್ಲು ಇರುವ ದೇವಾಲಯಗಳಿಂದ ಬಹುದೂರ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ವಾರ್ಷಿಕ ಪೂಜಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚಾವುಂಡಿ ಮತ್ತು ನಾಗ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ನೀಡುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ, ಇಂಥ ಸಂಧರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಹಾರಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಮತ್ತು ಕೆಳ ಜಾತಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಚಾವುಂಡಿ ಮತ್ತು ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿ ನೀಡಬಹುದು ಎಂಬ ಪದ್ದತಿಯನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತುರುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇವರಕಾಡಿನ ದೇವತೆಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.[84]

ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಬಲ ಸಮುದಾಯದ ಕೊಡವರು ಮೂಲತಃ ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವ, ಘನತೆಗಾಗಿ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇವರಕಾಡಿನ ದೇವತೆಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಉದಾ: ಮಡಿಕೇರಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 9 ಕಿ.ಮಿ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿ – ಮೈಸೂರು ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭದ್ರಕಾಳಿ ದೇವರಕಾಡು ಇಲ್ಲಿ ಭದ್ರಕಾಳಿಯ ದೇವಾಲಯ ಮುಖ್ಯ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದ್ದು ಮುಖ್ಯ ದೇವತೆಯಾದ ಭದ್ರಕಾಳಿಯನ್ನು ಸಸ್ಯಹಾರಿ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಅರ್ಪಣೆಯನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ

ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇವಾಲಯಕ್ಕಿಂತ ಬಲು ದೂರದಲ್ಲಿ ಚಾವುಂಡಿ ದೇವತೆಗೆ ಕುರಿ, ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಹಂದಿಯನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭದ್ರಕಾಳಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಂಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮುಖ್ಯ ದೇವಾಲಯದ ಹಿಂದುಗಡೆ ಭದ್ರಕಾಳಿಯ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಕುರುಬರು ಪೂಜಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಭದ್ರಕಾಳಿ ದೇವತೆಯು ದೇವಾಲಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಂತರ ಸಸ್ಯಹಾರಿ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ವರ್ಗ ಪೂಜಿಸುವ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿತು.[85]

2.11 ದೇವರಕಾಡಿನ ದೇವ ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳು:

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ. ದೇವರಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ದೇವರಕಾಡುಗಳು ಅಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವರಿಗೂ, ಭಗವತಿಗೂ, ಭದ್ರಕಾಳಿಗೂ, ಕೆಲವು ಮಾದೇವನಿಗೂ, ಚಾಮುಂಡಿ ದೇವತೆಗೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ, ಮಾರಮ್ಮ ದೇವತೆಗೂ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ವೀರಾಜಪೇಟೆ ದೇವರಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಪ್ರಭಾವ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಮಡಿಕೇರಿ ದೇವರಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಡಿಕೇರಿಯ ಸಂಪಾಜೆ ಮತ್ತು ತೋಡಿಕಾನ 'ನಾಗಬನ'ಗಳು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸಾಮನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವರಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಪ್ರಭಾವ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ದೇವರಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಕೆಂಚಮ್ಮ, ಕುಂತಿಯಮ್ಮ ನಂತಹ ದೇವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.[86]

2.12 ದೇವರಕಾಡು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳು:

ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಕೊಡವ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಐರಿ, ಕೋಯುವ, ಕುಂಬಾರ, ಕುಡಿಯ, ಮಲೆಯ, ಗೊಲ್ಲ, ಕಣಿಯ, ಪಣಿಯ, ಮೇದ, ಮಡಿವಾಳ, ಕೆಂಬಟ್ಟು, ಗೌಡ, ಕುರುಬ, ಯರವ, ಜಮ್ಮ ಮಾಪಿಳ್ಳೆ, ಲಿಂಗಾಯಿತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ದೇವರಕಾಡಿನ ಪೂಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ವಿವಿಧತೆಯ ನಡುವೆ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೋಮು ಸೌಹರ್ಧತೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ದೇವರಕಾಡಿನ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ, ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಖಜಾಂಜಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾಡು ಇಲ್ಲದ ದೇವರಕಾಡಿನ ಹಬ್ಬ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇವರಕಾಡು ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಎಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ದೇವರಕಾಡು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆ (ಎನ್.ಜಿ.ಓ) ಸ್ವಯಂ ಸೇವ ಘಟಕಗಳು, ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ತರ್ಕಕರು ದೇವರಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವರು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕವಾಗಿ ಇದು ಸತ್ಯವಲ್ಲ. 1905ರಿಂದ 1985ರ ತನಕ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವರಕಾಡು 15,506 ಎಕರೆ ಯಿಂದ 6,299.51 ಎಕರೆಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 9,206.39 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ದೇವರಕಾಡು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.[87]

ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲದೆ ಆಂಗ್ಲರು ರೂಪಿಸಿದ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯು ಪಡೆದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ದೇವರಕಾಡುಗಳು ಆಕ್ರಮಣಗೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇಂದು ಆಯಾ ಗ್ರಾಮೀಣರೇ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಾಗಿ ಅದನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿಸುವ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಕಾಣ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ದೇವರಕಾಡುಗಳು ಇರುವಷ್ಟದರಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಸಂತೋಷಕರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಊರಿನ ಒಂದೊಂದು ಕುಲವು ದೇವರಿಗೆಂದು ಕಾಡು ನೆಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರಲ್ಲಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯ ಕಾರಣ ಆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದು ಇಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಂದರೆ (ರಿಸರ್ವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ) ಅನುಗುಣ ರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ "ರಕ್ಷಿತ ದೇವರಕಾಡು", "ರಕ್ಷಿತ ಪವಿತ್ರವನ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ ಸಮಾಜದ ಐಕ್ಯತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಬಹುದು. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಶುಂಠಿ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭದ ಆಮಿಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಜೊತೆಗೆ ಟಿಂಬರ್ ಲಾಭಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ದೇವರಕಾಡನ್ನು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಪರಿಸರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೂ ಉಳಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇಂದಿನದಾಗಿದೆ.[88]

2.13 ಪನ್ಯ ಭೂಮಿ:

'ಪನ್ಯ' ಎಂದರೆ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜರ ಕಾಲದ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ. ರಾಜರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.[89] ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜರಿಗೆ ಪನ್ಯಭೂಮಿ ಇರುವ ಕಾರಣ ಕೊಡವರಿಗೆ ರಾಜರು 'ಜಮ್ಮಭೂಮಿ'ಯನ್ನು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಮ್ಮವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವ ಈ ಭೂಮಿ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪನ್ಯಭೂಮಿಯು ಕೊಡಗಿನ ಅರಮೇರಿ, ಅಪ್ಪಂಗಳ, ಕುಟ್ಟ, ನಾಗರಹೊಳೆ,

ಕುಂತೂರು, ಬೆಸಗೂರು, ಕೈಕೇರಿ, ವೀರಾಜಪೇಟೆ, ಅಮ್ಮತ್ತಿ, ಕಳತ್‌ಮಾಡ್, ಬೇತ್ರಿ, ಗಾಳಿಬೀಡು, ಗರ್ವಾಲೆ, ಮಾದಾಪುರ, ಬಿಳಿಗೇರಿ, ಸಿರಂಗಾಲ, ನಾಕೂರ್, ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ, ನಂಜರಾಯಪಟ್ಟಣ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪನ್ಯಭೂಮಿಯನ್ನು ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ 'ದಾಸೋಹ' ನಡೆಸುವ ಮಠಗಳಿಗೆ ದಾನರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.[90]

1885ರಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೊಡಗಿನ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದರ ಕುರಿತಂತೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ವರದಿಯನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರ, ಕೊಡಗಿನ ರೈತರಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಅರಣ್ಯ (ಬಾಣೆ) ಭೂಮಿಯಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹುಲ್ಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮರು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕಂದಾಯದ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಉತ್ಪನಗಳ ಮೇಲೆ ಶಾಸನಾತ್ಮಕವಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್‌ನ ವರದಿಯನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.[91] ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ವರದಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಯಿತು.[92]

1886ರಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕನ್ಸರ್ವೇಟರ್ ಬಿ. ಡಿಕ್ಕಿಂನ್ಸ್‌ನ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ 1,24,291 ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯವು ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಮತ್ತಿತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಾನಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು 1,12,485 ಎಕರೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 90 ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ "1878ರ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ" ಅಥವಾ "1882 ಮದ್ರಾಸ್ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ" ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೆ 1865ರಲ್ಲಿ ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಗೋರ್ಡನ್‌ನ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅರಣ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.[93] ಇದರಿಂದ, 1888ರಲ್ಲಿ ಹೋಮ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ಎರಡು ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಗಳು

ಕೊಡಗಿಗೂ ಅನ್ವಯುವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಕಾಯಿದೆಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್‌ನ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕೊಡಗನ್ನು ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ವಲಯ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು.[94] 1886–87ರಲ್ಲಿ 309 ಚದರ ಮೈಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ನಂತರದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 308 ಚದರ ಮೈಲಿ ಪೈಸಾರಿ ಕಾಡುಗಳು (ಕಂದಾಯ ರಹಿತ ಭೂಮಿ, ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೊರಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ), ಊರುಡುವೆ (ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಾಡುಗಳು), ಮತ್ತು ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು (ಪವಿತ್ರ ವನ), ಸೇರಿದಂತೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು. 1888ರ ಸುಮಾರಿಗೆ 859 ಚದರ ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೈಸಾರಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡಲಾಯಿತು.[95] ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನೇರ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯರ ವಿರೋಧ ಎದುರಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀಸಲು ಮಾಡಿರುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ, ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತಹ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಮೀಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಡಚಣೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ನೀಡಿದಂತಹ ಹಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯರು ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲದೇ ಉಚಿತವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರ್‌ನಿಂದ ದಾಖಲಿಸಲಾಯಿತು.[96] ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 1888ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, 859 ಚದರ ಮೈಲು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಖಾಯ್ದಿರಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು 1890ರ ನಂತರ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು.[97] ಆ ಮೂಲಕ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದಂತಹ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರೀಗಂಧದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಶ್ರೀಗಂಧದ ಕೃತಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ 1880–83ರ ನಡುವೆ 15 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಾಡಿನ ಸಮೀಪ ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. 1890ರಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಹಿಲ್‌ರವರು

ಹೇಳುವಂತೆ ಈಗಿರುವ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮರು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಗಿನ ಪೈಸಾರಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಸ್ವಂತ ಇಚ್ಚೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಬೆಳೆಯಿತ್ತಿದ್ದು, ಅವರ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸದೆ ಇರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ.[98] *ಭಾರತದ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್* (ಐ.ಜಿ.ಎಫ್)ರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದಿಂದ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಕೊಡಗಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಮವು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 100 ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಲಾಭ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೊಡಗಿನ ಕಮೀಷನರ್ ಮೈಕಲ್ ಜೋನ್, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[99] 1890ರಲ್ಲಿ ಕೃತಕವಾದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ನೀಡಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಇಲಾಖೆಯು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳು ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 519 ಚದರ ಮೈಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಗಂಧವು ಸುಮಾರು 480 ಚದರ ಮೈಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತು. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ, ಫ್ರೆಸರ್‌ಪೇಟೆ (ಈಗಿನ ಕುಶಾಲನಗರ), ಹಾಗೂ ಭಾಗಮಂಡಲ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಇವುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವತ್ತಾಗಿದ್ದವು. ಶ್ರೀಗಂಧವು ಸರ್ಕಾರಿ ಪೈಸಾರಿ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 40ರಷ್ಟು, ಶ್ರೀಗಂಧದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಮೀಸಲು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 8%, ರೆಡೀಮ್ ಅಲ್ಲದ ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇ 50%, ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ರೆಡಿಮ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಶೇ 2% ರಷ್ಟು ಶ್ರೀಗಂಧ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.[100] ಈ ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಗಂಧ ವಲಯಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆದರೆ, 1878ರ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಯನ್ನು 1888ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೀಸಲು ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಏಕೆಂದರೆ, ವಸಾಹತು ನೇತೃತ್ವದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಕೇವಲ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವಂತಹ ನಾಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ನಾಟಗಳಿಗೆ

ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತ್ತೆ ವಿನಃ ಬಂಜರು ಮತ್ತು ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳು ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು.[101]

1890ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೊಳಪಡುವ ನಂಜರಾಜಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಟ್ಟೆಪುರ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, ಮೊದಲಿಗೆ ಖಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಯಿತು.[102] ತದನಂತರ 1890–1908ರ ನಡುವೆ ಸುಮಾರು 20 ಮೀಸಲು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಕೊಡಗಿನ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು 1888ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ ನಂತರ 1892ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿತವಾದ ಗಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಕ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ನ ಮೂಲಕ ಸರ್ವೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಇದರಂತೆ ಘಾಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ 1,68,342 ಎಕರೆ, ಏಲಕ್ಕಿ ಮಲೆಗಳು 74,170 ಎಕರೆ, ಶ್ರೀಗಂಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, 258 ಎಕರೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ 2,42,770 ಎಕರೆಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ವೆಕಾರ್ಯದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಆಡಳಿತದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿತು.[103]

ಕ್ರ.ಸಂ	ಅರಣ್ಯಗಳು	1891	1894	1897
1.	ಕಾದಿಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳು	72,764	73,205	74,365
2.	ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳು	85,847	85,645	1,52,406
3.	ಘಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳು	1,94,460	2,19,469	2,27,021
4.	ಫೈಸಾರಿ, ಊರು ದೇವರು, ಅರಣ್ಯಗಳು	1,94,504	1,92,355	1,91,312
	ಒಟ್ಟು	**5,47,575**	**5,70,494**	**6,45,104**

1891 ರಿಂದ 1897ರ ಆಡಳಿತ ವರದಿ

ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸರ್ವೆಯಿಂದಾಗಿ 1892–93ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 470 ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ವೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೂಲ್ಸ್ ಮೇರೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.[104]

Sl.No.	District	Name of the Forest	Administrative control	Area in Aq.Kms.	Go No. Date
1.	Kodagu	Maldare Reserved Forest	Virajpet Forest Division	33.08	No.58 dated 02.11.1891
2.	Kodagu	Devmachi Reserved Forest	Virajpet Forest Division	36.96	No.65 dated 02.11.1891
3.	Kodagu	Maldare Reserved Forest	Madikeri Forest Division	45.71	No.55 dated 03.12.1891
Total				115.75	

List of adjoining village that are included in the Eco-sensitiry Zone of Nagarahole[105]

1893ರ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಫ್ರೆಸರ್‌ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ, ಕೊಡಗಿನ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ, ಪೈಸಾರಿ, ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಊರು ದೇವರ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳು ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.[106] ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆದರೆ, ಶ್ರೀಗಂಧದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗೆ ನೆರಳಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದು ಕೊಡಗಿನ ಕೆಲವು ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಲಾಯಿತು.[107] ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಒತ್ತಡ ಹೇರಿ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ 1896–97ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ. 1,04,873 ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ವೆಚ್ಚದಿಂದ 3,062 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 10 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯವಾಗಿ 10,99,607 ರೂ.ಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.[108] 1898ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಮಾರು 500 ಎಕರೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಕೃತಕ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.[109] ಇವುಗಳು ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದವು. 1898ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಉಪಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಜೆ.ಎಲ್.ಪಿಗೋಟ್ ಕೊಡಗಿನ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್‌ಗೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಪ್ರಾಂಟೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ

ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ, ಉತ್ತರ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ರೈತರು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸದೆ, ತಮ್ಮ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮರಗಳಂತೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ, ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮರಗಳಂತೆ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಗಂಧದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಹವಾಗುಣವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಶ್ರೀಗಂಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪೋಷಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 120 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಮರಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 790 ಎಕರೆಯನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಶ್ರೀಗಂಧದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು.[110] 1899ರ ಕೂರ್ಗ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್‌ನ 24ನೇ ಕಾಯಿದೆ ಅನ್ವಯ, ಶಾನುಭೋಗರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ, ಶ್ರೀಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ನೋಂದಣಿ (ರಿಜಿಸ್ಟರ್) ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕಮೀಷನರ್‌ದಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಗಂಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅತ್ಯಂತ ದುಬಾರಿಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿತ್ತು. 1899ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ರೂ. 51,182 ಗಳಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ರೂ.65 ಗಳಷ್ಟು ಆಗಿತ್ತು.[111]

2.14 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ:

19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಅರಣ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕೊಡಗಿನ ಘಟ್ಟಪ್ರದೇಶದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಭೌತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತು.[112] ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸರ್ಕಾರದ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು 14 ರೇಂಜರ್‌ಗಳು ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಮುಂದಾಯಿತು.[113] 1900ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕುವಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ಮುಂದೆ, ಉಪಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮೆಕ್‌ಕಾರ್ಥಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ತನ್ನ *ಮೆಮರೆಂಡಮ್ ಆನ್ ದ ಕಲ್ಚರ್ ಆಂಡ್ ಪ್ರೊಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಆಫ್ ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್* ಎನ್ನುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದನು. ಇವನು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯಗಳ ರಕ್ಷಣೆ

ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಮಯದ ಅಭಾವ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮರು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[114] 1901ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನ ಸರ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮುಲಿಯನ್ಸ್ ಕೊಡಗಿನ ವಿಶೇಷ ಅರಣ್ಯಗಳ ಠರಾವು ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವರೆಗೆ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀಸಲು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. 1870–71 ಮತ್ತು 1888–89ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 1901–02 ಮತ್ತು 1905–06ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ, ಪದಿನಾಲ್ಕು ನಾಡು, ಪಟ್ಟಿ, ಕಡಮಕಲ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಅಥವಾ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಹಾಗೂ ಕೆರ್ಟಿ ಮತ್ತು ಉರ್ಟಿ ಅರಣ್ಯ ವಲಯಗಳನ್ನು 1908ರಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ನೇರ ಹತೋಟಿಗೊಳ್ಳ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು.[115] ಹೀಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಸಾಹತು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಾದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಕಾಡುಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಕ್ರಮೇಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಫಿ ಕೃಷಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. 1904–1905ರ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಮಾಲಂಬಿ ಮೀಸಲುಅರಣ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ 61 ಎಕರೆ ಮೀಸಲು ಕಾಡನ್ನು ಕಾಫಿ ಕೃಷಿಗೆಂದು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಗಳು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾದವು. ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ದೇವರ ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿದವು. ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಅದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ.[116]

ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ 1908ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ 4099.42 ಚದರ ಮೈಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು 6 ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ 492 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಕೊಡಗಿನ ಒಟ್ಟು ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1317.57 ಚದರ ಮೈಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಖಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು.[117] ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ದಶಕಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ

ಮುಂದುವರೆಸುವಂತಹ ಮತ್ತು ನೂತನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಎರಡನೇ ದಶಕದ ಸುಮಾರಿಗೆ; ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು 1916ರಲ್ಲಿ ಟೈರ್ ಮನ್‌ರವರು ಪರಿಚಯಿಸಿ, ನಾಟಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಡಿಯುವ ಮೂಲಕ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅರಣ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು.[118] ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ನಾಟಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಡಿದು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಪ್ರಥಮ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ನಾಟಗಳಿಗೆ ಅತಿಯಾದಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದಿತು, ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್ ಒಂದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲೂ ತನಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅದು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾದ ತಯಾರಿಯನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ, ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇರೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು.[119] ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯುತ್ನಗಳು ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಸೇತುವೆಗಳು, ಮನೆಗಳು, ರೈಲ್ವೆಮಾರ್ಗ, ಗುಡಿಗಳು, ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಬಹುಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಏಪ್ರಿಲ್ 1917ರಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1918ರವರೆಗೆ 228.076 ಟನ್ ಮರದ ದಿಣ್ಣೆಗಳು ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ರಫ್ತಾದವು. ಸುಮಾರು 50,000 ಟನ್ ಮೇವು ಹುಲ್ಲು ರಫ್ತಾಯಿತು. ಇದು ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು ಇರಾಕ್‌ನಲ್ಲಿನ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು 1914ರಿಂದ 1919ರ ನಡುವೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 1.7 ಮಿಲಿಯನ್ ಕ್ಯೂಬಿಕ್ ಅಡಿ ಉದ್ದದ ತೇಗವನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಿರುವುದರ ಕುರಿತಂತೆ ವರದಿಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್ ದೇಶಗಳು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ವಿಫಲವಾದಾಗ ಭಾರತ ಇವುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿತು.[120] ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ನಾಟಗಳು ರಫ್ತಾದವು. ಹಾಗೂ ಬೆಲೆಬಾಳುವಂತಹ ನಾಟಗಳು ಕಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ವಲಯಗಳು ವಸಾಹತು ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ನಂತರದಿಂದ ಮೈಸೂರು ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಇವನ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಒಬ್ಬ ರೆಂಜರ್ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಹಾಗೆಯೇ, ಉಳಿದ ಎರಡು ವಲಯಗಳನ್ನು

ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವುದನ್ನು 1922ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡು, ಮಡಿಕೇರಿಯ ಪೂರ್ವ ವಲಯದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಹಾಗೂ 184.94 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಆಲೂರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ಕೂಡ ಖಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.[121]

ಹೀಗೆ ಮಡಿಕೇರಿ ಮತ್ತು ಆಲೂರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕೊಡಗಿನ ಒಟ್ಟು 22 ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 17 ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳು ಮಡಿಕೇರಿ ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಉಳಿದ 5 ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳಾದ ನಾಲ್ಕೇರಿ, ಹಾಟ್‌ಗಾಟ್, ಅರಿಕೇರಿ, ದೇವಮ್ಮಾಚಿ, ಮತ್ತು ಮೂವ್‌ಕಲ್ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹುಣಸೂರು ಅರಣ್ಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. 1927–28ರಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆದ ಎ.ರೋಡ್ಗರ್ ತನ್ನ ವರದಿಯಾದ ನೋಟ್ ಆನ್ ಎ ಟೂರ್ ಆಫ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟಸ್ ಆಫ್ ಸಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಮದರಾಸ್ ಅಂಡ್ ಕೂರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[122] 1929ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಜಿ.ಸಿ. ರಾಬಿನ್ಸ್ ರವರು ನನ್ನ "ನೋಟ್ ಆನ್ ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಪಾಲಿಸಿ"ಯಲ್ಲಿ ರಾಜರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಒಡೆತನವು ರಾಜರದಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜರ ನೀತಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಸರ್ ವಿಲಿಯಂ ಬಾರ್ಟ್ರನ್‌ನ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು.[123] ಕೊಡಗಿನ ಕಮೀಷನರ್ ಸೌತ್ ಹೇಳುವಂತೆ, ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ, ಮರಗಳನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ಅಥವಾ ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆಯ ಪರವಾಗಿ ಮಾರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.[124]

1937ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಅರಣ್ಯ ವಿಚಾರಣಾಧಿಕಾರಿ ಸರ್ ಜೆರಾಲ್ಡ್ ಟ್ರೆವರ್ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಂತೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 1938–39ರಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ಟರ್ ವಾನ್ ಹ್ಯಾಪನ್ಸ್‌ನ ಯೋಜನೆಯೂ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ನಾಟಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟು 32,000 ಎಕರೆ ಮಾಕುಟ್ಟ ಅರಣ್ಯವಲಯದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 9 ವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ

ಮಾಡಿ ಪ್ರಮುಖ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಒಟ್ಟು ಅವಧಿ 10 ವರ್ಷದ್ದಾಗಿದ್ದು, 1938-39ರಿಂದ 1947-48ರ ವರೆಗೆ ಕೂಡಿತ್ತು.[125] ಈ ನಡುವೆ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುಮಾರು 1,345 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾಟಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಖೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಭಾರತವು ಪ್ರಮುಖ ಮರಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರನಾಗಿ ಮದ್ಯಪ್ರಾಚ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಂತರ, ಇದು ಪರ್ಶಿಯಾ, ಇರಾಕ್‌ಗಳಿಗೂ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಆದರೆ, ಅರಣ್ಯದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಟೆಗಾರರು; ಇವರುಗಳು ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕರು, ಪಶು ಸಂಗೋಪನಗಾರರು ಮತ್ತು ಅಲೆಮಾರಿ ಬೇಸಾಯಗಾರು ಆಗಿದ್ದವರನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮರ ಕಡಿಯುವ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾಡಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೆಲಸವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವು ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕೊಡಗಿನ ಘಟ್ಟಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದಂತಹ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡಿತು.[126]

ಹೀಗೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರ *The Madras Forest Act 1865* ಎಂಬ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಅನಂತರ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಪುನರೂಪಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ. *The Indian Forest Act 1878, The Forest Act 1890, The Amending Act 1891, The Indian Forest (Amending) Act 1901, The Indian Forest (Amending) Act 1911, The Repealing and Amending Act 1914, The Indian Forest Amendment Act 1918, The Devolution Act 1920;* ಹೀಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪೂರಕವಾಗಿತ್ತು. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಎಂಬ ಮಾಯದ ಪರದೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಮಾನವೀಯ ಹುನ್ನಾರಗಳಿಗೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ಹೊಂದಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೈಜವಾಗಿ ತನ್ನ ಆಡಳಿತದ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ಯವಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯವು ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಕೊನೆಯದ್ದು ಎಂಬ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ವಸಾಹತು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ದುಃಖಕರವಾಗಿದೆ.[127]

2.15 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ:

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಅನೇಕ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳ ದುರುದ್ದೇಶಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಯಾರಣ್ಯಗಳು ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದು, ಅರಣ್ಯಗಳು ಭೂಮಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದು, ವನ್ಯಮೃಗಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ, ಅವುಗಳ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ನಿಯಮವಾಳಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.[128] ಆದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳ ಹೃದಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಡ್ಯಾಂಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ, ಕೇಳದೆ ಬಲಿಕೊಟ್ಟರುವ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ನಡೆದುಹೋಗಿವೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಭೂಮಿ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವ ಧಾರಾಳ ಗುಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಕಲ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮುಂದಾದ ಘಟನೆಗಳು ಜರುಗಿಹೋಗಿವೆ. ಇಂತಹ ವಸಾಹತು ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿದರೂ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಧೋರಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ವಿರೂಪ ಮತ್ತು ಅಮಾನವಿಯ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಜೀವಂತವಾಗಿಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ.[129]

ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇಲಾಖೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ದೇಶದ ಗೃಹ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಸಚಿವಾಯಲದಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾದ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನುಗಳು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ರಚಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಿಸಿ ಜಾರಿಗೆತಂದಿತು.[130] ಅದರಲ್ಲೂ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತವು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಗಿ ನಿಲುವನ್ನೇ ತಾಳಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಹೊರಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ವಸಾಹತು

ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರತಿರೋಧ ಒಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ನಾಶವಾಗಿ, ಅವರ ಸಾಂಘಿಕ ಬದುಕು ವಿಘಟಿತವಾಗ ಬೇಕೆಂಬ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಪರಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ರಾಯ್ ಬರ್ಮನ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಹುತೇಕ ಜನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಅರಣ್ಯ ವಾಸಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆ ಅರಣ್ಯದ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೆ ತಮ್ಮ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅರಣ್ಯದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾ ಕಾಡುಗಳ್ಳರಿಂದ, ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚುಗಳಿಂದ, ಅರಣ್ಯದ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಈ ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಕುತ್ತು ಎಸಗಿದ್ದು. ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕಂಪನಿಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಆರ್ಥಿಕ ಮೂಲವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಭೂಗೋಳದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡುವ ಒಂದು ಜೈವಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಪರಿಗಣಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.[131]

2.16 ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಸರ್ಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ಹಲವು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರಬೇಕೆ? ಬೇಡವೇ? ಅರಣ್ಯದ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಯಾರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು? ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಬಗೆ ಯಾವುದು? ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ಆಚೆಗೆ 'ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವಾಹ'ಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆ? ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗತಿ ಏನು? ಎಂಬ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇ ಗೈರು ಹಾಜರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ಏನನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರದ ಕುರಿತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಿಲುವುಗಳೇನು? ಎಂಬುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಮತ್ತು 'ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ' ಎನ್ನುವ ಘೋಷಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಘೋಷಿಸಿದ್ದವು. ಹಾಗೆಯೇ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನೇಕ ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಿಸಿತು. ಸ್ವತಃ ನೆಹರು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅಪಾರವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.[132] ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು

ನೆಹರು ರೂಪಿಸಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಾಡಿನ ಮುಗ್ಧ ಪರಿಸರವನ್ನು ಹೊರಗಿನ ಜನ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಕದಡಬಾರದೆಂದು ನೆಹರು ಪದೇ ಪದೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳ ಮೂಲಕ ಕರೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಅವರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನೆಹರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು.[133]

1959ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ವಿನ್‌ರವರನ್ನು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿ; ಮಿವನ್‌ರವರನ್ನು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು 1960ರಲ್ಲಿ *"The Fundamentals to an Approach to the Tribes"* ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭೌತಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಐದು ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅವರ ಭೂಮಿ ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಬಾರೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.
2. ಕಾಡಿನ ಹಕ್ಕು ಬಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಬಾರದು.
3. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು.
4. ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದಾರವಾದ ಪರಿಹಾರ ಯೋಜನೆಗಳು ರೂಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕಾಗಿದೆ.
5. ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎಂಬ ಪಂಚ ಅಂಶಗಳು ಬಹುತೇಕ ಈಡೇರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಧೇಬರ್ ಆಯೋಗ 1961, ಹರಿಸಿಂಗ್ ಸಮಿತಿ 1967, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಆಯೋಗ 1976, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ 1978, ರಾಯ್ ಬರ್ಮನ್ ಆಯೋಗ 1982, ಭೂರಿಯ ಆಯೋಗ 1990 ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ 1996 ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆಯೋಗಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಇವುಗಳ ಜಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 1972ರ ವನ್ಯ ಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ.1973 ಹುಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.[134]

ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯದ ಜೊತೆ ಹೊಂದಬಹುದಾದ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಈ ಸಂಬಂಧದ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ

ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಆರು ಆಯೋಗಗಳು ನೀಡಿವೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಿತ್ಯದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಆಯೋಗಗಳು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಡುವಿನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.[135] ಅರಣ್ಯದ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ಉಳುವಿನ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಆಯೋಗಗಳ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಶಯಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ, ಆ ಉಪಯೋಗವಾದಿ, ಅಮಾನವೀಯ ನೀತಿಗೆ ಮಾನವೀಯ ಸ್ಪರ್ಶ ನೀಡುವ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಈ ಆಯೋಗಗಳು ತಮ್ಮ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿವೆ.[136] ಆ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೆಲೀನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಿತ್ತು.

2.17 ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ:[137]

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ; ಇದು ಮೈಸೂರ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು; ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯವೂ 1955ರಲ್ಲಿ ***ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಧಾಮ***ವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟು; ಮುಂದೆ 1975ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರ ದಾಖಲೆಗಳಿರುವ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಧ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಉದ್ಯಾನವನ ಸುಮಾರು 571 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ; ಈ ಉದ್ಯಾನವನವು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 96 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು. ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು 750 ಮೀ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ 165 ಸೆ.ಮೀ ನಷ್ಟು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆ ಹೊಂದದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರನ್ನು ಉದ್ಯಾನವನದಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೊರ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉದ್ಯಾನವನ ನಿರ್ಮಾಣದ ವೇಳೆ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವು ಅವರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿವೆ; ನಂತರದಲ್ಲಿ 1987ರಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ನಾಗರಹೊಳೆ ಉದ್ಯಾನವನವು ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪವಿದ್ದು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಹಾವಿನಂತೆ ಹೊರಳಿ ಹರಿಯುವ ನಾಗರಹೊಳೆ ಹೆಸರೆ ಈ ಕಾಡಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗಿದೆ. [138]

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಉದ್ಯಾನವನವು ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂಡೀಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ವೈನಾಡ್ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಡನೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮುದ್ದುಮಲೈ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ಸೈಲೆಂಟ್ ವ್ಯಾಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಸೇರಿ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ನೀಲಗಿರಿ ಬಯೋಸ್ಫಿಯರ್ ರಿಸರ್ವ್ (ಜೈವಿಕ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಗೋಳ) ಎನಿಸಿದೆ.[139] ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹುತೇಕ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಪ್ರಾಣಿ ಸಮೂಹ ಇಲ್ಲಿದೆ.[140] ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತಳಿಯ ಜಿಂಕೆಗಳು, ವನ ವೃಷಭ, ಆನೆ, ಹುಲಿ, ಚಿರತೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಕೆನ್ನಾಯಿ, ಕಡವೆ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಕಾಡು ಕುರಿ, ಕರಡಿ, ಕಾಡೆಮ್ಮೆ, ಕೊರೆ ಹಂದಿ, ಕಾಡು ಪಾಪ, ನರಿ, ಮುಳ್ಳುಹಂದಿ, ಮಲಬಾರ್ ಅಳಿಲು, ಪಟ್ಟೆ ಕಿರುಬ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಕೊಂಬಿನ ಜಿಂಕೆ (ಕೊಂಡುಕುರಿ) ಇಲ್ಲಿವೆ. ಎಲೆ ಉದುರುವ ತೇವದ ಕಾಡುಗಳೂ, ಒಣಕಾಡುಗಳೂ ನಾಗರಹೊಳೆ ಉದ್ಯಾನವನ ಆವರಿಸಿವೆ. ಈ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ 250ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ತಾಣ; ಬಕ ಕೊಕ್ಕರೆ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ, ಬಾತು, ಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ, ಗವುಜಗ, ನವಿಲು, ಬಾಲಾಡಿ, ಗದ್ದೆ ಗೊರವ, ಮರಕುಟಿಗ, ಸೂರಕ್ಕಿ, ಉಲಿಯಕ್ಕಿ, ಹರಟೆ ಮಲ್ಲ, ಗೂಬೆ, ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಮೊಸಳೆ, ನಕ್ಷತ್ರದಾಮೆ, ಕೆರೆಹಾವು ಮಂಡಲ ಹಾವು ಹೆಬ್ಬಾವುಗಳಂಥ ಉರಗ ಸರೀಸೃಪಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. [141] ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ.

ಕ್ರ. ಸಂ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ & ಅಭಯಾರಣ್ಯ	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಚ. ಕಿ.ಮೀ	ಜಿಲ್ಲೆ	ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವರ್ಷ
1.	ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ	643.39	ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು	1988
2.	ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ	181.20	ಕೊಡಗು	1974
3.	ಪುಷ್ಪಗಿರಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ	102.59	ಕೊಡಗು	1974
ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಚ.ಕಿ.ಮೀ		**927.18**		

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಆರಣ್ಯಗಳು

1972ರ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪದ್ರೇಶಕ್ಕೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಈ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಈಗ ಒಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ 450 ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಿವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 250 ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳೆಂದು ಮತ್ತು 65

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ವಾಸ ಮತ್ತು ಓಡಾಟವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೀಲಗಿರಿ ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕೆಲವು ತಾಲೋಕುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ.[142] 1988ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು; ಆದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ, ಜೀವ ವೈವಿದ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಕ್ರಮ ಕೈಬೀಡಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಲನವಲನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇನ್ನೊಂದು ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಈ ಕೆಲಸವು ಕಾಡಿನ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸುವುದು. ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆವುಗೊಳಿಸುವುದು, ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.[143]

1988ರ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳು ಕೂಡಾ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೈನಿಂದಿನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ತುಂಬ ದೂರ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂಕ್ರಮಿಕರೋಗದ ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಜಾನುವಾರು, ನಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವಂತಿಲ್ಲ, ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಮನೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ, ಬಾವಿ ಅಗೆಯುವುದುನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.[144] ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರಗಳಾದ ಅಣಬೆ, ಹಣ್ಣು, ಗೆಡ್ಡೆ, ತರಕಾರಿಗಳಂತಹ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅನುಸರಿಸುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ (ಶಬ್ದ ಮಾಲಿನ್ಯದ ಕಾರಣ)ಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ದೈನಂದಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಈಗ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸದಾ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭಯದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[145] ಈಗ ಆಧುನಿಕವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯಾನವನದೊಳಗೆ ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ

ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ.[146] ಈ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವವನ್ನು ಐದು ಪ್ರಮುಖ ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಕೋರ್ ಜೋನ್ (ಅರಣ್ಯದ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗ)
2. ಬಫರ್ ಜೋನ್ (ಗಡಿ ಭಾಗದ ಅರಣ್ಯ)
3. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಜೋನ್ (ಆಡಳಿತ ವಲಯ)
4. ಸಫಾರಿ ಜೋನ್ (ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಾಯ ವಲಯ)
5. ಪೆರಿಫರಿ ಜೋನ್ (ನಿಯಂತ್ರಿತ ವಲಯ)

ಇದಲ್ಲದೆ ಎಂ.ಶಿವಪ್ಪ ವಲಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಇವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು

ನೆಲೆಸುವ ಹಾಡಿ, ಪುನರ್ ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಮಾನವ ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಘರ್ಷ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮುಗಳೆಂದರೇ (ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಸ್ಪೈಕ್ ಪಿಲ್ಲರ್ಸ್, ಸೋಲಾರ್ ಫೆನ್ಸಿಂಗ್, ರೋಪ್ ಟ್ರೆಂಚಸ್, ಐರನ್ ಸ್ಪೈಕ್ ಪಿಲ್ಲರ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ)[147]

ಪ್ರಸ್ತುತದ ಈ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪ್ರಿನ್ಸ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದವು. ಈ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧಕರು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವರೆಂದರೇ ರಂಜೀತ್ ಗುಹ 1989, ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಲ್ ಮತ್ತು ಗುಹ 1992 ಪ್ರಮುಖರು ಇವರು ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ 1878 ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ 1927ಗಳ ಅನ್ವಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.[148] ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಟಿಂಬರ್ ಮಾಫಿಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಾಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿತು.[149] ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಇವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸರ್ಕಾರ ವಸಾಹತು ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಲವು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದಿಕ್ಕಿನ ಒಳಗೆ ಕೊಂಡ್ಯೊವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಬರದಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು. ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಢವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿತು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ

ಕಾಯಿದೆಗಳಾದ *"Preservation of Wild Birds and Game 1887", "The Wild Birds and Animals Protection Act 1912", "The Madras Wild Elephant Preservation Act 1873" and "The Indian National Parks Act 1934"* ಅನ್ವಯ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಸಾಹತು ಮತ್ತು ವಸಾಹತ್ತೋತ್ತರ ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.[150]

ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯ 1972ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ *"Wild Life Protection Act in 1972"* ಕಾನೂನನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತಲಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವವನ್ನು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕ್ರೋಢಿಕರಣ, ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣವಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ, ಹುಲಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 1973ರಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಹುಲಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆ ಸಂತತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು.[151] ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತದ "ಎಕೋ ಡೆವಲ್ಪ್‌ಮೆಂಟ್" ಯೋಜನೆಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹುಲಿಗಳ ರಕ್ಷಿತ ಯೋಜನೆಯಾ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಯಿತು. *Wild life Protection Act* ಅನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ *"Wild Life Track"* ಅನ್ನು ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ಗೆ 1980 ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು J.F.M (Joint Forest Management) ಅನ್ನು 1990 ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪಾಲಿಸದ ಸಮುದಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿತ್ತು.[152]

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗವಾಗಿದೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ನಾಗರಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ದಕ್ಕೆಯಾಗುವುದು, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಕಷ್ಟ

ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಚರ್ಚೆ ಅಥವಾ ಸಂವಾದಗಳು ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಸದಲ್ಲ, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು ಆಗಿದೆ.[153] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉಗ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅವಶ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ *"Tribal Development Scheme"* ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಜನಭರಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ನಂಬಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದವು.[154] ಈ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ 1991ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 1,06,000 ವಾಸಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಂಬಿದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹುಲ್ಲುಗಳು, ಉರಿಸಲು ಉರುವಲು (ಸೌದೆ), ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ಮತ್ತು ಮರ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ ತೇಗ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗಂಧ ಮರಗಳ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಟದಿಂದಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಅಕಾಲೀಕ ಮರಣ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಪ್ರವಾಸ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಇನ್ನಿತರ ಯೋಜನೆಗಳು, ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಕರ ಗುಂಪು ನಾಗರಹೊಳೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದವು.[155] ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ತೋಪರ್ಡಿಸಿದ್ದವು. ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಾಣಿಜ್ಯೋಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಡಿನೋಟಿಫೀಕೆಷನ್‌ಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. [156]

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಾಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ 'ತಾಜ್ ಹೋಟೆಲ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ' ವಿರುದ್ಧ ***ಎನ್.ಜಿ.ಓ***ಗಳು ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯಲಯದ ಮೂಲಕ ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮತೋಲನ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಉದ್ಯಾನವನ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಸನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು; ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಳೀಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿತ್ತು. ಈ ಫಲವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತ್ತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಂವಾದಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಈ ವಾದವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸದಂತೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ನಾಗರಹೊಳೆ ಉದ್ಯಾನವನದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭಯಿತು. ***ಎನ್.ಜಿ.ಓ***ಗಳು ಭಾರತದ ಪರಿಸರ ನಿಯಮದ ಪರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಾನವನ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಸವಾಲು ಅನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.[157] ***ಎನ್.ಜಿ.ಓ***ಗಳು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ತಮ್ಮ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಗಾತ್ರ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಈ ಭಾಗದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಾತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ವಲಯದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ವಿವಿಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.[158] ಈ ***ಎನ್.ಜಿ.ಓ***ಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ***ಎನ್.ಜಿ.ಓ***ಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅದರಲ್ಲಿ ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರ ಸಂಘಟನಾತ್ಮಾಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಆ ಪರಿಸರ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.[159] ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ

ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1500 ರಿಂದ 6000 ವರೆಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಸಮುದಾಯವೆಂದರೆ ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಎರವ ಸಮುದಾಯದವರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಜೇನು ಕುರುಬ ಅರಣ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದಲೇ ಇವರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇವರು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ನಂತರ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ತರುವಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಾದರು. ಎರವರು ಮೂಲತಃ ನಾಗರಹೊಳೆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಆದರೆ, ಮೂಲತ ಅವರು ಕೇರಳ ಮತ್ತು ನಿಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು. ಮುಂದೆ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಭೂಮಾಲೀಕ ವರ್ಗದವರು ಕರೆತಂದು ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ರಿಕ್ಟರ್ ತಮ್ಮ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. 1975ರ ವೇಳೆಗೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಎಂದು ಘೋಷಣೆಯಾದ ತರುವಾಯ ಹಲವಾರು ಬೇರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ, ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ತರುವಾಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಉತ್ಪನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಇವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.[160]

ಪರಿಸರ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಎಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಲಸಿಗರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಉಪಯೋಗ ಆಚರಣಾ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ಅಪರಾದಗಳಾದವು.[161] ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ, ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣಾ ಪ್ರವಾಸ ಬೇರೆಯೇ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು

ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರುಗಳು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಬದುಕಿನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗೆ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಸಂರಕ್ಷಣಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಧಿಕಾರವು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡ ತೋಡಗಿದವು. ಇಂತಹ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮದ ಬದಲು ಋಣಾತ್ಮಕವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.[162] ಬಹಳಷ್ಟು ದೇಶಿಯ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಡಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯದ ಇಂಥ ಬಡಜನರು, ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಭಯ ಭೀತಿರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಒತ್ತುವರಿ ಭೂಮಿ (ಆಕ್ರಮಿತ)ಯ ಸರಾಸರಿ ಅಂದಾಜಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾದರೂ, 1989 *ಕೊಠಾರಿ ವರದಿ*, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 56 ರಿಂದ 72 ರಷ್ಟು ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇಂಥಹ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ದೇಶಿಯ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಿದ್ದು ಪರಿಹಾರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯ ನಡೆಸುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿದ್ದು. ವಾಣಿಜ್ಯ ಅವಲಂಬಿತ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿ(ಕೂಲಿ) ಕೆಲಸಕ್ಕೆ (ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ) ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅನಿರ್ವಾಯವಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಲಂಬಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆಯೂಗಿದ್ದು, ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಈ ಕೃಷಿಯ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಲಂಬಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಕೃಷಿಕರ ಬದುಕಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿತು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿಫಲತೆ, ಉತ್ಪದನಾ ರಹಿತ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಅವರುಗಳ ಬದುಕು ಶೋಷಣೆಯಾಗ ತೊಡಗಿತ್ತು.[163]

1994ರ ವೇಳೆಗೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಸುದ್ದಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (ಎನ್.ಜಿ.ಓ), ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳು, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಪುನರ್‌ವಸತಿಕರಣ, ಹೊಟೇಲ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ; ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಬಹಳಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎನ್.ಜಿ.ಓಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಪುನರ್ ವಸತಿ, ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ *Indian Institute of Tribal Education (ITTE)*ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ *Tribal*

Rehabilitation ಮತ್ತು *Indian Eco Development* ಎಂಬ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಐಟಿಟೀಇಯೂ ಸರ್ಕಾರ, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಮೀಷನ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತವನ್ನು ಚಾಚಿತ್ತು.[164] ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳಿಗೆ ಇದು ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತ್ತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದಾದ ತರುವಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಒಡೆತನ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಹಕ್ಕಿನ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿತ್ತು.[165]

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ *Eco-development Project (IEDP) of the Ministry of Environment and Forest, Government of India,* ಜೈವಿಕ ಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ದೇಶದ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಂತೆಯೇ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಐಟಿಟೀಇಯೂ ಕೇಂದ್ರ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಐಟಿಟೀಇಯೂ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಸವಾಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಐಇಡಿಪಿ *Indian Eco Development Program* ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಘಟಕ ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಾಗರಹೊಳೆ ಪ್ರದೇಶ ಮೇಲೆ ಬೀರಿರುವ ಸಾಧಕ – ಬಾಧಕ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು.[166] ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಅವುಗಳೆಂದರೇ,

- ❖ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರುಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂದೇಶವನ್ನು ರವಾನಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತ್ತು.
- ❖ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಹಾಗೂ ಅನಾನುಕೂಲ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿತ್ತು.
- ❖ ಪರಿಸರ ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು.

ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಾಡಿಗಳು ಮತ್ತುಸಮುದಾಯಗಳು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತ್ತು. ಅವುಗಳೆಂದರೇ ಸೋಲುಗೋಡು ಗ್ರಾಮ ಇದು ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಆನೆಚಾಕುರು ವೈಡ್‌ಲೈಫ್ ರೇಂಜಿನ ಬಳಿಯಿದ್ದು; ಈ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1,430 ಜನರು ಇದ್ದು; 286 ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪು ಇದೆ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ನನ್ನಚಿ ಗ್ರಾಮ ಇದು ವಿರಾಜಪೇಟೆಯ

ನಾಗರಹೊಳೆ ವೈಡ್‌ಲೈಫ್ ರೇಂಜ್‌ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 905 ಜನರು ರಿಂದ 181 ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿಯಿದೆ. ಬಡಗ ಗ್ರಾಮ ಇದು ವಿರಾಜಪೇಟೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ವೈಡ್ ಲೈಫ್ ರೇಂಜನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1,553 ಜನರು ಮತ್ತು 307 ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿಯಿದೆ. ನಾಲ್ಕೇರಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1,115 ಜನರು 223 ಕುಟುಂಬ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಕಛೇರಿಯಿದೆ. ಕಾರ್ಮಾಡ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1600 ಜನರು ಮತ್ತು 320 ಕುಟುಂಬಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆ, ಅಂಗನವಾಡಿ, ಮತ್ತು ಎರಡು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿವೆ. ಲಾಕೂಂಡಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1,325 ಜನಸಂಖ್ಯೆ 265 ಕುಟುಂಬಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಕಾನೂರ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 2190 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು 438 ಕುಟುಂಬಗಳು, ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಮತ್ತು ಏಳು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರಿಂದ ತ್ರೀವವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಮಾರ್ಪಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು.[167]

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ 45 ಹಾಡಿಗಳು ಇದ್ದು; ಉದ್ಯಾನವನದ ಒಳಗೆ ಸುಮಾರು 1700 ಕುಟುಂಬಗಳು ಸುಮಾರು 8000 ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಜೇನು ಕುರುಬ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಯರವರು ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮಿಶ್ರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ತಮಿಳು, ಮಲಿಯಾಳಂ, ತೆಲಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 90% ಜನರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80% ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕುರುಬ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಶೇಕಡ ಐದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದು, ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕುಮ್ಮರಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು. ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹಾಡುವುದು ಇವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಯಾದೊಂದಿಗೆ ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಭತ್ತವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.[168]

ಹೀಗೆ ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಲವಾರು ಬವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಇವರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇವರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ

ಒಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಇವರನ್ನು ಒಡೆದು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆಸಲು ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಾಗವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೊಂದಿನ ಗುರುತು ಸಿಗದಂತೆ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

[1]ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್., ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, 1993, ಪು.36. ಕೊಡಗು 1834ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾದವು; 1869ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಕೊಡಗಿನ ಭೌಗೋಳಿಕತೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 1871ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಥಮ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿ. 1878ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆ, 1894–1901ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಯಿತು. 1948ರಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಗ್‌ನ್ನು ಸಿ ರಾಜ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. 1955ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಧಾಮವೆಂದು 28,416 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಕೂರ್ಗ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. 1956ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. 1975ರಲ್ಲಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಧಾಮದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ 57,155 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. 1983ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. 1992ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

[2]ರಾಮಸ್ವಾಮಿ. ಎಸ್.ಎನ್., ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು, 1969.ಪು.14–16

[3]ಅದೇ. ಪುಟ., 2–3

[4] Talboys Wheeles. J., Indian under British Rule from the Foundation of the East India Company, Discovery Publishing House, Delhi, 1886.

[5] ರಿಕ್ಟರ್, ಜಿ. ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, 1870. ಪು. 421–423

[6] ಸಿನ್ಹಾ ಜಿ.ಯ್., ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾಸ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ರಿ ಅಂಡ್ ಮೊರ್ಡನ್ ಎನ್‌ವಾರ್‌ನಮೆಂಟಲಿಸಮ್, ಪು.1–2.

[7] ಅಜೇಯ್.ಎಸ್.ರಾವತ್, ಎವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಫ್ ಸಿಗ್ನಿಪಿಕೆಂಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟರಿ ಇನ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಪ್ರೊಸಿಡಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, 1988. ಪು.533–534,

[8] ಅಜ್ಜಂಪುರ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ., ಅರಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸರ್ವನಾಭ ಮುದ್ರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1998. ಪು.20

[9]ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್., ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, 1993. ಅದೇ. ಪು.38,

[10]ಅದೇ. ಪು. 51–52

[11]ಜಾರ್ಜ್ ಬೈಡಿ., Effects on climate of forest destruction in Coorg, ರಾಯಲ್ ಜಿಯೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಲಂಡನ್, 39ನೇ ಸಂಚಿಕೆ 1867–1872

[12]ಸೂರ್ಯನಾಥ. ಯು. ಕಾಮತ್., ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, 1993. ಪು.57–69

[13]ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಡಿ.ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಮೈಸೂರು, 1974.ಪು.39–42

[14]ಮೋಹನ ಕೆ. ಸಿ., ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ 1800–1947 (ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ) ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2010. ಪು.12–14

[15]Historical summary of the British rule in coorg during the past seventy years, mercara, dated 14th august 1922. pp.23-25

[16]ಮೋಹನ.ಕೆ.ಸಿ., ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ 1800–1947 (ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ) ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2010. ಪುಟ. 12–17

[17]ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ (ರೆವೆನ್ಯು ಫಾರೆಸ್ಟ್) 8ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1885. ಪ್ಯಾರ.23

[18]ಲೂಯಿಸ್ ರೈಸ್., ಮೈಸೂರ್ ಆ್ಯಂಡ್ ಕೂರ್ಗ್ ಎ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಗೌವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ,ಬೆಂಗಳೂರು, 1878.ಪು.47–53

[19] ರಿಕ್ಟರ್, ಜಿ. ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, 1870. ಪುಟ.,356

[೨೦] ಅದೇ.ಪುಟ.357

[21]East India (fifty years Administration) Memorandum of Some of the Results of Indian Administration during the past fifty years British rule in India, London,1909. Pp.1.34

[22] ಅಜ್ಜಂಪುರ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ., ಅರಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸರ್ವನಾಭ ಮುದ್ರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1998.ಪು.12–16

[23] ಅದೇ. ಪುಟ.,22–24

[24]Suggestions for the Administration of forest of Coorg by H.C. Hill Inspector General of Forest 1890. para.10-11

[25]ಮೋಹನ. ಕೆ. ಸಿ., ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ 1800–1947 (ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ) ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2010. ಪುಟ.,25–27

[26]ಪ್ರಭಾಕರ್. ಎ.ಎಸ್., ಆದಿವಾಸಿ ಆಖ್ಯಾನ (ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಂದು ಆಕರ),ಪು.35–39

[27] Historical Summary of the British Rule in Coorg, para.2-6

[28]ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ (ರೆವೆನ್ಯೂ ಫೋರೆಸ್ಟ್) ಡೇಟೆಡ್ 3ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1881. ನಂ. 1197 ಆರ್.ಎಫ್. 133 ಡೇಟೆಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು 3ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1881. ಪ್ಯಾರ.16–19

[29]Historical Summary of the British Rule in Coorg, para. 3-5

[30]Rules of 1865 for the Assessment of coffee lands in Coorg., File no. 02, Bangalore. p.47 -49

[31] ಲೇಟರ್. ನಂ. 1004 – 515, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರೂಲ್ಸ್ "ಮೆಮೊರಂಡಂ", 14 ನವೆಂಬರ್ 1882 ಪ್ಯಾರ.2–5

[32] ಅದೇ. ಪುಟ., 3–4

[33] ಅದೇ. ಪುಟ., 4–6

[34]Proceedings of the revenue and Agricultural department February 1887, Extension of the Indian Forest Act to Coorg. para. 3

[35]ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಳ್ ಮತ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹಾ, ಸ್ಟೇಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟರಿ ಅಂಡ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ಕನ್‌ಫ್ಲಿಟ್ ಇನ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ, 1989

[36]ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂರು ರೀತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿತ್ತು;

1) ಕೊಡಗಿನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಮತ್ತು ಕುರುಚಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರಣ್ಯ.

2)ಕೊಡಗಿನ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಯುದುರುವ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ತೇಗ, ಕೆಂಪು ಮರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶ.

3) ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು. ರಿಕ್ಟರ್. ಜಿ, ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, 1870

[37]ಸುರೇಂದ್ರರಾವ್ .ಬಿ. ಮತ್ತು ಲೋಕೇಶ್. ಕೆ.ಎಮ್., ಕೂರ್ಗ್ ಇನ್ವೆಂಟರ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.1999. ಪು.2–3

[38]File no. 02, Rules of 1865 for the Assessment of coffee lands in Coorg, Bangalore.1865. p5

[39]ಫೈಲ್.ನಂ. 376, ನಂ. 1137, ಫ್ರಮ್, ಎ.ಮ್ಯಾಕ್ ಕುಂಜಿ ಇಸ್ಕ್., ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಗೌವರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ. ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ. 17ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 1885. ಕಲ್ಕತ್ತಾ. ಪ್ಯಾರ.27–33

[40]Specimen of the Sist of Ling Rajendra "the Sist acoount of Yedenalknad talk belonging to the Aramane Shime (State) para.15-17

[41]Ibid.p.23-24

[42]Historical Summary of the British Rule in Coorg During the past Seventy years, Mercara, Dated 14th August 1922. para.11

[43]No. I. C-3105, from, J.B. Lyall, Esq., Chief Commissioner of Coorg, To, the Secretary to the Government of India. dated Camp Mysore the 18th October 1886. para.23-27

[44]Ibid.22-24

[45]Notification. Section 1 extension of the forest act to Coorg and conferring of power on forest officers. Under the provision of the third clause of section I of the Indian Forest Act 1878 (Act VII of 1878) the Chief Commissioner of Coorg is pleased with previous sanction of the Governor General in Council to extend the said act to the province of Coorg, No.11 Dated 15th March 1887.

[46]Ibid.para.17-19

[47]ಲೆಟರ್ 200/83 ಫ್ರಂ, ಜೆ.ಎಲ್. ಪಿಗೋಟ್. ಎಕ್ವ್. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಂಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕೂರ್ಗ್. ಟು ದ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್. ಡೇಟೆಡ್ ಮರ್ಕೇರ ದ 30ನೇ ಜೂನ್ 1898, ಪ್ಯಾರ. 17

[48]ಅದೇ. ಪುಟ., 3–6

[49]ಅದೇ. ಪುಟ.,8–9

[50]ಅದೇ. ಪುಟ., 12–15

[51]ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ರೆಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ಫೋರೆಸ್ಟ್ ಎಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇನ್ ದ ಪ್ರಾವಿಂಸ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ 1869 – 70 ರೆವಿವ್ ಬೈ ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್. ಕನ್ಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಪೋರ್ಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ಮೈಸೂರು ಆಂಡ್ ಕೂರ್ಗ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮರ್ಕೆರಾ 20ನೇ ಜನವರಿ 1871 ಪ್ರಂ, ಲೆಫ್ಟೆನೆಂಟ್ ಜಿ.ಜೆ. ವ್ಯಾನ್ ಸೊಮೆರೆನ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಟಿವ್ ಆಫ್ ಫೋರೆಸ್ಟ್, ಮೈಸೂರು ಆಂಡ್ ಕೂರ್ಗ್. ಟು, ದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಒನ್ ದ ಫೋರೆಸ್ಟ್ ಎಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್ ಫಾರ್ ದ ಯಿಯರ್ 1869 – 70 ಬೈ ದ ಎಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಪೋರೆಸ್ಟ್ ಜೆ.ಹಂಟರ್ ಡೇಟೆಡ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ದ 3ನೇ ಮೇ 1870.

[52]ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್ ಫಾರ್ 1877–78, ಬೈ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ವಾನ್ ಸೊಮೆರಿನ್.ಪು 16

[53] ಅದೇ. ಪುಟ., 19–22

[54] ಅದೇ. ಪುಟ., 15–18

[55] ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್ ಫಾರ್ 1878–79, ಬೈ ಟಿ. ಬಿ. ಡಿಂಕಿನ್ಸನ್, ಪುಟ. 16–17

[56] ಅದೇ. ಪುಟ. 18–20

[57] ಅದೇ. ಪುಟ., 22–23

[58] ಅದೇ. ಪುಟ., 25–26

[59]ಲೆಟರ್ ನಂ. 376, ಫ್ರಮ್, ದ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ ಟು, ದ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಬೆಂಗಳೂರು 13ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1885. ಪ್ಯಾರ.28

[60]ಸಿ.ಸಿ. ಆಫೀಸ್ ಫೈಲ್ ನಂ. 67, ಲೆಟರ್ 16 ಫ್ರಮ್ ಎ.ಜೆ.ಕೂರ್ಗವೆನ್, ಎಸ್ಕ್ವ್ಯ ಐ.ಸಿ.ಎಸ್. ಆಫೀಸ್ ಕಾಮ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ ಮರ್ಕೆರಾ ಟು, ದ ಸಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಾಮ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪ್ಯಾರ.13–15

[61]ಅದೇ. ಪುಟ., 07–9 ಪ್ಯಾರ.13–15

[62]ಅದೇ. ಪುಟ., 10– 12

[63]ಅದೇ. ಪುಟ., 3–5

[64]Rules of 1865 for the Assessment of coffee lands in Coorg, File no. 02 of 1865, para.3

[65]The Forest Administration Report of the Province of Coorg for the year 1882-83 pp.1-2

[66]ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಎಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್ ಫಾರ್ 1884–85. ಪ್ಯಾರ.12–14

[67] Rules of 1865 for the Assessment of coffee lands in Coorg, File no. 02 of 1865, para.9

[68]ನಾಗರಾಜ್ ಎಂ.ಜಿ., ಕೊಡಗಿನ ಹಾಲೇರಿ ವಂಶ, ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಹೊಸಪೇಟೆ,2010ಪು.37–39

[69]ಅದೇ. ಪು.40–43

[70] ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಸಿ.ಜೆ. ಮತ್ತು ಕೆ.ಎ.ಕುಶಾಲಪ್ಪ; ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿ; ಅರಣ್ಯ ಕಾಲೇಜು, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ 1996. ಪು.12–16

[71] ಅದೇ.ಪುಟ.,26–29

[72] ಅದೇ.ಪುಟ..19–23

[73]Sacred plants A study by A.N. Yellappa Reddy and others Karnataka forest depat p.55. 56.

Prioritizing Traditional Conservation practices for Karnataka Article by Yogesh Gokhale, Kushalappa.C.Bhat H.R, Madhav Gadgil counter for Ecological sciences Indian Institute of Science, Bangalore college of forestry, ponnampet kodagu.

[74] ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಸಿ.ಜೆ. ಮತ್ತು ಕೆ.ಎ.ಕುಶಾಲಪ್ಪ; ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿ; ಅರಣ್ಯ ಕಾಲೇಜು, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, 1996. ಪು.19–23

[75] ಲಲಿತ. ಕೆ.ಪಿ., ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ದರ್ಶನ, ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪ್ರಬಂಧ ಅಪ್ರಕಟಿತ, ಪು.19–26

[76] ಅದೇ.ಪು.53–55

[77] ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್., ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೆಜೆಟಿಯರ್, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, 1993. ಪು.26–29

[78] ಅದೇ.ಪು.33–36

[79]ಪ್ರಭಾಕರ ಆಚಾರ್ ಕೆ., ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ–ಪಶ್ಚಿಮಕರಾವಳಿಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಒಂದು ಅವಲೋಕನ ದಿಗಂತ ಮುದ್ರಣ, ಮಂಗಳೂರು, 2004. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ. ಸಿ., ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಎನ್‌ವಾಯಿರ್‌ನಮೆಂಟ್ ಆಂಡ್ ಲೋಕಲ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಎ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2004. ಕೊಡಗು ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕೊನೆ ರಾಜನನ್ನು 1834ರಲ್ಲಿ ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಲಿಂಗಾಯಿತ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. 1834 ರಿಂದ 1947ರ ತನಕ ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. 1947 ರಿಂದ 1956ರ ತನಕ ಕೊಡಗು ಅಜ್ಮೀರ, ತ್ರಿಪುರ, ಬಿಲ್ಸಾಪುರಗಳಂತ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು. 1956ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯವು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು 1865 ರಿಂದ 1876 ಅರಣ್ಯ ಸಹಾಯಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಉಸ್ತುವರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈತ ಮೈಸೂರು ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದನು. ನಂತರ 1878ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಾಯಿತು. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವಿಕೆ (ಮೀಸಲಾತಿ) 1870ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು. 1875–76ರಲ್ಲಿ 308 ಚ. ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಯಿತು. 1905ರಲ್ಲಿ ದೇವರಕಾಡು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ 1985ರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು. "ದೇವರ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ದೇವರಕಾಡನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹತ್ತು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ದೇವರಕಾಡು ಹೊಂದಿರುವ 24 ಗ್ರಾಮಗಳು ಇವೆ.

[80] ರಾಘವೇಂದ್ರ ಎಸ್. ಮತ್ತು ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಸಿ.ಜಿ., "ದೇವರಕಾಡು (ಪವಿತ್ರ ಅರಣ್ಯ) ಆಫ್ ಕೊಡಗು – ಎ ಲಿವಿಂಗ್ ಟ್ರೆಡಿಷನ್ ಆಫ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಲಿಂಕಡ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್". ಪು. 19–22

[81] ಭಗವತ್ ಎಸ್.ಎ. ಮತ್ತು ಸಿ.ಜಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪ., ಸೆಕ್ರೇಡ್ ಗ್ರೋವ್ಸ್ ಆಫ್ ಕೊಡಗು, 2004. ಪು.26–29

[82] ಅದೇ.ಪುಟ., 32–39

[83]ರಾಘವೇಂದ್ರ ಎಸ್. ಮತ್ತು ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಸಿ.ಜಿ., ಅದೇ.ಪುಟ. 25–29

[84] ಅದೇ.ಪುಟ., 32–39

[85] ಅದೇ.ಪುಟ., 32–39

[86] ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಳ್ ಮತ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರ., ಸ್ಟೇಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಅಂಡ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ಕನ್‌ಫ್ಲಿಟ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ, 1989.ಪು.13

[87]ಅದೇ. ಪುಟ. 24–26

[88]ನಾಗರಾಜ್ ಎಂ.ಜಿ., ಕೊಡಗಿನ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶ ಭಾಗ–1, ಪ್ರಕಾಶಕ, ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಹೊಸಪೇಟೆ. ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 324 – 328

[89]Panya is a term applied to crown lands, formerly held by the Rajas, given out for cultivation on condition that they should be resignated where never required by the Government. P.45-49

[90] Ibid.pp.16-20

[91]ಫೈಲ್ ನಂ.80 ಇನ್ಸ್‌ಸ್ಟಕ್ಷನ್ ಫಾರ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಸೆಟಲ್ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಕೂರ್ಗ್. ಟೋಟಲ್ ಪೇಜ್–6. ಫೈಲ್ ನಂ. 1716 ಫ್ರಂ, ದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಂಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕೂರ್ಗ್ ಟು, ದ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ ಆಫ್ 1885. ಪ್ಯಾರ.16–19

[92]ಫೈಲ್. ನಂ. 463, "ನೋಟ್ ಓನ್ ದ ಕ್ರೆಷನ್ಸ್ ಆಫ್ ಎ ನಿವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಫಾರ್ ಕೂರ್ಗ್ ಬೈ ಜೆ.ಬಿ.ಲೈಯಾಲ್ ಎಸ್ಕ್ಯೂ.ಸಿ.ಎಸ್. ಮೆಮರ್ಯಾಂಡಂ ಓನ್ ದ ಎಕ್ಸಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಪ್ರ್ಯಾಕ್ಟೀಸ್ ರಿಗಾರ್ಡಿಂಗ್ ದ ಸಪ್ಲೈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಆಫ್ ರಿಸರ್ವ್‌ಡ್ ಆಂಡ್ ಅನ್‌ರಿಸರ್ವ್‌ಡ್ ಟ್ರೀಸ್ ಫ್ರಂ ವಿಲೇಜ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಂಡ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪೈಸಾನಿ. ಆಫ್ 1885. ಪ್ಯಾರ.18–21

[93]ಅದೇ. ಪುಟ., 26–28

[94]ಫೈಲ್ ನಂ.516, ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಅಫ್ ದ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಂಡ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಫೆಬ್ರವರಿ, 1887. ಪ್ಯಾರ.13–14

[95]ಅದೇ. ಪುಟ., 6–8

[96] ಪ್ರೊಗೇಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್ ಫಾರ್ 1891–92, ಬೈ ಪೊಸ್ಟರ್ ಇ.ಎಸ್. ಕ್ಯೂ, ಪು.7

[97] ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುವಲ್, ಪ್ರಿಂಟೆಡ್ ದ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಪ್ರೆಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು, 1922. ಪುಟ –1

[98] ಹಿಲ್. ಹೆಚ್. ಸಿ. ಸಜೆಸನ್ಸ್ ಫಾರ್ ದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ಸ್ ಕಲ್ಕತ್ತಾ, 1890, ಪುಟ.3–2

[99]ಗಿಲ್ ಹೆಚ್.ಸಿ. ಸಜೆಸನ್ಸ್ ಫಾರ್ ದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ಸ್‌ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್, ಕಲ್ಕತ್ತಾ, 1890. ಪುಟ. 3–5

[100]ಸಬ್ ಮೇನ್ಟೇನೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಎ ಸೆಪರೇಟ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎಕೌಂಟ್ ಇನ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಪು.1–3

[101]ಸಿ.ಸಿ. ಆಫೀಸ್ ಫ್ರಮ್ ಮೇಜರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು.ಜಿ. ಗ್ರೇ. ಐ.ಎ. ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಟು ದ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ ಹೋಮ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಆಫ್ ದ ಚೀಫ್ ಕಾಂ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ (ಫೋರ್ತ್) ನಂ.21 ಬೆಂಗಳೂರು 7ನೇ ಜನವರಿ 1899.ಪ್ಯಾರ.12

[102]No.1885 Dated 24th September 1898, From, the Commissioner of Coorg, Mercara. To, the Secretary to the Chief Commissioner of Coorg, Bangalore.

[103] ಅದೇ. ಪುಟ., 12–16

[104] ಅದೇ. ಪುಟ., 19–21

[105]The List of the adjoining Reserve Forest Areas included in the Eco sensitive Zone of Nagarahole Tiger Reserve,

[106]ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ ವರದಿ 1893. ಪು.27–28

[107] ಅದೇ. ಪುಟ., 29–30

[108] ಅದೇ. ಪುಟ., 31–33

[109] No.498-79-2-F., From the Honble Mr. M. Finucane C.S.I Secretary to the Government of India Department of Revenue and Agriculture, To, The Chief Commissioner of Coorg. Dated Simla, the 29th May 1899.

[110] No.358-522-F., From, Denzil Ibbetson, Esq., C.S.I Secretary to the Government of India. To, the Chief Commissioner of Coorg. Simla, the 11th May 1898.

[111]Proceedings of the Chief Commissioner of Coorg (Forest)- no.21 Dated Bangalore, the 7th January 1899.

[112]No.807, File.NO. 56, From, Lieut. Colonial Donald Robertson, I.S.C., C.S.I Chief Commissioner of Coorg, To, The Inspector General of Forests to the Government of India, Simla, Dated Bangalore, 1st May 1900.

[113] ನೋಟ್ ಒನ್ ಆನ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್‌ಷನ್ ಟೂರ್ ಇನ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಪು.2–3

[114] ಅದೇ. ಪು. 6–9

[115] Working plane for the ghat Forest's of coorg Residency press Bengalore, 1916. P.4

[116]ಫೈಲ್ ನಂ. 204 ಆಫ್ 1907 ಲೆಟರ್ ನಂ. 915 ಡೇಟೆಡ್ ಬೆಂಗಳೂರು ದ 8ನೇ ಮೇ 1909 ಫ್ರಮ್, ಟಿ.ಬಿ.ಕೋಪ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಟು, ದ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಂಡ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್. ಆನ್ಯುವಲ್ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ರೆಪೋರ್ಟ್ ಆಫ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇನ್ ಕೂರ್ಗ್ ಫಾರ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ 1907 – 1908.

[117]ಅದೇ. ಪುಟ., 19–22

[118] ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪ್ಲಾನ್ ಫಾರ್ ದ ಘಾಟ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಪ್ರೆಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 1916. ಪುಟ–4–5

[119]ಲೆಟರ್ ನಂ. 1052 ಡೇಟೆಡ್ ಫ್ರಂ, ದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕನ್ಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫೋರೆಸ್ಟ್ ಕೂರ್ಗ್ ಟು, ದಿ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದಿ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪ್ಲಾನ್ ಫಾರ್ ದ ಘಾಟ್ ಫೋರೆಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್. ದ 22ನೇ ಜೂನ್ 1916

[120]ಜೇರಾಲ್ಡ್ ಟ್ರೆವೋರ್., ನೋಟ್ ಆನ್ ಎ ಟೂರ್ ಆಫ್ ಇನ್ಸ್‌ಫೆಕ್ಸನ್ ಇನ್ ದ ಫಾರೆಸ್ಟ್, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರೆಸ್, 1937. ಪ್ಯಾರ.ಪುಟ., 10, ಪು.3

[121] ಅದೇ. ಪುಟ., 12–14

[122] The Forest Administration Report of the Province of Coorg for the year 1926-27 pp.1-2

[123]ಚೀಫ್ ಫೋರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕೂರ್ಗ್, ಮರ್ಕೇರ ಡೇಟೆಡ್ 3ನೇ ನವೆಂಬರ್ 1929. ಫ್ರಂ, ಜಿ.ಸಿ. ರೋಬಿನ್‌ಸನ್ ಚೀಫ್ ಫೋರೆಸ್ಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಡಿವಿಷನ್, ಕೂರ್ಗ್, ಟು, ದ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಟು, ದ ಸೆಕ್ರೇಟರಿ ಟು ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪ್ಯಾರ.3–5

[124] ಅದೇ. ಪುಟ., 22–25

[125]ಎಪೆಂಡಿಕ್ಸ್ ಎಫ್.ಜಿ.ಹೆಚ್. ಎಕ್ಸ್‌ಸ್ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫ್ರಂ ಕಾಂಫಿಡೆಂಷಿಯಲ್ ನೋಟ್ ಒನ್ ಕೂರ್ಗ್ ರಿಗಾರ್ಡಿಂಗ್ ದ ಪ್ರೊಪೋಸಲ್ ಟು ಟ್ರ್ಯಾಂಸ್ಫರ್ ಕೂರ್ಗ್ ಟು ಮದ್ರಾಸ್. ನೋಟ್ ಬೈ ದ ಚೀಫ್ ಕಮೀಷನರ್ ಒನ್ ದ ಎಡ್ರೆಸ್ ಟು ಬಿ ಪ್ರೆಸೆಂಟೆಡ್ ಬೈ ದ ಡೆಪ್ಯುಟೇಷನ್ ಆಫ್ ದ ಕೂರ್ಗ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಲ್ಡ್‌ಡರ್ಸ್ ಎಸೋಸಿಯೇಷನ್. ಪ್ಯಾರ.13–15

[126] ಅದೇ. ಪುಟ., 16–23

[127]Sharad kulkarni, Forest legislation and tribal comments on forest policies resolution,1987.p.79

[128]Appayya .M.K. 1999, Draft Preliminary Plan for Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park 2000-2010, Bangalore, Karnataka Forest Department. pp.12-15

[129] Ibid., pp.17-19

[130] ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಘೋಷಣೆ ಪತ್ರ No. AFD ¼ FWL 75 Date 04.02.1975.

[131] ರಾಯ್ ಬರ್ಮನ್ Report of Committee on Forest and Tribals in India 1982

[132] ಪ್ರಭಾಕರ್. ಎ.ಎಸ್., ಆದಿವಾಸಿ ಆಖ್ಯಾನ, 2006. ಪು.69–73

[133] ಅದೇ.ಪು.78–83

[134]ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.ಎಸ್.ಎನ್., ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು 1969. ಅಜ್ಜಂಪುರ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ, ಅರಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸರ್ವನಾಭ ಮುದ್ರಣ ಬೆಂಗಳೂರು, 1998.

[135] ಪ್ರಭಾಕರ್. ಎ.ಎಸ್., ಆದಿವಾಸಿ ಆಖ್ಯಾನ, 2006. ಪು.72–75

[136]ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ) ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006ರ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ. "ಅಧಿನಿಯಮ" ಎಂದರೆ, ತಲತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದರೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರದ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಭೋಗವನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಲು ಮತ್ತು ನಿಹಿತಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಹಾಗೇ ನಿಹಿತಗೊಳಿಸಲಾದ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಹಾಗೂ ನಿಹಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪರೇಷೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸುನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸುವಾಗ ಅರಣ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ 2006 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಸಮುದಾಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ" ಎಂದರೆ, ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳು, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಾವಾಕಾಶ ಇರುವ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳಂತಹ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅಥವಾ ರೂಢಿಗತ ಗಡಿಯೊಳಗಿನ ಅಥವಾ ಋತುಕಾಲಿಕ ಭೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ

ರೂಢಿಗತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಎಂದು ಅರ್ಥ. "ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ವನ್ಯಜೀವಿ ತಾಣ" ಎಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯವು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಸ್ಥಳೀಯ ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅವರಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ತಜ್ಞ ಸಲಿತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದ ತರುವಾಯ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕನುಸಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡದಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಮಡು ಬರಲು ಆಗತ್ಯವಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥ. "ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು" ಎಂದರೆ, ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ಜೀವನೋಪಾಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ಎಂದು ಅರ್ಥ. "ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನು" ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗೆ ಬರುವ ಯಾವುದೇ ವರ್ಣನೆಯ ಜಮೀನು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಮತ್ತು ಇದು ವರ್ಗೀಕರಿಸದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು, ಸರಹದ್ದು ಗುರುತು ಮಾಡಿರದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಭಾವಿತ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು, ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು, ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. "ಸಣ್ಣ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು" ಎಂಬುದು ಬಿದಿರು, ಕುರುಚಲು ಗಿಡ ತುಂಡು ಮರ, ಬೆತ್ತ, ಟಸ್ಸಾರ್, ರೇಷ್ಮೆ ಗೂಡು, ಜೇನು, ಮೇಣ, ಅರಗು, ಟೆಂಡು ಅಥವಾ ಕೆಂಡು ಎಲೆಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು, ಬೇರುಗಳು, ಗೆಡ್ಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸಸ್ಯಮೂಲದ, ಮರಮುಟ್ಟಲ್ಲದ ಎಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. "ವಾಸ ಸ್ಥಳ" ಎಂಬುದು ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪುಗಳ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಪೂರ್ವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ರೂಢಿಗತ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಇತರ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. "ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ" ಎಂದರೆ 2005ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 13 ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚೆ ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನ ("ತಲೆಮಾರು" ಎಂದರೆ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಅವಧಿ) ವರೆಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಭಿತವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಎಂದು ಅರ್ಥ. "ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿ" ಎಂದರೆ, ವನ್ಯ ಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ 1972 ರ ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅನುಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವತಃ ಕ್ರೂರ ಜಾತಿಯ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಸಮಾಲೋಜನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ವಲಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಎಂ. ಶಿವಪ್ಪ ಇವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಹಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

[137]Recent Threats to the Ravjiv Gandhi Nationl Parl in Nagarahole Karnataka, India (Taj Group of Hotels and others) Equations p.1-24

1. 1870ರಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಟಿಂಬರ್ (ಮರ ಮುಟ್ಟು) ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
2. 1955 ರಲ್ಲಿ 255 ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕ್ರೀಡಾ ಮೀಸಲು ಮತ್ತು ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ಭೇಟೆಗೆ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಹೇರಲಾಯಿತು.
3. 1975 ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು 571.55 ಕಿ.ಮೀ ಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
4. 1988 ರಲ್ಲಿ 643.39 ಕಿ.ಮೀ ಗೆ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು.

5.1992ರಲ್ಲಿ ಈ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

[138] Recent Threats to the Ravjiv Gandhi Nationl Parl in Nagarahole Karnataka, India (Taj Group of Hotels and others) Equations p.1-24

[139] Ibid.pp.15-19

[140] ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದಾಚೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ವಸತಿ ಹಾಗೂ ಊಟಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ವೃಕ್ಷ ಸಮುದಾಯ ಮಿಶ್ರ ಹಾಗೂ ತೇವ ವರ್ಣಪಾತಿ ಮಾದರಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ಹುಲಸು ಬೆಳೆಯ ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳೂ ಬಂಡೀಪುರದಂತೆಯೇ ಇದ್ದು ಆನೆಗಳೂ ಸೊಗಸಿನ ಚುಕ್ಕಿ ಜಿಂಕೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಹಬ್ಬ ಅದೃಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳೂ ಕಾಣಸಿಗಬಹುದು. ಮುಂಜಾನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಕಾಡಿನ ಒಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಫಾರಿವಾಹನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಆನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾಣಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇದೆ. ಖಾಸಗಿ ವಾಹನಗಳಲ್ಲೂ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

[141] Amend.S and Amend.T (1995)., National Parks without people? The south American experience, Gland Switzerland, IUCN

[142] Report on the progress of Village Relocation Nagarahole and Mudumalai Tiger Reserves For the National Tiger Conservation Authority Ajay Desai & Praveen Bhargav, August, Report on the progress of Village Relocation, 2010. p.31-33

[143] Ibid., p.63-69

[144] Ibid., p.42-43

[145]Kothari, A., P. Pande, S. Singh and D. Variava 1989., Management of National Parks and Sanctuaries in India:A status report, New Delhi, Indian Institute of public Administration.p.47-49

[146]ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಲ್, ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹಾ, (ಅನುವಾದ), ಶಾರದಾ ಗೋಪಾಲ., ಪರಿಸರ ನ್ಯಾಯದ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2003. ಪು.34–39

[147] ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಕೈಪಿಡಿ (ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾನ್ವಲ್) 2000, ಪು.44–49

[148] ಅದೇ. ಪುಟ., 36–39

[149]ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ಡಿ., ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ವಾರ್ತೆ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, 1956. ಪು. 497

[150] Shrinidhi Ambinakudige., 2011, National Parks Coffee and NTFPs: the livelihood Capabilites of Adivasi in Kodagu, Journal Of political Ecology, Vol.18, 2011. p.12-18

[151] Ibid.p.51-53

[152] Ibid., p.54-56

[153] Appayya .M.K. 1999, Draft Preliminary Plan for Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park 2000-2010, Bangalore, Karnataka Forest Department Ibid. p.34-35

[154] Ibid. pp.20-24

[155] Recent Threats to the Ravjiv Gandhi Nationl Parl in Nagarahole Karnataka, India (Taj Group of Hotels and others) Equations p.1-24

[156] Ibid., p. 10-11

[157] Ibid.p.12-14

[158] Ibid.,16-19

[159] Ibid.,21-26

[160] Sanghamition Mahantry, NGO, Agencies and Donors in participatory Conservation tales from Nagarahole, Economic and political wetly, September, 2002. p. 3757-3765.

[161] Ibid., p.3764

[162] Ibid.p.3766

[163]Kothari, A., P. Pande, S. Singh and D. Variava 1989., Management of National Parks and Sanctuaries in India: A status report, New Delhi, Indian Institute of public Administration.P.6-9

[164] Government of Karnataka Notification Letter No. CL 150 KMN 90 Bangalore 9, 10 January 1991. P.18-19

[165] ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗಿರಿಜನ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೈಪಿಡಿ, 2014–15. ಪು.11–13

[166] Ibid.p.22-23

[167]Rajiv Gandhi national park India eco Development Project Environmental Education and Awareness Programme IIte Final Report 2002 Submitted to PCCf (WL), CF Kodagu DCF (WL) Hunsur submitted by M.B.Prabhu,pp.01-105

[168] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು.

ಅಧ್ಯಾಯ: 03

ಅಧ್ಯಾಯ: 03

ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆ

3.01 ಪೀಠಿಕೆ:

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿವೆ; ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು, ಅವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜನಾಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ತಮ್ಮ ತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರುಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದಿವಾಸಿ ಗುಂಪಿನವರು ಅವರದೆ ಆದ ಭಾಷೆ, ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳು ತುಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲೂಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯೇ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ದೈವಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.[1] ದಕ್ಷಿಣದ ಕುಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಕುಟ್ಟದಮ್ಮ ಇವರ ಆರಾಧ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವತೆಯಾಗಿದೆ; ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೇನುಕುರುಬ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಹಾಗೂ ಕಾಡು ಕುರುಬರ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಪಣಿ ಯರವರು ಮಾತ್ರ "ತಂಬಿ ರಾತಿ" ಎಂಬ ದೈವವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ದೈವಗಳು ಹಾಗೂ ಭೂತಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.[2]

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ-ಅಂಶ ಇಲಾಖೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು. ಆ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ 1991ರ ಜನಗಣತಿಯ ಅನ್ವಯ ಕೊಡಗಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕುಸಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಅವರು ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು ಆಧುನಿಕತೆ

ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮವಾಳಿಗಳಿಂದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟು ಆಗಿದೆ.[3] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಯ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಆ ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 571 ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿದ್ದು; ಅದರಲ್ಲಿ 482 ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ನಾಗರಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಬಂಡೀಪುರ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 15,27,400 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.[4] 1992ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ *ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು* ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿತ್ತು.[5] ಹೀಗಾಗಿ *ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ* ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮುದಾಯಗಳಾದ *ಜೇನು ಕುರುಬರು* ಮತ್ತು *ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು, ಸೋಲಿಗರು* ಹಾಗೂ *ಎರವ* ಸಮುದಾಯದವರು ತಮ್ಮ ಅಳಿವು ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡ ಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತಿದೆ ಹೊರತು. ಅದೇ ಅರಣ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ಕೇವಲ ಕಣ್ಣೊರೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೆಲೀನ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಗಳೆ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನನ್ಯತೆ ಎಂದರೇನು? ಪ್ರಸ್ತುತದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅದರ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆಯೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಡಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಹಾಗೂ ಸೋಬಗಿನ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿಸರ್ಗದ ಸೇವಕರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜೇನು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು, ಸೋಲಿಗರು ಹಾಗೂ ಎರವರ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.[6]

3.02 ನಾಗರಹೊಳೆ ಪ್ರದೇಶದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ:

ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಎರವ, ಸೋಲಿಗ ಮತ್ತು ಜೇನು ಕುರುಬರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬದುಕು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜಮೀನ್ದಾರರುಗಳಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ದುರ್ಗಮ ಕಾಡು ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಠೋರವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಕಾಡೆ ಮನೆ, ಕೂಲಿಯೇ ಜೀವನಾಧಾರ, ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡಬೇಕಾದ ಅಭದ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಮ್ಮತಿ, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂಗಲವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯ ಬಹುತೇಕ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಎರವರ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ತುಂಬಾ ಕಿರಿದಾಗಿವೆ. ಅದು ಎತ್ತರವೂ ಇಲ್ಲ ಅಗಲವೂ ಇಲ್ಲ; ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲು ಜೊತೆಗೆ ಜಮೀನುದಾರರ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಕಿರುಕುಳ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.[7]

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ನಾಗರಹೊಳೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ; ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನ ನಾಣಚ್ಚಿಯಿಂದ ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ತಾರಕಾ ನದಿವರೆಗೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು. ಈ ಹೊಳೆಯ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾವಿನಂತೆ ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ; ಹಿಂದಿನ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಾಗರಾಜನೆಂಬ ಪಾಳೇಗಾರನನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಗರಾಜನ ಕೋಟೆ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನ ಈಗಲೂ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪುರತಾತ್ವ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಲಾಖೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಠಿಯಿಂದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.[8]

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಜೇನುಕುರುಬರು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಹಾಗೂ ಎರವರ ಮಾತ್ರ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರೂ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 45 ಹಾಡಿಗಳಿದ್ದು; 1703 ಕುಟುಂಬಗಳ 6,576 ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[9] ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕೇರಳದ ಭಾವಲಿ ಹಾಗೂ ಕಬನಿನದಿ, ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕಬಿನಿಜಲಾಶಯ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರವಾದ ಮಾಸಾಲೆ ಬೆಟ್ಟ 959 ಮೀಟರ್, ಕೊಳಂಗೆರೆ ಬೆಟ್ಟ 915 ಮೀ, ಕುಹೂರು ಬೆಟ್ಟ 902ಮೀ ಬೆಟ್ಟಗಳಿವೆ.[10] ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ

ಹೊಳೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ; ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಕಲ್ಲಿಳ್ಳ, ನಾಗರಹೊಳೆ, ಬಳ್ಳೆ, ಬಾವಲಿ, ತಾರಕ, ಸಾರತಿಹೊಳ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ಕಬನಿ ನದಿ ಬಂಡೀಪುರ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿಸಲವಾಡಿಕೆರೆ, ಕಂತೇಪುರ, ಮತ್ತಿಗೋಡು ಕಲ್ಲಿಳ, ಕೆರೆಗಳ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈ ಉದ್ಯಾನವನದ ಜೀವಸೆಲೆಗಳಾಗಿವೆ.[11] ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ನದಿಯೂ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಇರ್ಪುಜಲಪಾತವನ್ನು ಸೃಜಿಸಿದೆ; ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ತಿತಿಮತಿ ಅರಣ್ಯವು ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎರವರು, ಜೇನುಕುರುಬ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಳೆಯ ಕುರುಬರುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲ ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನವಸತಿಯಿದ ಪ್ರದೇಶವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಜನ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದಾಗ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಕಾಡು ಆ ಊರುಗಳನ್ನು ಕಬಳಿಸಿತು.

ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಅಚ್ಚಯ್ಯ, ಮುಂದೆ ಗೇಮ್ ರೇಂಜರ್ ಆಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಆನೆಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಅನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದನು. 1975ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಕನ ಕೋಟೆ, ಮೇಟಿಕೊಪ್ಪೆ, ವೀರನ ಹೊಸಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಚುವನಹಳ್ಳಿ, ಮನ್ನಜಂಗಲ್ ಸೇರಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೋರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಬೇಟೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ದೇಶೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಮಾರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ವಸತಿ ಗೃಹವಿದೆ; ಆನೆ ಕ್ಯಾಂಪ್; ಮರ ಸಿಗಿಯುವ ಮಿಲ್‌ಯಿದೆ; ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಜೀವ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ತಾಣವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಎನ್ವಯರ್‌ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಫೆಲಿಟಿ (ಜಿ.ಇ.ಎಫ್); ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಏಜನ್ಸಿ (ಜೆ.ಡಿ.ಎ) ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅನುದಾನವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1997 – 98ರಲ್ಲಿ 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ 37.493 ಕೋಟೆ ಹಣ ಒದಗಿದೆ.[12]

ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯದ ಸುತ್ತ ಇರುವ ನವಿಲುಗದ್ದೆ, ಕುಂತೂರು, ಮರಳು ಕೊಲ್ಲಿ, ಆನೆಸತ್ತಗದ್ದೆ, ಈರ್ಮೆನೆಪಡ್ಲು ಮೊದಲಾದ ಹಾಡಿಗಳಿಂದ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯಂತೆ ಅವರದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗಡಿ ಗುರುತಿಸುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಡೇ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ, ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರದೆ ಒಂದೇ ಅಖಂಡತೆ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಸೆದಿದೆ. ಅಮ್ಮತಿ, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂಗಲವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯ ಬಹುತೇಕ

ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬರ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಎರವರಿಗೆ ಕೂಲಿಯೇ ಜೀವನಾಧಾರ; ಕತ್ತಲಾಗುವ ಮೊದಲು ಊಟ ಮಾಡಿ, ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಬೆಳದಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡು ಕುಣಿತ ಮೊದಲು ದಣಿವಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ನೋವುಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವರು. "ಯರವಾಟ್" ಎಂಬ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಗಂಡಸರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.[13]

ಕ್ರಿ.ಶ. 1967ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಕೀತಿಯಂಡ ಅಚ್ಚಯ್ಯ ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಂ.ಚೆಳ್ಳಿಪ್ಪನವರ ಸೇವಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಇಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧವು ಅಗಣಿತ ಆದರೂ ಗಣನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಸುತ್ತಲು ಮರಗಳ್ಳರು, ಬೇಟೆಗಾರರು, ದನ ಮೇಯಿಸುವವರು ಸೌದೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವರು ಎಂದು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು. ದೇಶದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಎಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿರುವ ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಾಚೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದು; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ 1550 (1999) ಆದಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಬೆಂಬಲಿತ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ತಲಾ 5 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವನದ ಹೊರಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಕ್ರಿ.ಶ. 1999ರಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಗಪುರ ಎಂಬ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ 51 ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಹೊರ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪೈಕಿ 28 ಕುಟುಂಬಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಳವರ್ಗದ ನೌಕರರು ಮೊದಲೇ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರ ಬಂದವರು.[14]

ನಾಗಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಹುಣಸೂರು ತಾಲೂಕಿನ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಬೆಟ್ಟದ ಕಾಡಿನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ 250 ಕುಟುಂಬಗಳು; ಇವರನ್ನು ರಾತ್ರೋ ರಾತ್ರಿ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರು ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕುರಿತು ನಿಜವಾದ ಕಾಳಜಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಮೊದಲೇ ಹೊರ ಹಾಕಿರುವ 3,680 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.[15] ನಾಗಪುರ ಎಂಬ ಹೊಸ ಹೆಸರಿಟ್ಟರೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಟ್ಟಿರುವ ಮನೆಗಳು, ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳು, ಮಾಡಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆಗಳು, ಕಡಿದಿರುವ ಕಾಡು, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆ ಇವನ್ನೇ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕೊಡದೆ ಕೇವಲ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಮಾಡಿ ಕರೆತಂದ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಅತಂತ್ರಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ 54 ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ 1550 ಕುಟುಂಬಗಳ 6,145 ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 29 ಹಾಡಿಗಳಿದ್ದರೆ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 25 ಹಾಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಕ್ರಿ.ಶ. 2007–2008ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನೀಡಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡುವ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 2010–11ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕಾಡಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯದ 480 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪುನರ್ವಸತಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಮೊದಲ ಹಂತದ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ನಂತರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಯದಲ್ಲಿ 150 ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಡೆನೂರು, ಮೂರ್ಕಲ್, ದಾಳಿಂಬೆಕೊಲ್ಲಿ, ಕೋಡಂಗೇರು ಹಾಡಿಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. "ನಿರ್ಮಿತ ಕೇಂದ್ರ ಎನ್.ಜಿ.ಒ" ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ 488 ಕುಟುಂಬಗಳು ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ *ದಿ ಬೆನಿಫಿಶಿಯರಿ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಟ್ರೈಬಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಫಾರ್ ರಿಲೋಕೇಷನ್ ಆಫ್ ಟ್ರೈಬಲ್* ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳೆಂದು ಘೋಷಣೆಯಾದ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರಕದೆ ಯೋಜನೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಿತು. ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಬರುವ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಗದ್ದೆ ಹಾಡಿ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಳ್ಳ ಬಳಿಯ ಕೊಳಂಗೇರಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಕೊಳಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ 28 ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದರೆ, ಗದ್ದೆ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂರರಷ್ಟಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದಾಳಿಂಬೆಕೊಲ್ಲಿ, ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಕೊಡಂಗೆ, ಗೋಣಿಗದ್ದೆ ನಾಣಚ್ಚಿ, ಗದ್ದೆ ಹಾಡಿ, ಡಿ.ಬಿ. ಕುಪ್ಪೆ ವಲಯದ ಬಳ್ಳೆ ಸೇರಿದಂತೆ 15ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಡಿಗಳು, ತಿತಿಮತಿಯ ಅಡುಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಹಾಡಿಗಳಿವೆ.[16] ಕ್ರಿ.ಶ.1999ರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ ಪ್ರೊ.ರಮಣಯ್ಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸಮುದಾಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೇ ಜೇನುಕುರುಬರು, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು, ಪಂಜರಿ ಯರವರು ಮತ್ತು ಸೋಲಿಗರು; ಜೇನುಕುರುಬರು ಶೇ.75ರಷ್ಟಿದ್ದು ಸುಮಾರು 1304 ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ. ಯರವರು ಶೇ.21ರಷ್ಟಿದ್ದು, 333 ಕುಟುಂಬಗಳು; ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಶೇ.2.09; 52 ಕುಟುಂಬಗಳು; ಸೋಲಿಗರು 13 ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ವರದಿಯಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅಸಮಾಧಾನಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.[17]

3.03 ಜೇನು ಕುರುಬರು:

ಇವರು ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವಾಗಿದ್ದು; ಈ ಸಮುದಾಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹಿನ್ನಲೆಯ ಕುರಿತು ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವೃದ್ಧ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಇದ್ದಳಂತೆ

ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮೋಹಗೊಂಡ ಕರಡಿಯೊಂದು, ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತಂತೆ. ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಒಪ್ಪದಿದ್ದಾಗ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ಕರಡಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೊತ್ತೊಯ್ದಿತಂತೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ವೃದ್ಧದಂಪತಿಗಳು ನೋಡಿದಾಗ ಮಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು. ಬಳಿಕ ಮಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕರಡಿಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಕಂಡುಬಂದಳಂತೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯವ್ವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಬಾಲಕಿಗೆ ಒಂದು ಗಂಡು, ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದವಂತೆ; ಬಳಿಕ ಈ ವಂಶದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೇ ನಾವು ಎಂದು ಜೇನು ಕುರುಬ ದಾಸಪ್ಪ ತಟ್ಟೆಕೆರೆಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[18]

ಜೇನು ಕುರುಬರು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ಶ್ರೀಮಂಗಲ, ಅಮ್ಮತ್ತಿನಾಡು ಮತ್ತು ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.[19] ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಮರ ಹಾಗೂ ಮರದ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಇವರನ್ನು ಆನೆ ಕುರುಬ, ಕಾವಾಡಿ ಮತ್ತು ಪೂಮೆ ಕುರುಬ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಲೆ ತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದು. ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಅರಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಜೇನು ತುಪ್ಪ, ಆನೆ ದಂತ ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಮೇಣ, ಔಷಧಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಗಿಡ ಗಂಟೆಗಳು, ಬೇರುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.[20] ಇವರ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ ಜೇನು ನುಡಿ; ಆದರೆ ಇವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಈ ಜನರು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳೇ ಅಥವಾ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದವರೆ ಎಂಬ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೀಷ್ಟವಾದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.[21] ಆದರೆ, ಸಂಶೋಧಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕುರು ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟ, ಕುರುಬ ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವನು; ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ವಾಸಿಸುವ ಇವರನ್ನು ಕಟ್ಟ ನಾಯಕರು, ಶೋಲ ನಾಯಕರು, ತೆನೆ ಕುರುಮ, ಜೇನು ಕೊಯ ಮತ್ತು ಕುರುವ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದ 'ಕುರುಬ' ತಮಿಳಿನ 'ಕುರುಂಬ' ಕೇರಳದ 'ಕುರುಮನ್' ಹೆಸರುಗಳು ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.[22] ಇವರ ಮೈಬಣ್ಣ ಕಪ್ಪು; ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ತಲೆ ಕೂದಲನ್ನು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಗಂಟುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಂಡಸರು ಕ್ರಾಪು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡದ ಒಂದು ಉಪಭಾಷೆ (ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆ) ಯಾಗಿದೆ. ಜೇನು ಕೀಳುವುದು ಇವರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿ; ಅಲ್ಲದೆ ಬೊಂಬುಗಳನ್ನು, ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತಿಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕೊಳಿಕೆ, ಕಾಗೆ

ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ನವನ್ನು ಕಾಳು ಮೆಣಸಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ರಾಗಿಯಿಂದ ಮುದ್ದೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಸೀಳಿ ಬೇಯಿಸಿ ಉಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜೇನು ಕುರುಬರು ಕುಲದೇವತಾ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭೂತ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರಿಗಿಂತ ಇವರು ಕಡಿಮೆ ಒಲವುಳ್ಳವರು. ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ, ಭೈರವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ; ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಬೈಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ಬಟ್ಟೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಲಾಟ ಇವರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಲೆ, ಸತ್ತವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಬೇರೆಡೆಗೆ ವಾಸ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೂಳುವುದು, ಸುಡುವುದು ಎರಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಗರಿಕಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ದೊರೆತಂತೆಲ್ಲಾ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನವೀನತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೊಡವರ ಅನೇಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲೆಮಾರಿತನ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.[23]

3.04 ಜೇನು ಕುರುಬರ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಗಳು:

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಪ್ರಮುಖ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ; ಜೇನು ಕುರುಬ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅವರ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಜೇನು ಕುರುಬರು ಜೇನುಬೇಟೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಇವರ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಚೋಳ ಮತ್ತು ಪಲ್ಲವ ಅರಸರಿಗೆ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕೆ.ಎಮ್. ಮೈತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[24] ಈ ಜೇನು ಕುರುಬರಿಗೆ ಕಾಡಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಯ ಚಲನ ವಲನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿದ್ದು; ಇವರು ಧೈರ್ಯವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಜೇನು ಕುರುಬರು ಮಾಟ–ಮಂತ್ರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಹಸ್ತರು; ಜೇನು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆಚರಣೆಗಳು ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದ ಸುತ್ತ ಒಂದು ವರ್ತುಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ವರ್ತುಳವನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವಿದೆ. ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಗಾಳಿ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಆತ್ಮಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೋರೆ ಬುರುಡೆ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಮೂರು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ಆತ್ಮಗಳನ್ನು ಕರೆದು

ಅವುಗಳ ಮುಂದೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೇಳಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಜೇನು ಕುರುಬರಿಗೆ ಸೋರೆಬುರುಡೆ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಸೋರೆ ಬುರುಡೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಒಡೆದು ಕೊಂಡು ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ ಹೊರ ಬಂದರು ಎಂದು ಇವರ ಪುರಾಣ ಹೇಳುತ್ತದೆ.[25]

ಜೇನು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಹಬ್ಬ ಶಕ್ತಿ ಚಿನ್ಹೆಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಹಬ್ಬವಾಗಿದ್ದು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹಬ್ಬವನ್ನು ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರ ಗಿಡಗಳು ಚಿಗುರುವುದಕ್ಕೂ ವಸಂತಕ್ಕೂ ತಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾಸವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟುವ ಕಲ್ಪನೆ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಕೊಂತಿ ಪೂಜೆ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಲೈಂಗಿಕ ಆಶಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸೋರೆ ಬುರುಡೆ ಜೇನುಕುರುಬರಿಗೆ ದೇವರ ಸಮಾನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಇದರ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯಬೇಕು, ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೂಡ ಈ ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಯಿಂದಲೇ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[26]

ಜೇನುಕುರುಬರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನೆಲೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಪಂಗಡವಾಗಿದ್ದು. ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅರಸ ಯಾವುದೇ ಭೌಗೋಳಿಕ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹೇರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು ಎಂಬುವುದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ವಸಾಹತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭದ್ರತೆಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವು ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದು ವಿಷಾದನಿಯ; ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ವಿವಿಧ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಗಳಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ, ಭೂಮಾಲೀಕರು, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಗಳ ದರ್ಪದಿಂದ ಈ ಜನಾಂಗದವರು ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವರದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮೂಡಿಬಂದರು ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ.[27]

ಜೇನು ಕುರುಬರು ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಾಡಿ ಅಥವಾ ಹಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಹಾಡಿ ಅಪವಿತ್ರವಾಯಿತೆಂದು ಬೇಸರ

ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ 20 ರಿಂದ 30 ಕುಟುಂಬಗಳಿದ್ದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನ ವಾಸವು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಬಿದಿರು, ದಬ್ಬೆ ಹುಲ್ಲು, ಸಾಣಿ ಹುಲ್ಲು, ಮುತ್ತಗದ ಎಲೆ ಮತ್ತು ತೇಗದ ಎಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಮರಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲು ಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು ಆರು ಅಡಿ ಅಗಲ, ಎಂಟು ಅಡಿ ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.[28] ಹಾಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಮುನ್ನ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಏನು ಆಗದೆ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಳ ಗಾಳಿ (ದೆವ್ವ) ಗರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಳ; ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಸೇರಿಸಿದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಏನಾದರು ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಅಪಾಯಕರವೆಂಬುವುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ; ಹೀಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಗುಡಿಸಲಿನ ಬಾಗಿಲು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದಿದ್ದು ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವವರು ಮೆಲ್ಲನೆ ಜರುಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳಾಂಗಣ ಹಿರಿಯರಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯ ಹೊರ ಭಾಗವನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.[29]

ಜೇನು ಕುರುಬ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನವರು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನವರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೂ ಮದುವೆಯಾಗದ ಮಕ್ಕಳು ಒಳಗಿನವರು ಎನಿಸಿಕೊಂಡರೆ; ಮದುವೆಯಾದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ *ಹೊರಗಿನವರು* ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಪಗಡಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ; ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ; ಊಟ ಮಾಡುವುದೆ ಆದರೆ ಗುಡಸಲಿನ ಹೊರಗಡೆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಬಹುದು; ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ *ತಲೆಯ ಕಡೆ* ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಲು ಅವನಿಗೆ ಪರವಾನಿಗೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೊಸೆಯಾದರೂ *ತಲೆಯ ಕಡೆ*ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಬಹುದು. ಅದು ಕೂಡ ಮಾವ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಕೆ ಕೂಗಿದುದಕ್ಕೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರದಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಕೆ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸಂಪ್ರಾದಾಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ.[30]

3.05 ಜೇನು ಕುರುಬರ ಬದುಕು:

ಜೇನುಕುರುಬ ಸಮುದಾಯದವರು ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿನ ರಕ್ಷಕರಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವವರು. ಇವರು ಬದುಕಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸದೆ ಅವತ್ತಿನ ಊಟವನ್ನು ಅವತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಒಣ ಮರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಜೀವಂತ ಮರವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಣಗಿದ ಪುಳ್ಳೆ ದಿಂಡುಗಳು ಅವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕುಲ ಕಸುಬು ಜೇನು ತುಪ್ಪ ತೆಗೆಯುವುದು, ಮರದ ಪಾಚಿ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಅಂಟುವಾಳದ ಕಾಯಿ, ಮೇಣ ಮತ್ತು ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಾಗಿದ್ದು. ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ತರುವಾಯ ಅದರ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದು; ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಲಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ.[31]

ಆದರೆ, ಜೇನುಕುರುಬರು ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಕುಮ್ರಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ರಾಗಿ, ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮರಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾಗಗಳನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚೂಪಾದ ಕೋಲಿನಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಡಿಲ ಮಾಡಿ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. 1972ರ ತನಕವು ಇವರು ಕಾಡಿನೊಳಗಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಡನೆ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಜೇನನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಜೇನು ಕುರುಬರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ "ಜೇನು ಕುರುಬ" ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ನಾಡಿನವರು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು.[32]

3.06 ಜೇನು ಕುರುಬರ ವಸ್ತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸ :

ಜೇನು ಕುರುಬರ ಉಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ; ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇವರುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುವುದರ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳಿವೆ. ಬಹುತೇಕ ಜೇನು ಕುರುಬ ಜನರು ಮರದ ತೊಗಟೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕೊಂಡು ತಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಪುಟ್ಟದಾದ ಸೀರೆಯಂತ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮೊಣಕಾಲ ತನಕ ಬರುವಂತೆ ಉಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರು ಚಡ್ಡಿ (ನಿಕ್ಕರ್) ಬನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅಂಗಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತೇಕ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಉದ್ದನೆಯ ಜಡೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯು ಬೇರೆಯವರಂತೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಕೇಶ ವಿನ್ಯಾಸ

ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹ ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜೇನು ಕುರುಬರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಕಾಣುವುದೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.[33]

3.07 ಜೇನು ಕುರುಬರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ:

ಜೇನು ಕುರುಬರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಗಿಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಬೀಸಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಚಟ್ನಿ ಅಥವಾ ಸಾಂಬಾರು ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಬೇಯಿಸಿ ಗುಂಡು, ಗುಂಡಾಗಿ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗಾಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ *ಕಳಲೆ, ಸಿಹಿ ಗೆಣಸು, ನೊರೆ ಗೆಣಸು, ಎರೆ ಗೆಣಸು, ಮರ ಗೆಣಸು, ಹಾಲು ಗೆಣಸು, ಹೆಕ್ಕೆ ಗೆಣಸು ಮತ್ತು ಹೊಳ ಗೆಡ್ಡೆ* ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳು ಇವರಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜೇನು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವವರಾಗಿದ್ದು. ಹೀಗಾಗಿ ಜೇನು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೂಂಬುವಿನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು; ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಉದ್ಯಾನವನವಾದ ನಂತರ ಬೇಟೆ ನಿಷೇಧವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಕುರಿ, ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನು, ಏಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಂದಿ, ಬಾತುಕೋಳಿ, ನೀರುಕೋಳಿ, ಮೊಲ, ಆಮೆ, ಪಾರಿವಾಳ, ಕಾಡುಕೋಳಿ, ನವಿಲಿನ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪಕ್ಕದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಸಮುದಾಯದವರು ಕಾಡು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸೊಪ್ಪುಗಳಾದ ಅಣ್ಣೆ ಸೊಪ್ಪು, ಕಿಲಕೀರೆ ಸೊಪ್ಪು, ಗಣಗಲೆ ಸೊಪ್ಪು, ನುಗ್ಗೆ ಸೊಪ್ಪು ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಹ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇವರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಹುತೇಕ ಜೇನುಕುರುಬರು ಪುನರ್ವಸತಿಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅನೇಕರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇವರ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ರಾಗಿಯ ಉಪಯೋಗವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಗಿಯ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನೇ ಬಳಸುವುದನ್ನು

ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಮಧ್ಯಪಾನದ ಅರಿವು ಮೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಮಧ್ಯಪಾನದ ಚಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಾರೀಕ ಬಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[34]

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಒಂದು ವೈವಿಧ್ಯಮವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ತನ್ನ ದುಷ್ಟಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಇಂದು ಇವರು ತಮ್ಮ ನೆಲೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ವ್ಯೂಹವೊಂದು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಇವರ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

3.08 ಸೋಲಿಗರು:

ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳ ಬದುಕಿನ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಸಂಗತಿಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಯ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳಹರಿವುಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಹಳೆಯ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಇವರು ಇವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲವೆಂದೇ ಹೇಳಲಾಗುವ ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನ, ಜನಾಂಗೀಯ ಒಳವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂತಾದ ಅನನ್ಯ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಖರವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲವನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳ ದಂತಕಥೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸೋಲಿಗರು ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು, ಇವರು 1956ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಆಗುವ ಮುಂಚೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಳಿದ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ನೆಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡನೆಯ ನಂತರ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದರು. ಇವರ ಹೆಸರು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ 'ಸೊಲೈ' ಅಂದರೆ ಪೊದರು ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಸೋಲಿಗರು ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದವರೆಂಬ ದಂತಕಥೆಯಿದೆ.[35]

ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಉತ್ತರ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ದಿಂಬಂ ಎನ್ನುವುದೇ ಸೋಲಿಗರ ಮೂಲಸ್ಥಾನವಿರಬೇಕೆಂದು ತರ್ಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.[36] ಸೋಲಿಗರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು, ಅವರ ಪುರಾಣಗಳು

ಕಾಡಿನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವರು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಲಿಖಿತ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ.[37] ಸೋಲಿಗ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೀಡಿದ ಕಾರಣ ಐತಿಹ್ಯ ಈ ರೀತಿಯಿದೆ. "ಒಮ್ಮೆ ಪಾರ್ವತಿ ಪರಮೇಶ್ವರರು ತಮ್ಮ ಬೆವರಿನಿಂದ ಎರಡು ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜೀವ ತುಂಬಿದರು. ಒಂದು ನೀಲಯ್ಯನಾಯಿತು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಕಮ್ಮನಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಇವರಿಂದ ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳು ಸೋಲನಹಂಬಿನ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ತಿಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಲೇ ಮುಪ್ಪಾದರು. ಆದರೆ ಸೋಲನ ಹಂಬು ಮಾತ್ರ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಗೆಡ್ಡೆಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಮುದುಕ ಗೆಡ್ಡೆ ಕೀಳಲು ಬಂದಾಗ ಆ ಸೋಲನಹಂಬು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಗೆಡ್ಡೆಯನ್ನು ನೀನು ಸಾಯೋವರೆಗು ಕಿತ್ತರು ನನ್ನ ಸೋಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಗೆಡ್ಡೆ ಕಿತ್ತು ಸೋತವನು ನೀನು 'ಸೋಲಿಗ' ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಸೋಲಿಗರಿಗೆ 'ಸೋಲಿಗರು' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಇದೊಂದು ಮೌಖಿಕ ಇತಿಹಾಸ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಐತಿಹ್ಯ ಎಂಬುವುದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದೆ ಹೊರತು 'ಸೋಲಿಗ' ಪದ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.[38] ಸೋಲಿಗರು ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಿಶ್ರಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಡೀಪುರ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸೋಲಿಗರು ತಮಿಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನುಡುತ್ತಾರೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭಾಷೆ ರೂಪ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇವರ ಮೂಲ ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೆಸುಗೆ ಸ್ಥಳವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನಡೆ-ನುಡಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಮಾತು-ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಪರಂಪರೆಗೆ ಮೌಖಿಕವಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತೀರಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟೊಂದು ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಕಾಲಾನಂತರ ಸಾಗಿ ಬಂದುದರ ಕಾರಣ ಗೌಣವಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ವಿಷಯವೇ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.[39]

ಸೋಲಿಗರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ, ಹುಣಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ, ಯಳಂದೂರು, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.[40] ಸೋಲಿಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವೆಂದರೆ "ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯದ ಅಭಯಾರಣ್ಯ" ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಒಳಗೆ ಹಾಗೂ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದುರಿದಂತೆ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಪೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪೋಡು, ದೊಡ್ಡಿ, ಹಾಡಿ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು

ಮಾತನಾಡಲು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಸೋಲಿಗ ನುಡಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಕೂಲಿ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನೂ, ಇನ್ನು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಜಮೀನೂ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಕೂಲಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಹ ಕಾಡಿನ ಬಿದಿರು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಮರಗಳ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಂಚಿ ಹುಲ್ಲು, ಆನೆ ಹುಲ್ಲು, ಒಡಕೆ, ಈಚಲು ಕಡ್ಡಿಗಳಿಂದ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[41]

ಸೋಲಿಗರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇವರಿಗೆ ನಾಮಾಂಕಿತವಾದದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವಾದಗಳಿವೆ;[42] ಯಾವುದೇ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರೂ, ಸೋಲಿಗರು ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳು ಕೂಡ ನಿಸರ್ಗವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯೇ ಪ್ರಮುಖ ದೇವರಾಗಿದೆ. ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಗಳೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಸಂಪಿಗೆ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ, ಕ್ಯಾತೇ ದೇವರು ಮತ್ತು ಜಡೇ ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದ ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ 'ದೊಡ್ಡ ಸಂಪಿಗೆ'; ಸೋಲಿಗರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಇವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಾಗರೀಕತೆ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಭಿನ್ನ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ ಪೂರ್ಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈವರೆವಿಗೂ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 'ಕುಲ' ಪದ್ಧತಿಯು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಐದು ಕುಲ ಮತ್ತು ಏಳು ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.[43] ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಸಮಕುಲದವರ ಜೊತೆ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧವಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಕುಲದೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಒಳ ಬಾಂದವ್ಯವು ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು, ಇವರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಊರು – ಸೋಲಿಗರು, ಮಲೆ – ಸೋಲಿಗರು, ಕಾಡು – ಸೋಲಿಗರು, ಊರುಬತ್ತಿ – ಸೋಲಿಗರು ಮತ್ತು ದೇವ ಸೋಲಿಗರು; ಸೋಲಿಗರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಬ್ಬಗಳಾದ ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬ, ಹೊಸ ರಾಗಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ನಿತ್ಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಜೀವನ ಚಕ್ರಗಳಾದ ಜನನ, ನಾಮಕರಣ, ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅನುಸರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು ವಿವಾಹ, ಸಂಸ್ಕಾರದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ವಿಧಾನ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕುಕ್ಕರಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಈಗಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವವೆನಿಸಿದೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಐದು ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಮಡಿಕೆ ಹಿಟ್ಟು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸೂತಕವನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ "ತೊಮೆ ತೆಗೆಯುವುದು" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಪ್ತಳಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು "ಹೊಸಗೆ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೋದರಮಾವನೇ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಇವರ ವಿವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಕುಲವು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಕುಲದವರು ಮದುವೆಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಸರಳ ವಿವಾಹ, ಕಟ್ಟುವಳಿ ಮತ್ತು ಕೊಡುವಳಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ; ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸರಳವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರಳವಿವಾಹ ಎಂದರೆ "ಒಂದು ಸೋಲಿಗರ ಹುಡುಗ, ಹುಡುಗಿ ಹಬ್ಬ ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆಂದರೆ ಅವರು ಓಡಿಹೋಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ನಂತರ ಯಜಮಾನನ ಮುಖಾಂತರ ಅವರು ನೀಡುವ ಕೆಲವು ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.[44] ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಧವೆ, ವಿಧುರನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ದಂಪತಿಗಳೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಮೃತ ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಐದು ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರು 5 ದಿನಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಏಳು ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರು 7 ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮೃತರನ್ನು ಇವರಿವರ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಇವರ ವಿಧಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೊಳೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಇವರುಗಳು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ಬಹು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇವರನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾದ ಕುಸಿತ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ನೋವನ್ನು ಸೋಲಿಗರ ನಾಯಕ ರಾಜುರವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.[45] ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಗರಹೊಳೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಾಮಾವಷೇಶವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

3.09 ಸೋಲಿಗರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ:

ಸೋಲಿಗರ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಆಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಗೆಣಸು ಒಂದು; ಅವರ ಬದುಕು ಸಾಗಿಬಂದದ್ದು ಗೆಣಸು ಮತ್ತು ಜೇನುತುಪ್ಪದಿಂದ ಎಂಬುದು ಅವರ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲವು ಪೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಗೆಣಸಿನಹಂಬನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ 'ಸೋಲನ' ಗೆಣಸು ತುಂಬಾ ಪ್ರೀಯವಾದದ್ದು; ಸೋಲಿಗರ ಎರಡನೇ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವೆಂದರೆ ರಾಗಿ, ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರವಾಗಿ ರಾಗಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ

ತಯಾರಿಸಿದ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.[46] ಜೊತೆಗೆ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳವು ಸಹ ಸೋಲಿಗರ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಸೋಲಿಗರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೆಳೆಯುವ ತರಕಾರಿಗಳಾದ ಬೀನ್ಸ್, ಕೋಸ್, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಬಾಳೆಕಾಯಿ, ಟಮೋಟೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸೀಗೆಸೊಪ್ಪು, ಹೊಲ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಮುಳ್ಳುಕೀರೆ ಸೊಪ್ಪು, ಹೊನಗೊನೆಸೊಪ್ಪು, ಗಣಕೆಸೊಪ್ಪು, ಮಾರಡಸೊಪ್ಪು, ಆಲದಸೊಪ್ಪು, ಬಳ್ಳೆಸೊಪ್ಪು, ಮುಂತಾದ ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕಾಳುಗಳಾದ ಕಡಲೆಕಾಳು, ಅವರೆ, ಅಲಸಂದೆ, ಉರುಳಿ, ತಡಣಿ ತೊಗರಿ, ಹಸಿರು, ಮುಂತಾದ ಕಾಳುಗಳಿಂದ ಸಾರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಸೋಲಿಗರು ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳು ಎಂಬುದು ಸರ್ವವಿಧಿತವಾದ ವಿಷಯ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಇವರ ಪ್ರಧಾನ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಕೈನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಡುಗೋಲಿನಂತಹ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋರಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಭೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾರೆ.[47] ಆದರೆ ಇಂದೂ ಅವರ ಬೇಟೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ತಾವೇ ಸಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಕುರಿ, ಆಡು, ಕೋಳಿಗಳಂತಹ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದನ, ಎಮ್ಮೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಗೌಜಲಕ್ಕಿ, ಕಾಡುಕೋಳಿ, ನವಿಲು, ಸೋರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಉಗ್ಗುಲಕ್ಕಿ, ನಾರಲೆಹಕ್ಕಿ, ಕರಿ ಅಂಬುಳಹಕ್ಕಿ, ಉಣ್ಣೆಗೀರುಕನ ಹಕ್ಕಿ ಮರಕುಟಕನ ಹಕ್ಕಿ, ನವಿಲು, ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಹಕ್ಕಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುವರು. ಆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹುರಿದು ಅಥವಾ ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.[48]

ಹಸು, ಮೇಕೆ, ಕುರಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಸೇವಿಸುವರು; ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಲನ್ನು ಹೆಪ್ಪು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆ ಮಾಡಿ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಸರನ್ನು ಊಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ; ಇಂದು ನಾಡಿನವರಂತೆಯೇ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಡ್ಲಿ, ದೋಸೆ, ಪಾಯಸ, ತಂಬಿಟ್ಟು, ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಖಜ್ಜಾಯ, ಹಾಲುಕೀರು ಮುಂತಾದ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಮಾಡುವರು. ಇವರು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆ, ಕುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವರು, ಹಾಲನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿದರೆ ತುಂಬಾ ತಂಪಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಮೊಸರನ್ನು ಸಹ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವರು. ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಚಿನ ಮತ್ತು ಸ್ಟೀಲಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಊಟದ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಅದು ಹಗಲೂಟ ಮತ್ತು ಇರುಳೂಟ; ಅವರಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಗರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಿಂಡಿಯ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸೋಲಿಗರು ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿಸಲು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಸೌದೆಗಳನ್ನು

ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮರಗಳನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೋಲಿಗರ ಅಡಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಿಗುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ವಿಚಾರಗಳೆಂದರೆ ಇವರು ಮೂಲತಃ ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸು ತಿಂದು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಿ ಕೆತ್ಲು ಬೇಸಾಯದಿಂದ 'ರಾಗಿ' ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ರಾಗಿ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆಯಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜೋಳ, ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಆಹಾರವಾಗಿ ಜೋಳದ ಮುದ್ದೆ, ರೊಟ್ಟಿ, ಅನ್ನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ನಗರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ.[49]

3.10 ಸೋಲಿಗರ ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸ:

ಉಡುಪು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷವಾದ ಉಡುಗೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಹ ಅಥವಾ ಅವರ ಗುಂಪಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಯಾವುದೇ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸೋಲಿಗ ಗಂಡಸು, ತುಂಬು ತೋಳಿನ ಗಟ್ಟಿಬಟ್ಟೆಯ ಅಂಗಿ ತೋಡುತ್ತಾನೆ. ಸೊಂಟದಿಂದ ಮಂಡಿಯ ತನಕ ಒಂದು ಪಂಚೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವರ ಸಾಧಾರಣ ಉಡುಪು ಆಗಿದೆ.[50] ಹಿಂದೆ ರವಿಕೆ ಧರಿಸದೆ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೋಲಿಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಸೆರಗನ್ನು ಬೆನ್ನಿನ ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದು ಕತ್ತಿನ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬದಲಾದ ಅವರ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಯನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಈಗಿನ ಯುವಕರು ಪ್ಯಾಂಟು, ಪಾಯಿಜಮ, ಶರಟು, ಜೀನ್ಸ್‌ಪ್ಯಾಂಟು, ಟೀ ಶರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೀರೆಯನ್ನು ನೆರಿಗೆ ತೆಗೆದು ಓರಣವಾಗಿ ಉಡುತ್ತಾರೆ. ರವಿಕೆಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೆರಗನ್ನು ಬೆನ್ನಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಮದುವೆ ಸಂಕೇತಗಳಾದ ಕಾಲುಂಗುರ, ಕರಿಮಣಿಸರವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಸೋಲಿಗರ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಎರಡಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇಯದ್ದು, ಅವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉಡುಪು; ಉಡುಪಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರು ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವ ಉಡುಪುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಈಚೆಗೆ ಅವರು ಬಳಸುವ ಬಹುಪಾಲು ಉಡುಪುಗಳು, ಸೋಲಿಗರು ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ನಗರದ ಉಡುಪಿನಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಉಡುಪು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ

ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಗರಿಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ.[51]

3.11 ಸೋಲಿಗರ ವಾಸ:

ಸೋಲಿಗರು ತಮ್ಮ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಡಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸರಳ ವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತಹ ಗಳಗಳು, ಬಿದಿರು, ಬಡಿಗಳು, ಮರದ ಕವೆಗಳು, ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿಸುವ ಹುಲ್ಲು ಇನ್ನಷ್ಟನ್ನು ಮಾದರಿಗೆ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಂತರ ಈಶಾನ್ಯ ಮೂಲೆಗೆ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ತೋಡಿ ಮೊದಲು ಕವೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟ ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಅವರೆ, ತಡನಿ, ಎಳ್ಳು ಮುಂತಾದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಶಿಣ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ಸಿದ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಮುಹೂರ್ತದ ಕಂಬಕ್ಕೆ (ಗಣಿಗಲೆಮರ) ಕಟ್ಟಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 8 ಅಡಿ ಅಗಲ, 10 ಅಡಿ ಉದ್ದಳತೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಹಾಗೂ ನಡು ಮನೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾಗವಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಗುಡಿಸಲಿನ ಪಕ್ಕ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಗುಡಿಸಲಿನ ಪಕ್ಕ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ಸಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸೋಲಿಗರು ಗುಂಪಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು *ಪೋಡು* ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪೋಡು ಎಂದರೆ ಹತ್ತಾರು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಸಮೂಹ, ಹಿಂದೆ ಸೋಲಿಗರ ವ್ಯವಸಾಯದ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆಯಿದ್ದವು. *ಪೋಡು* ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಇವರು ಗ್ರಾಮ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮೊರಬ್‌ರವರು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಗಿಡಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಕೆತ್ತು ಅಥವಾ ಕುಮರಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು *ಪೋಡು* ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಅರ್ಥೈಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಅರ್ಥವಿದ್ದರು ಇಂದಿಗೂ ಸೋಲಿಗರು ವಾಸ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕೆಲವೆಡೆ "ಪೋಡು" ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.[52]

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಹಾಗೂ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯಿದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಸಂಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಂದದ್ದು ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ವರವೂ, ಶಾಪವೂ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಸೋಲಿಗರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನು ಹಲವು ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ ಹಾಗೂ ಬೇಟೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಬದಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಐಶಾರಾಮದ ವಸ್ತುಗಳಾದ

ರೇಡಿಯೋ, ಟೇಪ್ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ರ್, ದೂರದರ್ಶನ, ದ್ವಿಚಕ್ರವಾಹನಗಳು, ಮೊಬೈಲ್, ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಂತೆ ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಳೆಯ ಮಾದರಿಯ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸೋಲಿಗರು ಹಳೆಯ ಕಂದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸರಕಾರದ ನೆರವು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ವಸತಿ ರಹಿತರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪುನರ್ ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.[53]

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಜಾನಪದೀಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿಯೂ ತನ್ನದೇ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಗರು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿನ ಸೋಲಿಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ. ಸೋಲಿಗ ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮದೇ ಕಟ್ಟುಪಾಡು, ಆಚಾರ–ವಿಚಾರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

3.12 ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು:

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ, ಹುಣಸೂರು, ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಹಾಗೂ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.[54] ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕುಲ ಕಸುಬು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಬಿದಿರುಗಳಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ, ಮೊರ, ಕುಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತರಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ; ಇವರುಗಳು ಕೂಲಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಡು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದಟ್ಟವಾದ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ಕಾಡುಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರ ಅವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಹಿಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಮಾತೃ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ; ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಬೊಮ್ಮ ದೇವರು, ಗಂಗಸ್ಥಾನದ ದೇವರು, ಮುದ್ದಪ್ಪ, ಮಾದಪ್ಪ ನೊರಳೆಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕದೇವಮ್ಮ, ಮಾರಮ್ಮ, ಕೊಡಗೆ ತಾತ, ಗುಡ್ಡದ ಒಡತಿ ಎಂಬ ದೈವಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಮಾಟ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇವರು "ಅಜ್ಜಪ್ಪ ದೇವರ ಪುರ" ಎಂಬ ಕೋಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇಂದು ಆನೆಗಳ ಮಾವುತರಾಗಿ, ಕಾವಾಡಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇವರು ಕಾಡಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಪುರ್ನವಸತಿ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ.[55]

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಕೊಡಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ವೀರಾಜಪೇಟೆ, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ಶ್ರೀಮಂಗಲ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ, ಬೊಟ್ಲು ಕುರುಬ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಬೆತ್ತ ಕುರುಬ, ಬೊಟ್ಲಾಡಿ, ಕಾಟಾಳಿ, ಕಾಟುಕುರುಬ, ಕಾಡು ಕುರುಬ, ಮುಳ್ಳು ಕುರುಬ, ಪುಂಜೆ ಕುರುಬ, ಬೊಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಮೊಳ ಕುರುಬ, ಕುಂಡೆ ಕುರುಬ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೆತ್ತ ವಾಟೆ, ಬಿದಿರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೊಟ್ಲ ಇಡುವೋ ಎನ್ನುವರು. ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇವರನ್ನು ಕುರು ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟ ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥದಿಂದ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ ಪದ ಬಂದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಲೂಯಿಸ್ ಎಂಬವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೂ, ಜೇನು ಕುರುಬರಿಗೂ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ ಜೇನು ಕುರುಬರ ಕುಲ ಕಸುಬು ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಕುಲಕಸಬು ಬಿದಿರಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ಕುಕ್ಕೆ, ಮೊರ, ಕೊಂಗ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಬೆತ್ತ, ವಾಟೆ, ಬಿದಿರನ್ನು ಹೆಣಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೊಟ್ಲಾ ಇಡುವೊ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ ಎಂಬ ಜನಾಂಗ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಜನಾಂಗದ ಹೆಸರೆ ಸರಕಾರದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಅಪ್ಪು ತಿಳಿಸಿದ್ದು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[56]

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರನ್ನು ಕುರುಂಬ ಅಥವಾ ಕುರುಬ ಜನರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಹು ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದ ಪಲ್ಲವರ ಅಥವಾ ಪುರಾತನ ಕುರುಂಬ ಜನರ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಕೇರಳ ತಮಿಳು ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಉರಲಿಕುರುಬನ್ ಮತ್ತು ಉರುಳಿ ಕುರುಂಬನ್‌ಗಳೂ ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಒಂದೇ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. [57] ಆದರೆ ಈಗ ಹಳೆಯ ವೈಭವದ ಕುರುಹು ಏನು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕೊಂಗು, ಚೋಳ, ಚಾಳಕ್ಯ, ಮೊದಲಾದ ರಾಜ ವಂಶಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ, ಕುರುಬ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವನತಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 7 ಅಥವಾ 8ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂದಾನಡ್ಯೆ ಎಂಬ ಚೋಳ ದೊರೆಯ ಪರಮಾಧಿಕಾರವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿತು. ಹೀಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದ ಕುರುಬರು ಶತ್ರುರಾಜನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಚೆದರಿ ಹೋದರು. ಅನೇಕರು ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದರೇ; ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮಲಬಾರ್, ನೀಲಗಿರಿ, ಕೊಡಗು, ವೈನಾಡು ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ದಟ್ಟಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದರು.[58] ಹೀಗೆ ಇತರ ನಾಗರೀಕ ಜನಸಮುದಾಯದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬಾಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಹಳೆಯ ಆಳಿದ ಮನೆತನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಾಗಿ, ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಾಗಿ ಉಳಿದು ಹೋದುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕುರುಬರು ಈ ನಾಡಿನ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕುರುಬ, ಕುರುಂಬ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅರ್ಥಗಳು ಬಂದಿರು ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.[59] ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಿಡ್ಡ, ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ತಲೆ ಉದ್ದ, ಉಬ್ಬಿದ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೂಳೆಗಳು, ಚಪ್ಪಟೆಯ ಮೂಗು ಇವು ಇವರ ದೇಹ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು 'ಹಾಡಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಡಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಾವಡಿಯಿರುತ್ತದೆ; ಇದನ್ನು 'ಅಂಬಾಲ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ; ಇದು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳ. ಇವರಲ್ಲಿ 'ಮೊಂಡಪಡಿ' ಮತ್ತು 'ಏಳಪಡಿ' ಎಂಬ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಿವೆ. ಇವರದು ಚುರುಕಿನ ಓಟ, ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳದ ಬದುಕು ಆಗಿದೆ; ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಹಿಂದೆ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ 'ಕುಮ್ರಿ' ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೊಂಬಿನಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ, ಕುಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭೂತಾರಾದಕರಾದ ಇವರಿಗೆ ಅಜ್ಜ, ಕುಡ ಮತ್ತು ಕುತ್ತನ್ ಎನ್ನುವ ಭೂತಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವತೆಗಳು; ಇವರಲ್ಲಿ ಕುಲದೇವತಾ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಸತ್ತವರನ್ನು ಹೂಳುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಸುಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಸತ್ತವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೂಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಪದ್ಧತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.[60]

ಇವರುಗಳು ಪಶುಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಗ್ರಾಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಊರು ಕುರುಬರೆಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ; ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಡುಕುರುಬರನ್ನು ಗಿರಿಜನ ಅನುಸೂಚಿತ ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಕಾಡು ಕುರುಬರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಎಂದು ಸಹ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಇವರು ಗಿರಿನಿವಾಸಿಗಳು.[61] ಕಾಡುಕುರುಬರಲ್ಲೂ ಬೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ಕಾಡು ಕುರುಬ, ಜೇನುಕುರುಬ, ಮುಳ್ಳುಕುರುಬ ಮುಂತಾದ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ವರ್ಗ ಸೂಚಕ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಗಿರಿ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿರುವ ಬಿದಿರನ್ನು ಬಳಸಿ ಮೊರ, ಬುಟ್ಟಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರನ್ನು ಅಥವಾ ಬೆತ್ತ ಕಾಡು ಕುರುಬರೆಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಜೇನು ಎಳೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಜೇನು

ಸಂಗ್ರಹಣಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರನ್ನು ಜೇನುಕುರುಬರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮುಳ್ಳಿನಂತಹ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದುದರ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರನ್ನು ಮುಳ್ಳು ಕುರುಬರೆಂಬುದಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.[62]

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಮುಖ ಕುರುಬರಾದ "ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ" ಹೆಸರು ನಾಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಡೆ, ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಜನಾಂಗ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಗಿರಿಜನರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಇವರು, ಈಗ ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ.[63] ಕೊಡಗು ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ 1992ರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್‌ರವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರ ಅಧ್ಯಾಯ ಮೂರರಲ್ಲಿ "ಜನತೆ" ಎಂಬುದಾಗಿದ್ದು; ಅದು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು 98 ಪುಟಗಳಷ್ಟಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗದವರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಗ್ಯಾಜೆಟಿಯರ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಜನಗಣತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡುವ ನವನಾಗರಿಕತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಜನಾಂಗಗಳು ಇವೆ.[64]

3.13 ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ:

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ವರ್ಗ; ಇವರು ಬಿದಿರಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ದೇವರು "ಮೊರ" ಅದನ್ನು ಅವರು ಪೂಜಿಸುವ "ಅಂಬಾಲ"ದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ವಿಗ್ರಹಾರಾಧಕರಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರು. ಹಾಗಾಗಿ ಪುಟ್ಟದಾದ 'ಮೊರ"ವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ "ಮೊರ"ವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮವು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಎಳೆಯದಾದ ಬಿದಿರಿನಿಂದ 7 ಇಂಚು ಉದ್ದ. 5 ಇಂಚು ಅಗಲದ ಮೊರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶೀತದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಬ್ಬರು ಬಾವಂದಿರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಮೊರವನ್ನು ಹೆಣೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೊರವನ್ನು ಹೆಣೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯುವವರು ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಿ ಹೆಣೆಯಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ಮಾಂಸಾಹಾರವನ್ನು ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೊರವನ್ನು ಅವರು ಪೂಜಿಸುವ ಅಂಬಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ವನದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವವರು. ಮುಂಗಾನು ಗೆಣಸು, ಅಕ್ಕಿಗೆಣಸು, ನೂರೆ ಗೆಣಸು, ತಡವೆಗೆಣಸು, ನೀಲಗೆಣಸು ಎಂಬಂತಹ ಹಲವು ಗೆಣಸುಗಳು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಇರುವ ಹಬ್ಬದ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾದದ್ದು. ಮದುವೆ ಪದ್ಧತಿಯು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರಿಗೂ, ಜೇನುಕುರುಬರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಈ ಎರಡೂ ಪಂಗಡಗಳ ನಡುವೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅದು ಕೂಡ ವಿರಳ.[65] ಇವರ ಹಬ್ಬದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು, ಕೂರುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಗಂಡಸರು ಕೂರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ "ಮುತ್ಯಾಂಬಲ" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಕೂರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ "ಕೇರಾಂಬಲ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ. ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ಕೂರುವ ಸ್ಥಳದ ಮಧ್ಯೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ.[66]

3.14 ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ವಾಸ:

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ವಾಸಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಡಿ, ಪೋಡು, ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಗ್ಗಾದ, ಚಿಕ್ಕದಾದ ಗುಡಿಸಲುಗಳೇ ಇವರ ಮನೆಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ತೊರೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಆರು ಕಂಬಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಎಕ್ಕೆ ಕಂಬ ನಾಲ್ಕು ಕುರುಕಂಬ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿ ಮೂರು ಸರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೊನೆ ಹುಲ್ಲೂ, ಮುತ್ತಗದ ಸೊಪ್ಪು, ಮತ್ತಿ ಎಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಮಣ್ಣು, ನೀರು, ನಾರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇವರು ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಮದಗೇರಿ' ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಹಾಡಿ' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಡಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇವರು ತಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಸೇರಿಸಿಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸೇರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಉರುಳದೆ ಇಟ್ಟಿದಂತೆಯೇ ಇದ್ದುದ್ದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಆಗ ಅವರು ಆ ಸ್ಥಳ ಗಾಳಿ, ಗರ, ಭೂತ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನಿಷ್ಟಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಹಾಡಿಯ ರಚನೆಗೆ ಅದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಲ್ಲುಗಳೇನಾದರೂ ಉರುಳಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿದುದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಆ

ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ, ಅನಿಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ನಂಬಿಕೆ. ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಒಳಗೆ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರಿನ ತಡಕೆ ಇಟ್ಟು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಳಿದರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಒಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಅಂಕಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಬಹಳ ತಗ್ಗಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ತಗ್ಗಾದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತಾವ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಿಟಕಿಗಳೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿವೆ.[67] ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಹೊರಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಟ್ಟದೆ, ಬಿದಿರಿನ ತೆಳುವಾದ ದಬ್ಬೆಗಳನ್ನು ಚಾಪೆಗಳಂತೆ ಹೆಣೆದು, ಆ ಚಾಪೆಯಾಕಾರದ ತಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಚೌಕಾಕಾರದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆ ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಸೊಪ್ಪು, ಇಲ್ಲವೆ ತೋಡು (ತೊರೆ, ನದಿ) ತೊಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜೊಂಡುಹುಲ್ಲನ್ನು ಇಳಿಜಾರಾಗಿ ಹಾಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಹೊದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಹೊರಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಅರೆಯುವ ಕಲ್ಲು, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕೋಳಿಗೂಡುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಗುಡಿಸಲ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದಂತೆ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸೆಗಣಿ ಅಥವಾ ಬರೀ ನೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾರಿಸಲಾಗಿರುವ ಜಗುಲಿಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.[68] ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಇವರು 'ಹೊಸಮನೆ ಸೇರುವುದು' ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಸ್ವತಃ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಚಾಪೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತಾವ ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಕೆಲವು ಮಣ್ಣಿನ ಬಿದಿರಿನ ಹಾಗೂ ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಗೆ ಇವರು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಹಾಗೂ ಸ್ಟೀಲ್ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.[69]

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಹಾಡಿಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಚೊಕ್ಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಬಿದಿರಿನ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಂಗಣ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳೂ ತೆರೆದ ಹಾದಿಗಳಂತಿರುತ್ತವೆ. ನಡು ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ತೆರೆದ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಅಂಬಾಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಹಿರಿಯರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ

ಹಾಡಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹಿತ ಪುರುಷರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲೆತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಬಾಲವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಚಪ್ಪಲಿ ಧರಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವಿವಾಹಿತ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದುಂಟು. ಬೇಸಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸೆಕೆಯಾದಾಗ ಹಾಡಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಮುಂದಿರುವ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯುವ ಶೈತ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಸುತ್ತ ಮಲಗುವ ವಾಡಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಉರಿಸುತ್ತಾ ಇವರು ಇದೇ ನಮ್ಮ ಬೆಳಕು, ನಮ್ಮ ದೀಪ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.[70]

ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರಲ್ಲಿ 180ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೆತನಗಳು ಇವೆ. ಇವರಿಗೆ ಗೋತ್ರಗಳು ಇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗೋತ್ರದವರು ಮತ್ತು ಏಳು ಗೋತ್ರದವರು ಎಂಬ ವರ್ಗಗಳು ಇವೆ. ಮೂರು ಗೋತ್ರದವರು "ಅಡ್ಡೆ ಮಗೆ ಮಸಲು ಮಗೆ ಕಲ್ಕರು ಮಗೆ" ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಮೂರು ಗೋತ್ರದವರು ಏಳು ಗೋತ್ರದವರಿಂದ ಮದುವೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ಗೋತ್ರದವರು ಮೂರು ಗೋತ್ರದ ನಡುವೆ ಮದುವೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಜೇನುಕುರುಬ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇವರ ಒಂದೊಂದು ಮನೆತನದವರು ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬುಗೆ. ತೋಪಟ್ಟಿ ಹೀಗಿನ ತೋಲ್ಪಟ್ಟಿ, ನಾಣಚ್ಚಿ, ಬಾಳಾಜಿ, ಕಮಟೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ವಾಸ ಸ್ಥಳಗಳು.[71]

3.15 ಪದ್ಧತಿಗಳು:

ಇವರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಸತ್ತದನವನ್ನು ಹೊರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟುವುದು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ. ಮತ್ತೊಂದು ಪದ್ಧತಿಯೆಂದರೆ ಇವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀರು ಹೊಸದಾಗಿ ತಂದು, ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆಗಣಿ ಹೊರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗೆ ಇವರು ಸೆಗಣಿ ದನಕರುಗಳದ್ದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೇವಲ "ಕಾಟಿ" (ಕಾಡೆಮ್ಮೆ)ಯ ಸೆಗಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಟಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ವಾಸ್ತವತೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ಮದುವೆಯಾಗಲಿ ಅಥವ

ಇನ್ಯಾವುದೇ ಸಮಾರಂಭವಾಗಲಿ, ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ಇವರು ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇಕೆ, ಇನ್ಯಾವುದೇ ಇತರೇ ಗಿರಿಜನ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಕೂಡ ಇಂತಹ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಇವರು ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.[72]

3.16 ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಉಡುಪು:

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ನೋಡಲು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ, ಗುಂಗುರ ಕೂದಲು, ದಪ್ಪ ತುಟ್ಟಿ, ಒಣಗಿದ ಚರ್ಮ ಹೊಂದಿರುವ ಇವರು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮೈಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಉಡುಪು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುರುಷರು ಲಂಗೋಟಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ತುಂಡುಪಂಚೆಯನ್ನು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಂಡಿಯವರೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಉಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಅರೆತೋಳಿನ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬನಿಯಾನ್ ತೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಚಿ ತುರುಬು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಓಲೆ ಮುಂಧೋಳಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬಂದಿ ಮತ್ತು ಎಡಗೈನ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮುದ್ರೆ ಇರುವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಅಥಾವ ಲೋಹದ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿರುವ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುಗಜದ ಸೀರೆಯನ್ನು ಬಹು ಸರಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಮಹಿಳೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವರ ಸೀರೆ ಧರಿಸುವ ವಿನ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಹೆಂಗಸರು ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಎರಡು ತೋಳುಗಳಿಂದ ಮಂಡಿಯವರೆಗೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬೆನ್ನಿನ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಂದು ಗಂಟು ಹಾಕಿ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಸು 50ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಂಗಸರು ರವಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಂಗಸರು ಬಹುತೇಕ 'ನೈಟಿ'ಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ದಿನನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೂಲಿಯ ಕೆಲಸದವರೆಗೆ ನೈಟಿಯನ್ನೇ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲರೂ ಕಿವಿಯೋಲೆಗಳು, ಗಾಜಿನ ಬಳೆಗಳು, ಕರಿಮಣಿ ಸರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಾಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕರಿಮಣಿಸರ, ಕಾಲುಂಗುರ ಕೈಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಗುರಗಳು, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಓಲೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಯುವತಿಯರು ತಮಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವಂತಹ ಇಷ್ಟವಾಗಿರುವಂಥ ಬಗೆ-ಬಗೆಯ ಮಣಿಸರಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಚಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಮೇಲಂಗಿ ತೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಲಂಗ, ಕುಪ್ಪಸ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಉಡುಪು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಾಲಿಗೆ ಚಪ್ಪಲಿಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟು, ಮಧ್ಯಪಾನ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.[73]

3.17 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ:

ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಲವರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸದೆ, ಅವರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಜತನದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮುಟ್ಟಾದ ಮಹಿಳೆ ಅಶುದ್ಧ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯು ತುಂಬಾ ಸುಸ್ತಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಕೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಆಕೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ವಿಶಿಷ್ಠವಾದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಪರಿಚಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.[74] ಮಹಿಳೆಗೆ ನೀಡುವ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಅವರ ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರಲ್ಲಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಮೆಚ್ಚುವಂಥದ್ದು; ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರೆನಿಸುವ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸುಖದ ಭೋಗವಾಗಿ ನೋಡುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಹೊಂದಿದ ಕನಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ವಿಪರ್ಯಾಸವೇ ಸರಿ.

3.18 ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ:

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರನ್ನು ಸರ್ವಭಕ್ಷಕರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದರೂ, ಇವರ ಪಥ್ಯವಿಧಿ ಸರಳವಾದುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ರಾಗಿ ಇವರ ಪ್ರಧಾನ ಆಹಾರ, ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪಿನ ಸಾರು ಇವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಪಥ್ಯವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಬಳಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಂದುವರಿದಿರುವ ಜನರೊಡನೆ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಇವರು ಗೋಧಿರೊಟ್ಟಿ ಜೋಳದಮುದ್ದೆ ಹಾಗೂ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗೋಧಿಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಪಾತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವುದುಂಟು. ಇವರು ಊಟದಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಚಟ್ನಿ ಮತ್ತು ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮತ್ತಿತರ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಸಾಂಬಾರ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು, ಅಣಬೆ, ನಾರು–ಬೇರು, ಸೊಪ್ಪು–ಸೊದೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.[75] ಸೊಪ್ಪುವಿನ ಕಹಿ–ಸಿಹಿಗುಣ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಇವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.[76]

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳು ಆಗಿದ್ದು; ಇವರು ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಮೇಕೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಮೊಲದ ಮಾಂಸ, ಜಿಂಕೆ, ಅಳಿಲು, ಕಡವೆ, ಕಾಡೆಮ್ಮೆ ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಗೋವುಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪುಟ್ಟದಾದ ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಹುಂಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗೋಲಿಗಳಿಂದ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ, ಮೈನಾ ಪುರಲಕ್ಕಿ ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು, ನವಿಲು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿಯನ್ನು ಸಹ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಯುಧವೆಂದರೆ ಬಿಲ್ಲು; ಅದು ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಟೀ ಕುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈ ಪಾನೀಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪುರುಷರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಧ್ಯಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭಂಗಿಯಂತಹ ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸೇವನೆಯು ಇದೆ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಬೀಡಿ ಸೇದುವ ಚಟವು ಇದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವೀಳ್ಯ ದೆಲೆ ಹಾಗೂ ಅಡಕೆಯ ಬಳಕೆ ಬಹು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.[77] ಹೀಗೆ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ದೇಶಿಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗಾಳಿಯ ಸೋಂಕನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ನಿಜವಾದ ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವುದು ಆ ಜನಾಂಗದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.[78]

3.19 ಎರವರು

ಕೊಡಗಿನ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಇವರನ್ನು ಗಿರಿಜನರೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇವರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನೇಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವೈನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದ ಎರವರು ಕೊಡಗಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಮೈಬಣ್ಣ ಕಪ್ಪು ಗುಂಗುರು ಕೂದಲು, ದಪ್ಪವಾದ ತುಟಿ, ಕುಳ್ಳಶರೀರ, ಉದ್ದವಾದ ಪಾದ, ಉದ್ದವಾದ ಮುಂಗೈಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗಾಯಿತ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಜಮ್ಮ ಆಳು (ಗುಲಾಮ) ಗಳಾಗಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಇವರೇ ಪಣಿಯರಿರಬಹುದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎರವರು ತಮ್ಮ ದೇವರುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣ, ನಂಜನಗೂಡಿನ, ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಮಹದೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ದಪ್ಪಾಜಿ, ಕುಟ್ಟದಮ್ಮ, ಚಾಮುಂಡಿ, ದಂಡುಮಾರಮ್ಮ, ಕುಂತೂರು ಮಾರಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ

ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎರವರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದ ತಕ್ಷಣ ದಂಪತಿಗಳು ಬೇರೆ ಸಂಸಾರ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ವಿಧವಾ ಪುನರ್ವಿವಾಹಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಅಪರೂಪ; ಕೊಡಗಿನ ಎರವರಲ್ಲಿ ತೆರಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪಂಜೆರಿ ಎರವ ಮತ್ತು ಪಣಿ ಎರವರ ನಡುವೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಇತರ ಜಾತಿಯ ಜೊತೆ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ತವರನ್ನು ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. ಎರವರಲ್ಲಿ ಪಣಿ ಎರವ, ಪಂಜೆರಿ ಎರವ, ಬಡಗ ಎರವ, ಮತ್ತು ಕಾಗೆಎರವರೆಂಬ ಒಳಗುಂಪುಗಳಿವೆ. ಇವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೊಡವರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[79]

ಎರವರು ಅಥವಾ ಎರವರೆಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರು ಬಹುತೇಕ ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ದಾಖಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿಗೆ ಎರವರು ಕೇರಳ ವೈನಾಡಿನಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭೂರಹಿತ ಎರವರು ಕೊಡಗನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಕೆಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಎರವ' ಎಂದರೆ 'ಬೇಡು' ಅಥವಾ 'ಎರವಲು ಪಡೆ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮರಾಗಿ 'ಎರವರು' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೇರಳದ ವೈನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಲೆಂಡನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ (1901) ಎರವರನ್ನು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲಿನ, ದಪ್ಪನೆ ತುಟಿಯ, ಅಷ್ಟೊಂದು ಎತ್ತರವಾಗಿರದ್ದ ಚೂಪು ಮೂಗು, ಉದ್ದ ಕೈಕಾಲುಗಳ ಜನರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.[80] ಇವರಲ್ಲಿ ಪಣಿಯ ಎರವರು ಮತ್ತು ಪಂಜರಿ ಎರವರು ಎಂಬ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಪಣಿಯರಲ್ಲಿ 21 ಕುಲಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಜರಿ ಎರವರಲ್ಲಿ 28 ಕುಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರವರಲ್ಲಿ ಸಮಕುಲದ ವಿವಾಹ; ಬೆಸಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಮಾನ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಪಣಿ ಎರವರು ಮತ್ತು ಪಂಜರಿ ಎರವರ ನಡುವೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂದವಿರುತ್ತದೆ. ಪಣಿ ಎರವರಲ್ಲಿ 21 ಕುಲಗಳು ಇವೆ.[81] ಎರವರು ತಿತಿಮತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಮರೂರು ಮಜ್ಜಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತಿ ಗೋಡು, ಮಲ್ದಾರೆ, ಬೇಗೂರು, ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿಯ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾನಂದವಾಡಿ, ಬಾವಲಿ, ಹೊದ್ದೂರು ಮತ್ತು ಗೂಡ್ಲೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಎರವರ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ.[82] ಪಂಜರಿ ಎರವರ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಸಹ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವೂ ಕುತೂಹಲಕರವಾಗಿದೆ.[83]

3.20 ಎರವರ ವಾಸ:

ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ ಐಯ್ಯರ್ (1948) ಅವರು ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ಎರವರದು ಗಳುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಕೆಸರು ಮೆತ್ತಿರುವ ತಡಿಕೆಯ ಮನೆ ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಣುವುದು ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಳ ವಸತಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಥವಾ ಕಾಡೊಳಗೆ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಎರವರ ಜನತಾ ಮನೆಗಳು ಪಣಿಯ ಎರವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು "ಪಿರೆ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜರಿ ಎರವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು "ಕುಳ್ಳ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕುಳ್ಳ ಪಿರೆಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದು ಎಂದೂ ಪಣಿಯ ಎರವರು ಮತ್ತು ಪಂಜರಿ ಎರವರ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ವಾಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಣಿಯ ಎರವರ 'ಪಿರೆ' ರಚನೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಮೊದಲು ಸುಮಾರು 20 ಅಡಿ ಉದ್ದ, 15 ಅಡಿ ಅಗಲ, 1-1ವರೆ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಮಣ್ಣಿನ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ 3-4 ಅಡಿ ಖಾಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಮರದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಅಡ್ಡಡ್ಡಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಮರದ ತುಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ 3-4 ಅಂಗುಲದಷ್ಟು ದಪ್ಪ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಾಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂಗಳವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಜಾಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 2 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಸುಡದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನಂತಹ ಗಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆದು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಾರ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ ನಂತರ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಂಟಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಮೇಲು ಹೊಂದಿಕೆಗೂ ಕೆಳಗಿನ ಗೋಡೆಗೂ ನಡುವೆ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಅಡಿ ಅಂತರದ ಖಾಲಿ ಜಾಗವಿರುತ್ತದೆ. ಪಿರೆಯ ಒಳಗೆ ಅಡಿಗೆಯ ಭಾಗವನ್ನು 2 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗೋಡೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಗಿಡ, ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಪಡವಲ ಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಆಳ, ಒಂದೂವರೆ ಅಡಿ ಸುತ್ತಳತೆಯ ಗುಂಡಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಬೆಂಕಿ ಹಾಕುವರು. ಇದು ಆನೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲೂ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.[84]

3.21 ಎರವರ ವಸ್ತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸ:

ಎರವರು ಇತರ ಜನರಂತೆಯೇ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಪುಗಳಿಲ್ಲ. ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಓಲೆ, ಜುಮುಕಿ, ಕರಿಮಣಿಸರ, ತಾಳಿ, ಕಾಲುಂಗುರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೈಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚೆ ಇಲ್ಲದ ಕೈಗಳಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡನಿಗೆ ಊಟ ಬಡಿಸಿದರೆ ಮೈ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ.[85]

3.22 ಎರವರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ:

ಎರವರು ಹಿಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೇಟೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ರಾಗಿಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ಸೊಪ್ಪು, ಕಾಳುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳ ಸಾಂಬಾರು, ರಾಗಿರೊಟ್ಟಿ, ಗೋಧಿರೊಟ್ಟಿ, ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಆಹಾರವಾದರೆ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರವೆ ಉಂಡೆ, ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಕಜ್ಜಾಯ, ಪಾಯಸ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚಿತ್ರಾನ್ನ, ಇಡ್ಲಿ, ವಡೆ, ದೋಸೆ, ಚಪಾತಿಯನ್ನು ಸಹಾ ಮಾಡುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎರವರು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ಹಾಗೂ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೋಳಿ, ಆಡು, ಕುರಿ, ಮಾಂಸ, ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಂದಿ, ಎಮ್ಮೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವವರು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎರವರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬತ್ತ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.[86]

3.23 ಬುಡಕಟ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯ:

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 1993ರವರೆಗೆ ಇವರಿಗೆ ಗಿರಿಜನರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಎಂಬ ಜನಾಂಗವೇ ಸರ್ಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತರ ಸಮುದಾಯದ ಪಾಲು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೂಲದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಗಿರಿಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[87]

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಜೇಶ್ ಗೌಡರವರ ಪ್ರಕಾರ, ಜೇನುಕುರುಬ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಕುರುಬರು ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಂಗಡಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವುದರಿಂದ, ಕೊಡಗಿನ ಕುರುಬರು ಎಂಬ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು "ಕುರುಬರು" ಎಂದು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಎಂಬುದಾಗಿ ದಾಖಲಾದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು

ತಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಕೂಡ ಗಿರಿಜನರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗ ಪರಿಶಿಷ್ಠ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದಿದ್ದು. ಈ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕುರುಬರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಪಂಗಡಗಳು ಈ ಪೈಕಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಾಲು ಮತದ ಕುರುಬರು ಗಿರಿಜನರು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಗಿರಿಜನರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಗಿರಿಜನರಿಗೂ, ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಾಲುಮತದ ಕುರುಬ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಸಮೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಎಂದು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಕುರುಬ ಎಂಬುದಾಗಿ ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಶಾಲಾ ದೃಢೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಎಂದಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ದೃಢೀಕರಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಶಾಲಾ ದೃಢೀಕರಣದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿಯೇ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತಮಗೆ ಕುರುಬ ಎಂಬ ದೃಢೀಕರಣ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅಪ್ಪುರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.[88]ಈಗ ಇವರಿಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಎಂಬ ದೃಢೀಕರಣ ಸಿಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಇವರು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರು ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ, ಅಂದರೆ ಮೂರು ತಲೆಮಾರು 75 ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದು, ಆ ನಂತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ 75 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಷ್ಟದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.[89]

****

[1] ಭಾಮಿನಿ ರಾಘವಯ್ಯ., ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (ಪ್ರಚಾರ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ 282), ಮೈಸೂರು 2007 ಪು. 12–16, ಡಿ.ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 1974.ಪು. 43–49

[2] ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಎನ್. ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ., ಗಿರಿಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2000. ಪು.9–10

[3] Coorg Census Report of 1991.p.126

Percentage of Scheduled Tribes Population in Towns (1991 Census)

Sl. No.	Name of Town	Total Population	Total ST Populations	Percentage of ST Population to Total Population
1.	Gonikoppal	5910	147	2.49
2.	Kodlipet	2179	15	0.69
3.	Kushalnagar	9472	176	1.86
4.	Madikeri	28750	513	1.78
5.	Ponnampet	4963	181	3.65
6.	Sanivarsante	3596	28	0.78
7.	Somvarpet	7094	52	0.73
8.	Suntikoppa	2840	37	1.30
9.	Virajpet	13137	264	2.01
	District Urban	77941	1413	1.81

[4] Amend .S and Amend.T (1995)., National Parks without people? The south American experience, Gland Switzerland, IUCN Ibid. p.26-28

[5] Mukul., Tribal areas: Transition to Self-Governance, 1997. p.57

[6] ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ಕೆ.ಎಮ್., ನಿರೂಪಣೆ ಟಿ.ಎಸ್.ಗೋಪಾಲ್, ಕಾಡಿನೊಳಗೊಂಡು ಜೀವ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1997 ಪುಟ 52.

[7] Report on the progress of Village Relocation Nagarahole and Mudumalai Tiger Reserves For the National Tiger Conservation Authority Ajay Desai & Praveen Bhargav, August, Report on the progress of Village Relocation, 2010

[8] ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ಕೆ.ಎಮ್., ನಿರೂಪಣೆ ಟಿ.ಎಸ್.ಗೋಪಾಲ್, ಕಾಡಿನೊಳಗೊಂಡು ಜೀವ, ಪುಟ 52. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾಯನವನ ಘೋಷಣೆ ಪತ್ರ No. AFD ¼ FWL 75, 04/02/1975

[9] ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸದ ಪ್ರೊ. ರಮಣಯ್ಯನ ವರದಿ 2000.

[10] Nagarahole National Park management plan pp.25 . 26

[11] ಅದೇ.ಪು.28.

[12] ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಎಂ.ಕೆ., ನಾಗರಹೊಳೆ ಮ್ಯಾನೆಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ 30/5/2001.

[13] ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಎಂ.ಕೆ. ಅವರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿ

[14] ಅದೇ ಪತ್ರ.

[15] Rajiv Gandhi national park India eco Development Project Environmental Education and Awareness Programme IIte Final Report 2002 Submitted to PCCf (WL), CF Kodagu DCF (WL) Hunsur submitted by M.B.Prabhu,pp.01-105

[16] Janara Budakattu Hakku Stapana Samithi 2000, Nagarahole: Adivasi peoples' rights and eco development, Washington D.C, Workshop on Indigenous peoples, Forest and the World Bank Policies and Practices.

[17] A Report on Relocation of Tribels from Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park Wild life Division, Huan (A & on 31.03.2010).

[18]ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಸಪ್ಪ ತಟ್ಟೆಕೆರೆ ವಯಸ್ಸು 62 ಇವರು ನಾಗರಹೊಳೆ ಸುಜುಲು ಗ್ರಾಮದವರು (ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.)

[19]ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ಡಿ., ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, (ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ), ವಾರ್ತೆ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, 1956. ಪು.ಸಂ.497 ಜೇನು ಕುರುಬರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನಕೋಟೆ, ಹುಣಸೂರು, ನಂಜನಗೂಡು, ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ಮತ್ತು ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 35068 ಇದ್ದು. ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1355 ಇದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 21,995 ಇದ್ದು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 832 ಜೇನುಕುರುಬರು ಇದ್ದಾರೆ.

[20]ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ಡಿ., ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, (ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ), ವಾರ್ತೆ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, 1956. ಪು.ಸಂ.497 ಅರಮನೆಯ ಆನೆಯ ಮಾವುತರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಿತಿ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ 'ಮೈಸೂರು ದಸರಾಕ್ಕೆ' ಕರೆತರುವ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಾಕನ ಕೋಟೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಆನೆಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜೇನುಕುರುಬ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹಿಂದೆ 'ಖೆಡ್ಡಾ' ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನುಕುರುಬರು ಸಹ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆನೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಾಸವಾಗಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಜಾಡನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಹಾ ಪಂಡಿತರು. ಇಂದಿಗೂ 'ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಅಂಬಾರಿಯ' ಮತ್ತು ಇತರೆ ಆನೆಗಳ 'ಮಾವುತರಾಗಿ' ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಇದ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಕಾಡಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳ ಸಂಚಾರ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಋತುಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮರಿ ಆನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡು ಅವುಗಳು ನೀರಿನ ಬಳಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದಿಮ್ಮಿಗಳಿಂದ ಬಲವಾದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮುಚಲ್ಬು ತೆರೆಯಲು ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಸರಿಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೂರ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಸಾಕಿದ ಆನೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಖೆಡ್ಡಾ ದಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯ ಪಂಜುಗಳಿಂದ ಬೆದರಿಸುತ್ತಾ ಖೆಡ್ಡಾದ ಬಾಗಿಲೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲವೂ ಸೇರಿ ಒಳ ನುಗ್ಗಿ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನಂತರ ಸಾಕಿದ ಆನೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಿ ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದಿಮ್ಮಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ "ಕಿರಾಲು" ಎಂಬ ದೊಡ್ಡದಾದ 15X15 ಅಡಿಯ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಸಿಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಆನೆಗಳಿಗೆ ನುರಿತ ಮಾವುತನಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಪಾಠವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿನ ನಿತ್ಯ ಮಿತವ್ಯಯ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು, ಮಲಗಲು ಮರಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಬಲವಾದ ಈಟಿಯಿಂದ ತಿವಿದು ಅನೇಕ ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಇವರೇ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಿ ಸುಮಾರು 3 ರಿಂದ 4 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಪಳಗಿಸಿದ ನಂತರ ಇದನ್ನ ಕಿರಾಲಿನಿಂದ ಪಳಗಿಸಿದ ನಂತರ ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದು ಸರಪಳಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾಲನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಇವರೊಡನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಖೆಡ್ಡಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿ, ಪುಟ್ಟ ಆನೆಮರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ದಿನ ನಿತ್ಯ ಬೆಲ್ಲ, ಹುರುಳಿ, ರಾಗಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಆಹಾರದೊಂದಿಗೆ ಸೊಪ್ಪು, ಬಿದಿರು ತಿನ್ನಲು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಖೆಡ್ಡಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಖೆಡ್ಡಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ನಂತರ ಸುಖಾ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಖೆಡ್ಡಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಊಟೋಪಚಾರ ಮತ್ತು ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಖೆಡ್ಡಾದಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಆನೆಗಳು ಗಾಯದಿಂದ ಸಾವನ್ನೊಪ್ಪಿದವು. ಕೆಲವು ಕುಂಟ ಕುರುಡಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಈಗ ಖೆಡ್ಡಾ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬರಿಸುವ ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದು ನೀಡಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ಅವನ್ನು ಪಳಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಗುಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಮರದದಿಮ್ಮಿಗಳಿಂದ ಹಾಕಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಆನೆಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಗುಂಡಿಗೆ ಬೀಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಸಹಾ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಇದು ನಿಂತಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಖೆಡ್ಡಾ ಕಾರ್ಯಚರಾಣೆಯು ಸಹ ನಿಂತಿದೆ.

[21] ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ಡಿ., ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು. (ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ), ವಾರ್ತೆ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, 1956. ಪು.ಸಂ.497. ಇವರು ನೋಡಲು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಗುಂಗುರು ಕೂದಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನೋಡಲು ಅಗಲವಾದ ಮುಖ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣಗಾತ್ರದ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

[22] ಅದೇ. ಪು.ಸಂ.498

[23]ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ. ಹೆಚ್.ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು; ಸಂಪುಟ. 01 ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು 1998. ಪುಟ. 626–29 ನಂಜುಂಡಯ್ಯ (2007). ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ, 4(1&2), ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ. ಪು. ಸಂ. 38–47. ಹೆ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ, ಕಾಡು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ, 1995 ಪು.27–42.

[24] ಅದೇ.ಪು.56–59

[25] ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರ ವಾಸು (52 ವರ್ಷ) ರವರು ಹೇಳಿದ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿದೆ.

[26] ಅವರೇ. ಹೇಳಿದ ಮಾಹಿತಿ

[27]ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗಿಲ್, ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹಾ, (ಅನುವಾದ), ಶಾರದಾ ಗೋಪಾಲ., ಪರಿಸರ ನ್ಯಾಯದ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2003. ಪು.34–39

[28]ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ., ಜೇನುಕುರುಬ ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ–1, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸತ್ಯಶ್ರೀ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 1998.ಪು.122–27

[29] ಅದೇ.ಪು.139–143

[30] ಅದೇ ಪು.149–153

[31] ಅದೇ. ಪು.25–27

[32] ಅದೇ. ಪು.33–39

[33]ಆದರೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೊಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪೋಟೊ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೇ ಬರೀ "ನೈಟಿಯ" ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೇ ನೋಡಬಹುದು. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡಸರು ಪ್ಯಾಂಟ್, ಕಾಲಿಗೆ ಚಪ್ಪಲಿ, ಶೂಗಳನ್ನು, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಕೈ ಮೇಲೆ "ಹಚ್ಚೆ"ಯ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಯ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆರಳ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗದ ಹತ್ತಿರ ಮೂರು "ಹಚ್ಚೆಯ" ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅನೇಕರು ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗುಂಡಾದ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಗುರುತನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಹಚ್ಚೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದ ಬುಂಡೆ ಬೆಸ್ತರು ಹೆಚ್ಚೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಗೆಳೆಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭುಜದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕಲು ಒಂದು ಗಿಡದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರೆದು ಅದನ್ನು 4–5 ಸೂಜಿಯಿಂದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಚುಚ್ಚಿ, ಚುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಈ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ರಸವು ಚರ್ಮದ ಒಳಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಈ ಹಚ್ಚೆಯ ಗುರುತು ಹಾಗೆ ಉಳಿಯುವುದು. ಹಚ್ಚೆ ಹಾಕುವಾಗ ಮತ್ತು ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಕೆಲ ದಿನಗಳು ನೋವಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಾಸಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಗುರುತು ಹಾಗೆ ಉಳಿಯುವುದು.

[34] ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಮೀಳ (45 ವರ್ಷ) ರವರು ಹೇಳಿದ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿದೆ.

[35]ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ., ಸೋಲಿಗರು ಹಾಡಿದ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.2007, ಆದರೆ 'ಸೋಲಿಗ' ತಮಿಳಿನ 'ಸೊಲೈ' ಎನ್ನುವ ಪದ 'ಅಪಭ್ರಂಶ' ವೆಂದು ಲೂಯೀಜ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. 'ಸೊಲೈ' ಎಂದರೆ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ದಪ್ಪ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು ಎಂಬರ್ಥವಿದೆ. ಸೋಲಿಗರು ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕಾರಣ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. 'ಸೋಲಾ' ಎಂದರೆ ಬೆಟ್ಟಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ತುಂಬಿದ ಕಾಡು ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಯಿದೆ. ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ., ಸೋಲಿಗರು ಹಾಡಿದ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.2007. ಪು.16–18

[36]ಮಧು ಗುಂಡ್ಲು ಪೇಟೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಕಾಶನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 2002. ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ "ಸೋಲಿಗರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಮೂಳೆಯೊಂದನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದು, ಅನ್ನದೊಂದಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಪೋಡಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿ ಇಂದಿಗೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಆಚರಣೆಯ ನಂತರ ಮೂಳೆಯೊಂದನ್ನು ಯಾವ ಕಡೆಯ ಸೋಲಿಗರಾದರೂ ಸರಿಯೇ 'ದಿಂಬಂ'ನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದು ಹೂಳುತ್ತಾರೆ. 'ದಿಂಬಂ' ತಾವು ಬಂದ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವಾದ್ದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಇಂದಿಗೂ ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರಬೇಕು.

[37]ಸೋಮಸುಂದರಂ ಎಂ. ಸೋಲಿಗ ಸಿರಿ, ವಿವೇಕನಂದ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟ. 2009.ಪು.14–17

ಸೋಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡುವ ಹೆಸರುಗಳು ಗೌಡ ಎಂಬುದರಿಂದ ಮುಕ್ತಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ 'ಗೌಡ' ಎಂಬ ಪದದ ಹಳೆಯ ಮೂಲ ರೂಪ ಗ್ರಾಮವೃದ್ಧ ಆಗಿದ್ದು ಅನಂತರದಲ್ಲಿ 'ಗಾವುಂಡ' ಎಂಬುದಾಗಿ 'ಗೌಡ' ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಈಗಾಗಲೇ ಭಾಷಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸಾಧಿತವಾಗಿರುವ ವಿಷಯ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಸೋಲಿಗರು ಗೌಡ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು

ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ತುಂಬಾ ಹಿಂದೆ 'ಗ್ರಾಮ'ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ್ದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೂ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೂ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದು ಜೀವರಕ್ಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸೋತವರನ್ನು "ಸೋಲಿಗರು" ಎಂದು ಕರೆದಿರಲು ಸಾಧ್ಯ.

[38]ಸೋಮಸುಂದರಂ ಎಂ. ಸೋಲಿಗ ಸಿರಿ, ವಿವೇಕನಂದ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟ. 2009.ಪು.32-38

ಆದರೆ ಕೆಲ ವಯಸ್ಸಾದ ಸೋಲಿಗ ಮುಖಂಡರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಐತಿಹ್ಯ ನಿಜಸಂಗತಿ ಎಂದು ನಂಬಲು ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮಧ್ಯ ಘರ್ಷಣೆಯ ನಂತರ, ಸೋತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸೀಮೆಗೆ ಹೋಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲವೇ ಬೇರಾವುದೂ ಬಲಾಢ್ಯ ಜನರ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ನಲುಗಿ ಅಥವಾ ಆಹಾರ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ನೆಲೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಾವು ಯಾವ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದವರೆಂದು ಯಾವುದೇ ವಿವರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಸಹಜವಾಗಿ ಆಹಾರದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದು.

[39]ಅದೇ. ಪು.24-26

[40]Somasundaram. M., Soliga:The Tribe and it's Stride, Vivekananda Girijana Kalyana Kendra, Biligirirangana Hills. Chamarajanagara Dist. 1990. p.31-33

ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 5013, ಇದ್ದು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 29,198 ಇದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 7287 ಇದ್ದು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 18,163 ಸೋಲಿಗರು ಇದ್ದಾರೆ.

[41]ಸೋಮಸುಂದರಂ ಎಂ. ಸೋಲಿಗ ಸಿರಿ, ವಿವೇಕನಂದ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟ. 2009.ಪು.29-31

[42]ಸೂರ್ಯನಾಥ್. ಯು. ಕಾಮತ್., ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೆಜ಼ೆಟಿಯರ್ ಭಾಗ-3, ವೆ.ಬಿ.ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್, ಎಂ.ಬಿ.ಡಿ. ಮುದ್ರಾಕ್ಷರ ಶಾಲೆ, ಓ.ಟಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 1986 'ಲೂಯಿಜ್‌ರವರು ಸೋಲೈ' ಎಂದರೆ 'ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ' ಅಥವಾ 'ಕಾಡು' ಎಂದರ್ಥ ಈ ಪದವು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿದೆ ಸೋಲಿಗರು ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕಾರಣ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

[43]ಸೋಮಸುಂದರಂ ಎಂ. ಸೋಲಿಗ ಸಿರಿ, ವಿವೇಕನಂದ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟ. 2009.ಪು.53-56

ಐದು ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಯಳಂದೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಐದು ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರೆಂದರೆ ಬೆಲ್ಲರ ಕುಲ, ಸೂರ್ಯನ ಕುಲ, ತೆನೇರು ಕುಲ, ಹಾಲೇರು ಕುಲ, ಸೆಳಕರ ಕುಲ; ಏಳು ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರು ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಹಾಗೂ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಏಳು ಕುಲದ ಸೋಲಿಗರೆಂದರೆ ಹೊಂಗೆಲರ ಕುಲ, ಆಲೂರು ಕುಲ, ಬೆಲ್ಲರ ಕುಲ, ಸೂರ್ಯನ ಕುಲ, ತೆನೇರು ಕುಲ, ಜೇನು ಕುಲ, ಕುಂಬಳ ಕುಲ ಎಂಬ ಕುಲಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು.

[44] ಅದೇ. ಪು.59-61

[45]ಅದೇ. ಪು. 66-71

[46]ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭ ಉಂಟು (ಮಣ್ಣಿನ ತವೆ) ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಲ್ಲಿ ಕೆಂಡದ ಗುಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದೆರೆಡು ಕಾಡು ಮರದ ಅಗಲವಾದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ (ಮುತಕದ ಎಲೆ) ರಾಗಿಯ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಎಲೆಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಂಡವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಆ ರೊಟ್ಟಿಯ ಎರಡು ಮುಖವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

[47]ಮರಿಸ್ವಾಮಿ.ಆರ್., ಸೋಲಿಗ: ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 2014. ಪು.1-215. ಇವರು ಮೊಲ, ಸಾರಂಗ, ಕಡವೆ, ಕಾಡುಕುರಿ, ಕೀರ, ಹಳ್ಳಿಕುಂಡ, ಉಡ, ಆಮೆ, ಮೀನು, ನಳ್ಳಿ, ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

[48] ಅದೇ. ಪು. 12- 15. ಕೆಲವೇಳೆ ಮೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಬಂಡಾರಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಮೆಣಸಿಕಾಯಿ, ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆರೆಸಿ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುವರು.

[49] ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006, (2007 ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು 2008, ಕೃಷಿ ಭವನ, ಎರಡನೇ ಮಹಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು 01. ಪು.24-29

[50]ಮರಿಸ್ವಾಮಿ. ಆರ್., ಸೋಲಿಗ:ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 2014. ಪು.1 – 215 ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಾರಮಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಡುಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಸೊಂಟದಿಂದ ಮಂಡಿಯವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಗಜದ ಒಂದು ತುಂಡು,

ಮೈಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ತುಂಡು; ಆದರೆ ಎಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಮಚ್ಚು ಇಲ್ಲವೆ ಕೊಡಲಿ ಇವು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಸೋಲಿಗನ ಸಂಗಾತಿಗಳು ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

[51]ಅದೇ. ಪು., 56–59. ಅವರ ಉಡುಪುಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದಾಗ ಗಂಡಸರು ಸೊಂಟದಿಂದ ಮಂಡಿಯತನಕ ಮಾತ್ರ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೊಂಟದಿಂದ ಇಮ್ಮಡಿಯ ತನಕ ದುಪ್ಪಟೆಯಾಕಾರದ ಸೀರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಸೀರೆಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಬಹುದೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಮುದುಕಿಯರನೇಕರು ಬರಿಸೀರೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುದುಕರು ಸೊಂಟದಿಂದ ಮಂಡಿಯ ತನಕ ಪಂಚೆ ಸುತ್ತಿ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಟವಲು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

[52] ಮರಿಸ್ವಾಮಿ. ಆರ್., ಸೋಲಿಗ:ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 2014. ಪು.1.215 ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನಿಗೂ ವಾಸಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮನೆಯೊಂದು ಬೇಕೆ ಬೇಕು ಆದಿಮಾನವ ಬಯಲನ್ನೇ ಮನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಕಾಲವೊಂದಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರದ ಪೊಟರೆಯೇ ಒಂದು ಗುಹೆಯೇ, ಬೃಹತ್ ಬಂಡೆಗಳ ತಡಿಯೋ, ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವನ ವಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಇವುಗಳಿಂದ ಕಾಲಮಾನದ ವೈಪರಿತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗದಿದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಉಂಟಾದಾಗ ಚಳಿ–ಮಳೆ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮರ ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಸೋಲಿಗರು ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಕೆಲವೆಡೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವತಃ ಅವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಗುಡಿಸಲುಗಳೊಳಗೆ ವಯಸ್ಸಾದವರು ವಾಸಿಸುವುದನ್ನು ಕೆಲವು ಜನರು ರೋಗ–ರುಜನಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದಾಗ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ 'ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದಾಗ ಮನೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತಳಪಾಯ ಹಾಕುವಾಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕುರಿ, ಕೋಳಿ, ಬಲಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಾಸಿಸಿದರೆ ಏಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿರಿತಲೆಮಾರಿನ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸೋಲಿಗರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇಂದು ತಮ್ಮ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ತಾವೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

[53]ಮರಿಸ್ವಾಮಿ. ಆರ್., ಸೋಲಿಗ:ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 2014. ಪು.1.215

[54]ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ. ಚಿ., ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.2001. ಪು.12–16

ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2430 ಇದ್ದು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 750 ಇದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1859 ಇದ್ದು. ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 340 ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಇದ್ದಾರೆ.

[55]ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ. ಚಿ., ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.2001.ಪು.20–23

[56] ರಾಮಕೃಷ್ಣ.ಆರ್., ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು. 2007. ಪು.10–16

[57] ಮೈತ್ರಿ. ಕೆ.ಎಂ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ, 2002 ಪು.17

[58] ಅದೇ.ಪು.21–22

[59]ಲೂಯಿ ರೈಸ್ ಅವರು ಕುರುಬ ಹಾಗೂ ಕುರುಂಬರನ್ನು ಊರು ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಕುರುಬ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಊರು ಅಥವಾ ನಾಗರೀಕ ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಅಥವಾ ಅನಾಗರೀಕ ಕುರುಬ ವರ್ಗಗಳು ಅನನ್ಯವಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಕಂಡುಬಂದುವು.

[60] ರಾಮಕೃಷ್ಣ.ಆರ್., ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು. 2007. ಪು.10–16

[61]ಇವರನ್ನು ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ಹಾಗೂ ಸೋಮವಾರ ಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಹುಣಸೂರು ಹಾಗೂ ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಕುರುಬ ಮತ್ತಿತರ ಕುರುಬ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

[62]ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 02–02–2014, ಪು.3–4

ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವರಾಶಿಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಬರೀ ನೀರೇ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದರು ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ಮತ್ತು ವಂಶ ಬೆಳೆಸಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿ ತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಶಿವ ಬಂದು ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು ಆಗ ಅವರು ಪುನಃ ಪರಸ್ಪರ ನೋಡಿದಾಗ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರಾದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಜೇನುಕುರುಬ ಮತ್ತು ಇತರರು ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಜೇನುಕುರುಬರು ತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರನ್ನು ಅಣ್ಣನ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪುನಃ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು

ಬಿದಿರಿನ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜೇನುಕುರುಬರು ಜೇನನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಸುಬನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕುರುಬರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತಾದರೂ ಒಂದೇ ತಾಯಿಯ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೃತ್ತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದವು.

[63] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 02-02-2014, ಪು.3-4

[64] ಮಧುಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಕಾಶನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 2002, ಪು.15-17

[65] ಅದೇ. ಪು.18-21

[66] ಅದೇ.ಪು.23-27

[67] ಗೋವಿಂದರಾಜ್, ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ-2007, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2007.ಪು.36-39

[68] ಅದೇ. ಪು.36-39

[69]ಸೂರ್ಯನಾಥ್.ಯು. ಕಾಮತ್. (ಸಂ)., ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗೆಜ್ಫೆಟಿಯರ್ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1992. ಪು.55-56

[70] ಅದೇ.ಪು.57-59

[71] ಮೈತ್ರಿ. ಕೆ. ಎಂ. ಮತ್ತು ಚಲುವರಾಜು., ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 2007.ಪು.18-19

[72] ಅದೇ.ಪು.26-28

[73] ಅದೇ. ಪು. 30-33

[74] ಅದೇ. ಪು.38-39

[75]ಮುಳ್ಳುಗೆಣಸು - ಆವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸುತ್ತಾರೆ; ನಾರೆಗೆಣಸು - ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ನವರೆಗೆಣಸು - ಹಸಿಯಾಗಿಯೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ; ಅಕ್ಕಿಗೆಣಸು - ಹಸಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಆವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಬೆಲ್ಲ ಗೆಣಸು - ಹಸಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಆವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಎಕ್ಕುಗೆಣಸು - ಹಸಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ನೂರೆಗೆಣಸು - ಸುಟ್ಟು ಅಥವಾ ಆವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಕಾರಕಟ್ ಅಣಬೆ - ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ; ಆನೆಕಚ್ಚಲು ಅಣಬೆ - ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ; ಮುದಿರು ಅಣಬೆ - ಬಿದಿರಿನ ಮೇಲೆ 4. ಹುತ್ತು ಅಣಬೆ - ಹುತ್ತಗಳ ಒಳಗೆ; ಮರ ಅಣಬೆ ಅಥವಾ ಬೆಕನ ಅಣಬೆ - ಕೊಳೆತ ಬೇರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ; ಕಟ್ಟ ಅಣಬೆ - ಬಿದಿರಿನ ಬೇರು; ಗೊಬ್ಬರದ ಅಣಬೆ - ಸೆಗಣಿಯಲ್ಲಿ; ಪಾಡಿ ಅಣಬೆ - ಮರಗಳ ಮೇಲೆ

[76]ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಿದಿರುಕಳ್ಳೆಯನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿ ತೆಗೆದು, ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನ ನೆನಸಿಟ್ಟು, ಹುಳಿ ಬಂದ ನಂತರ, ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅದನ್ನು ತೊಳೆದು ಕಹಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿದಾಗ ಪುನಃ ಕಹಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಆ ನೀರನ್ನು ಬಸಿದು ಹಾಕಿ ನಂತರ ಸಾರನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಸಾಸಿವೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬಿತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಕಹಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಬಿತ್ತಗಳಿಂದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಸಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರು ಕಾಯಿ ಹಾಗೂ ಸೊಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಿಪ್ಪೆ ಬೀಜಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಬಸಿದು ಅವುಗಳ ಕಹಿ, ಒಗರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ನಂತರ ಸಾಂಬಾರನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

[77]ಇವರು ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಋತು ಮತಿಯಾದಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಗರ್ಭಧರಿಸಿದಾಗ, ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದಾಗ ಮತ್ತಿತರ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ಹಾಲು, ಬೇಳೆಯ ಕಾಳುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕರಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸೋದರ ಮಾವನ ಕಡೆಯವರು ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಋತುಮತಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಮೈ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

[78] ಮಧುಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಕಾಶನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 2002. ಪು.22-27

[79] Malukarjun.B., A Descriptive Analysis of Yerava, Phd in Linguistics Mysore, Karnatak University, Dharwad, August, 1982. p.13-96

[80]Holland, T.H.,Coorgs and Yeravas. Journal of royal Asiatic Society of Bengal, XX-III, 1901.p.59-78 ಇವರು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. 2001ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರವರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1640 ಇದ್ದು, 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರವರ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 13 ಇದ್ದು, ಹಾಗೆಯೇ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1959 ಇದ್ದಾರೆ.

[81]ಪಣಿಗಂಡಿಯ, ಕುವ್ವಳಿಯೆ, ಇಳಂಗಲಟೆ, ಚುಂಡೆಪಟಿಯ, ಬೊಳ್ಳಿ ಎಣ್ಣೆ, ಚುಳ್ಳೈಡೆ, ಕೀವಣಿಯೆ, ಕಲ್ಲೆರಿಯೆ, ಅಂಲಿಲಿಯೆ, ಅಂಜಿಲೆಯೇ, ಕಂಅಡಟೆ, ಚೆಂಬಂಡಿಯೆ, ಪಂಜಿಯಾಂಟೆ, ಬೇಂಗೆರಿಯೆ, ಕಂಬಾಳಾಲೆ, ಮಂಗಳಿಯೆ, ಕೊತ್ತಳಿಯೆ, ತುವೆರೊಂಬೆ, ಚೊಕ್ಕಂಬತ್ತಿ, ಪೂವಿರೆ, ಆರಿಲಿಯೆ. ಪಂಜರಿ ಎರವರ ದೈವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕುಲಗಳಿರುವವು ಅವು : 1) ಪೂಕರಿಮಣಿ, 2) ಕರಿಚಿರತೆ, 3) ಕಾಳಪ್ಪೆ,

1) ಪೂಕರಿ ಮಣಿ ದೈವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಂಜರಿಯರವರ ಕುಲಗಳೆಂದರೆ ಒಡಾಕು ಮಂಜು, ಪೊದಡಿ, ಅಂಜಲ, ಪಾವುದೆ, ಉತ್ತುರು, ಜೆಗಡಿ ಮತ್ತು ಪನೇಲಿ, 2) ಕರಿಚರತೆ ದೈವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕುಲಗಳು ಪೊದರ್ ಮಂಜು, ಬೆಳ್ಳಿಚಾಲು ಏವಿಲ, 3) ಕಾಳಪ್ಪೆ ದೈವಕ್ಕಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕುಲಗಳು ಉಳಾಂಗುತ್ತು, ಕದೆಮಲೆ, ಕಲ್ಲಿಲ, ಚೈಂದೆ, ನಾಲಪಾಡಿ, ಮಾಡಚೇರಿ, ಕಚೆಲ್ಜೆ, ಮರಗಾವು ಮುಂದಾಂಗುತ್ತು, ಮಂಜಲೆರ, ಕಾಕೊಟ್ಟು, ವೊಮ್ಮಟೆ, ತಿರುಮುಂಡೆ, ಮಾಡಚೇರಿ, ಇಳಮಲೆ, ಬಳೆಪ, ಕುಪ್ಪೆತೊಡುವೆ, ಕುಪ್ಪೆಲೆರ, ಮುದಿರೆ, ಮುಂತಾದವು ಪಂಜರಿ ಎರವರ ಕುಲಗಳು.

[82] Census of India 1971., Mysore District Census handbook Part X-A and Part X-B. Coorg District. Delhi: Manager of Publications, 1973 ಇದರ ಪ್ರಕಾರ "ಅಂಜಲ ಮುತ್ತಿ" ಎಂಬ ಮಹಿಳೆ ಹೆಳವಳಾಗಿದ್ದು ಅವಳಿಗೆ ಎದ್ದು ಓಡಾಡಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇವರು ತನ್ನ ಒಂದಾನೊಂದು ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈಕೆಯನ್ನು ಬೆಟ್ಟ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ ಅವಳ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮುದುಕಿಯು ಯುವಕ ಯುವತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು "ಇಪ್ಪಿಮಲೆ"ಯಲ್ಲಿ ತಂಗುವಂತೆಯೂ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವಂತೆಯೂ ಹರಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ನಗ್ನವಾಗಿ ಆಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು "ತಂಬಿರ" ನೊಬ್ಬನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಗೆ ವಸನ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ವಸತಿಯೊಂದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರು ಮೈಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು 14 ಮೊಳ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅವರಿಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೈಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡುದರಿಂದ ಬೇರೇನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಅವರು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹರಿದು ಇಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅವರಿಗೆ ಮದುವೆಯ ವಯಸ್ಸು ಬಂದಾಗ ಯಾರೂ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಸಿದ್ದರಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಸೊಂಟದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಾಗಿಯೂ, ಸೊಂಟದಿಂದ ಮೇಲೆ ಅಣ್ಣ ತಂಗಿಯರಾಗಿಯೂ ಇರಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರ ವಂಶ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಿಸಲು ಕಾರಣಳಾದ ಮಹಿಳೆ "ಅಂಜಲ ಮುತ್ತಿ" ಯು ಇವರ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಇಪ್ಪಿ ಮಲೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದಳು.

[83] Holland, T.H.,Coorgs and Yeravas. Journal of royal Asiatic Society of Bengal, XX-III, 1901.p.59-78

[84] Krishna Iyer, L.A., The Coorg tribes and castes, Madras Gardon Press, 1948.PP. 19-22

[85] Ibid.,Pp.29-33

[86] Ibid.,pp. 35-39

[87] A profile of Karnataka, published by the Director, Dept of Information, # 17, Infantry Road, Bangalore- 560001, 10-03-2000.

[88] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 08-04-2014, ಪು.3-4

[89] ಕಿಕ್ಕೆರಿ ನಾರಾಯಣ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರುಹು ಕುರುಹು ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು, 2011. ಪು.12-16

ಅಧ್ಯಾಯ: 04

ಅಧ್ಯಾಯ: 04

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಚಲನೆ

4.01 ಪೀಠಿಕೆ:

ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕೃಷಿಕಾರ್ಮಿಕರು ಆದಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯದಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ತೀರ ವಿರಳ; ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಇದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅರಿವಿಲ್ಲದ, ಇವರು ಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ಸರ್ವಕಾಲೀಕ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶ, ಪರಿಸರ, ವಾತವರಣ ಮತ್ತು ಆದಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು; ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಹಾರ, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಇವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೇನು? ಅವರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಅಡೆತಡೆಗಳಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು? ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹಲವಾರು ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆಯೇ? ಹಾಗಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಹೇಗಿದೆ? ಈ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮನೋಭಾವವೇನು? ಮೀಸಲಾತಿಯ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತದ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ, ಮಾಹಿತಿದಾರರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕುಟುಂಬದವರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರಗಿಹೋಗಿದೆ. ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ವಾಗರ್ಥಗಳಂತೆ ಅವಿನಾಭಾವಿಯಾಗಿ ಬೆರೆತಿವೆ. ಇವರ ಬೇಟೆ,

ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ, ಕುಟುಂಬದ ಪದ್ಧತಿ, ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದದ ಸೊಗಡು ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಾನಪದದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಗಿರಿನಿವಾಸಿಗಳು[1] ಇಂದಿಗೂ ಆಧುನಿಕವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿ ಕಡು ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನದ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಸರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಇಂಥ ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆಗೆ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಪ್ಲಾಂಟರ್‌ಗಳು ಬರತೊಡಗಿ ನವೀನ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದರು; ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ಅವರುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆಧುನಿಕ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಆಗಿನಿಂದಲೇ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಬದುಕು ಅಸ್ಥಿರವಾಗ ತೊಡಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನ್‌ರ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ; ನಂತರ ಯೂರೋಪಿಯನ್‌ರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಭೂಮಾಲೀಕ ವರ್ಗ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಾಗಿದೆ.[2]

ಈ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವು ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತಿರುವ ಅರಣ್ಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದುರಿದಂತೆ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಾಡನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ; ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿಮ ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಸೋಲಿಗ ಮತ್ತು ಎರವ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬದುಕು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮರೆಯಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಾದ ಬೇಟೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ದೇವರು, ಧರ್ಮ, ಆಚರಣೆಗಳು, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಮನರಂಜನೆ, ದೇವರ ಕಾಡು, ವೃಕ್ಷಾರಾಧನೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಪೂಜೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ದೈವತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಳಸ್ತರದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.[3]

ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯವು ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜರು ಕಾಡಾನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.[4] 1834ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಶವಾದ ನಂತರ ಅದರ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಮನ ಸೋತರು. ಮುಂದೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು 1849ರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ವೇಳೆಗೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೇಟೆಯೂ ಅವರುಗಳ ಹವ್ಯಾಸದ ಭಾಗವಾಯಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕಿದರು; ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರ 1894 ಮತ್ತು 1901ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಅತಂತ್ರವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಲೆಮಾರಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿ, ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳು ಹಾಗೂ ಆಸುಪಾಸಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಳಸಬಾರದೆಂದು ಸರಕಾರ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿತು.[5] ಮುಂದೆ ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ತರುವಾಯ ಸರಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಅಥವಾ ಪರವಾನಿಗೆ ಪಡೆದು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೂ ವರ್ಷದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾನುವಾರು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಣೆಯಾದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು (ಜೇನು ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರನ್ನು) ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.[6]

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ, ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೂ, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ ಸಾಗುವನಿ, ಬೀಟೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರು. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಜೇನು ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರ ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕರೆತಂದ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಯಿತು; ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಗಂಧ, ತೇಗ, ಬೀಟೆಯನ್ನು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಉಳಿದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸುಟ್ಟು ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಯೋಗಿ ಸಾಗುವನಿ (ತೇಗ), ಬೀಟೆಯಂಥಹ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.[7] ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹತ್ತಾರು

ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿ ತೇಗ ಮತ್ತು ಬೀಟೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರು. ಇದು ಬೆಳೆಯಲು 2-3 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಸಾಗುವಾನಿ (ತೇಗ), ಬೀಟೆಯ ಸಸಿಗಳ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಬೀಟೆ ಮತ್ತು ತೇಗದ ಮರಗಳು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೆಳೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಜೇನು ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರಿಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಕಲಿಸಿದರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ವ್ಯವಸಾಯವೆಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಯಾರಣ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು; ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಲಿತು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಈಗ ಕುಮರಿ ಬೇಸಾಯವು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಹಡ್ಲು ಬೇಸಾಯ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜೇನುಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡವರು ಕೆಲವು ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.[8]

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಸ್ಥಿರತೆಯೂ ನಿಜವಾಗ ತೊಡಗಿದ್ದು ವಸಾಹತು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ;[9] ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರು; ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಏಲಕ್ಕಿ ಮಲೆಗಳು, ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಪರಿವರ್ತಿತಗೊಂಡ ತೋಟಗಳ ಇಡೀ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೇ ತೋಟದ ಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದು; ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತೋಟಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮವರೇ (ಅಂದರೆ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು, ಸುರಕ್ಷಿತರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದ ವರ್ಗದವರನ್ನು) ಮಾಲೀಕರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು.[10] ಹೀಗೆ ಪರಿವರ್ತಿತಗೊಂಡ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವವರು ಮಾತ್ರ ಅಮಾಯಕರಾದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು; ಹೀಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅದೇ ನೆಲದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅತಂತ್ರರನ್ನಾಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಈ ತಂತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಂತು ಕೆಲವರನ್ನೇ ಭೂ ಒಡೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಡಿನ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ತಾವೇ ಹೊಂದುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾದರೆ; ಆ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ

ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಮತಾಂತರಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ಅವರ ಎರಡನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು; ಹಾಗೇ ಮತಾಂತರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನೀಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ತುಂಬುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಬದಲಾಗುವುದಿರಲಿ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದ ಆಧುನಿಕ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಕೂಡ ಇಂದಿಗೂ ಅದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರು ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನೋಡದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.[11] ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ಕಾಣಬಹುದು.[12]

ಕ್ರ.ಸಂ	ಗ್ರಾಮಗಳು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	Remarks
1.	ಕುಟ್ಟ	374.634	Upto a distance of 1 K.M. from the boundary of the Nagarahole Tiger Reserve.
2.	ಬಾಡಗ	783.008	
3.	ನಾಲ್ಕೇರಿ	118.851	
4.	ಕೋತೂರ್	497.838	
5.	ಕಾನೂರ್	407.544	
6.	ನಿಟ್ಟೂರ್	1156.39	
7.	ದೇವನೂರ್	878.126	
8.	ಬಾಳೆಲೆ	893.01	
9.	ನಾಕೋಯ	1009.087	
ಒಟ್ಟು		6118.488	

The Eco-sensitive zone of Nagarahole Tiger Reserve Kodagu District

ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಳು ಕೂಡ ಭೂವಂಚಿತವರಾಗಿದ್ದು ಇವರು ಮನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಲ್ಲಿನ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಅಡಿ ಜಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಸ್ವಂತದ್ದು; ಉಳಿದದ್ದು ಅವರದಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಹುಶಃ ಮಾನವ ಜೀವನ ಆರಂಭವಾದಗಿನಿಂದ ಅದೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡಿದ ಅವನಿಗೆ ಅವನದೇ ಆದ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ; ಮುಂದೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳು ಬದಲಾದಂತೆ ಜಮೀನ್ದಾರ ಪದ್ಧತಿ ಇಣುಕು ಹಾಕ ತೊಡಗಿತ್ತು. ನಾಗರಿಕ ಮಾನವನ ಆಸೆ ಬುರುಕ ದೃಷ್ಟಿ ಈ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮೇಲು ಬಿತ್ತು. ಇಂದು ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳ ಒಡೆತನ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರದು; ಸರ್ಕಾರವು ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ ಫಲವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ ಶ್ರೀಮಂತರು ಕೇವಲ ಮರಗಿಡಗಳು ತಮ್ಮ ಗುತ್ತಿಗೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದಂತಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಆ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮನುಷ್ಯರು ಅರ್ಥಾತ್ ಅಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಇವರ ಅಡಿಯಾಳುಗಳು

ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಹೇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆಧುನಿಕತೆ ಬೆಳೆದರು ವರ್ಗ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾತ್ರ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ.[13]

ಮಾನವನು ಯಾವತ್ತು ಗುಂಪು ಜೀವನವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡನೋ ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡನು; ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಲವರ ಮಾನಸಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ದೈನಂದಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದವು; ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳು ಹೊಸ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಚಲಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು; ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಮೇಲುಸ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮುದಾಯ ತಳಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.[14] ಪ್ರಸ್ತುತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಂತೂ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ನೀತಿಗಳು, ಹೊಸ ಅಣಿಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಇಂತಹ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸತನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಪುಲ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.[15]

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಸುತ್ತೂವರಿದಿದ್ದು ಸದಾ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ; ಈ ಪ್ರದೇಶ ಹಿರಿದಾದ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿಯ ಹಿರಿಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿದೆ;[16] ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜೀವ ಜಂತುಗಳಲ್ಲದೇ ವಿವಿಧ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೇದರು, ಮಲೆ ಕುಡಿಯರು, ಕುಡಿಯರು, ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಕಾಡು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು, ಯರವರು, ಸೋಲಿಗರು, ಸಿದ್ಧಿಯರು, ಗೌಡರು, ಮತ್ತು ಹಸಲರು; ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಡಿಕೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಜೇನು ಕುರುಬ, ಕಾಡು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಮೇದ, ಯರವ, ಮತ್ತು ಮಲೆಕುಡಿಯ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕೇವಲ ಕೆಲ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.[17]

ಕ್ರ.ಸಂ	ತಾಲೂಕು	Scheduled Tribe 2011			Scheduled Tribe 2001		
		ಒಟ್ಟು	ಗ್ರಾಮೀಣ	ನಗರ	ಒಟ್ಟು	ಗ್ರಾಮೀಣ	ನಗರ
1.	ಮಡಿಕೇರಿ	8024	7391	633	6908	6358	550
2.	ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	10537	10011	526	9201	8878	323
3.	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	39493	38896	597	30006	29660	346
ಒಟ್ಟು		58054	56298	1756	46115	44896	1219

Scheduled Tribe population and Decadad change by Residence 2011

ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶವು ಕೊನೆಗೊಂಡು ಸಮತಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ನೀರಿನಿಂದ ಜಾಗು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಸದಾ ನೀರು ಜಿನುಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಇಂದು ತಂದ ನೀರನ್ನು ಮರುದಿನ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದು ತಂದ ನೀರು ಅಂದೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ನೀರು ತರುವುದು ಇವರ ಅಭ್ಯಾಸ, ಜಾಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರು ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಭತ್ತವನ್ನು ಸಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯ ಇಡೀ ಶಬ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಟವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾಶವಾದರೆ ಅದು ದೇವರ ಪಾಲು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಿಂದಿವೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ದೇಹ ರಚನೆ ಬಿಗಿಯಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೃದುವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಶ್ರಮದಿಂದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವರು. ಹಡ್ಲು ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭತ್ತ, ಗೆಣಸು, ನಾರಗೆಣಸು, ಜೊಳ, ಹುರುಳಿ, ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.[18] ಮುಂದೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಣ ಆಧರಿತ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಅವರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತರಾದರು.[19] ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನಗಳಾದ ಜೇನು, ಮಡಿವಾಳ ಕಾಯಿ, ಸೀಗೆ ಕಾಯಿ, ಮೇಣದಂತಹ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಉಪಕಸುಬು ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನದೊಳಗೆ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉದ್ಯಾನವನದ ಹೊರಗಿನ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಇಂತಹ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಆದರೂ ಅವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು.[20]

ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ದಿಢೀರನೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ರೂರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿ ಟೆಂಟ್ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿಸಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯದ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಕಾಳುಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಕೀಳು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಬೆತ್ತಲು ಮಾಡಿ ಥಳಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ "ಅಕ್ರಮ"ವಾಗಿ ವಾಸ್ತವ್ಯಹೂಡಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮಾಮೂಲಿನ ಸಮಜಾಯಿಷಿಕೆಯಾಗಿದೆ; ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಚಿವರು ಮುಂತಾದ ಜನ ಕಾನೂನಿನ ತೊಡಕುಗಳಿಂದಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತು ಇರುವ ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲಿನ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾರೆ. (ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುವ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಓದದೇ ಕಳ್ಳ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನೋ, ದಿವ್ಯ ಉಡಾಫೆಯನ್ನೋ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೋರುತ್ತಾರೆ.) ಒಕ್ಕಲೆದ್ದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ನಗರಗಳ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳ ಲೈನ್‌ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸರಕಾರ ನಡೆಸಿದ ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ನಡೆ ಇತಿಹಾಸವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಸಂಶೋಧಕರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕೇವಲ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಈ ಹೋರಾಟ ಮೊದಲನೆಯದೂ ಅಲ್ಲ. ಕೊನೆದಂತೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಅವರ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳಸಬೇಕಾಗಿದೆ.[21]

4.02 ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ:

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂಲೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನವಾಗಲಿ, ಮಾನವೀಯ ಗೌರವವಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವು ಅತ್ಯಂತ ತಳಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನತೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೆಟ್ಟ(ಅವಾಚ್ಯ) ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಚುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಮನನಿಂದಿಸಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಗೌರವಗಳಿಲ್ಲದಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.[22] ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು

ಎಂಬ ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಭಾಷಾವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಕೂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾದವು; ಹೀಗಾಗಿ ದಿ ಶೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಆಂಡ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ (ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್) ಆಕ್ಟ್ (ನಂ.108, ತಾ|| 18-09-1976) 1976ರ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 49 ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದವು. ದಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಆಂಡ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ (ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್) ಆಕ್ಟ್ 2002 (ನಂ. 10 ತಾ|| 07-01-2003) 2003ರ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು 50 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಂಗಡಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿವೆ.[23]

2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಜೇನು ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಕೊರಗ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ (10.6%) ನಂತರ ರಾಯಚೂರು (8.6%), ಮೈಸೂರು (7.8%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (7.1), ಬೆಳಗಾಂ (6.9%) ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಕರಾವಳಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಬಯಲು ಸೀಮೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.[24] 2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ/ಬೇಡ/ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು 32,96,354 ಹಾಗೂ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ 23 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಟೋಲಿಯ/ಕೊತ್ವಾಲಿಯ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪಂಗಡಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಮಾನದಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಗೊಂದಲಗಳಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳಿದ್ದರೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅತಂತ್ರ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಬಂದರೂ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಂತೆಯೇ ಅತಂತ್ರ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[25]

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇತರ ಬುಡಕಟ್ಟುನವರಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಕಡು ಬಡತನ ಮತ್ತು ನಿಕೃಷ್ಟ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಇವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಕೊರತೆ, ನಾಯಕತ್ವ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗಬೇಕಾದ

ಸವಲತ್ತುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಅತ್ತ ಕಾಡಿನಲ್ಲೂ ಬದುಕಲು ಆಗದೆ, ಇತ್ತ ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲೂ ಆಗದೇ ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆಯಲು ಈ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.[26]

ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾದ ಜೇನು ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜೇನು ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ 2.00 ಲಕ್ಷ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ರಸ್ತೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸಮುದಾಯ ಭವನ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ, ಸೋಲಾರ್ ಬೀದಿ ದೀಪ ಮುಂತಾದ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕೋನ್ನತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಹಸು, ಹಂದಿ ಮರಿ ವಿತರಣೆ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.[27] ಮುಂದೆ, ಯರವ ಮತ್ತು ಸೋಲಿಗ ಜನಾಂಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ: ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಾದ ಎರವ ಮತ್ತು ಸೋಲಿಗ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರೂ.2 ಲಕ್ಷ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ರಸ್ತೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ಸಮುದಾಯ ಭವನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಅಲೆಮಾರಿ/ಅರೆ ಅಲೆಮಾರಿ/ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಾಡಿ ನಿವೇಶನ ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು. ಈ ಯೋಜನೆಯೂ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮನ್ವಯ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿಸಿದೆ.[28]

4.03 ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿ ಜನತೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಷ್ಟೇ ವೈವಿಧ್ಯಯುತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇವರು ವ್ಯವಸಾಯ, ಬೇರುಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಬೇಟೆಗಳಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಬಹುಪಾಲು ಜನ ತಮ್ಮ ಸಮಗ್ರವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಮತ ಭಾವನೆಗಳಿವೆ. ಇತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದಾಸ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಕರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಇವರು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಜೀವನದ ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ, ನೃತ್ಯ, ಗಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಒಲವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.[29] ಪ್ರಸ್ತುತ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತೀರಾ

ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕುಲಕಸುಬು ಆದ ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಬುಟ್ಟಿ ಮೊರ, ಚಾಪೆ, ತೊಟ್ಟಿಲು, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ದಿನ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಆದರಲ್ಲಿನ ಆದಾಯದಿಂದ ಕುಟುಂಬ ನಿವಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಯುಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಇವರ ಕುಲಕಸುಬಿಗೆ ಕುತ್ತು ಬಂದೊದಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮನಗಾಣುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸದೃಢವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಶಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿ ನೌಕರರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಕುಡಿತದ ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನಡೆಗೆ ಕುಪಿತ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.[30]

ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳು ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃಷಿಯೇ ಜೀವನ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಅವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು.[31] ಹಣಕಾಸು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಹುಕಾರರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇರು ಕಷಯಗಳೇ ಔಷಧಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ, ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳು ನಡು ವಯಸ್ಸಲ್ಲೇ ಸಾವು ಅಲ್ಪಾಯುವಸ್ಥೆ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಇವೆಲ್ಲ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಜೀವನದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದವು ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ, ರೇಡಿಯೊ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಗೋಚರ ವಿಷಯಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಇಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬದಲಾಗಿದೆ ರಸ್ತೆಗಳು ರಚನೆಯಾಗಿ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಜೆಯೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಾದ ಅನೇಕ ಕೃಷಿಯೇತರರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.[32] ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಾಲೋಕು ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದಲ್ಲಾಳಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದ್ದು ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೆಯ ಕಂದಾಚಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಛೇರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ

ದುಡಿದು ಸಂಪಾದಿಸುವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ನಗರದ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಜನರು ಈಗ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಊರಿನ ಸಾಹುಕಾರರ ಹಂಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಶಿಶು ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸು ಏರಿದೆ, ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ, ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಸುಪರಿಚಿತ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿವೆ ಹಾಗೂ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಎಂದೂ ಇರದ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ ಜಾತಿಬೇದದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳೂ ಸಡಿಲಗೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಧಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದ ಜಮೀನುದಾರರು ಈಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಕಡುಬಡವರಾಗಿದ್ದವರು ಸುಧಾರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.[33]

ಜೇನು ಕುರುಬರು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಪೊಟರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಹೆಜ್ಜೇನು, ತುಡುಜೇನು, ಕಡ್ಡಿಜೇನು, ನಸರೆ ಜೇನುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿಗೂ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲವರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಆನೆಕುರುಬರು, ಕಾವಾಡಿ, ಪೊಮೆಕುರುಬ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಆನೆಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಇವರು ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಇವರು ಮನೆಗಳ ಸುತ್ತು ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮರಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಜಾಗವನ್ನು ಚೂಪಾದ ಕೋಲಿನಿಂದ ಸಡಿಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಮರ ಆಧಾರಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಥವಾ ತಾತನ ಕೆತ್ತನೆ ಬಿತ್ತನೆ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುದ್ದಲಿ, ಪಿಕಾಸಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬಿದಿರು ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಬೀಜಗಳ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಲು ಎಳೆದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಟೆ, ಮನೋರಂಜನೆ ಇವರ ಜೀವನದ ಭಾಗ, ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿದುರಿನಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುವ ಇವರ ನೆಲೆ "ಹಾಡಿ" ಕ್ರಿ.ಶ. 1973ರ ತನಕವೂ ಇವರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಜೇನು ಇಳಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದ ಜೇನು ಕುರುಬರೆನ್ನುವರು

ಜೇನುಕುರುಬರಂತೆ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರೂ ಸಹ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಪಳಗಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವುತರಾಗಿ ಕೆಲವರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದ ತಮ್ಮದೇ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[34] ಜೇನು ಕುರುಬರು ಜೇನು ಕಿತ್ತಾಗ ಬಿಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿರುವ ಜೇನು ಗೂಡನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಮಾರುವುದಿಲ್ಲ; ಇದನ್ನು ಹಾಡಿಯವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಕೃಷಿಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುರುಬರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಬಡಿಯುವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಇವರುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.[35]

ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು, ಯರವರು, ಸೋಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ – ಮಾರ್ಚ್‌ರವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಕೆಲವರು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ರೈತರ ಬಳಿ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ತಮ್ಮ ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಅಟ್ಟಣಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೃಷಿ ಮೂಲದಿಂದ ಕೂಲಿ ಮೂಲದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಮೂಲದಿಂದ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಿನದ ದುಡಿಮೆಯಿಂದ ಅಂದಿನ ದಿನವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ "ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ; ಆಹಾರ ಮುಖ್ಯ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[36]

4.04 ಕಾಫಿ ಉತ್ಪದನೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರ ಪಾತ್ರ:

ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಣ್ಣ – ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆತ್ತು/ಕುಮಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾಡಿನ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರು.[37] ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನವು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಆಧಾರಗಳಾಗಿವೆ; ಕೊಡಗು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ

ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಕಾಫಿಯೂ 1003 ಚ.ಕಿ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡ 98ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಬೆಳೆಗಾರರಾಗಿದ್ದು, 10 ಹೆಕ್ಟರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಫಿ ಕೃಷಿ ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ನಿಂದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಸಮಿತಿಯ ವೀಕ್ಷಣೆಯಂತೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಫಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ನೆರಳು ಉಪಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಭತ್ತದ ಕೃಷಿಯೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ.[38]

18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾಫಿಯೂ ಕೊಡಗಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರು 1850 ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಾವಿರಾರು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಏಲಕ್ಕಿ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೊಡಗರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರತೊಡಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ, ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಂಡವು; ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ವರ್ಗವು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜೀವನವನ್ನು ಅಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂ ಒಡೆತನ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಅವರ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ವಸಾಹತು ನೀತಿಗಳಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಇವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಪರ್ಯಾಯ ಭೂಮಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪುನರ್ವವಸತಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ; ಕೆಲವರಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇತರ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಪರ್ಯಾಯ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭೂ ದಾಖಲೆ ಇದ್ದವರಿಗೂ ಇಲ್ಲದವರಿಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪತ್ರ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಭೂಮಿ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗದಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿ ಹಂಚದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರವರೇ ಸರಹದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಜಮೀನ್ದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಪತ್ರ ಪಡೆದಿರುವುದು. ಮೊದಲು ಇವರು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಪಡೆದು ನಂತರದ

ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೊಡನೆ ಶಾಮಿಲಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಪತ್ರ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವರು ಕೊಡಗಿನ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೊಡಗನ್ನು ಅರಣ್ಯವು 36% ರಷ್ಟು ಆವರಿಸಿದೆ; 1920ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ 19.20 ರಷ್ಟುಯಿದ್ದು; ಮುಂದೆ, ಕಾಫಿಯ ನಿರಂತರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ 7.1% ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.[39]

1970ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಯು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸದೃಡವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಆಗಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಫಿಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ಕೂಲಿಗಳ) ಬೇಡಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಯಿತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನೀಗಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಫಿ ಕೃಷಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು; ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಕೈಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಿದ್ದರು.[40] ಬಡತನ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ತಮಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಜಮೀನನ್ನು ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಅವರ ಜೀತದ ಆಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ. 1975ರ ಜೀತಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಜೀತ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಕಾಫಿ, ಟೀ ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರೇ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬಹಳ ಚಿಂತಜನಕವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.[41]

ಕಾಫಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಕುರುಬ ಮತ್ತು ಯರವರೊಡನೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಕುರುಬರು ಸದಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಬೆಳೆಗಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯರವರು ಮಾತ್ರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಜೀತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುರುಬರು ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಫಿ ಬಿಕ್ಕಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯರವರಿಗಿಂತ ಕುರುಬರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದರು. ಯರವರಿಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರಿಂದ ಆಹಾರ, ಆಶ್ರಯ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ದೊರಕುತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ವಿಶ್ವ ಕಾಫಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗಾರೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕೂಲಿ (ಸಂಬಳ) ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ

ಅಂಶಗಳು ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳು ಈ ಸಣ್ಣ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನೋಪಾಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿದವು.[42]

4.05 ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ:

ಕಲ್ಚರಲ್ ಐಡೆಂಟಿಟಿಯನ್ನು ಮಂಜುನಾಥ ಬೇವಿನ ಕಟ್ಟಿಯವರು, ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ ಅವರಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯ ಬದಲಿಗೆ "ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಹರೆ" ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅವರ ಲೇಖನವಾದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಚಹರೆಯ ಪರಿವೇಷದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ತಾತ್ವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯತೆಗಿಂತಲೂ "ಚಹರೆ" ಹೆಚ್ಚು ಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅವರ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಗಿಂತಲೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಹರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶೋಧಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾಖಲೆ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಕೊಂಡ ವಿಭಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ "ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಹರೆ" ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದುಕಿನ ವಿಧಾನಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಶೋಧಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಅಧಿಕವಿದೆ;[43]

ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾನವನ ಭೌತಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಲಿಯಂ ಹಾಂಕಿನ್ಸ್ ಐದು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 1. ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಹಂತ, 2. ಪಶು ಪಾಲನೆಯ ಹಂತ 3. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಂತ 4. ಕೃಷಿಯ ಹಂತ ಮತ್ತು 5. ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಂತ; ಇವು ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳ್ಳುವುವು.[44] ಇಂದಿಗೂ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಬೇಟೆ ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಇವು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆಧಾರಗಳಾಗಿರುವುವು. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿಯ ನಂತರ ಅರಣ್ಯ ಕೆಲಸವೇ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅರಣ್ಯಗಳು ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಜೀವನಾಧಾರದ ಭಾಗವನ್ನೇ ವಂಚಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ: ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಮರ ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿನ ಗೆಡ್ಡೆಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಆಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ

ಯಾವ ಜೀವನಾಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬೇಕಾಗುವುದು; ಅರಣ್ಯ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಶೋಷಣೆ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ; ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಇವುಗಳ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಸುಬುಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವುದಲ್ಲದೆ; ಇವರ ಜೈವಿಕಾಂಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಪಾಡು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. "ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (1878) ಅವರು ಪಣಿಯ ಎರವರು 17ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೈನಾಡಿನಿಂದ, ಬಡವ ಎರವರು ಮತ್ತು ಪಂಜಿರಿ ಎರವರು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತಿತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಕೊಡಗಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭೂರಹಿತ ಈ ಅಲೇಮಾರಿ ಜನಾಂಗವು ಕೊಡಗನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದು".[45] ಇವರು ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡವರು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ಯಾವುದೇ ನಿಕರವಾದ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಯವರು ಅಗ್ರಮಾನ್ಯರು ಆದರೆ ಅವರ ಕುರಿತಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡದೆ ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿನ ಶೋಷಿತರನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಶೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ.[46] ಆದರೆ ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳೆಂದರೇ ಕೊಡವರು, ಕುಡಿಯರು ಮತ್ತು ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ.[47]

4.06 ಬೇಡು ಹಬ್ಬ ಅಥವಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುಂಡೆ ಹಬ್ಬ:

ಇದು ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವಾದ ಜೇನುಕುರುಬರ ಹಬ್ಬ. ಈ ಹಬ್ಬ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾದ ಆದಿವಾಸಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಭೂಮಾಲಿಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾದ ಭದ್ರಕಾಳಿ ಮತ್ತು ಅಯ್ಯಪ್ಪನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನ ದೇವರಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕುಂಡೆ ಹಬ್ಬ (ಬೇಡು ನಮ್ಮೆ)ದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಿರಿಜನರು ವಿವಿಧ ವೇಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ. ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಡುತ್ತಾ ದೇವರಪುರಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಅಶ್ಲೀಲ ಬೈಗುಳಗಳು ನೋಡುಗರಿಗೆ ಮುಜುಗರ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೂ ಅವರ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಶಬ್ದ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿಸಲು ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೂ ತಾವು ಕಮ್ಮಿ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋರೆ ಬುರುಡೆಗಳನ್ನು ತಗಡಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಡ್ರಮ್‌ಗಳನ್ನು, ಬಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸದ್ದು

ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಾರೆ.[48] ಉಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮಾಲಿಕರಿಂದ ಹಣ ಬೇಡಿ ಮಾಡುವ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಬೇಡುವ ಹಬ್ಬ ಅಥವಾ ಬೇಡು ಹಬ್ಬ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೇಡು ಹಬ್ಬ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ಕೊಡವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬೋಡು ನಮ್ಮೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರೊಂದಿಗೆ ಎರವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೊಡಗಿನ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಕುಟ್ಟ, ಶ್ರೀಮಂಗಲ, ನಾಹರಹೊಳೆ, ಬಾಳೆಲೆ, ಹರಿಹರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.[49]

ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಗಿರಿಜನರು ವೇಷಧಾರಿಗಳಾಗಿ ತಾವು ವಾಸಿಸುವಲ್ಲಿಂದಲೇ ಹೊರಟು, ತಿತಿಮತಿಯ ಸಮೀಪದ ದೇವರಪುರಕ್ಕೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು 2 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ವೇಷಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಇವರು ವಾಹನಗಳನ್ನು ತಡೆದು, ನಡೆದಾಡುವ ಜನರನ್ನು ತಡೆದು, ಅಂಗಡಿ ಮುಗ್ಗಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹುಂಡಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಇವೆ. ಮೊದಲನೆಯದ್ದು ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೇಳುವ ವಿಚಾರ, ತಮ್ಮನ್ನು ಶೋಷಿಸಿದ ವರ್ಗವನ್ನು ಇದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೈಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂಡು ಕಡೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವರು ಕುರುಬ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಬೇಟೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಾಗ ಆತನಿಗೆ ಭದ್ರಕಾಳಿ ದೇವತೆ ಎದುರಾಗಿ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ತಾನು ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಕುರುಬರನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಭದ್ರಕಾಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದ; ಹಾಗೆ ವಶೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋದ ಭದ್ರಕಾಳಿಯನ್ನು ಬೈಯುವುದೇ ಕುಂಡೆಹಬ್ಬ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕಾರಣ ಬೇಡು ಹಬ್ಬವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.[50] ಪ್ರಚಲಿತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಈ ಮನೋರಂಜನಾ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ದೈವಿಕ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ಜಾತಿಯವರು, ಪುಂಡಪುಡಾರಿಗಳು, ವೇಷಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಹಣಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮಜಾ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತೊಡಕನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಾಮಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುಡಿತಕ್ಕೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಿ, ಕುಡಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕುಂಡೆ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ನಾಗರಿಕರೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಾವುಗಳು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

4.07 ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಆಗ ಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಈ ನೆಲದ ಮಕ್ಕಳು, ದೇಶದ ಜನಾಂಗೀಯ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲ ಬೇರುಗಳು; ಆದರೂ ಅವರು ಇಂದು ಅನಾಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ದುಡಿಮೆಗಾಗಿ ತುಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆಡೆ ಇದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅಕ್ಷರಶಃ ಗುಲಾಮರಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲಿಕರು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಸಹಜವೋ ಎಂಬಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಳಜಾತಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯದ ಮತ್ತು ಘನತೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಕೊಡಗಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿರುವ ಬೇರೆ ಶ್ರಮಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ 2006ರ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಈ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನಮ್ಮಂತೆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದು ಮೊದಲು ಪರಿಭಾವಿಸುವುದು, ಜೊತೆಗೆ 2006ರ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ (ಈ ಕಾಯ್ದೆಗೆ 2012ರಲ್ಲಿ ತಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು)ಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕಿದೆ. 2006ರ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಪೀಠ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. "ತಲಾ ತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪುರೇಷೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು."[51]

"ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸುಸ್ಥಿರ ಬಳಕೆಯ, ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪಾರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸುನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸುವಾಗ ಅರಣ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶ" ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದುವರೆದು, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಒಂದರ 'ಎಫ್' ಉಪಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. "ಅರಣ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳು ಎಂದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅರಣ್ಯಗಳ ಒಳಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ಮೀಸಲು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಅರಣ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತನಾಗಿರುವ ನೆಲಸು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇದು ಅರಣ್ಯನೆಲಸು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲು ಅಂಥ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರುವ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅಧ್ಯಾಯದ 'ಎಚ್' ಉಪಬಂಧದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. "ವಾಸಸ್ಥಳ ಎಂಬುದು ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪುಗಳ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಪೂರ್ವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ರೂಢಿಗತ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಇತರ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ". ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪಾರಂಪರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ 2ರಲ್ಲಿ "ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನು ಅಥವ ಸಮುದಾಯ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನು ಅಥವ ಅವೆರೆಡನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವ ಈ ಮುಂದಿನ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ, ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅಥವ ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ಅಧಿಬೋಗದ ಮೇರೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು" ಎಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು, ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ 3ರಲ್ಲಿ "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಭಯಾರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತರುವಾಯ ಮಾರ್ಪಾಟುಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಯಾರೇ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೆ ಪುನರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಈ ಮುಂದಿನ ಷರತ್ತುಗಳು ಈಡೇರಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರತು, ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಲಾಗದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆಯುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ" ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.[52] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ 3 ಉಪಬಂಧ 5ರ ಅನ್ವಯ "ಯಾರೇ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು

ಪರಿಶೀಲನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ವರೆಗೆ, ಅವನ ಅಧಿಭೂಗದಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಹೊರಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ" ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ "ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಹಜ ಪರಂಪರೆಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುವ ಯಾವುದೇ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಯಾವುದೇ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬಿಗಿಯಾದ ನಿಲುವುಗಳಿದ್ದರೂ ಅವು ಕೆಟ್ಟ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು, ಅವರ ತೆರಿಗೆ ಹಣದಿಂದ ಸಂಬಳ ಪಡೆದ ನೌಕರರು ಜನರ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಜನಪರವಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇವರು ಯಾರ ಹಿತಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ.[53]

ರಾಜ್ಯದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಭಿಕ್ಷಾರೂಪದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗಾಗಲಿ, ದುಡಿಯು ಜನರಿಗಾಗಲಿ ಯಾವ ಭಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಿಲ್ಲ; ಆದರೆ, ಅವರ ಸಹಜ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೆ ವಿವಿಧ ಆಯೋಗಗಳು ಅನೇಕ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಯ ಬರ್ಮನ್ ಆಯೋಗ, ಭೂರಿಯಾ ಸಮಿತಿ ಆಯೋಗಗಳ ಮತ್ತು 2006 ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಮಹತ್ವದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾನವೀಯ ಕಳಕಳಿಯ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ರಾಜಕೀಯ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗಳು ತೋರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಜೊತೆಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸಂಬಂಧ ಯಾವ ಒತ್ತಡಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕಡಿದುಹೋಗಬಾರದು. ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಸುತ್ತ ಬದುಕುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಿರ್ಗತಿಕಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಕಲುಕದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತು ನಾವು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಂತಹ ಅಮಾಯಕ ಜನರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹಜ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಜೊತೆಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಕೇವಲ

ಭಾವುಕ ಅವಲಂಬನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆದು ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಹೌದು.[54] ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ತೋರಬೇಕಾಗಿದೆ.

4.08 ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆ:

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆಯನ್ನು 1976-77ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡ ದೇವನ ಕೋಟೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೇರಿದವು; ಇದನ್ನು ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ (ಎಸ್.ಸಿ.ಪಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡವು. 1981ರ ಜನಗಣತಿಯ ಅನ್ವಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಗಿರಿಜನರ ಉಪಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವಲಂಬಿತ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಗೌರವವನ್ನು ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.[55] 1992ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿದ್ದವು.[56]

ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು. ಆದರೆ, ಧೀಡಿರರಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಹುರುಳಿ, ಅಲಸಂಡೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂದು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಪಕ್ಕದ ರೈತರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ. ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳ ಭೀತಿಯಿಂದ ಫಸಲು ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಹೊಲದಲ್ಲೇ ಮರ ಅಥವಾ ಬಿದಿರು ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಫಸಲನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ 20 ರಿಂದ 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಇವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಿದೆ.[57] ಬದಲಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಿಂದ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಗಿರಿಜನರು ಕೊಡಗಿನ

ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಶುಂಠಿ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ಹತ್ತಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಮಾಲಿಕರು ತೋಟದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಲು ಜೀಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಹತ್ತಿ, ಶುಂಠಿ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಗೆಣಸು, ಕಾಡು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಾಲು ಹಾಕಿರುವ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಅಡಚಣೆಯೆಂದರೆ ಅವರ ಅನಕ್ಷರತೆಯಾಗಿದೆ. ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುವುದು, ಈಚಲು ಬುಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಪೂರಕೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಸ್ಥಳೀಯರ ಬಳಿ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸುವ ಮಾವುತರಾಗಿ ಕಾವಡಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ದಿನಗೂಲಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇವರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಸಸಿಪಾಲನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು. ಆ ಮೂಲಕ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು, ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾಗಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಶನಿವಾರಸಂತೆ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಅಮ್ಮತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪಗಳ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[58] ಆದರೆ, ಮುಗ್ಧ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡವರೆ ಹೆಚ್ಚು; ಇವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ದುಶ್ಚಟಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಇವರ ಬಾಳು ಹಾಳು ಗೆಡವಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವಾರು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಇವರ ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಸಲ್ಲದ ಆತಂಕ ಮೂಡಿಸಿದರು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಭೂಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೆಲವರು ಒಡಿದ್ದ ತಡೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವರ ಕೃತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿದ್ದು ದುರದುಷ್ಟಕರ; ಕಳ್ಳಬೇಟೆ, ಮರಗಳ್ಳ ತನವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೊರಗಿನವರ ಕೈವಾಡದಿಂದ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಮೋಸ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ರೂಪ ನೀಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಲಾಭವನ್ನೆಲ್ಲ ತಾವು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ವಂಚಿಸುವ ಮಹಾಜಲವೊಂದು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಕಾಯ್ದೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀಡಬೇಕಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರದಿಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಡಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಫಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ತುಂಬದು; ಇವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನೂರಾರು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯು ತುಂಬದು ಇವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದರು. ಅವರು ನಾಡನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಬದುಕಬೇಕು.[59] ಹೀಗೆ ಇವರ

ಬದುಕು ಗೊಂದಲದ ಗೂಡು ಆಗಿದ್ದರು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸುವವರು ಮಾತ್ರ ತೀವ್ರ ವಿರಳ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ಆ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಅಥವಾ ಪರಿವರ್ತನೆ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

---

[1]ಭಾಮಿನಿ ರಾಘವಯ್ಯ., ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (ಪ್ರಚಾರ) (ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ – 282), ಮೈಸೂರು 2007. ಪು. 1–46

[2]ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ., ಕಾಡು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ, 1995 ಪು.27–42.

[3]ಅದೇ.ಪು.33–36

[4]ರಾಮಕೃಷ್ಣ. ಆರ್., ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು. 2007. ಪು.10–16

[5]ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಎನ್.ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ., ಗಿರಿಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2000. ಪು.6–11

[6]ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹಿ.ಚಿ., ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2006. ಪು. 27–29

[7]ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎಸ್.ರಾಜೇಗೌಡ, ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು–ಬವಣೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧ್ಯಯ), 2005, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ [CRRTD] ಮೈಸೂರು, 2005. ಪು.23–25

[8]ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎಲ್(ಸಂಘ್)., ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2010,ಪು.61–62

[9]ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ., ಜೇನುಕುರುಬ ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ–1, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸತ್ಯಶ್ರೀ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 1998.ಪು.122–27 ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನವರನ್ನು ಸಂಬಳ ಆಧರಿತ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿತು. ಇವರು ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮರದ ದಿಮ್ಮಿ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಆಳುಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯಗಳಾದ ಬೇಟೆ, ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹ, ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೇಸಾಯ ಹಾಗೂ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು, ಸಾಗುವನಿ ತೋಟಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಗಾರರಾದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಆದರಿಂದಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಆಧರಿತ ಜೀವನೋಪಾಯ ಕಷ್ಟವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು.

[10]ವಿಜಯ್.ಟಿ.ಪಿ., ಆಧುನಿಕ ಕೊಡಗು, ಪ್ರಾಸರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2000. ಪು.27–33

[11] ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ. ಹೆಚ್.ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು; ಸಂಪುಟ. 01 ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು 1998. ಪುಟ. 626–29

[12] List of adjoining village that are included in the Eco-sensitive zone of Nagarahole Tiger Reserve Kodagu District Virajpet Taluk

[13] Recent Threats to the Ravjiv Gandhi Nationl Park in Nagarahole Karnataka, India (Taj Group of Hotels and others) Equations p.1-24

[14] ಕುಮಾರ್. ಹೆಚ್.ಎನ್., ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 1984.ಪು.5–11

[15]ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಧರ ಧೈವಜ್ಞ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ,ಹಂಪಿ. 2008.ಪು. 24–29

[16] ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಂತಪ್ಪ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. 2010.ಪು.44–52

[17]ಮುರಿಗೆಪ್ಪ. ಎ., ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ಕೋಶ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. ಪು.58, 145– 149

[18] ಕುಮಾರ್ ಹೆಚ್.ಎನ್., ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 1984.ಪು.5–11

[19] Appayya .M.K. 1999, Draft Preliminary Plan for Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park 2000-2010, Bangalore, Karnataka Forest Department. pp.12-15

[20] Ibid.pp. 23–25

[21] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ, 31/8/2016

[22] ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ ಹೆಚ್. ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ. 01 ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು 1998. ಪು. 709. ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಮಂತಪ್ಪ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಹಂಪಿ. 2010, ಪು. 150.

[23] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011 ಪು.24–26

[24] Kamath, U. Suryanath., (Ed), Gazetteer of India, Karnataka State, Kodagu Dist, Bangalore, 1993.p.36-43

[25] Ibid.,p.44-49

[26] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011. ಪು.67–72

[27]ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ

ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು, 2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ–2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03–06–2014

[28] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು

[29] ರೋಜರ್ ಜೆಫ್ರಿ., ದ ಸೋಶಿಯಲ್ ಕನ್ಸ್‌ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್, 1998. ಪು. 39–40.

[30] ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಧರ ಧೈವಜ್ಞ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. 2008. ಪು.24–29

[31] ಅದೇ. ಪು.38–40

[32] ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎಸ್. ರಾಜೇಗೌಡ., ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು–ಬವಣೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧ್ಯಯ), 2005, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ [CRRTD] ಮೈಸೂರು, 2005. ಪು.23–25

[33] ಅದೇ.ಪು.45–49

[34] ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ., ಜೇನುಕುರುಬ ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ–1, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸತ್ಯಶ್ರೀ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 1998, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅರುಹು ಕುರುಹು, ಮೈಸೂರು. 2011.ಪು.42–47

[35] ಮೈತ್ರಿ.ಕೆ.ಎಂ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2002, ಪು.22–23

[36] ಅದೇ. ಪುಟ.,49–51

[37] ಮಧುಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಕಾಶನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 2002.ಪು.2–4

[38] ಅದೇ. ಪುಟ.,8–9

[39] ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಡಿ.ಎನ್., ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 1974. ಪು.157–169

[40] ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಫಿ ಒಪ್ಪಂದ *(ICA) (Talbot 2004)* ಪ್ರಕಾರ ಕಾಫಿ ಜಗತ್ತಿನ ಒಂದು ಅತಿ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಂತ್ರಿತ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. 1924ರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕಾಫಿ ನಿಗಮ *Indian Coffee Board*ವು ಕಾಫಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. (ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ) ಆದರೂ, ವಿಶ್ವ ಕಾಫಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನವ ಮುಕ್ತ ಪ್ರಭಾವವು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದಾಗಿ 1989ರಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಫಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು.

[41] ಸೂರ್ಯನಾಥ್. ಯು. ಕಾಮತ್., ಭಾರತದ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ಪು.146–166

[42] ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಎಲ್., ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್, ಮದ್ರಾಸ್, 1948. ಪು.123

[43] ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ (ಸಂ) ಮೇಲೆ ಕೆ.ಎಂ. ಚಲುವರಾಜು ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ. ಜನವರಿ – ಜೂನ್ 2006 ಪು. 1–16.

[44] ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಎಲ್., ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್, ಮದ್ರಾಸ್, 1948. ಪು. 380

[45] ಭಾಮಿನಿ ರಾಘವಯ್ಯ., ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (ಪುಸ್ತಕ – 282), ಪ್ರಸಾರಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 2007, ಪು.1–46

[46] ಅದೇ. ಪು.2–3

[47] ವಿಜಯ್.ಟಿ.ಪಿ., ಪಟ್ಟೋಲೆ ಪಳಮೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಹಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2004 ಪು.34–41

[48] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿ ಜೆ.ಕೆ. ತಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ಬಾಬು ಅವರಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿದೆ. 22–11–2014

[49] ಸೋಮಣ್ಣ. ಜೆ., ಗಿರಿಸೀಮೆಯ ಹಾಡುಪಾಡು, ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹಾಸನ, 2013. ಪು. 69–73

[50] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿ ಜೆ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ಬಾಬು ಅವರಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿದೆ. 24–11–2014

[51] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು–2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ–2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03–06–2014

[52] ಅದೇ.ಪುಟ.12–15

[53] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು–2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ–2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03–06–2014. ಪು.83–85

[54] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು–2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ–2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03-06-2014. ಪು.90–94

[55] ಸೂರ್ಯನಾಥ್. ಯು. ಕಾಮತ್., ಭಾರತದ ಗೆಜೆಟಿಯರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, 1987

ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ		ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ	528
2.	ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ	400
3.	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ	585
4.	ಚಿಕ್ಕಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ	173
ಒಟ್ಟು		**1,686**

[56] Interface between Displacement, Rehabilitation and Governance in India: A Critique, Prof. Muzaffar Assadi, Professor and Chairman Dept. of Studies in Political Science University of Mysore, Manasagangotri, Mysore, Karnataka.

[57] Report of the Karnataka, Third Backward Cleanser Commission Vol. 1 and 2, 1990, Government of Karnataka, Bangalore 1990. Pp.147-153

[58] ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ (ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿದವರು ಎಂ. ಬಿ. ಪ್ರಭು; ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಗು ಪಿ.ಬಿ.ನಂ. 5 ತಿತಿಮತಿ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು)

[59] Report on the progress of Village Relocation Nagarahole and Mudumalai Tiger Reserves For the National Tiger Conservation Authority Ajay Desai & Praveen Bhargav, August, Report on the progress of Village Relocation, 2010.

ಅಧ್ಯಾಯ: 05

ಅಧ್ಯಾಯ: 05

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು

5.01 ಪೀಠಿಕೆ:

ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿದ್ದೇ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ; ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಮೀತವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅನಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹಳ ವಿಭಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು. ಬೇಟೆ, ಪಶುಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕುರಿತು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಜನತೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೊಸ ಭರವಸೆ ಹಾಗೂ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಮೂಡಿಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.[1] ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾವೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸ ಏಕರೂಪ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರ ವಿನೂತನ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅವರ ಸೇವೆಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು; ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು, ಶಿಕ್ಷಣದ ವೆಚ್ಚ, ನೌಕರಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. 1920 ರವರೆಗೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಡುವಿನ ಕಾರ್ಯಭಾರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು.[2]

5.02 ವಸಾಹತು ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ:

ಸಹಕಾರವು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಆಂದೋಲನವು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಇಂದು ನಮಗೆ ನೀಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಚಳುವಳಿಯ ಉಗಮವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ವೈಸರಾಯ್ ಲಾರ್ಡ ಕರ್ಜನ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ *ಕೊಪರೆಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್* ಆಫ್ 1904ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.[3] ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು 19ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ

ಯಾವುದೇ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ವೇಳೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯು ಬಹಳಷ್ಟು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡಿತ್ತು.[4] ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಅಧಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಫ್ರೆಡಿಕ್ ನಿಕೊಲ್‌ಸನ್ 1892ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸಿಯಾಗಿರುವ *ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕೊಪರೆಟಿವ್* ಸೊಸೈಟಿಯಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ *ಕೊಪರೆಟಿವ್* ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ವಿವರಿಸುವಾಗ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಮತೀಯತೆಯಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಜನರು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದು; ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಭವಿಷ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ರೂಪಿಕರಣದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[5] 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್ *ಕೊಪರೆಟಿವ್* ಸೊಸೈಟಿಯ ಕುರಿತಂತೆ ಸರ್. ಎಡ್‌ವರ್ಡ್ ಲಾನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿರುವ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ *ಕೊಪರೆಟಿವ್* ಸೊಸೈಟಿಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ವರದಿ ನೀಡಿತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರು *ಮಹಾಜನರು* ಮತ್ತು ಲೇವಣೆದಾರರಿಂದ ಸಾಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, 1904ರಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಜನ್ *ಕೊಪರೆಟಿವ್* ಸೊಸೈಟಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮೊದಲ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನನಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರದ ಏರಿಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ 1905ರಲ್ಲಿ *ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್*‌ನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ಪ್ರಗತಿ ಪರ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಉದಯವಾಯಿತು.[6] ಹೀಗೆ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳ ಪಾತ್ರ ಅಮೋಘವಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮ; ಚಳುವಳಿಗೆ ಒಂದು ಆದಿ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯವೆನ್ನುವುದಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಅಂತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಹಕಾರ ಎನ್ನುವುದು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಸಂಕೇತವೆನ್ನಬಹುದು.[7] ವಸಾಹತುಪೂರ್ವದ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕೊಡಗಿನ ಭೌಗೋಳಿಕತೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಯಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೊಡಗು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯ ಮಳೆ, ರೋಗರುಜಿನಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆನಾಶಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡತನದಿಂದ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಮಾಡುವುದು

ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣ ನೆರೆಯ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಹಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನೇ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಾಲದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯು ಯಾವುದೇ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ಥಿರತೆಯು ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆವರಿಸಿತು.[8] ಕೊಡಗು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕದರೂ ಸಹಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರದ ತಾಣವಾಗಿದೆ. 1834ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರ ನೇರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳು ಕೊಡಗಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾದವು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರು ಆಡಳಿತದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ವಸಾಹತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದರು.[9] ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುವುದು 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ; ಅಂದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಿದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮೈಲುಗಲ್ಲನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂಬುವುದು ಸಂಶೋಧಕ ಅವಿನಾಶ್.ವಿ. ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.[10]

ಕೊಡಗು ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಲಂಬನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದನ್ನೇ ಆದಾಯ ಮೂಲವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ.[11] 1850ರವರೆಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜವು ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ತೀರ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ, 1850ರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಾಣಿಜ್ಯಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಮಹಾಪರ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತು.[12] ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಕಾಫಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕಿತ್ತಳೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ರಬ್ಬರ್, ತೇಗ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳ ಉಗಮದಿಂದ ಕೊಡಗು ವಾಣಿಜ್ಯ ವಲಯವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತ್ತು.[13] ಅದರಿಂದ ಜನರ ತಲಾ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೀವನ ಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತು. ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಮುಂದೆ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳ ರೂಪೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ರೂಪೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅದುವೇ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಉದಯ; ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಉದಯದಿಂದಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ, ಬೇಸಾಯಗಾರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯಿತು.[14]

1905ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಮೊದಲ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವಾಗಿ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ತಳ್ತರೆ ಶೆಟ್ಟಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಾಳಿತು. ಯಾವುದೇ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬೆಂಬಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಪಿ.ಎಂ.ಚಂಗಪ್ಪನವರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಕೊಡಂದೇರ ಕುಟ್ಟಯ್ಯನವರು *ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು* ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆರಂಭದ ಚಳುವಳಿಗೆ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದರು.[15] ಮುಂದೆ, 1908-09ರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 15ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 1,210ಕ್ಕೆ ಏರಿ, ಅದರ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ರೂ. 32,131ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ, 1918ರ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ವಿವಿಧ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿತ್ತು.[16] 1919ರ ವೇಳೆಗೆ ಮಡಿಕೇರಿ ಮತ್ತು ವಿರಾಜಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.[17] ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಅವುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ಕಮಿಷನರ್ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಕೊಡಗಿನ ಕಮಿಷನರ್ ಎಲ್.ಜೆ.ಮ್ಯಾಕ್ ಐವರ್ ಆರಂಭದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಯುಕ್ತ ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿದನು. [18]

1910 ರಿಂದ 1915ರ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಗಣನಿಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾದ ಬಂಗಾಳ, ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾದ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾದ ಅಜ್ಮೇರ್, ಮೇವಾರ ಮತ್ತು ಕೂರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಗಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕೂರ್ಗ್ ಮಾತ್ರ ಸಹಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಸಂಖ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.[19] ಮುಂದೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಎರಡನೇ *ಸಹಕಾರಿ ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್ ಆಫ್ 1912* ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಕಾಯಿದೆ ಕೊಡಗಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ *1912ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಆಕ್ಟ್* 11ನೇ ವಿಧಿಯ ಅನ್ವಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಈ ಕಾನೂನುಗಳು ಅನ್ವಯಿಸಿತ್ತು. ಆ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಲಾಯಿತು.[20]

ಮುಂದೆ, 1918, 1919, 1920 ಮತ್ತು 1921ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 116 ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಸರ್. ಹಗ್ ಡಾಲಿ, ವಸಹಾತುಶಾಹಿ ಕೊಡಗಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಕೊಡಗರಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಹಕಾರಿ

ಮನೋವಭಾವನೆಯೂ ಕೊಡಗಿನ ಅಭಿವದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಗೊಳ್ಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[21] ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸುಧಾರಣ ಕಾಯಿದೆ (ರಿಫಾರ್ಮ್ ಆಕ್ಟ್ ಆಫ್ 1919) ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.[22] ಇದರ ಅನ್ವಯ ವಸಾಹತು ಅಧೀನ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲ ಹೊಣೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಹೊಂದುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿತು.[23] ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಪರೆಟಿವ್ ಸೊಸೈಟ್ಸಿ ಆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಬೊಂಬೆ (1925), ಮದರಾಸ್ (1932), ಕೂರ್ಗ್ (1932) ಮತ್ತು ಒಡಿಸಾ (1935) ತಮ್ಮದೇ ಸಹಕಾರಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡವು.[24]

ಕೊಡಗಿನ ಚೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹೆಚ್.ವಿ.ಕೋಬ್ 1919ರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಸಣ್ಣದಾಗಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.[25] ಕೊಡಗಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಎಂ. ಮುತ್ತಣ್ಣ 1918ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಪ್ರವರ್ತಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆದ *ಕೊಡಗು ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್* ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು. ಈ ಮನವಿಯನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಕಮಿಷನರ್ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ವಲಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದು (ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗ ಬಹುದುದೆಂದು ಆ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಮೂಲಕ ಬೆಳವಣಗೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿವಿಧ ಕೋರಿಕೆಯ ಕುರಿತು ನಿರಾಸ್ತಕಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿತ್ತು.[26] ಈ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ 1922ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ *ಕೂರ್ಗ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್* (ಸದ್ಯದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ದೃಢತೆಯನ್ನು, ಹೊಸ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹುಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ದೊರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. 1922 ಡಿಸೆಂಬರ್ 4ರಂದು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲದ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ತಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಲಾಭದ ಶೇಖಡ 1/2

ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು 1/4ನೇ ಭಾಗವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ನೀಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳನ್ನು ತಾಲೂಕುವಾರು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ 1923ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಅದನ್ನು ವಿರ್ಮಶಿಸಲಾಯಿತು.[27]1922ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೊಡಗು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಘ, ಕುಶಾಲನಗರ (1921), ವೀರರಾಜಪೇಟೆ (1922), ಶನಿವಾರಸಂತೆ (1926) ಮತ್ತು ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ (1928)ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಆರಂಭವಾದವು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪತ್ತಿನಸಂಘಗಳಾಗಿದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲ ನೀಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವಲ್ಲದೇ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಲ್ಲೂ ಉಳಿತಾಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವು.[28] 1924ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೋಷಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲು ವೇದಿಕೆಯೊಂದು ದೊರೆಯಿತು. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.[29]

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ತರುವಾಯ ಸ್ಥಳೀಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ 1927ರಲ್ಲಿ ಶೋಪಿತ ವರ್ಗದ ಜನರು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.[30] ಆದರೆ, ಕೊಡಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನ್ಯೂನತೆ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಶೋಷಿತವರ್ಗ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.[31] ಈ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೂ 1,28,609 ರಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 239 ಸೊಸೈಟಿ ಮತ್ತು 14,563 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.[32]

1906ರಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಗಿನ ಕಮಿಷನರ್ ಎಲ್.ಟಿ.ಹ್ಯಾರಿಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ *ಲಂಟಾನಾ* ಕಳೆಯನ್ನು ಬೇರು ಸಾಹಿತ ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು ಸೂಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದನು. ಅದು ಮುಂದೆ 1932ರಲ್ಲಿ *ಲಂಟಾನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ* ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವಾಗಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಐ.ಎಮ್. ಮುತ್ತಣ್ಣವನರು ಹೇಳುವಂತೆ *ಲಂಟಾನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ* ಮತ್ತು *ಮಲೇರಿಯಾ ನಿವಾರಣೆಯ* ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು

ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.[33] ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ವಿವಿಧ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ ಅದನ್ನು "ಸಹಕಾರಿ" ಎನ್ನುವ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸುತಿತ್ತು.[34] ಮುಂದೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರು ಮತ್ತು ಇತರೇ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗದ ಜನಸಮುದಾಯ, ನಿವೃತ್ತ ಸೈನಿಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಲ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ *ಹರಿಜನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ*, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ (1936), *ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್*, ವಿರಾಜಪೇಟೆ (1932) *ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ*, ವಿರಾಜಪೇಟೆ (1939) ಮತ್ತು *ಬಿಳಗುಂದ ಹರಿಜನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ*, ಅಮ್ಮತ್ತಿ (1940) ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯ ಸೂಕ್ತ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಸಂಘಗಳ ರಚನೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸರ್ಕಾರ ನಾಡುಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಮಂಡಳಿ (ಯೂನಿಯನ್) ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ನೀಡುವುದು ಆಗಿತ್ತು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಜಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತಿತ್ತು. *ತಕ್ಕಾವಿ* ಸಾಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 7 ರಿಂದ 12%ಗಳ ವರೆಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತಿತ್ತು.[35]

1936ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾನೂನು (II) ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಅದು ಕೊಡಗಿನ ಮೊದಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನು ಆಗಿದೆ. ಅದುವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳು 1905ರ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಕೊಡಗಿನ ತೋಟದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಕಾಫಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಕಿತ್ತಾಳೆ, ಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಾಲದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು.[36] ಮುಂದೆ, ಕೊಪರೆಟಿವ್ *ಸೊಸೈಟ್ಸಿ ಆಕ್ಟ್ ಆಫ್* 1936ರ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ *ಕೂರ್ಗ್ ಕೊಪರೆಟಿವ್ ಸೊಸೈಟ್ಸಿ* ಆಕ್ಟ್ ಆಫ್ 1941 ಅನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಕಾಲಿಕ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ನೇಮಕಗೊಂಡನು.[37] 1941ರಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಕೂರ್ಗ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಮಾರಾಟ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಮಾರು 15 ಭತ್ತ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಭತ್ತದ ರಫ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಚಾಲನೆ

ದೊರೆಯಿತು.[38] ಮುಂದೆ, 1941ರಲ್ಲಿ *1936 ರ ಕೊಡಗು ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನಿನ* ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಸದ್ಯದ ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನು 1959ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಇತರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಜಾನುವಾರು ಪಾಲನೆ ಸಂಘಗಳು, ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘಗಳು, ವಿವಿಧ ಬೇಸಾಯ ಸಂಘಗಳು, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ನೇಕಾರರ ಸಂಘಗಳು ಇತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಏತ ನೀರಾವರಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ದೀರ್ಘಾವದಿ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಸಗಟು ಮಾರಾಟ ಸಂಘ ಇವೇ ಮುಂತಾದವುಗಳು 1960 – 80 ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದವು;[39] ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಇತರ ನೆರವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ವೃದ್ಧಿಸಿದಂತೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೊಡಗು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ 1953ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಉಪನಿಂಬಂಧಕರು, 13 ಸಹಕಾರಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು 15 ಜನ ಸೂಪರ್ ವೈಸರ್‌ಗಳು ನಿಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು.[40]

1950 – 51ರಲ್ಲಿ ನೆರೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದ ಅಂಶವನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು; ಮದ್ರಾಸ್‌ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ 42 ಮತ್ತು 57ರಂತೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ 178 ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದವು ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 241 ರಷ್ಟಿತ್ತು.[41] ಕೊಡಗಿನಾದ್ಯಂತ ಸಹಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 1952ರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ. ಮೇಕ್ರಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸಹಕಾರ ವಿಚಾರಣಾ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಆಯೋಗವು ಸೂಚಿಸಿದ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಲಾಯಿತು; ಇದರಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯಿತು; 1952ರಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ 390 ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ 195 "ಅ" ವರ್ಗಕ್ಕೆ 132 "ಬ" ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು; ಸುಮಾರು 234 ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು; ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ನಿರ್ಬಂಧಕರು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಲಯ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇದ್ದರು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು 14 ವಲಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.[42] 1951 – 56ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು; ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯೂ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿತು. 1951 ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲಾಯಿತು; ಹೀಗಾಗಿ ಮೊದಲ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 44 ಹೊಸ ಸಂಘಗಳು, ಎರಡನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತ ದುರ್ಬಲ ಸಂಘಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪುನರಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು; ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಶಕ್ತ ದುರ್ಬಲ ಸಂಘಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪುನರಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು; ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 29 ಹೊಸ ಸಂಘಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದವು; 1973ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 489 ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದವು;[43] ಮುಂದೆ 1976ರಲ್ಲಿ 514ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡು; 1990ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 18 ಬಗೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದಗಳುಳ್ಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು; ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 463 ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು; ತಾಲೂಕುವಾರು ಸಂಘಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿ (179); ವಿರಾಜಪೇಟೆ (161) ಮತ್ತು ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ (123) ಒಟ್ಟು ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ 59 ಸಮಾಪನಗೊಂಡಿದ್ದು; ಮೇಲಿನ 463 ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ 47 ಸಂಘಗಳು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿವೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ;[44]

1977–78	1979–80	1981–82	1983–84	1985–86	1987–88	1988–89	1990	1990–91
386	394	382	384	387	391	403	463	416

ಕೊಡಗಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು

1991 ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪತ್ತಿನ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 74ಕ್ಕೆ ಏರಿದ್ದು; 54 ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, 9 ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು, 6 ವ್ಯವಸಾಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು 3 ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಂಘಗಳ (ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್), ರೈತ ಸೇವಾ ಸಂಘ 1 ಮತ್ತು ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗಾರ ಸಂಘ 1 ಸೇರಿದ್ದವು.[45] ಹೀಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಆಂದೋಲನ ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೇ ಅದು ಅಸಹಾಯಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ 1970ರ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಸುಧಾರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಕೂಡ ಒಂದು ಆಗಿದೆ.

5.03 ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ವಿವಿದೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವನ್ನು (*Large Area Multi-purpose Co-operative society: LAMPS*) ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 1995ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 2149 ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳು, 14 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಆ ರಾಜ್ಯಗಳೆಂದರೆ, ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಬಿಹಾರ, ಗುಜರಾತ್, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಣಿಪುರ, ಮಿಜೋರಾಂ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್, ಒರಿಸ್ಸಾ, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರ ಜೊತೆಗೆ ದಾದ್ರಾ ಮತ್ತು ನಾಗರ್‌ಹಾವೇಲಿ, ಡಾಮನ್ ಮತ್ತು ಡಿಯು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.[46] ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಿರು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಮೈಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕೊಡಗು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 21 ಗಿರಿಜನ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು (ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್) ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.[47]

ತಾಲೂಕು		ನಗರ/ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಗ್ರಾಮಗಳು	
			ಜನವಸತಿ ಇರುವ	ಜನವಸತಿ ಇಲ್ಲದ
1.	ಮಡಿಕೇರಿ	1	67	00
2.	ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	2	130	05
3.	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	1	94	0
ಒಟ್ಟು		04	291	05

2011ರ ಜನಗಣತಿ ಅನ್ವಯ ಜನವಸತಿ ಇರುವ ಮತ್ತು ಜನವಸತಿ ಇಲ್ಲಿದಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳು[48]

ಈ ಸಂಘಗಳನ್ನು ತಾಲೂಕಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ತಿತಿಮತಿ (1976), ಗುಡ್ಡೇ ಹೊಸೂರು (ಬಸವನಹಳ್ಳಿ) (1979), ಮತ್ತು ಭಾಗಮಂಡಲ (1982) ದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ; ಆದಿವಾಸಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಅಥವಾ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಗಿರಿಜನರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ.[49] ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ

ಸಹಕಾರಿ ಸಂರಚನೆಯು ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಸಚಿವಾಲಯವು 1971ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ.ಕೆ.ಎಸ್.ಬಾವಾರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿತು. ಆ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಸಮಿತಿ ತಳೆಯಿತು.[50] ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು; ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿವೆ. 1989 ಜೂನ್ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು "ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್" ಸಂಘಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೊಡಗು ಸುಮಾರು 8,151 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಗೂ 6.62 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ 5.18 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಘಗಳು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ 14.64 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ ರೂ. 21,000 ಆಗಿದೆ. ರೈತರ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ, ಪಾರಣೆ (1972) ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದೇ ಒಂದು ಈ ರೀತಿಯ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಂಘವಾಗಿದೆ; 1989ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 1293, ಪಾಲು ಬಂಡವಾಳ 5.37 ಲಕ್ಷ; ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲು 1.61 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರಿಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲ 25.59 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ನೀಡಿದ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ 13.45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿತ್ತು.[51] ಆ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿರದೆ ಯೋಜನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದೇ ಇರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಾಬಹುದು. ಆದರೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಮೂಡಿಸಿದ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಾರ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದರೂ ಅವು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಲಿಲ್ಲ.

ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್							
	ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ			ಪತ್ತೇತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ			
ಕ್ರ. ಸಂ	ತಾಲೂಕು	ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಘ	ವ್ಯವಸಾಯೇತರ ಸಂಘ	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಘ	ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಘ	ಹಾಲು ಸಂಘ	ಇತರೆ
01	ಮಡಿಕೇರಿ	20	12	01	01	03	83
02	ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	20	07	04	00	33	39
03	ವೀರಾಜಪೇಟೆ	28	06	06	00	00	63
	ಒಟ್ಟು	68	25	11	01	36	185

ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011[52]

ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಎಂಬುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ರಚಿಸಲಾದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿಯೇ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರತವಾಗಿದ್ದ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ, ಬಳಕೆದಾರ, ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ತರಲಾಯಿತು. ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಲದ ಹಾಗೂ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಲದ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ, ಇತರ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರ ಸಾಲದ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ, ಆದಿವಾಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯಧನದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಲವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳಿಂದೂಡಗೂಡಿದೆ.[53] ಬಾವಾ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ 1974ರಿಂದ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರಂಭ ಮಾಡಿದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಿರಿಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 1960ರಿಂದಲೇ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಆಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು "ಅರಣ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.[54]

5.04 ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿ:

1971ರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸದುಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ (ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ) ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಎನ್ನುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಖರೀದಿ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ಸಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೃಷಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ದಿನಸಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು

ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಶಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದನ್ನು ನಿರ್ಬಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಜಟಿಲತೆಯನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು.[55]

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬಳಕೆಯ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ದುರದೃಷ್ಟವೆನ್ನುವಂತೆ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಇತಿಹಾಸವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ನೊವುಂಟು ಮಾಡಿವೆ. *ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನದ ಸ್ಥಾಪನೆ* ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮೇಲೆ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಅವರ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಿದರೂ, ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿಕರೊಂದಿಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ತುರ್ತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೊಡಗಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕೂಡ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಆಧಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ದುರದೃಷ್ಟವೆನ್ನುವಂತೆ ಅವರ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳು ಅವರನ್ನು ಬಡವರನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಕೆಲವು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹರಾಜು ಹಾಕಿ ಬಂದ ಲಾಭಂಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಗೂ ಹಂಚುತ್ತದೆ. ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದು, ಕಾಫಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಲಾಭದಾಯಿಕವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನ ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೇನು, ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ, ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ಅಣಬೆ, ಪಾಚಿ, ಕಲ್ಲು ಹೂವು ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್ ತನಕ ಸೀಗೆಕಾಯಿ, ಮಡಿವಾಳ ಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.[56]

ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸರಕಾರ ಮರು ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಬಿಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದವು. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಅಂತ್ಯವಾಗುವ ಭಯ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ನೆಲೆಯ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.[57] 1988ರ ಸರಕಾರದ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇಲಾಖೆಯ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯದಿಂದಲೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ, ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೂ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. (ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ) ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದರೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸುವ ಅಥವಾ ಅವರ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಲಂಚದ ರೂಪವಾಗಿ ಅವರ ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು (ಜೇನು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ) ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಭ್ರಷ್ಟಚಾರವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಹರಾಜು ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಚಾರ ನುಸುಳಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನ ಆಧರಿತ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಎರಡು ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾನೂನು ನೀತಿಗಳು ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನ ರಚನೆಯಿಂದ ಅವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಸುಬು ಆದ ಕಾಡುಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾದರೂ ಉದ್ಯಾವನದ ಹೊರಗಿನ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವುದಲ್ಲದೆ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪರಿಗಳು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಸಮರ್ಪಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಲಂಚಗುಳಿತನದಿಂದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವಾಗಲಾರದು. ಭ್ರಷ್ಟಚಾರವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲ್ಲದೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.[58]

5.05 ಕೊಡಗು ಜೇನು ಮತ್ತು ಮೇಣ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘ:

ವ್ಯವಸಾಯದೊಂದಿಗೆ ಪೂರಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಜೇನು ಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಿವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೇನು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೊಡಗು ಜೇನು ಮತ್ತು ಮೇಣ ಉತ್ಪಾದಕರ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು 1936ರಲ್ಲಿ ವೀರರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳು ಅಂದಿನ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದ ಶಾಂಭನಾನಂದಜಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಇವರನ್ನು ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಆಧುನಿಕ ಜೇನು ಕೃಷಿಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.[59] ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ 1930ರಿಂದಲೇ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಕೊಡಗು ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಿ.ಶ. 1939ರಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನು ಉದ್ಯಮ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ದಿ ಕೂರ್ಗ್ ಹನಿ ಆಂಡ್ ವ್ಯಾಕ್ಸ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ಸ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಲಿ. ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ 1952ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಜೇನು ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿತು. ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 9.11 ಲಕ್ಷವನ್ನು ಜೇನು ಉದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಳಸಲಾಯಿತು ವಾರ್ಷಿಕ 5,000 ಡಬ್ಬಿಗಳಂತೆ ಹಳೆಯ ಮಡಕೆ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಲಾಯಿತು. ಅಮ್ಮತ್ತಿ, ಬೇಗೂರು, ಸುಂಟಿಕೊಪ್ಪ ನಾಗರಹೊಳೆ, ಶ್ರೀಮಂಗಲ, ತಿತಿಮತಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ಮುಂತಾದ 30ಕ್ಕು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.[60]

1952ರಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕೃಷಿಯು ಒಂದು ಪೂರಕ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಜೇನು ಮತ್ತು ಮೇಣವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅದರ ಶುದ್ಧೀಕರಣ, ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾರಾಟ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮುಂಗಡ ಸಾಲ ನೀಡುವುದು, ಜೇನುಗೂಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜೇನುಕೃಷಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಇತರ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೃತಕ ಮೇಣದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧವಾದ ಮೇಣದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸೇರಿವೆ; ಇದು ಅಲ್ಲದೇ ಸಂಘವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜೇನು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 10 ದಿನಗಳ ಜೇನು ಕೃಷಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಜೇನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಆದಾಯದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಈ ಉಪ ಕಸುಬಿನ ಮೂಲಕ ವೃದ್ಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಘದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ ಜೇನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ

ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 4,500 ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯತ್ವವು 4 ವಿಧವಾಗಿದ್ದು; ಅವುಗಳೆಂದರೇ, (1) ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು, (2) ಜೇನು ಕೃಷಿಕರು, (3) ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮತ್ತು (4) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಘವು ಜೇನು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾದಿ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಏಜೆಂಟ್‌ನಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿಯು 1960 ರಿಂದ ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಜೇನು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಧನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಘವು 1936ರಲ್ಲಿ 53 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು 314ರೂ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಇಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ. ಸಂಘವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಕೊಡಗಿನ ಜೇನು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆ ಅಧಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯಿದೆ; ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಜೇನನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಅಧಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಜೇನು ಕೃಷಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಿ.ಶ 1963 – 64ರಲ್ಲಿ 16,000 ದಷ್ಟಿದ್ದರು. ಇವರು ಹಳೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಿ.ಶ 1991 ನಂತರ ಹೊಸ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ 20,000 ಜನ ಜೇನು ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1963ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜೇನು ಪರಿಶೋಧನೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.60ರಷ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 5,000 ದಿಂದ 10,000 ಜೇನು ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದರಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. 1937 ರಿಂದ 1950 ಜೇನು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಜೇನು ಕೃಷಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಯಿತು. 1986ರಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಆಚಾರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು.[61]

5.06 ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ:

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಳೆದು 35 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗಿರಿಜನ ಬದುಕನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1979ರಿಂದ ಗಿರಿಜನರೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 35 ಗಿರಿಜನ ಹಾಡಿಗಳಿದ್ದು 10 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು, ಸೋಲಿಗರು, ಎರವ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರು ಜನಾಂಗಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖಂತರ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಜೀವನಾದರ್ಶಗಳನ್ನು ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದೆ.[62] ಆ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಆಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಯಾರಾಗುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿತವಾಗುವಂತೆ ತಯಾರಿ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರಾಗಿರುವ ಜೆ.ಕೆ.ರಾಮುರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ವನ್ಯಧಾಮವಾದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೆಲೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಲವಾರು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[63]

5.07 ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಿರಿಜನರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ (ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್) ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಾದ ಬಸವನ ಹಳ್ಳಿ, ಭಾಗಮಂಡಲ ಮತ್ತು ತಿತಿಮತಿಗಳ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು [64]

ಆದಿವಾಸಿ ಗಿರಿಜನ ರೈತರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜಮೀನಿನ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಾದಿ ಕಸುಬುಗಳಿಗೆ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯೇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಕ್ರಯ, ವಿಕ್ರಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಷಂಗಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಾಲ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಕರವನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು.

- ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರ ಕಸಬುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ದಿನಗೂಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಹಾಗೆ ಸಿಗುವಂಥದ್ದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಗಿರಿಜನರ ಸದಸ್ಯರು ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಇತರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಮಾಗ್ರಿ ಮತ್ತು ದಿನನಿತ್ಯದ ಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಕ್ರಯ, ವಿಕ್ರಯ ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವಂಥ ಬಳಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಘವು ಸಾಲ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರುಸಂದಾಯ ಮಾಡುವುದು. ಸದಸ್ಯರು ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ, ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗಾಗಿ ದಿನನಿತ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟ, ಪೂರೈಕೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

- ಸಂಘವು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಸಂಘಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಸಂಘವು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವಂತೆ ಮತ್ತು ಉಪಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ಇತರರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಆದಿವಾಸಿ ಸದಸ್ಯರ ಹಳೆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಗೃಹಕೃತ್ಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.
- ಸಂಘವು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರು ನಡೆಸುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಕಸುಬುಗಳಿಗೆ ಗೃಹಕೃತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳಿಗಾಗಿ, ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗಾಗಿ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶದ ಔಷಧಿಗಳಿಗಾಗಿ, ಸಾಧನೆ ಸಲಕರಣೆಗಾಗಿ ಇದಲ್ಲದೇ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ವಸ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಹಿಂಡಿ, ಮೇವು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವಂತೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹರಿಸುವುದು.
- ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ, ಅರಣ್ಯ ಕಸುಬು, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವಂತೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಸಂಘವು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರು ನಡೆಸುವ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಬೀಜದ ಹೋರಿಯನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದ ಪಡೆಯುವುದು. ಉತ್ತಮ ತಳಿಯ ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾದರಿ ಡೈರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಟುವಟಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ನಾನಾ ಸರಕುಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲು ಗೋಡೌನುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಾಸದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಸಹಾಯ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

- ಸದಸ್ಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಸದಸ್ಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದು.
- ಸಂಘಕ್ಕೆ ಆಗತ್ಯವಾದ ಒಳನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಉಪನಿಬಂಧಕರಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಹೀಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬಂದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೇ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯದೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ಧೇಶಗಳು ಈಡೇರುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಧ್ಯಪಾನ ಚಟಕ್ಕೆ ಒಳಾಗಿರುವುದು ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

5.08 ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹೋರಾಟಗಳು:

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಭೂಹೀನ ಕೃಷಿಕಲಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿವೆ. ಈ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗರ ಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವು ಹೊರೆತಾಗಿಲ್ಲ; ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಹೊಟೇಲ್‌ಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಎನ್.ಜಿ.ಓಗಳು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತರಾಗಿ ಹೋರಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದು ತಾಂಬ್ರ ಐಷರಾಮಿ ಹೊಟೇಲ್, ಕ್ಲಬ್ ಮಹೇಂದ್ರ ಹೊಟೇಲ್ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವತ್ರರಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.[65]

ಹೀಗಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸೋಲಿಗ, ಕಾಡು ಕುರುಬ, ಜೇನು ಕುರುಬ ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಒತ್ತುವರಿ, ಕೂಲಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೋರಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಆಂತರಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಕೆಲವು ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವನವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರಗಳ ಗಮನ

ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೈಗೊಂಡರು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನ ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ, ಬಾಳೆಲೆ, ಶ್ರೀಮಂಗಲ, ಕುಟ್ಟ, ತಿತಿಮತಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇನ್ನು ಜೀತಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಜಮೀನನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಇವರ ಬದುಕನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸುವಾಗ ನೀಡಿದ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವರು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪುನರ್ವಸತಿಯ ಮನೆಗಳು ಕಳಪೆಯಾಗಿವೆ. 10 ಎಕ್ಕರೆ ಜಮೀನು ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಿ 10 ಸೆಂಟುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಆರ್.ಟಿ.ಸಿಗಳು ಬೋಗಸ್ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.[66] ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಎಂಬ ಎರಡು ವಲಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಈ ಎರಡು ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ಕೊಳಗೇರಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.[67] ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿವೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1972 ರಿಂದ 1992ರ ವರೆಗೆ ಶೇಕಡಾ 90ರಷ್ಟು ಹಾಡಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದವು. ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ಹೋರಾಟದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತರು. ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮ ಅನೇಕ ಅಸಂಘಟಿತ ಹಾಗೂ ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟಗಳು ನಡೆದವು. ಕೆಲವು ಹೋರಾಟಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಗಿರಿಜನ ಕ್ರಿಯಾಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡರು.

ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಡೀಡ್ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 1980ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ 1981ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನಾಗರಹೊಳೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಕ್ಕು ಸ್ಥಾಪನಾ ಸಮಿತಿ; ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕರ ಸಂಘ; ವನವಾಸಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ; ಸೋಲಿಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ;

ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿವೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಭೂಮಿಗಾಗಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಜ್ ಹೊಟೇಲ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ, ನೀಲಗಿರಿ ಮರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ, ಕಾಡಿಗೆ ನುಗ್ಗೋ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಾಯಿತು. 1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ; ಇರಲು ಮನೆಯಿಲ್ಲ; ತಿನ್ನಲು ಅನ್ನವಿಲ್ಲ ಶಾಲೆ ಮೊದಲೇಯಿಲ್ಲ; ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಅವರುಗಳನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದರು.

ಹೀಗಾಗಿ "ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಕ್ರಿ.ಶ. 1980", "ಸೋಲಿಗರ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ ಕ್ರಿ.ಶ. 1986", "ಐದು ವರ್ಷ ನಡೆದ ಮಂಚನಹಾಡಿ ಭು ಹೋರಾಟ, ನಾಯಕಿ ಸಣ್ಣಮ್ಮ ಕ್ರಿ.ಶ 1987", "ದಾಸನಪುರ ಭೂ ಹೋರಾಟ ಕ್ರಿ.ಶ 1997", "ಬೆಟ್ಟದ ಕಾಡು ಭೂ ಹೋರಾಟ ಕ್ರಿ.ಶ 1998", "ಹೆಂಡೆದ ಅಂಗಡಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರೋಧ ಕ್ರಿ.ಶ. 1995", "ಭೂರಿಯಾ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಜಾರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಕ್ರಿ.ಶ 1995", "ತಾಜ್ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಕ್ರಿ.ಶ. 1996", "ಕಾಡಿಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಚಳುವಳಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1996", "ಹೊಗೇಸೊಪ್ಪು ಕೀಳುವ ಚಳುವಳಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1997", "ಸರ್ಕಾರದ ದುಂದು ವೆಚ್ಚದ ವಿರುದ್ಧ ಚಳುವಳಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1999". ಹೀಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸರ್ಕಾರೇತ್ತರ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.[68] ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹೋರಾಟಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅದು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಲಿಲ್ಲ.

5.09 ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು:

ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಕಾನೂನಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಏರುವುದು. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಂದ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಮರು ನೊಂದಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಸಂವಿಧಾನದ ಐದನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದದ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಿಂಕೋರ್ಟ್‌ನ *ಸಮತಾ ತೀರ್ಪಿನ* ಅನುಸಾರವೇ ಭೂಮಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದು.[69] ಆದಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ

ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು. ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಸಮುದಾಯ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜ್ಯಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು. ಅರಣ್ಯ ಪಾಲಕರ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಕೊನೆಯಾಗಬೇಕು. ನಿರ್ವಸಿತಗೊಂಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಮತ್ತು ಜೀವನಾಧಾರ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಜಾರಿಯಾಗದೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡಬಾರದು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮುದಾಯಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕು ದೊರೆಯಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಆಚರಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸುವ ಅರಣ್ಯ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಬೇಕು. ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನರನ್ನು ಹಣಕಾಸು ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಶೋಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಜ್ಯಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಜೀತಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ವಿತರಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವೃತ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಮೀಸಲಾತಿ ಕೋಟಾವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಲಿಪಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅವರದೇ ಆದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜಾನಪದೀಯ ಕಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.[70]

5.10 ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘಟನೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಸಹಕಾರವು ಆದಿವಾಸಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನತೆಯು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದು, ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಏಕತೆಯ ಮನೋಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ತರಲು ಸಹಕಾರವು ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕುಮರಿ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ, ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳ ಮೂಲಕ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿದವು, ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಿತ ಮತ್ತು ಅನುಭೋಗ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟವಾಗಿ ಹೆಣೆದಿರುವ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲೂ ಗಿರಿಜನಾಂಗ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರವೇಶಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತಹ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಸ್ಥಿತ್ವವು ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಅಸ್ಥಿತ್ವದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯು ತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಕೊಡಗಿನ ಇತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್‍ಯಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿರುವ 03 ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಘಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ಮಾತ್ರ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಘಗಳು ಗಿರಿಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ತರಲು ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನದ್ಯಾಂತ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಿರಿಜನ ಸದಸ್ಯರು ಕಿರು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡದೆ ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

1. ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಘಗಳು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.

2. ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಖರೀದಿ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ಸಂಘದ ನಡುವೆ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಕ್ರಯವನ್ನು ನೀಡಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಗಿರಿಜನ ಸದಸ್ಯರು ಭಾವಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಗಿರಿಜನರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಗಡ ಹಣವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಘವು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ತೊಡಗಿಸದೆ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಮುಂಗಡ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವೆಡೆ ಇವರಿಗೆ ಸಂಘವು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಗಿರಿಜನ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಘಗಳು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ದುರ್ಬಲವಾಗುವುದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ ಸದಸ್ಯತ್ವವು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಬಸವನಹಳ್ಳಿಯ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳ ವಾಸ್ತವ ಸದಸ್ಯತ್ವವು ಸಾದ್ಯತಾ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ ನೆಲೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸುಸಂಬಂದ್ಧವಾದ ಸಂಘಟನಾ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಘಗಳು ವಿಫಲಗೊಂಡಿವೆ.

ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳು ಅರಣ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಒಲವು ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಕಾರಣ ತುಂಬಾ ಪರೋಪಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾದಂತಹದು. "ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಜೀವವಿರುವ ಜೀವಸಂಕುಲ ಅವುಗಳ ಆಹಾರವನ್ನು ನಾವು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ" ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಟುವಾಳ, ಸೀಗೆಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಮೊದಲಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಸುವುದರಿಂದ ಬೀಜ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ ವೃಕ್ಷ ಸಂಕುಲದ ಮರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಾದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೇನು ಉತ್ಪನ್ನ ಪ್ರಮಾಣವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಕಾರವಾದ.

ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಬಹುತೇಕ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಣ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ

ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳು ಸಂಸ್ಕರಣ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡದಿರುವುದು ದುರಂತವೇ ಸರಿ. ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ಗಳ ಸಾಂಘಿಕ ನೆಲೆಯು ಸಹ ದುರ್ಬಲವಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸಂಘದ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂಘದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗದೆ ಇರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್‌ನ ಕೆಲವೊಂದು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಧುರೀಣರಾಗಿದ್ದು, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸದೆ, ಅವರನ್ನು ಕೇವಲ ಓಟಿಗಾಗಿ (ಮತಕ್ಕಾಗಿ) ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

[1]ಅವಿನಾಶ್.ವಿ., ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಮೀಷನರ್‌ಗಳ ಆಡಳಿತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. 1834–1947, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ, ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, 2018.

[2]ನಂತರದಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯರು ಮಹತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸೊಸೈಟಿಯಿರ ಸದಸ್ಯರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು.

[3]ಸೂರ್ಯನಾಥ್. ಯು. ಕಾಮಥ್., ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡಮಿ (ರಿ), ಸಂಪುಟ.3 ಸಂ–01, ಬೆಂಗಳೂರು, 1988, ಪು. 46 Eleanor, Margaret Hough, K. Madhava Das., Cooperative Movement in India (Ed), Oxford University Press, 1967, p.506

[4]Eleanor, Margaret Hough, K. Madhava Das., Cooperative Movement in India, p 507

[5]Madan, G.R., Co-operative Movement in India, Mittal Publications, New Delhi, 2007. p.xx

[6]Report of the ADHOC Committee for Co-operative Employees (Mysore State), Mysore State Co-operative Union, Bangalore, 1966. (pp.45-57)

[7]ಸೂರ್ಯನಾತ್ ಯು. ಕಾಮತ್., ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು, 1988, ಸಂಪುಟ – 3 ಸಂ–01, ಪುಟ 45–50.

[8]Suryanath U.Kamath., Kodagu District Gazetteer, Government Press, 1993. pp.25.32

[9]Report of the ADHOC Committee for Co-operative Employees (Mysore State), Mysore State Co-operative Union, Bangalore, 1966.

[10] ಅವಿನಾಶ್.ವಿ., ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಮೀಷನರ್‌ಗಳ ಆಡಳಿತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. 1834–1947, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ, ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, 2018.

[11] Muthanna, I.M., A Tiny Model State of South India, Mysore, 1953. p.231-33

[12]Kamath.U.Suryanath., (Ed), p.596

[13]Muthanna, I.M., A Tiny Model State of South India, Mysore, 1953. p.233

[14]Ibid. p.234 Peethambara Rao. B.T., Co-operative Development in Mysore State, Mysore State Co-operative Union Limited, Bangalore, 1968.

[15]Suryanath U. Kamath., pp.26.29

[16]Report of Mr. Giriappa deputy registrar of Co-operative societies Madras on the Working of the Co-operative Societies in Coorg. para. 2-3. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆರು ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸೊಸೈಟಿಯು 507 ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು 3,393 ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಯುತಿತ್ತು. ನಂತರದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 11ಕ್ಕೆ ವೃದ್ಧಿಸಿ, 1907–08ರಲ್ಲಿ 12ಕ್ಕೆ ಏರಿತ್ತು. ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯತ್ವ 1,081 ಆಗಿದ್ದು. ಅದರ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ರೂ. 13,206 ಮತ್ತು ರೂ. 4,140 ಅದರ ಠೇವಣಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ 4,834 ರೂ. ಅನ್ನು ದೇಣಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಿತ್ತು.

[17]ರಾಮಚಂದ್ರ ಚಾರ್. ಡಿ.ಬಿ., ಕೊಡಗು (ಒಂದು ನೋಟ), ಸುನಂದ ಪ್ರಕಾಶನ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, 1998 ಪುಟ. 86 ಡಿ. ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್‌ರವರ ಕೊಡಗು ಕೃತಿಯು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಆಂದೋಲನ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಉದಾ: ಬಲಮುರಿ, ಬೆಂಗೂರು, ಅರವತ್ತೊಕ್ಕಲು ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ, ನಾಪೋಕ್ಲು ಮತ್ತು ಕಿರುಂದಾಡು (ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕು) ಮುಂದೆ, ಕುಂದಾ, ಮತ್ತೂರು, ನಲ್ಲೂರು, ಬೆಸಗೂರು, ಬೇಗಾರು ಮತ್ತು ಕೋತೂರು (ವೀರರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು)ಯಾಗಿವೆ.

[18]Bill. no. 1of 1934 (A bill to consolidate and amend the law relating to co-operative societies in the province of Coorg.Bangalore Pp.8-11.

[19] The Annual Reports on the Administration of Coorg 1911-12

[20]Ibid. p.08

[21]Annual Reports on the Administration of Coorg 1920-21

[22]Ibid. p. 1919-20

[23]Bill. no. 1of 1934 (A bill to consolidate and amend the law relating to co-operative societies in the province of Coorg. p.4

[24] Bill. No. 1of 1934, para.21-22

[25]The Annual Reports on the Administration of Coorg 1919-20
ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 26 ಸಂಘಗಳಿಂದ 82 ಸಣ್ಣ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿದ್ದವು. ಅದರೊಂದಿಗೆ 3 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ 16 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದವು.

[26] Suryanath U. Kamath.., Kodagu District Gazetteer, Government Press, 1993. pp.31-32

[27]The Annual Reports on the Administration of Coorg, from 1924 para.3

[28] Ibid. para.5

[29] Ibid., para.4

[30] Ibid., para.4

[31]Bill. no. 1of 1934. p.15-24

[32]Report of Mr. Giriappa deputy registrar of co-operative societies Madras on the working of the cooperative societies in coorg

[33] Muthanna, I.M., A Tiny Model State of South India, Mysore, 1953. p.227-29

[34]Letter. No. A-1-4427/32., From, the Commissioner of Coorg to the Secretary, To, the Chief Commissioner of Coorg, Bangalore, Mercara, December 1933.

[35] Report on the Administrations of Coorg 1939, p.13

[36] Ibid.p.13

[37]Ibid.para 9. 1940-41. p.15

[38] Ibid.para 10. 1940-41. p.17

[39] Suryanath U. Kamath.., Kodagu District Gazetteer, Government Press, 1993. pp.36-37

[40] Ibid. p.39

[41] Ibid. pp.36-37

[42] Ibid. p.38

[43] Ibid. pp.38-39

[44] ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕು ಗಿರಿಜನರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ನಿಯಮಿತ ಭಾಗಮಂಂಡಲ (ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್) ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ. ಉಪನಿಬಂಧನೆಗಳು, ಪುಟ.41–43

[45] ಅದೇ.ಪು.42–43

[46] ಅದೇ.ಪು.46–47

[47] ಅದೇ.ಪುಟ.12

[48] 2011ರ ಜನಗಣತಿ ಅನ್ವಯ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಜನವಸತಿ ಇರುವ, ಜನವಸತಿ ಇಲ್ಲಿದಿರುವ ಒಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳು ಪು.1

[49] ಅದೇ ಪುಟ.13

[50] ಅದೇ. ಪು.14

[51] Suryanath U. Kamath.., Kodagu District Gazetteer, Government Press, 1993. pp. 353 – 62.

[52] ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 201. ಪು.37

[53] ಸುರೇಶ ಕುಮಾರ್., ಸ್ವಯಂ–ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ– ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ. ಮೈಸೂರು.ವಿ.ವಿ, (2004).

[54] ಅದೇ ಪುಟ.37–38

[55] ಪೌಲೋಸ್.ಸಿ.ಸಿ (2002). ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಉಗಮ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರ, ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಲಂಬನೆಯತ್ತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ, ಫೆವಾರ್ಡ್–ಕರ್ನಾಟಕ. ಬೆಂಗಳೂರು. ಪು. 80–82

[56] ಅದೇ. ಪು.ಸಂ. 80–82

[57] ಭಟ್. ಶ್ರೀಪಾದ., ಬದಲಾವಣೆಯ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು. ಯೋಜನಾ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ. 24(2). 2008, ಪು.ಸಂ.23–26

[58]ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎಸ್.ರಾಜೇಗೌಡ, ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು–ಬವಣೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧ್ಯಯ), 2005, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಮೈಸೂರು, 2005. ಪು.23–25

[59] Suryanath U. Kamath.., Kodagu District Gazetteer, Government Press, 1993. pp.36-37

[60] Ibid., p.39-45

[61] Ibid.pp.36-37

[62] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು

[63] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು

[64] ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕು ಗಿರಿಜನರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ನಿಯಮಿತ ಬಸವನಹಳ್ಳಿ, ಭಾಗಮಂಡಲ ಮತ್ತು ತಿತಿಮತಿ (ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್) ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ. (ಉಪನಿಬಂಧನೆಗಳು)

[65] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು-2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ-2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03-06-2014

[66] ಅದೇ.ಪು.29-31

[67] ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಯ ನಿಯೋಗಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದವು. ಈ ಮಿಷನರಿಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಯಾವುದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಶಾಲೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಹಲವರು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೊರ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಗಳು 1920ರ ವರೆಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯ ಪತ್ರಕರ್ತಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಶೋಧಕರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ವಿವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಂಬಿಕೆ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾದವು; ಇವುಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಏಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಿಂತಿಸಲು ಅಡಿಪಾಯ ಒದಗಿಸಿದವು ಎನ್ನಬಹುದು. 1960ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರೇತರ ವಲಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಡುಬಡವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದರು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನರ ನಡುವೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಜನಜಾಗೃತಿ, ಜನಸಂಘಟನೆ, ಆಂದೋಲನಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸಂಘಟನೆ ಹೋರಾಟ ಮನೋಭಾವ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

[68] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ಪಿ.ಕೆ.ರಾಮು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಅವರಿಂದ ತಿಳಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಡೀಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಣಸೂರು.

[69] ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎಸ್.ರಾಜೇಗೌಡ, ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು-ಬವಣೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧ್ಯಯ), 2005, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಮೈಸೂರು, 2005. ಪು.23-25

[70] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ: 06

ಅಧ್ಯಾಯ: 06

ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

6.01 ಪೀಠಿಕೆ:

ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದರು ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾವುಗಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವೆಯೋ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗಳಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರವಾದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸುಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ನಾವು ಇಂದು ವಿವಿಧ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ದೇಶದ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರು ಇದುವರೆಗೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವುದೆ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ವರದಿಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಕೊಳಚೆಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯದ್ದಾದರೆ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಬದುಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳು; ಅವರುಗಳು ದೊಡ್ಡ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದು ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆಗೆ ದುಡಿಯುವರಾಗಿದ್ದರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡ, ಭೂರಹಿತ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. [1] ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಕೋಟಿಯಷ್ಟಿದ್ದು; ಕ್ರೂರ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಬಲಿಯಾದ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದವರ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿ ಭೂರಹಿತ ವರ್ಗವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುದಾರರು ಹಾಗೂ ಭೂಮಾಲಿಕರಿಗೆ ಅಗ್ಗದ ಕೂಲಿಯ ಅಥವಾ ಜೀತದ ಒಂದು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ.[2] ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮುನ್ನಡೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರಬೇಕಾಗಿದೆ; ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಬೆದರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಭೂಮಾಲೀಕ ಆಳರಸರ ನಿರ್ದಯ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದಿ ಮನೋಭಾವನೆಗಳು ಬೆಳೆದಿವೆ; ನೆರೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ

ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ.[3] ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಭೂಮಾಲಿಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ದುಷ್ಟ ಕೂಟವು ಸತತವಾಗಿ ಅವರ ಮುಖಂಡತ್ವಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರ ಪಾರಂಪಾರಿಕ ಸೌಹರ್ದತೆಯನ್ನು ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.[4]

ಈ ಕಾಡಿನ ಜನರಿಗಾಗಿ (ಆದಿವಾಸಿ) ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಜನರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಈ ಜನರ ಬದುಕು ಹಸನಾಗುತಿತ್ತು. ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಣ್ಣಾಗಿರುವುದು ಇತಿಹಾಸವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಕಾಡಿನ ಒಳಗೆ ಬದುಕಲು ಬಿಡದಂತಹ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಕಾನೂನುಗಳು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಡನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವರು ಇವರಾದರೂ, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕವಾದವರೆ ಬೇರೆಯಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಾಡನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ಕಾಡೇ ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಈ ಜನರನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವ ಸಂಚು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರ ಏಜೆಂಟರಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. *ಒಂದು ಜನಾಂಗ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ* ಎಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಚಿಂತನೆಯ ಮಂಥನವಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಅವರದೆ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಹೊರಗಿನ ಜನ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತದ ಭೀಕರವಾದ ದುರಂತಾಗಿದೆ.[5]

ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಮುಗ್ಧ ಜನರಾದ ಇವರನ್ನು ಯಾರು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಭಾವನೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಬದುಕು ಇಂದು ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ವಾಸಮಾಡಲು ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಒಂದು ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ಜನರನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕುವುದೇ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಜನರು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರ ಬಂದರೆ (ಬಲವಂತದಿಂದ)

ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.[6] ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಷೆ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಉಳಿದವೆಲ್ಲಾ ನಿಕೃಷ್ಟ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇವರ ಜನಾಂಗಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಶದಿಂದ ಆ ಜನಾಂಗವು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.[7]

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿಯ ಜನರು, ಹಲವಾರು ಧರ್ಮದ ಜನರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬದುಕುವಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ನಮಗೆ ನೀಡಿದೆ; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೇಲಿದೆ; ಆದರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ತಾರತಮ್ಯ ನೀತಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ಕಾರಣ ಹಲವಾರು ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಜನಾಂಗಗಳು ನಾಶವಾಗಿದೆ.[8] ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತನೆಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದು ದುರಂತವೆನ್ನಬಹುದು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯ ಬಹುದಾದ ಜೇನು, ಅಣಬೆ, ಔಷಧಿ, ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಮತ್ತಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವವರು; ಇಷ್ಟೊಂದು ಸರಳವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವ ಈ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ 68 ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇವರನ್ನು ಮನುಷ್ಯರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ದುರಂತ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಬದುಕುವ ಹಾಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇವರು ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೋ ಎಂಬಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.[9] ಕಾಡಿನ ಜನರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧಕರು, ಅವರಿಗೆ ತಾವಿರುವ ಕಾಡಿನ ಮರ ಗಿಡ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ನೆಲ ಜಲವೇ ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವಗಳಾಗಿವೆ. ಇವರಿಗೆ ಇತರ ಜನರಂತೆ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಆಸ್ತಿ ಹೊಂದಬೇಕು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಏರಬೇಕು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜ ಘಾತುಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಯಾವುದೇ ದುರಾಶೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವ ವರ್ಗಗಳು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.[10] ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಅವರು ವಾಸಮಾಡುವ

ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೂ ಅದು ಇದುವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ಕೆಲವರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಜಾಗದ ಹದ್ದುಬಸ್ತು ಗುರುತಿಸಿ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಇವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕಾಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ದಿನಗೂಲಿ ನೌಕರರಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ಜನರನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಹೊರಗಿನ ಸಮಾಜ ಇವರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರು ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಬದುಕು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.[11] ಹೀಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮೂಲ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಈಗಿನವರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಇವರುಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳೆ ಎಂಬ ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.[12]

2011ರ ಜನಗಣತಿಯ ಅನ್ವಯದಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ							
	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ನಗರ)				ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ (ಗ್ರಾಮೀಣ)		
ಕ್ರ.ಸಂ	ತಾಲೂಕು	ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು	ಒಟ್ಟು	ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು	ಒಟ್ಟು
01	ಮಡಿಕೇರಿ	308	325	633	3683	3708	7391
02	ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	266	260	526	4905	5106	10011
03	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	293	304	597	19055	19841	38896
	ಒಟ್ಟು	**867**	**889**	**1756**	**27643**	**28655**	**56298**

ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011[13]

ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದಲೇ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಪರಿಸರ ಕೇಂದ್ರೀತ ಸಂವಾದಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ತರುವಾಯ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅನನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ

ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದೇ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಭೌತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.[14]ವಸಾಹತು ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ನವೀನ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನೀತಿಯನ್ವಯ ನಾಶಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೂಲೆ ಗುಂಪಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನತೆ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕುಶಲ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದಲೂ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.[15] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅನನ್ಯತೆಯೂ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಏರಿತ್ತು.[16] ನಂತರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಎಂಬ ಕ್ರಮಾನುಗತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸರಕಾರಗಳು ವಸಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅನನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದರು; ಸರಕಾರಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ 'ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾಶೀಲ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ರಚಿಸುವ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಳಗಾದರು; ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಾಲೀಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕನಿಷ್ಟ ಕೂಲಿಯ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು.[17] ಮೊದಲೇ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಸಮಾಜದ ಇತರ ಜನ ವಿಭಾಗದಂತೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಭುತ್ವ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ಈ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನ ಅಳಿವು ಉಳಿವುಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.[18]

6.02 ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ದುಃಸ್ಥಿತಿ:

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು; ಅವರು ಕಾಡನ್ನು ದೇವರು ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದವರೂಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರನ್ನು ಪರಿಸರ ನಾಶಪಡಿಸುವವರು ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ನೋವಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ; ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಆಧುನಿಕ ಮನುಷ್ಯರು ಇದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು ಎನ್ನುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.[19] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸೆಟಲೈಟ್ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಹಸಿರು ಕಂಡ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲವನ್ನು ಅರಣ್ಯವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ; ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ತೋಟಗಳು ಅಡಕವಾಗಿದೆ; ಹೀಗಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೃಷಿ ವಲಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯೇತರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವರದಿಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿತ್ತು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು ಉಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸರ್ಕಾರ ಮಾನವ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದವರು ಕಾಡನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೊಳೆಗಳು ಬರಿದಾಗುತ್ತಿವೆ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ, ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್‌ಗಳು ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿವೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯವು ಒಂದು ಉದ್ಯಮ ವಲಯವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.[20] ನಮ್ಮ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹಸಿರು ಪೀಠದ ಆದೇಶದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು 6 ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ 60 ಸಾವಿರ ಚದರ ಕಿ.ಮಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಪರಿಸರತಾಣ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲು, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ; ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಡಾ ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್ ಮತ್ತು ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗಿಲ್ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ಗಾಢವಾದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ.[21] ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗಿಲ್‌ರವರ ಸಮಿತಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ನಿಲುವುಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಇದರ ಒಳ

ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರವಾದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಯಥೇಚ್ಚವಾಗಿ ವಿದೇಶದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆಯಂತೆ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿತ್ತು.[22] ಇದರಿಂದ ಈ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ವಿರೋಧ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಒಂದು ಜನಪರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಬಹುತೇಕ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಿತ್ತು; ಆದರೆ ಕಂಡುಬಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿರೋಧದಿಂದ ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗಿಲ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮತ ಹೆಚ್ಚು ಆಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಡಾ. ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್‌ರವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಎಂದು ಲೇವಡಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗಿಲ್ ವರದಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸಿದ್ದರು; ಏಕೆಂದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದ ಶೇಖಡ 60ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಜನವಸತಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಪರಿಸರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ನೀರಸ ಯೋಜನೆಯಾಗಿವೆ; ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪೂರಕ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮೂಡಿಬಂದವು.[23]

ಹೀಗಾಗಿ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಮ್ಮಿಯಾಲ, ಕಾಲೂರು, ಮೊಣ್ಣಂಗೇರಿ ಮುಕ್ಕೋಡ್ಲು, ಗಾಳಿಬೀಡು, ಸಂಪಾಜೆ, ಮೇಲ್ಚೆಂಬು, ಕರಿಕೆ ಭಾಗಮಂಡಲ, ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರು, ಮದೆ, ಕುಂದಚೇರಿ, ಕೋಪಟ್ಟಿ, ತಣ್ಣಿಮಾನಿ, ಚೇರಂಗಾಲ, ಕೊಳಗದಾಳು, ಸಣ್ಣಪುಲಿ ಕೋಟು ಅಯ್ಯಂಗೇರಿ, ಪೇರೂರು, ವಾಲಡಿ, ಯವಕಪಾಡಿ, ಚೇಲಾವರ ಹಾಗೂ ಕರಡ ಸೇರಿದಂತೆ 23 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು.[24] ಮುಂದೆ, ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 11 ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಕುಮಾರಳ್ಳಿ, ಸೂರ್ಲಬ್ಬಿ, ಮಾಲಂಬಿ ಅರಣ್ಯ, ಮಾವಿನ ಹಳ್ಳ ಅರಣ್ಯ, ನಿಡ್ತ, ಯಡವನಾಡು ಅರಣ್ಯದ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಜೈನ್ ಕಲ್ಪೆಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದ ಎರಡು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಆನೆಕಾಡು ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಅತ್ತೂರು ಅರಣ್ಯಗಳು; ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ 21 ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಕರಡಿಗೋಡು, ಮಾಲ್ದಾರೆ, ಚೆನ್ನಯ್ಯನ ಕೋಟೆ, ದೇವ ಮಚ್ಚಿ ಅರಣ್ಯ, ಅರೆಕೇರಿ ಅರಣ್ಯದ ಮೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಕೆದಮುಳ್ಳೂರು, ಪಾಲಂಗಾಲ ದೇವನೂರು, ಹೆಗ್ಗಳ, ಹತ್ತುಗಟ್ಟು ಅರಣ್ಯ, ಕುಟ್ಟಂದಿ, ಬಾಡಗ, ಬಾಡಗರಕೇರಿ, ಪರಕಟಗೇರಿ, ನಾಲ್ಕೇರಿ ಅರಣ್ಯ, ತೆರಾಲು, ಕುರ್ಚಿ, ಮಂಚಳ್ಳಿ, ಅರಣ್ಯಗಳು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಒಳಪಟ್ಟವು.[25]

2001ರ ಜನಗಣತಿ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಲ್ದಾರೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲಿ 510 ಮನೆಗಳಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2059 ಆಗಿದೆ; ಈ ಪೈಕಿ ಶೇ.41.9 ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಪರಿಶಿಷ್ಠ ಜಾತಿ ಮತ್ತು

ಪಂಗಡವಾಗಿದೆ. 2789 ಹೆಕ್ಟರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇದ್ದು, ಈ ಪೈಕಿ 1011 ಹೆಕ್ಟರ್ ಅಂದರೆ 36.2ಶೇ ಪ್ರದೇಶವು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು 1602 ಹೆಕ್ಟರ್ ಪ್ರದೇಶವು ಉಳಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವು ಅನುಪಯುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಶೇ 72.5 ಕೃಷಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕೃಷಿಯು ಗ್ರಾಮದ ಒಟ್ಟು ಶೇ. 41.7 ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. 86 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವು ದೇವರ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಸಹ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅತಿ ಗೌಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಲಯವಾಗಿದೆ. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಇವೆರಡೂ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದರೂ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದೇಶಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯವನ್ನು ಅಂದರೆ ಕೃಷಿಜಮೀನು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಜಮೀನು, ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮತ್ತು ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯವೆಂದು ಕೈಬಿಡಬೇಕು; ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಏಕಾಏಕಿ 10 ಕಿ.ಮೀ ನಿಂದ 100 ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಕೆಂಡಾಮಂಡಲವಾಗಿದ್ದು; ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಿಯೇಟು ಬೀಳಲಿದೆ ಎಂಬ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.[26]

ಕೊಡಗನ್ನು ಪರಿಸರ ಸಮೃದ್ಧಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೂಕ್ಷಪರಿಸರ ತಾಣವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಬೇಕು ಎಂಬುವುದು ಕೆಲವು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಅವರು, ಸೋಲಾರ್ ಪ್ಯಾನಲ್ ಅನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಮುಂದೆ ಸ್ಥಳೀಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ಫಾರಂ ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಾದದ ಜತೆಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ತಾಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರ ಬಳಿ ತಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ 55 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಪರಿಸರತಾಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದು.[27] ಹೀಗಾಗಿ 'ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್ ವರದಿ ವಿರೋಧಿ ಸಮಿತಿ'ಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, 'ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗಿಲ್ ಸಮಿತಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್ ಸಮಿತಿಯಾಗಲಿ ಕೊಡಗು ಸೇರಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ವಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ; ಅವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ; ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗಿಲ್ ಸಮಿತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವರದಿಯನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ; ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್ ಸಮಿತಿ ಸೆಟಲೈಟ್ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರ ಮರು ಚರ್ಚೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅತೀ

ಹೆಚ್ಚು ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯವಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ಜನ ಸಾಂದ್ರತೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ತಾಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ ಗೆ 100ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 2001ರ ಜನಗಣತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಗ್ರಾಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಪರಿಸರ ತಾಣವೆಂದು ಕರೆದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಬಂದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.[28]

ಹೀಗಾಗಿ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಂತೆ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಂಪು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಕೆಂಪು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮೀನು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕೆಂಪುವಲಯದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಿದೆ. ಮುಂದೆ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿದ್ದಾರೆ.[29] ಅಲ್ಲಿ ಮೀನು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೃಷಿಕರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ತರುವಂತಹ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದಕ್ಕೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಏರಿದರೆ; ಕೃಷಿಕರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಆರೋಗ್ಯವಲಯ ಕೂಡ ಕೆಂಪು ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವು ಸೇರಿದಂತೆ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿದೆ. ಕಾನೂನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ.[30]

ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 14, 2006ರಂದು ಹೊರಡಿಸಲಾದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯೂ, ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೇರಿದ್ದು, ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಂತೆ 10 ಕಿ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕೊಡಗಿನ ನಿವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಡತೆವನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯದಿಂದ 10 ಕಿ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಬಹುತೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.[31]

ಹಾಗೆಯೇ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾವುದೇ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದಾದರೆ ಸ್ಥಳೀಯರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಂದ ಆಗಿದೆ.[32] ಜನರು ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಯಾವ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲ; ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಡಿವಾಣ ಬೀಳುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜನಜೀವನ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳು ಕೃಷಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಜನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಕರಿಮೆಣಸು ಹಾಗೂ ಏಲಕ್ಕಿ ಕೃಷಿಯಿದೆ; ಇದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ; ಇಲ್ಲಿನ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ.[33]

ಕೊಡಗಿನ ಜನಜೀವನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ 1003 ಚದರ ಕಿ.ಮೀನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ದೇಶದ ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ 1/3 ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಕಾಫಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಕುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ದುರಾಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳವಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೇಗ, ನೀಲಗಿರಿ ಮತ್ತು ಅಕೇಶಿಯಾ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿದೆ.[34]

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ *ಮಾಲಂಬಿ ಅರಣ್ಯ, ಮಾವಿನ ಹಳ್ಳಿ ಅರಣ್ಯ ಎಡವನಾಡು ಅರಣ್ಯ, ಜೈನ್‌ಕಲ್ ಬೆಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ, ಆತ್ತೂರು ಅರಣ್ಯ, ದೇವಮಾಚಿ ಅರಣ್ಯ, ಅರಕೇರಿ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಟ್ಟು ಅರಣ್ಯ* ಕೊಡಗಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರತಾಣವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದ 42 ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಜನ ವಸತಿಯಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ತಾಣವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೇರುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ, ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ 1963 ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.[35]

ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳು ಹಾಗೂ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ; ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶ *ರಕ್ಷಾಕವಚ* ಇದ್ದಂತೆ; ಜನರ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮಂಡಳಿ 2002ರಲ್ಲಿ ಯೋಜಿಸಿತ್ತು; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ, ವನ್ಯಜೀವಿ ಧಾಮಗಳ ಸುತ್ತ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ 3ರ ಪ್ರಕಾರ 2011ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಜಾಗವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 10 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು; ಜೊತೆಗೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾರಿಡಾರ್ ಇರುವಲ್ಲಿ 25 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.[36] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿತು. ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತಕ್ಕಂತೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಕೈಜೋಡಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಂದಲಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಧರಣಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದವು. ಮುಂದೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ಸುತ್ತಲಿನ 10 ಕಿ.ಮೀ. ಅನ್ನು ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ 10 ಕಿ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ಮಂಡಳಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಅಡಕತ್ತರಿಗೆ ಸಿಲುಕಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಪಕ್ಕದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನಕ್ವಾರಿ ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು.[37]

ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ಸುತ್ತ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ಗ್ರಾಮ (ದೇವರ) ಅರಣ್ಯ, ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗೋಮಾಳಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಭೂಮಿಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕ್ವಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿವೆ. ಅರಣ್ಯದ ಸುತ್ತಲಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ *'ನಿಷೇಧಿತ', 'ನಿಯಂತ್ರಿತ'* ಹಾಗೂ *'ಅನುಮತಿ'* ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆಂಪು, ಕಿತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.[38] ರೈತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು *ಹಸಿರಿನಲ್ಲಿ* ಹಾಗೂ ಉಷ್ಣವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು *ಕೆಂಪುಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ* ಇರಬೇಕು ಎಂಬುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿರಂತರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದಾಗಿ *ಕೆಂಪು ವಲಯದ* ಕಾಮಗಾರಿಯೂ *ಹಸಿರು ವಲಯಕ್ಕೆ* ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶ, ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನ್ ವರದಿ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದವು. ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಜನರಿಗೆ ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾಯಿತು.[39]

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಜೈವಿಕಉದ್ಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಘೋಷಣೆಗೆ ವೇದಿಕೆ ಸಜ್ಜು ಆಗಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜನರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಮೌನ ತಾಳಿತು; ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರುಗಳು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ ಕಾರಣ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಅಪಪ್ರಚಾರವಾಯಿತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಜನರು ಭಯ ಭೀತರಾದರು, ಹೀಗಾಗಿ ಪರಿಸರಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಛಿದ್ರೀಕರಣ ಆಯಿತು. ಇದರ ಪರಣಾಮವಾಗಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹೋರಾಟದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಮೂಡಿಬಂದವು.[40] ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛ ಕಾಡುಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರೀಕರಣ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು; ಕಾಡು ಇದ್ದರೆ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳು ಸುಗಮ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು; ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಘರ್ಷ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಕರು ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಬಹುತೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಒತ್ತುವರಿಯಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದಲೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಕಾಡು ಇರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಈ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ

ತಲುಪಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 33%ರಷ್ಟು ಕಾಡು ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವುದು 19%ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ; ಅದರಲ್ಲಿ ದಟ್ಟರಾಣ್ಯ ಇರುವುದು ಶೇಕಡ 10% ಮಾತ್ರ. ಶೇ. 4ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿ ಧಾಮಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದೊಳಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಮಾರ್ಗ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಬಲವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.[41]

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಲಾಕಾವೇರಿ ವನ್ಯಜೀವಿ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರತಾಣ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಆತಂಕ ಮೂಡಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳು ಕೊಡಗಿನ ಜನತೆಯ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿವೆ.[42] ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕಾಫಿತೋಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಕೂಡ ಬದುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯರು ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.[43] ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನಜೀವನ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕಾದ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಬದಲಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಕೊಡಗಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರು ಆದಿ-ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಕೊಡಗರು ಹಾಗೂ ಮಾಪಿಳ್ಳೆಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷದಾನೀಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಈಗ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೀಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೀನಾಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ.[44]

ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತಕರ ವೇದಿಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಈ ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತನಿಖೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು; ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೇಗದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಏಕಸಂತತಿಯ ಕೃಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಿಸರ ಸರಪಣಿ ಸಮತೋಲನ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯವು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತೇಗದ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗಿಡ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಈ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಸಲು ಒತ್ತು ನೀಡ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ 6000 ಏಕರೆ ಮಳೆ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು 99 ವರ್ಷವೋ ಅಥವಾ 999 ವರ್ಷವೋ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಹೋರಾಟ ನಡೆದಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು 2012ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 19 ರಂದು ಎಲ್ಲಾ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳು 99 ವರ್ಷ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತ್ತು. ಈ ಆದೇಶವು 2013 ಜನವರಿ 17ರ ಗೆಜ಼ೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಆದೇಶ ಹೊರ ಬಂದು 4 ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಯಾವುದೇ ರಬ್ಬರ್ ತೋಟಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರು ಬಾಕಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಇದು ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿದೆ. 1978ಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು 19,000 ಹೆಕ್ಟರ್ ಪ್ರದೇಶ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಈಗಲೂ ತನ್ನದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಜಮೀನಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿದೆ.[45]

ಈ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕುರಿತಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಟಸ್ಥ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ವಿಚಾರ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯಿದೆಯೋ ಎಂಬುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದಂತೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಾಗಿದೆ; ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲ,

ಕನಿಷ್ಠ ಶೌಚಾಲಯಗಳು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಹಾಡಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವೆ; ಈ ಕುರಿತಂತೆ ನಮ್ಮ ಧುರೀಣ ನಾಯಕರು ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತದವರೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಯೇ ಹೊರೆತು, ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.[46] ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರು ಇನ್ನೂ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವೆನ್ನುವಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ; ಅದೇನೆಂದರೆ ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ; ಆದರೆ ನೀರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮುಂತಾದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಶೌಚಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಕಾಡಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೆಯೋ ಹೂರೆತು ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.[47]

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತಂತೆ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ; ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ *ಎಲಿಫಾಂಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸ್ಕೈಪ್ ರೀಪೋರ್ಟ್* ನಲ್ಲಿ ಸೌಚ್ಚಂದ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೋಡಕು ಆಗಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಹೋರಟಿದೆ.[48] ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಕೇವಲ ಕಾಗದ್ದ ಮೂಲಕ ನೀಡಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡತದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಹಾಡಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ದೇವರಪುರ ಬಳಿ ಇರುವ ದೇವರಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಗಿರಿಜನರ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ 350 ಕುಟುಂಬಗಳಿವೆ, ಇವರು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನರು; ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಪಂಜರಿ ಎರವರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದವರು ಜೇನು ಕುರುಬರು; ಈ ಎರಡು ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇದ್ದರೂ, ಇವರುಗಳು ಒಂದುಗೂಡುತ್ತಿಲ್ಲ; ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.[49] ಈ ಕುರಿತಂತೆ 1980ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ *ಇಂದಿರಾ ಆವಾಜ್ ಯೋಜನೆಯ* ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಒಂದು ಕಾಲೋನಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿತು. ಇದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಡು (ಕುಂಡೆ) ಹಬ್ಬ ನಡೆಯುವ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನವು

ಇದೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಕಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಾದ ಮೇಲೆ ಆನೆಯ ಕಾಟದೊಂದಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಿರಿಜನರ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ನೆಲೆಸಲು ಸರಿಯಾದ ಗುಡಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ, ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೂದಿಕೆ ಹಾಕಲು ಹುಲ್ಲು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀವೆ ಆಲೋಚಿಸಿ.[50]

ಅರಣ್ಯಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಹಾಗೂ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪೈಸಾರಿ ಎಂದು ಜಾಗವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು; ಆದರೆ, ಮಾನವೀಯ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ವರ್ಗದವರು ಕೂಡ; ಏಕೆಂದರೆ, ಗಿರಿಜನರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ದೂರದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀಡದೆ ಅವರು ನೀಡುವ ಕನಿಷ್ಟ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಶರತ್ತನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾಪಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಅದನ್ನು 'ಸಿ' ಮತ್ತು 'ಡಿ' ಜಮೀನು, ದೇವರ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ.[51]

ಕರ್ನಾಟಕ ಆದಿವಾಸಿಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಸಮಿತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ವೈ.ಕೆ. ಗಣೇಶ್‌ರವರು ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ಗದ್ದೆಹಾಡಿ, ಗೋಣಿಗದ್ದೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಗರಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಬಲತ್ಕಾರವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ತೆರವುಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ; ಅವರ ಬದುಕು ಸಾಗಿಸಲು ಬೇಕಾದಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳೆ ಇಲ್ಲ. ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಛೇರಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತಹ *ಹಾಡಿ ಗದ್ದೆಯ* ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಿ.ಯು.ಸಿಯವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ವಉದ್ಯೋಗದ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಜೀವನ ಬರಡಗಿದೆ.[52] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಗದ್ದೆ ಹಾಡಿಯ ಕಿಸಾನ್ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉಚಿತ ವಾಹನ ಚಾಲನೆ ತರಬೇತಿಯ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಪರವಾನಿಗೆ (ಲೈಸನ್ಸ್)ಯನ್ನು

ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಂತ ವಾಹನ ಹೊಂದಲು ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಮೂಲಧನದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ; ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಸಾನ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾಗ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆತನೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ವಾಹನಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.[53] ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ದೃಢಕಾಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.[54] ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ದೈಹಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಅವರನ್ನು ಸೇವೆಗೆ ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿನ ಹಾಡಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಿತ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಂದರೇ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ಸುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳು ಜಾರಿಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಕಾಟಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ನೇಮಕ ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ತಾವು ಇರುವುದೇ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[55] ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರ ಮೇಲಿದೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಘೋರ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಅಥವಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಎರವಜನಾಂಗದ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದು ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎರವ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾಸ್ತವತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.[56]

ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಎಂಬ ಗಿರಿಜನ ಜನಾಂಗವು ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣೆಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಜನಾಂಗಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿವೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ಸಮೀಪದ ಬಾಳುಗೊಡು ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಹಿಂದೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗಿರಿಜನರು 3 ರೀತಿಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ:

1. ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ತಾವು ವಾಸಿಸಲು ಸಿದ್ದ ಆದರೆ ಅದು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಬೇಕು.
2. ಕೆಲವರು ತಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದೆವೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಆದರೆ, ನಾಗರಹೊಳೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ತಕರಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ನೆಪ ಹೂಡಿ ವಿನಕಾರಣ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
3. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಿ ತಾವು ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಂಪು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ.

ಇದು ಗಿರಿಜನರ ನಡುವೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೆಲವು ನಾಯಕರು ಕೊಡಗಿನಿಂದ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಕುತಂತ್ರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರನ್ನು ಅವರ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಕಾಡಿನ ಒಳಗೆ ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚಿಗೆ ತಂದು ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.[57] ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಕ್ಕು ನೀಡಿದರೂ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮನೆಕಟ್ಟಲು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಮತ್ತು ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. 2006ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ 2016 ಆದರೂ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗದ ಗಿರಿಜನರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಘೋಷಣೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾತ್ರ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಆಳಲನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.[58] ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆದಿವಾಸಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜೆ.ಪಿ. ರಾಜುರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನಮಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇನ್ನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸಮುದಾಯದ ಹಕ್ಕು ಯಾವಾಗ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ? 2006 ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಟ 10 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು 2 ರಿಂದ 3 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ

ಅವರುಗಳ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾಯಿದೆ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಈ ಜನರು ಕೃಷಿ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಅವರುಗಳೇ ತಡೆದರು; ಈಗ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ದ್ರೋಹವಾಗಿದೆ. ಡಿ.ಟಿ.ಡಿ.ಐ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಕೊಡಗಿನ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಐ.ಟಿ.ಡಿ.ಪಿ ಬೇಕೆ? ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅರಣ್ಯಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾತಿ ಆಗಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಸರ್ವೆನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರಾತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಆ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವೆನ್ನುವಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಸಂಚಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ ವಾಹನವೊಂದಿದ್ದು. ಅದು ಯಾವುದೇ ಹಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಹುತೇಕರಿಗೆ ರೇಷನ್‌ಕಾರ್ಡ್, ಓಟರ್ ಐ.ಡಿ ಮತ್ತು ಆಧಾರ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಆಗಲಿ ನೀಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[59]

ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರ ಪಡೆದಿರುವ ಹಾಡಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಲು 606.34 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ 34.20 ಲಕ್ಷ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೂ ಗಿರಿಜನರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ತಾವುಗಳು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಕರು ಎನ್ನುವುದರ ಮೂಲಕ ಇವರು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಹಣದ ಆಮಿಷಗಳು ಒಡ್ಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತನ್ನು ಎನ್.ಜಿ.ಓ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಡೋಂಗಿ ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ. ಆದರೂ, ಈ ರೀತಿಯ ಷಡ್ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಣಿಯದ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಿರುಕುಳ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಲವಂತವಾಗಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಗಿರಿಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಅಭದ್ರತೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ

ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮುಂದೆ ಮಾನವ ಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.[60]

ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ದೇವಮಾಚ್ಚಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೇಗದ ಮರಗಳು ಕಳ್ಳ ಸಾಗಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿವೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಹತ್ಯೆಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಿರಿಜನರು ಇವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯಇಲಾಖೆ ಮಾನವಮುಕ್ತ ಪ್ರದೇಶದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವನ್ಯಜೀವಿ ಇಲಾಖೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಹಾಡಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಬಹಳ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಸಾಗಿಸಬಾರದು ಅವರನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹೊರ ದಬ್ಬಬೇಕು ಎಂದು ಪಣ ತೊಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.[61] ಪ್ರಸ್ತುತ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ಚರ್ಚೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು, ಅರಣ್ಯದಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಗಳು ಅಂತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯಾದು, ಈ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುವುದು. ಎರಡನೆಯಾದು, ಈ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಂತೆ ಸಂಶೋಧಕರರು, ಚಳುವಳಿಗಾರರು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಕರ ನೆರವಿನಿಂದ ಅರಣ್ಯದಂಚಿನ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಕುರಿತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು. ಕೊನೆಯದ್ದು, ಭಾರತದ ಜೈವಿಕಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಎಕೋ ಡೆವಲ್ಪಮೆಂಟ್) ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ ಆದರೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.[62]

6.03 ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಯುತವಾದ ಒಡೆತನ ಹೊಂದುವುದು ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಮುದಾಯ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂ ಒಡೆತನವೆಂದರೆ ಅದು ಅವರು ಪರಂಪರವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅರಣ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಒಡೆತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದಂತೆ

ಹಲವಾರು ಹೋರಾಟಗಳು ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ನಡೆದು ಬಂದಿವೆ. ಅದು ಅವರ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಿಲುವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಹೊಂದುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂಒಡೆತನದ ಪುನರ್ ರಚನೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.[63]

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೊಡಗಿನ ಗಿರಿಜನರ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ; ಈಗ ಅವರು ನಿಂತಿರುವ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಬೆಳೆಸಿದ ಮರ ಗಿಡಗಳೇ ಅವರದಲ್ಲದಾಗಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಬದುಕಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಇಂದು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಬದುಕಿದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ ಅತಿಕ್ರಮ ಎಂದು 5 ವರ್ಷದ ಸಕ್ರಮ ಸಜೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಡೆತ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲಿ; ಮುಗ್ಧ ಗಿರಿಜನರು ವಂಶಾನುಗತವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಲವಾರು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು. ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊರದೂಡಲ್ಪಟ್ಟ ಇವರು ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಬಳಿ ಜೀತಗಾರರಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿಯೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮೇಣ ಭೂಮಾಲೀಕರ ವಶವಾಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಕೂಡ ಇವರಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅರಣ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಗಿರಿಜನರು ನಾವು ಹಾಕಿದ ಗಿಡಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಾಗಿವೆ. ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಾಗಿದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಈಗ ನಾವು ಕಾಲಿಡುವಂತಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರವು ಕುಮರಿ ಬೇಸಾಯದಿಂದ ಕಾಡು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನೇ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಗಿರಿಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಾಯಿತು. ಕಾಡನ್ನು ನಂಬಿ ಬದುಕಿ ಬಂದರು ಇಂದಿನ ಅರಣ್ಯಗಳ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು. ಆದರೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾಯ್ದೆ ಬಿಗಿ ಬಂಧನ ನಡುವೆ ಈ ಅಮಾಯಕರು ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಬದುಕಿರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಜೀವಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇನೆಂದು ಯಾರು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಇವರನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೊರಗೆ ಬನ್ನಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾನಸಿಕ ವೇದನೆಗಳ ನಡುವೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[64]

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಾದ ಜೇನುಕುರುಬರು, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಸೋಲಿಗರು ಮತ್ತು ಯರವರು ಕುರಿತಂತೆ ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ; ಕಾಡೇ ಇವರ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು;

ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಮೌಖಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಜೀವನದ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಾಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೀಕರಣ ಪ್ರಸ್ತುತ, ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಫಲಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ ಹಾಗೂ ನಾಯಕನ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಜೀವಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರು ರಚಿಸಿಕೊಂಡ ವಿವಿಧ ಪರಿಕರಗಳು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಬಹುಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕಾಡಂಚಿನ – ಕಾಡೊಳಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ಕಾಡಿನೊಂದಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಧೋರಣೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[65]

6.04 ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮುಗ್ಧಜೀವಿಗಳು; ಇವರ ಅನಕ್ಷರತೆ ಅಜ್ಞಾನ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಶೋಷಣಾತ್ಮಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಭೂಒಡೆತನವು ಒಂದಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಭೂಹಿಡುವಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ರೂಪಿಸಿದ ಅಮಾನವೀಯ ಕಾನೂನುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವು ಇದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು "ನಾಗರಿಕ" ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಸಲು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭೂಹೋರಾಟಗಳ ಮೂಲಕ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅನನ್ಯ ಅನುಸಂದಾನದಿಂದಾಗಿಯೇ ಭಾರತದ ಆದಿಮ ಸಮಾಜಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ 'ಭೂಮಿ' ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಹೋದ ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಮೋಹ, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಭೂಮಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು

ಬಗೆಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.[66] ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೂಮಿಯ ಎದೆ ಸೀಳಿದಂತೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಆದಿಮ ಸಮಾಜಗಳು ಕುಮ್ರಿ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಪಟ್ಟು ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಲಘು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ಕಡೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪರಿಸರ ಅಸಮತೋಲನವಾಗುವುದೆಂದು ಅರಣ್ಯದ ಹಲವು ಕಡೆ ಲಘು ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಡಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ ಕಡಿಯುವುದೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದಂತೆಯೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿಗೂ ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಬೆಟ್ಟದ ಸೋಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಸತ್ತಾಗ ಅನುಭವಿಸುವ ದುಃಖವನ್ನು ಮರವೊಂದನ್ನು ಕಡಿದಾಗಲೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನವೆನ್ನುವುದು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಲ್ಲ. ಈ ಎರಡರ ಜೊತೆಗಿನ ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಪಾರಂಪರಿಕವಾದದ್ದು. ಈ ಬಗೆಯ ಅಮಾಯಕ ಸಂಬಂಧ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ "ನಾಗರಿಕ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರಿಗೆ" ವರದಾನವಾಯ್ತು. ಕಾನೂನುಗಳು ಕೇಳುವ ಮೂರ್ಖ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬಳಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಅವರ ಜಮೀನುಗಳು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ರೂಪಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೊತೆ ಎಲ್ಲ ದುಡಿವ ಸಮುದಾಯಗಳು ನೆಲೆ ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು.[67]

18 ಮತ್ತು 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಂದ ಅರಣ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಕುರಿತು ತಂದ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಹಿತ ಕಾಯಲೆಂದೇ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಭಾರತದ ಆದಿಮ ಕೃಷಿಕ ಸಮಾಜಗಳ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದವು. ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಒಡೆತನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದವು. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಟೀ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಪ್ಲಾಂಟರುಗಳು ವಸಾಹತು ಸೈನ್ಯದ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ 'ಸ್ವತ್ತಾ'ಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿತು.[68] ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಆಗಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನು ನಾವು ಭಾರತದ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೋ ಅದರ ಬೇರುಗಳಿರುವುದು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಇಂತಹ ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ. ಅರಣ್ಯ ಅತಿಕ್ರಮಣ, ದುರ್ಬರವಾದ ಕಂದಾಯ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರು ಸಾಂಘಿಕ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಪಕ್ಕೀರರ ದಂಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಆನಂತರ ಭಾರತದ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಈ ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಈ ಹೋರಾಟಗಳು ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಿಂದ ಯಾಂತ್ರಿಕ 'ಬಿಡುಗಡೆ'ಯನ್ನು ಬಯಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಿಗುವ 'ಸ್ವಾಂತಂತ್ರ್ಯ' ಸಮಗ್ರ ವಿಮೋಚನೆಯನ್ನು ಅಂತರ್ಗತವಾ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಈ ಹೋರಾಟಗಳ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ದುಡಿವ ಸಮುದಾಯಗಳ ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಆಶಯಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ' ಖುಷಿಯನ್ನು ತೆಲಂಗಾಣದ ರೈತರು ಅನುಭವಿಸಲಾಗಿದೆ 'ನಮ್ಮದೇ' ಸೈನ್ಯದ ತುಪಾಕಿಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಹೋದರು.[69] ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮಾರಾಟದ ಸರಕು ಅಲ್ಲ; ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅವರ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅರಣ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಭೂಕಂದಾಯ ಜಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಣದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.[70]

ಹೀಗಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಥಮ ಬುಡಕಟ್ಟು (ಆದಿವಾಸಿ) ಸಮುದಾಯದ ದಂಗೆಗಳಾಯಿತು; ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೂಕಂದಾಯ (ಟೆನ್ನನ್ಸಿ) ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೋರಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಂತೆ ಅವರ ಹೋರಾಟಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ; ಹೀಗಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೂಡಾ ತೀವ್ರವಾಯಿತು. ಅತಂಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನುಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟೇತ್ತರ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.[71] ಮುಂದೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ

ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಐದನೇ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಪರಭಾರೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ ತಡೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಜೊತೆಗೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಣದಂತೆಯಿರುವ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಳಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಬುಡ ಮೇಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[72] ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ ಜನತೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯವೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಲೀಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ, ಬೇನಾಮಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸುಳ್ಳುದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈವಶಪಡಿಸುವ ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ ಜನತೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[73] ಈ ರೀತಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಕಸಿದು ಕೊಂಡಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನರ್ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಅವರುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಬರದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯಬೇಕು. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಅನುಸರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ 'ಜಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ'ಗೆ ಭೂಮಿ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೂರಹಿತ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಿತರಿಸುವ ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. [74] ಕೊಡಗಿನ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೊರೆತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀತಿನಿಯಮದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಈ ಕೊಷ್ಟಕದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭೂ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ							
		ಸಂಖ್ಯೆಗಳು			ವಿಸ್ತೀರ್ಣ		
ಕ್ರ. ಸಂ	ತಾಲೂಕು	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು
01	ಮಡಿಕೇರಿ	422	73	495	487.03	87.99	577.74
02	ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	303	54	257	200.71	44.86	250.89
03	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	265	16	263	141.45	10.89	152.34
	ಒಟ್ಟು	990	143	1133	829.19	143.74	980.97

ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011[75]

ಭಾರತದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಂತು ಸಮತಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಎ (1997ರಲ್ಲಿ) ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂಒಡೆತನ ಕುರಿತು ಅತ್ಯಂತ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸುದೀರ್ಘ ತೀರ್ಪೊಂದನ್ನು ನೀಡಿದೆ. "ಭೂಮಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಆಸ್ತಿ, ಅದು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ, ಭೂ ಒಡೆತನದಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಘನತೆ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು"[76] ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂ ಒಡೆತನವೆನ್ನುವುದು ಅವರ ಅಸ್ಥಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಅವರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಆಯ್ಕೆಗಳಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜನತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಿದ್ದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆದಾಗೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಗಳು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗುರಾಣಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳು ಬದುಕನ್ನು ಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳು ನುಂಗಿ ಹಾಕಿದೆ. "1951ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಗಂಭೀರ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೀಡಾದ 21.3 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಲ್ಲಿ 8.54 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ".[77] ಹಾಗೆಂದು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಕಾಡು ಜನರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವರ ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ದುರಾಸೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ,

ನೀರು ಸಿಗುವ ಕಡೆಯಲೆಲ್ಲ ಅವರು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ಈ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಯಾವುದೋ ಕಾನೂನಿನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅಮಾಯಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನಾಗರಿಕರ ಈ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಂದ. ಅರ್ಥವಾಗದ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದ ಇವರನ್ನು ಒಕ್ಕಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಮಾತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಒಮ್ಮೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲೆದ್ದು ಹೋದರೆ ಹೊಸ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ತಲ್ಲಣಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲ ಪರಿಸರದ ಜೊತೆ ಅವರದು ಕರಳುಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಬಂಧ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಪರಿಸರದ ಜೊತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಯಾವ ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತೂ ಗೌರವಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇದು ನಾಗರಿಕ, ಜಗತ್ತಿನ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಲೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಮಾನವತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದ ಕಾನೂನುಗಳು ಏನನ್ನು ತಾನೇ ಸಾಧಿಸಿಯಾವು? ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಲು ಬಯಸಿದರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ತಕರಾರು ಮಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರ ಲೌಕಿಕ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಸಹ ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಏಕರೂಪಿಯಾಗಿಸದೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವರ್ತಮಾನದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರ ಸುತ್ತಲ ಪರಿಸರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಮಾನವಮುಖಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ರೂಪಿಸಬೇಕಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ವಿರೂಪಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಘಾಸಿಗೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಅವರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ.[78]

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾನೂನಿ ಹೋರಾಟವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ; ಹಾಗೆಯೇ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಹಾಲಿ ಇರುವ ಕಾನೂನಿನ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.[79] ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಠಿಣ ಕಾನೂನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ

ಸಮುದಾಯದ ರೈತರ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಘರ್ಷ ಉದ್ಭವವಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೂಪುರೇಷೆಗೆಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು.[80] ಕೊಡಗಿನ ಭೂ ಆಡಳಿತವು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಹಳ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಂತಹ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದೇ ನಿಯಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅರಣ್ಯ ಪೈಸಾರಿ ಅಥವಾ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಎಂಬ ನಿಬಂಧನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಕುತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಕುತಂತ್ರದಿಂದಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಒಂದು ಸೂರು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.[81]

ಭೂಮಿಯ ಬಳಕೆ							
ಕ್ರ.ಸಂ	ತಾಲೂಕು	ಭೌಗೋಳಿಕ	ಅರಣ್ಯ	ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯಿರುವ ಭೂಮಿ	ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡದಿರುವ ಭೂಮಿ	ಬೀಳು ಭೂಮಿ	ಬಿತ್ತನೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶ
01	ಮಡಿಕೇರಿ	145045	47514	17975	27015	1493	54998
02	ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ	99999	20849	25201	5526	3790	55721
03	ವಿರಾಜಪೇಟೆ	165731	66234	12049	10638	4209	80045
	ಒಟ್ಟು	410775	34597	55225	43179	9492	190764

ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011

6.05 ಅರಣ್ಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಎಂದರೆ ಜೀವನ, ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ; ಆದರೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಬದಲಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ನಾಗರಿಕರು, ಅನಾಗರಿಕರು ಎಂದು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಏಕೆ ತಲೆ ತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಈ ವರ್ಗದವರು ಆಗ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡದೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾತ್ರ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯು ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜೀವಂತ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಅವರ ಅಸ್ಥಿತ್ವವನ್ನು

ಕಿತ್ತೊಗೆದಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ; ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿರುವುದು ಒಂದು ದುರಂತಮಯ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿದೆ.[82] ಓೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲವಾದರೆ, ಅದು ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡಿಬರುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯ ಕಣ್ಮರೆ ಮತ್ತು ಹಚ್ಚ ಹಸುರಿನ ಅವನತಿಯು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುದಾರರು, ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಳುವ ವರ್ಗದ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಪವಿತ್ರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅರಣ್ಯದ ಲೂಟಿ ಮತ್ತು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ನಿಷ್ಟುರವಾದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.[83]

ಆದಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಬದಲು ಅರಣ್ಯ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಅದರ ಇತ್ತೀಚಿನ ರೂಪವಾದ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾನೂನು 1988ರಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಅರಣ್ಯ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುವವರು ಅಥವಾ ಅರಣ್ಯ ಅತಿಕ್ರಮಣಕಾರರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿರಂಕುಶಾಧಿಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಪೌಷ್ಟಿಕ (ವಿಟಮಿನ್‌ಯುಕ್ತ) ಆಹಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.[84] ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಮಿಸುವಂತೆ ನಿಭಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಜೀವನಾಧಾರ ಒದಗಿಸುವ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಿರು ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಲೇಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕು. ಅಂತಹ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಳೀಯ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಯೋಗಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.[85] ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿದ್ದು; ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅನ್ವಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಣ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಇರುತ್ತಿತು.[86] ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃಷಿಕರು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ತಪ್ಪು ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಬವಣೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯವನ್ನೇ ನೂರಾರು ಏಕರೆ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿ ತೋಟಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಇದು

ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ; ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯೇ ನಾಶ ಮಾಡಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಲು ವ್ಯಯಿಸಿರುವುನ್ನು ಗಮನಿಸದಾಗ ಇದು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ್ದುದೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.[87]

ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಡಾನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ; ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಓಡಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬದುಕಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಜೇನು, ಹಣ್ಣು - ಹಂಪಲು ಬಿದಿರು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಬದುಕುವ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದಗುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ಪೋಷಿಸುವವರು; ಕಾಡನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವರು ಸ್ವತಃ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾಡಿನ ಐವತ್ತು ಎಕರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್ ಮಾಡುವುದು ನಂತರ ಮರ ಕಡಿದು ಮಸಿ (ಇದ್ದಿಲು) ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು; ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ನಾಶವಾಗಿ ಕಾಡೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬದಲಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನಂದಿಸುವವರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಾಡು ಅವರ ತಾಯಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣವೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿಯ ಕಾಟವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾಟವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಂದಾಗಿ ವನ್ಯ ಜೀವಿಗಳ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತೇಗ ಅಕೇಶಿಯೂ ಮತ್ತು ನೀಲಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುವುದಲ್ಲಿದೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಆಹಾರ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪೈಸಾರಿ ಜಾಗವು ಇಲ್ಲ; ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ; ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು ಬದುಕಲು ಅರ್ಹರೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಇದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವು ಗುಲಾಮ ಗಿರಿಯಲ್ಲೇ, ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವ ವರ್ಗವೊಂದು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿಯಿದೆ; ಆದಿವಸಿಗಳು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ನಕ್ಸಲ್ ಎಂದು ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಕಾಡಿನ ಜನರೂ ಮನುಷ್ಯರೆಂದು ಯಾಕೆ ಎನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಯರು, ಮಹನೀಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡ, ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಗಟ್ಟಿ ಉಳ್ಳವರ ಲೈನು ಮನೆಗಳಿಗೆ ದೂಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ;[88]

6.06 ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು:

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದೊಡನೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯತೊಡಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮೂಡಿಬಂದವು. ಹಾಗೆಯೇ ತಾವು ನೆಲೆಯೂರಿದ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯಲು ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳ ಗಮನಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೆಂದರೆ ಅದುವೆ ಪ್ರದೇಶವೊಂದರಲ್ಲಿನ ಸಮುದಾಯಗಳು ವಿಭಿನ್ನತೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅನಾಗರಿಕ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವರು ಅನಾಗರಿಕರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ 'ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರೈಬಲ್' ಎಂದು ಕರೆದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ 1897ರ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಅಧಿನಿಯಮ; 1924ರ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧಿನಿಯಮ, 1947ರ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡರು. 1921ರ ವೇಳೆಗೆ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್, ಹೈದರಬಾದ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1971ರಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುನಿಯಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.[89]

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿ, ಅನಾಗರಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳೆಂದೇ ಬಿಂಬಿಸಿತು. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದ ಪೊಲೀಸ್ ಆಡಳಿತ ವರದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕೊಡಗಿನ ಎರವ ಹಾಗೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯರು. ಇಲ್ಲಿ ಎರವ ಹಾಗೂ ಕೆಂಬಟ್ಟಿಗಳು ಕಳ್ಳತನ ಹಾಗೂ ದರೋಡೆ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೇ 1843ರ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಭೂಮಾಲೀಕ ಬೆಂಬಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದುದರಿಂದ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ನಿಷೇಧ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಗುಲಾಮ ಸಮುದಾಯಗಳು ಬಂಧನ ಮುಕ್ತಿಗೊಂಡರು; ಹಸಿವಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮಾಲೀಕನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಆಳುಗಳಾದರು.[90] ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವು ಈ ಕೃತ್ಯಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿಯಮಿತ ಕೊಡಗಿನ ದೇವರಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪಂಜರಿಯರವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ. ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಾಗ ಆಧುನಿಕ ಜೀತಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಘಟಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಮುಕ್ತ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತದ ಗೊಂದಲಗಳ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.[91]

6.07 ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ದೌರ್ಜನ್ಯ:

ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಗೊಂದಲಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಯಾವುದು? ಪೈಸಾರಿ ಯಾವುದು? ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವುದು? ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನು ಯಾವುದು? ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲೇಬಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ 6,000 ಏಕ್ಕರೆ ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ 1904 ರಿಂದ 1911ರ ವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ; ಪ್ರಸ್ತುತ ಗುತ್ತಿಗೆಮುಗಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ; ಹೀಗಾಗಿ ಮಾಕುಟ್ಟ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪೋರ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಬ್ಬರ್‌ತೋಟದ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಾಗಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಖಾತೆವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಸಾಗು ಜಮೀನು ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವ್ಯಾಜ್ಯವೊಂದರ ಅನ್ವಯ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಬೋಪಣ್ಣನವರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ತೀರ್ಪೊಂದನ್ನು ನೀಡಿ; ರಬ್ಬರ್ ತೋಟಗಳ ಗುತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ 99 ವರ್ಷ ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಗುತ್ತಿಗೆ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಜಮೀನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ನೀಡಿದ್ದು ಅವು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ 4 ರಬ್ಬರ್‌ತೋಟಗಳ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಶಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು.[92]

1988ರಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸುಮಾರು 20 ಹಾಡಿಗಳು 2000 ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾಯ್ದೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ್ದರು. ಉಳಿದ ಸುಮಾರು 1200 ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೊರಬರಬೇಕಾದ

ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಭಯದಲ್ಲಿದ್ದರು. ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೇಟೆ ಇವೆರಡೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ನಾಗರಿಕರಿಂದಲೆ ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಕುರುಬರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ದಿನಗೂಲಿಗಳಾಗಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ವಾರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿ ನೀಡುವ ಬದಲು ಚೀಟಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅರಣ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ನೀಡುವ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಕುರುಬರಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ರೇಷನ್ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತೂಕ, ದರ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.[93] ಕೊಡಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಕೆಳಹಂತದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಾದ ಜೇನುಕುರುಬರು, ಪಂಜಿರಿಯವರು, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಮಾಡಿನ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜೇನುಕುರುಬರು; ಇವರು ಸ್ವಭಾವತಃ ಮುಗ್ಧರು; ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದು ಇವರು ಕಾಡಿನ ಮೃಗಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಚಲನವಲನ ಗಿಡ-ಮರ-ಬಳ್ಳಿ ಔಷಧಿಯ ಸಸ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕುತೂಹಲ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವರು; ಇವರಿಗೆ ಇತರರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದ್ದಕಿಂತಲೂ ಶೋಷಣೆಯೇ ಅಧಿಕ; ಈ ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆದ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು; ಹೀಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮವರ ಮಾನಾಪಹಣವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಇಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾಗದೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ್ದರು.[94]

6.08 ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಾಂತರ:

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿವೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಆದಿವಾಸಿ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ಕೊಡಗು, ಮೈಸೂರು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ.[95]

ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದ್ದು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಭೌತಿಕ ಸೇವೆಗಳಾದ ರಸ್ತೆ, ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ವಸತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು ಮೂರನೆಯದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.[96]

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ, 1969ರ ಭೂ ವಿತರಣಾ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ ಇವರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು; 1978ರ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವರೇ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. 15 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಂಚಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿದರೂ. ಹಕ್ಕುದಾರನಿಗೆ ಮರುಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲೂ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ 1978ರ ಹಿಂದೆ ನಡೆದಿರುವ ಪರಭಾರೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಟಕ ಸರ್ಕಾರ 1976 – 77ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ ಸಮಗ್ರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ಐಟಿಡಿಸಿ) ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ 1992ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ಬಡತನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ವಸತಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ, ರಸ್ತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸೌಲಭಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಕಾನೂನು ಕಾಯ್ದೆಯ ಬಗೆಗೆ ಮೂಡಿಸುವುದು.[97]

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಚ್ಛೇದ 275(1)ರ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ 1951 ರಿಂದಲೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೃಷಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ವಸತಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಆರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್, ತಾಲೂಕ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ 1999ರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟುಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇವೆಲ್ಲದರ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 2011ರಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗಿಗಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ತರಬೇತಿ, ಕಾರ್ಯಗಾರ ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜಾಗರೂಕ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಹಕ್ಕು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ತಂದಿರುವ ಮೀಸಲಾತಿಯಿಂದಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು. ರಾಜ್ಯ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆಗಷ್ಟೇ ಇವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅರಿವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.[98]

ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ 15%ರಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜನರೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ನಂತರದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಅವರ ಮನೆ ಮತ್ತು ಸಹಜ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಬೇರು ಸಹಿತ ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡವ ಅಘಾತಕಾರಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.[99] ಸರ್ಕಾರ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಉಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ಭೂಮಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ವಾಸವಿರುವ ಜಾಗದ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ದಾಖಲೆಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.[100] ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತಾಗಿ ನೀಡುವ ಪ್ರದೇಶವು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲಿನ ಅವಾಸ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಬರಡು, ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡೆಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಭೂಮಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳಾಂತರ ಅಂದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನತೆಯು ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ ಮುರಿಯುವಂತಹ, ಕಟ್ಟಡ, ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತಿತರೆ ಅಸಂಘಟಿತ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಮೆಗಾರ ರಾಗುವುದು ಎಂದೇ ಅರ್ಥ.[101]

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದು ಅದು ಅವರಿಗೆ ಕೀಳರಿಮೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬುವ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ವಿಷಾದನೀಯ; ಕಾಡನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಗಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಚಾಳಿಯನ್ನು ಈಗ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಾಡು ಶೇ. 42ರಷ್ಟು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 12ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ; ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು ಭೂಮಿ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.[102] ಆದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ನಿಸರ್ಗದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿದವರೇ ವಿನಃ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ. ಕೊಡಗಿಗೆ ಸಂಬಂದಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇವಲ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವಾಗ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡದೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ, ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ಗ್ರಾಮಸಭೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು ಸಮುದಾಯಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕಹಕ್ಕು ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸ ಏಕರೂಪ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರ ವಿನೂತನ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿತ್ತು. ಅವರ ಸೇವೆಯೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು; ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು, ಶಿಕ್ಷಣದ ವೆಚ್ಚ, ನೌಕರಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.[103]

6.09 ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ:

1970ರ ದಶಕದಿಂದಲೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದಿದೆ. 1972ರ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಈ ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. 1990ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ನೀಡಿದ ವರದಿಯ ಅನ್ವಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 1999ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳೆಂದರೆ, ಇವರಿಗೆ ಅರಣ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಒದಗಿಸುವುದು; ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವರ ಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ; 1999ನೇಯ ಇಸವಿಯ ಪುನರ್ವಸತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನ್ವಯ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸಿದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪುನರ್ವಸತಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದೇ ಬೇರೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿ ಅವರನ್ನು ಪುನರ್ವಸತಿ ಹಾಗೂ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪುನರ್ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.[104]

6.10 ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಯೋಜನೆ:

ಆದಿವಾಸಿ ಜನಾಂಗದವರು ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಿರುಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು, ಮಳೆಗಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು, ಚಾಮರಾಜನಗರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿ ಪಂಗಡವಾದ ಕೊರಗ ಮತ್ತು ಜೇನುಕುರುಬ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡವಾದ ಕಾಡು ಕುರುಬ, ಸೋಲಿಗ ಯರವ, ಮಲೆಕುಡಿಯಾ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಪೌಷ್ಠಿಕ ಆಹಾರ ವಿತರಣೆ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ 35,071 ಕುಟುಂಬಗಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[105]

6.11 ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ:

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಧಾರಿತ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ಕೂಡ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಅರೆ ಪಾಳೆಗಾರಿಯಿಂದಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯುವ ಜನಾಂಗದ ಮೇಲು ಕರಿ ಛಾಯೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿದೆ.[106] ಹಾಗೆಯೇ ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಯ ಅಧಿಕಾರರೂಢ ಜನರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಾನತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲೇಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳ ಅಂಧಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧವಂತೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.[107]

6.12 ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು:

ಕಳೆದೊಂದು ದಶಕದಿಂದ ಉದಾರೀಕರಣ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಡಿತ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಅನುದಾನದ ಕಡಿತವು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಭಾದಿಸಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ದೂರದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಅವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಾಧನಗಳಾದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ

ವಂಚಿತಗೊಳಿಸಿರುವ ಕಾರಣ ಅಗ್ಗಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೇ ಅವರು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿಗೆ ಬಲಿಯಾದ ವರದಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.[108]

ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳ ಸಡಿಲಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವರ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.[109] ಸರಕಾರವು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗಕ್ಕೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಕಡಿತ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣ ಅದು ಖಾಸಗೀಕರಣದತ್ತ ಚಲಿಸಿದೆ. ಇತರ ಜನರ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನತೆ ಅತ್ಯಂತ ದುಬಾರಿ ಖರ್ಚಿನ ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಶೋಷಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.[110]

ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಪ್ರಭುತ್ವವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಸಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ವಾಹನಗಳು, ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಶಿಶು ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಏರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮರುಕಳಿಸುವ ರೋಗಗಳ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪಾತ್ರವು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ಭೂಮಾಲೀಕ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದ ಧೋರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ಶೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರ ನೂಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅನನ್ಯತೆಯೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅವರ ಈ ಅನನ್ಯತೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಆಯಮವಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೂಲ ಇಲ್ಲಿಯೆಯಿದೆ.[111]

ಇಂಡಿಯಾದ ಅಂತಃ ಸತ್ಯವಾದ ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಷಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಡೆಮಕ್ರ್ಯಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅದು ದಲಿತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುವಾಗೆಲ್ಲ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಜ್ಞ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗದ ಚಿಂತನೆಗಳೆಲ್ಲ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮುಂದೆ, ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ರೂಪಾಂತರಗಳು ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣ ಮುಂದಿವೆ. ಮೂರನೇ ಜಗತ್ತಿನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮ ಸಮಾಜಗಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಲವು ರಾಜಕೀಯ ವೈರುದ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ. ಈ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವಾಗೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹುಸಿಭ್ರಮೆಗಳನ್ನು ಮುಂದು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಹುಸಿ ಭ್ರಮೆಗಳ ಹಿಂದೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳ ಹುನ್ನಾರಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮರ ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ, ಅರಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನುಗಳೂ ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಿಸುವ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಳಿಗೂ ಹೊರೆಯಾಗದೆ, ದುಡಿದು ನಿತ್ಯ ತಮ್ಮ ಬವಣೆಗಳಿಗೆ ಮುಖಾ ಮುಖಿಯಾಗುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳಂತಹ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ 'ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮಗಳ' ಕುರಿತು ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸುವ 'ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ'ಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳ ಖಾಸಗಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸುವ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಿದೆ.[112]

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಕಾಪಾಡುವ ಸರ್ಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಉಪಯುಕ್ತ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಎಂ.ಪಿ.ಎಂ. ನಂತಹ ಕೆ.ಐ.ಓ.ಸಿ.ಎಲ್ ನಂತಹ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಡೈನಮೇಟ್ ಸಿಡಿಸಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಸಿಮ್‌ನಂತಹ ಜವಳಿ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಮುತಂಗಾ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾವ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿತು? ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾಜ್ ಹೋಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರವಾಸೋಧ್ಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾನೂನೆಂಬುದು ಅಡ್ಡಿಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರೋಧಾಭಾಸದ ನಿಲುವಿನಿಂದಾಗಿ ತುಂಗಾ ನದಿಯಂತಹ ನದಿ ಇಂದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇಲ್ಲವಾಗುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಹಲವು ಡ್ಯಾಂಗಳು ಕೈಗಾದಂತಹ ಅಣು

ವಿದ್ಯುತ್‌ಸ್ಥಾವರ ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆಯನ್ನು ಭಯದ ನೆರಳಲ್ಲೇ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾದಾಗ ಸರ್ಕಾರ, ತಾನೇ ರೂಪಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾನು ಈ ಪ್ರಪಾಪ್ರಭುತ್ವದಡಿ ಜನತೆಯಿಂದ ಅವರ ಆಶಯಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಮರೆಯುತ್ತವೆ.[113]

6.13 ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ:

ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶಿನರಿಗಳು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಘಟಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುವ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆಯಾದರೂ, ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಉಳಿದಂತೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನತೆ ಹೊರಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂದೂ ಸಹ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇವೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒದಗಿಸಿರುವಂತಹದು ಮಾತ್ರ, ಇಂತಹ ತೀರಾ ನಿರ್ಲಕ್ಷ ಮನೋಭಾವದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಇಂದೂ ಆದಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಮಧ್ಯೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ಷರತೆ ಇದೆ.[114]

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ) ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಅಭ್ಯಾಸ ರೂಢಿಸಲು ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರರಿಂದ ಐದು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ಇಂತಹ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಊಟ, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿತ್ತು. ಈ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 1 ರಿಂದ 5ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 7ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಬಹುದು. ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ರೂ. 900 ಗಳನ್ನು ಭೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಭರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಲಾಖಾ ವತಿಯಿಂದ 116 ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಇದರಿಂದ 13,835 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುದಾನಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ನಿಲಯಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು; ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆಯಲು ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು. ಆ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಕ/ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ, ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವಂತ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವೆಂದರೇ ನರ್ಸಿಂಗ್ ತರಬೇತಿ, ಪ್ಯಾರಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ತರಬೇತಿ, ಲೋಕ ಸೇವಾ ಪರೀಕ್ಷ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.[115]

ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಾವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವನಾನುಭವದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇಟೆ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಿಧಾನ, ನಾಟಿ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿ, ಸ್ವಯಂ ರಕ್ಷಣಾ ಕಲೆ, ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಅರಿವು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ನಂಬಿಕೆ, ನಿಷೇಧಗಳ, ಆಚಾರ – ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.[116] ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಸಹಜ ಗುಣಗಳಾದ ಅಲೆಮಾರಿತನ, ಅಂಜಿಕೆ, ಬೇರೆಯವರೊಡನೆ ನೇರವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸ್ವಭಾವಗಳು ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಆದಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಸಮುದಾಯದವರ ನಡುವೆಯಿದ್ದ ಇಂತಹ ಭಿನ್ನಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಇವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿಯಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು, ಉಚಿತ ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಪೂರ್ವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಶಾಲಾ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಉಚಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ವಸತಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ, ವೃತ್ತಿ ಕೋರ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಸೌಲಭ್ಯಯಿದೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಯಲಿ ಹಲವರು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ, ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ – ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲವು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[117]

ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅರಿವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ. ಆದರೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಮಿಸುವ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಲವರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಇವರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನು

ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಿದೆ. ಬೋಧನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾಗಬೇಕೆ? ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೇ ನೀಡಬೇಕೆ? ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಿದೆ. ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ, ಪಾಲಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.[118] ಈಗ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆ. ಅಥವಾ ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಹೋಗಬೇಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಹಲವಾರು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವಂತೆ ತಾವು ಮತ್ತೊಂದು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದೊಳಗೆ ಸೇರುವುದು ಹೇಗೆ? ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವರ ಬದುಕು ಆಗಿದೆ.[119]

6.14 ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ:

ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅನನ್ಯತೆಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವ ಬೆದರಿಕೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನನ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಭೂಮಾಲೀಕ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪ್ರಭುತ್ವವು ತನ್ನ ನೌಕರಶಾಹಿಯ ಮೂಲಕ ಕೇವಲ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕೆಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಈ ಸಮುದಾಯದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅನನ್ಯತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗೆ ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವ ಗಂಡಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಗಮನ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ.[120] ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಪರಂಪರಾನುಗತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅದರ ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ನೈತಿಕತೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕು.[121] ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದವರು. ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯದೊಂದಿಗಿನ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾರಿದವರು. ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಾರಿದವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳು; ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ "ಸೋಲಿಗನುಡಿ", "ಜೇನುನುಡಿ" ಮತ್ತು "ಯರವ' ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[122]

ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಅವನ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಆದಿವಾಸಿ ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡದವರೂ ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪರಂಪರಾಗತ ವೈದ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೋಗಗಳಿಗೂ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯದ ಔಷಧಿಗಳಿದ್ದುವು. ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಬೇರುಗಳು, ಗಡ್ಡೆಗಳು, ಕಾಂಡ, ಎಲೆಗಳನ್ನು ಜಜ್ಜಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಔಷಧಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು.[123] ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವಂಥದ್ದು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಆಚರಣೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ.[124] ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಾಜಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಕುಮ್ಮರಿಕೃಷಿ, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ, ಮನೆ ಬಳಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದವು. ಕುಮ್ಮರಿಕೃಷಿ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ; ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರ ರೀತಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಈ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿದೆ. ಭತ್ತ, ರಾಗಿ, ಎಳ್ಳು, ಸಾಸಿವೆ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಚೀನಿ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅವರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.[125]

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಅವರದ್ದೇ ಆದ ಹಾಡುಗಳೂ ನೃತ್ಯ ವಿಧಾನಗಳೂ ಇವೆ. ಮದುವೆ ಹಾಡುಗಳು, ಸೂತಕದ ಹಾಡುಗಳು, ಬೇಸಾಯದ ಹಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಸವದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಭತ್ತ ತುಳಿಯುವಾಗ ಹಾಡುವ ಒಕ್ಕಲಪಾಟ್, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ತೂಗುವಾಗ ಹಾಡುವ ಕಾಕಪಾಟ್ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು ಪಣಿಯರಲ್ಲಿವೆ. ಭೂಮಿ, ಕಾಡು, ಕಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಕುರಿತು ಇವರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆಗಳಿವೆ. ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿವರಗಳಿರುವ ಮನ್‌ಪಾಚ್, ಕೂಮನ್ ಪಾಟುಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ; ಎಲ್.ಎ. ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಆರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನೃತ್ಯಗಳು ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.[126] ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯಿದೆ. ಅನೇಕ ಪಂಡಗಳ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ, ತಮಿಳು ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿವೆ ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಬ್ದಗಳೂ ವಾಕ್ಯ ಸರಣಿಗಳೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿವೆ.[127] ಪುನರ್‌ಜನ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿದೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ತ ಅನಂತವೂ ಅವನ ಆತ್ಮ ಜೀವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಸತ್ತವನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೃತದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕುರಿಚ್ಯರು, ಕುರುಮರು ಮೊದಲಾದ

ಪಂಗಡಗಳ ಪುರುಷರು ತೀರಿ ಹೋದರೆ ಅವರ ಪ್ರಧಾನ ಆಯುಧವಾದ ಬಾಣ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರಾದರೆ ಕುಡುಗೋಲನ್ನು ಮೃತದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ಹೂಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ.[128]

6.15 ಸಾಮಾಜಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ:

ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರನ್ನು ಕ್ರೂರವಾದ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿರ್ದಯವಾದ ಧೋರಣೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಹೊಂದದಿದ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ನೆಲೆ ಕಳಚಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.[129] ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನತೆ ಭೂಮಾಲೀಕರು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುದಾರರ ಮತ್ತು ಪುಟ್ಟ ನೌಕರಶಾಹಿಗಳ ನಿರ್ದಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಂತಹ ಕೀಳುಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಋತುಮಾನ ಸಂಬಂಧಿ ವಲಸೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕನಿಷ್ಟ ಕೂಲಿಯ ಲಾಭವಾಗಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಲಾಭವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಜೀತಪದ್ಧತಿ ಚಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೂರದ ಕುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಂಘಟಿತರಾಗದಿರುವ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ವರವೂ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ.[130]

6.16 ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಶೋಷಣೆ:

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ, ಶ್ರೀಮಂತರು, ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರು ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಿ.ಶ 1978ರಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬರುವ

ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲ; ಕ್ರಿ.ಶ 1996ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಅನುಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಆದಿವಾಸಿ ಪರಿಚಾಯಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1978ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು, ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತ್ತು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಹಾಡಿ – ಪೋಡುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೂಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಐಟಿಡಿಸಿ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಅಂದೇ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಐಟಿಡಿಪಿ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು.[131]

1970ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಕಬಿನಿ, ತಾರಕ, ನುಗು ಜಲಾಶಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ನೂರಾರು ಪಂಜರಿಯವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಜೇನು ಕುರುಬರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಇವರಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಭೂಮಿಯಾಗಲೀ ಸರಿಯಾದ ಪುನರ್ವಸತಿಯಾಗತಿ ಸಿಗಲೇಯಿಲ್ಲ. ಜಮೀನಿಗ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಲು ಇವರ ಬಳಿ ದಾಖಲೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಪಡೆಯಲು ಹೋದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಪಡೆಯಲು ಮುಂದಾದರೆ ಫಾರೆಸ್ಟಾನವರು ಇದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು; ಈ ಕಾಡಿನ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಕೊಡಬಾರದ್ದು. ಕೊಟ್ರೆ ನಿಮ್ಮೆನ್ನೆಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೀವಿ ಅಂತ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.[132]

ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ಕಾಡಾಗಲಿ, ಭೂಮಿಯಾಗಲಿ ಮತ್ತು ಹೊಲವಾಗಲಿ ಇದು ಯಾರದ್ದಾದರೂ ಸ್ವಂತಆಸ್ತಿ ಆನಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಇವರ ತಂದೆ – ತಾಯಿಂದಿರಲ್ಲ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಾ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನೆಲ ಎಂದರೆ ಇವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು, ಆಕಾಶ, ಕಾಡು ಇವುಗಳನ್ನು 'ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿ' ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಊಹಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ವಾಸ್ತವ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಗಿರಿಜನರ ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಡು ಬಯಲಾಗಿ ಅದು ಊರಾಗಿ ಹೊಲವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ಗಿರಿಜನರು ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ.[133]

6.17 ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಘಟನೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಹೋರಾಟಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು:

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುಶಾಲನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಘವು ಜೇನುಕುರುಬ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ, ಎರವ ಸೋಲಿಗ, ಹಸಲರು, ಕೊರಗರನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕ ಸಂಘವನ್ನು 1984ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಎಂದರೇ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಜೇನು, ಗೆಣಸು ಮತ್ತು ಕಾಡಿನ ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭದ (ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ) ಸ್ವತಂತ್ರ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂಬುವುದಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ "ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ರಿಸರ್ವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್" ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯೂ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯವೆಂಬ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಾವುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿ ಕೇಸು ಹಾಕುವುದು; ದೈಹಿಕ ಹಿಂಸೆ ಇನ್ನಿತರ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೀಗಾಗಿ ಜೀವ ಸಂಕುಲ ತೀವ್ರವಾದ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಾಂಸಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು; ಹಳ್ಳದ ಮೀನು ಕಾಡಿನ ಬೆಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬದಲಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನವರು ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದೋಚುತ್ತಿದ್ದು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಜೆ.ಪಿ. ರಾಮುರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.[134]

ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮೂಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು; ಈ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ 101 ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 46,000 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು; ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಈ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ಎಂದು ಜೆ.ಪಿ. ರಾಮುರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಆದಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲೆಬ್ಬಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ಅವರು ಮೂಲ ನೆಲೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಪುನರ್ವವಸತಿಗಾಗಿ ಸಂಘ ತನ್ನ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.[135] ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಮದ್ದಾರೆ, ತಿತಿಮತಿ, ಜಂಗಲ್‌ಹಾಡಿ ಐರೋಸ್ ಹಳ್ಳಿ, ನಾಗರಹೊಳೆ, ಗದ್ಯಾಡಿ, ಚೇಣುಹಿತ್ಲು, ಆನೆಛತ್ರ ಇವೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಒಳಗೆ ಜನರು

ಇರುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಜನರನ್ನು ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡುವಂಥ ಹುನ್ನಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಂದರೆ ಆದೆಷ್ಟೋ ಹಣ ಎಂದು ತಿಳಿಯದ್ದು.[136]

ಪ್ರಸ್ತುತನಾಗರ ಹೊಳೆಯಿಂದ 250 ಮನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡಿದ್ದು; ಅದರಲ್ಲಿ ಆನೆ ಮಾವುತರು, ಮತ್ತು ವಾಚರ್‌ಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಇಲಾಖೆಯವರಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆರಂಭದ 40 ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ 20 ಕುಟುಂಬ ಎತ್ತಂಗಡಿಯಾದವರು. ಇವರು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಾಗಿದವರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಲು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು 12 ಘಂಟೆ ರಾತ್ರಿ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರ ಓಡಿಸಿದ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆವು. ಹೀಗಾಗಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಜಾಜಿ ಎಂಬ ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು. ಹೀಗಾಗಲೆ ನಾಗರಹೊಳೆಯಿಂದ ಎತ್ತಂಗಡಿಯಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ; ಹೀಗೆ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲೇಬಿಸುವುದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಅವರ ಮೋಸದ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದರು.[137]

ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮನೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ದಾರಿ, ಭೂಮಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂರುಲಕ್ಷ ಠೇವಣಿ (ಡಿಪಾಸಿಟ್) ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ನಗದುಕೊಂಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಂಬಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಗಪುರಕ್ಕೆ ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾಗಪುರವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇರುವಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ 10 ಎಕರೆಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾನೂನುಯಿದೆ; ಆದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕು ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ದೊರೆತರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೀಜದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದು ಯಾವುದೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಆಳಲನ್ನು ಜೆ.ಪಿ. ರಾಮುರವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.[138]

6.18 ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹೋರಾಟ:

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹೋರಾಟ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸಂಘಟನಾ ಮನೋಭಾವನೆಯೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತ್ತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಾಯಕರಾದ ರಾಯ್ ಡೇವಿಡ್ "ಮಹಿಳಾ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ" ವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 105 ಆದಿವಾಸಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ನೆಲೆ ಕಂಡು ಕೊಂಡವು; ಮುಂದೆ 1980–81ರಲ್ಲಿ *ಕೊಡಗು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ* ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಸೋಲಿಗರಿಗೆ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಲಾಯಿತು; ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರು ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹುರಿದು ಕಡಲೇಕಾಯಿ ತಿನ್ನುವ ಹಾಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು; ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಹಸಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಅಷ್ಟಿತ್ತು; ಹೀಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ವೃದ್ದಿಸಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಹರಡಿ ಚಿದ್ರವಾಗಿದ ಸೋಲಿಗರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 22 ಹಾಡಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇವರನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸಿ 1984ರಲ್ಲಿ "ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕರ ಸಂಘ"ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು; ಆ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟನೆ; ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಭೂಮಿ, ನೀರು, ರಸ್ತೆ, ಮನೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಣಿಗೇಟು ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕಂಪನಿಗೆ ಜಾಗವನ್ನು ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರೈಸ ಸಂಘದವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವಾಡಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನೆಲೆಯಿಂದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಕರೆಯಿತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿಯೂ ಫಲವತ್ತಾಗಿತ್ತು.[139] ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರೈತ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ರೈತ ಸಂಘಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅರ್ಧ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು.[140] ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದ ರೈತ ಸಂಘದವರು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ನೆಲೆಯಿದ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟರು; ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ರೈತ ಸಂಘದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಸುಟ್ಟರು ಈ ಹೋರಾಟದ ಸ್ವರೂಪ ಮಾತ್ರ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ರಕ್ತವನ್ನು ಕಂಡು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಇದ್ದ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಿಂಸೆಗೆ ಇಳಿಯಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ, 500 ರೈತ ಜನರ ವಿರುದ್ಧ 150

ಜನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಬಿಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನಿಂತು. ರೈತಸಂಘದವರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಖಾಲಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು ರೈತ ಸಂಘದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗಾಯಾಗಳ ಆದ್ದವು. ಕೆಲವರು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಮುಂದೆ ರೈತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾದಿ ಹೇಳಿದ್ದರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ರೈತ ಸಂಘದವರು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಇದರಿಂದ ಮಾತುಕತೆಯ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ದೊರೆಕಿದ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಕಲ್ಲು, ಗಂಧದ ಮರ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ರೈತರನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಿಡಿದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಮೆರೆದರು ಎಂದು ಕಾರ್ಯರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರು ಇರಬಾರದೂ ಎಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿತು. ಮುಂದೆ, ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡುತ್ತಿದ್ದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏಕಾಏಕಿ ನಾಶ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹುಣಸೂರಿನ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು; ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಗಂಡಸರು ಸೇರಿ ಧರಣಿ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಆಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಬಂದು ಧರಣಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದರು. ಮುಂದೆ ಸುಟ್ಟ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು. ಅನಂತರದಿಂದ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಇದ್ದರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬಳಿ 4 ಎಕ್ಕರೆ ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆಯಿದೆ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಯಿದೆ, ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಂತಿ ಬೇರಿಯದೆ. ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ದಾಸ್ತಾನು ಮಳಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.[141]

6.19 ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳು:

ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಅನನ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕಳೆದ 2 ರಿಂದ 3 ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಆ ಚಳುವಳಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೆಲವು ಸಂಘಟನೆಗಳು 'ವನವಾಸಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಂಘಟನೆ' ಮುಖಾಂತರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ತನ್ನದೇ ಆದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕ ಜನರನ್ನು ಹಿಂದೂಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಯು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯಂತಹ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.[142] ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶಾಹಿ ಹಿಂದುತ್ವದ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ಸಂಘಟನೆಗಳು ಬಯಸುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥತ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವನವಾಸಿಗಳು ಅಂದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವಾಗಿ ಕೇವಲ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಂಬ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[143] ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ ಜನಸಮುದಾಯದ ಮಧ್ಯೆ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ವಿಭಜನಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಅವರ ಜನಾಂಗೀಯ ಅನನ್ಯತೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಸಹ ವರ್ಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಮಿಲಿಯಾಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನತೆ ಭೂರಹಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರು ಅರ ಶ್ರಮಿಕವರ್ಗ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗವೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ರೈತಾಪಿ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ ಜನ ಸಮುದಾಯ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸಮಾನ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ವಿಶೇಷ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ, ಭೂಮಾಲಿಕ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ನಗ್ನ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು, ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಅನನ್ಯತೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು.[144] ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲೇಬೇಕು. ಅಂತಹ ಆ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಚಳುವಳಿಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರ್ಗ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ವಹಿಸಬೇಕು.[145]

[1]ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎಲ್(ಸಂಫ್)., ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2010,ಪು.61-62,

[2] ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊರ ತಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಂಟಪ ಮಾಲೆ – 238, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 2010, ಪು. 1 –36, ಅವರದೇ; ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳೂರು, 2005. ಅಂಚಿನೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಂಚೀಕೃತ ಗುಂಪುಗಳ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ; ಮಂಗಳೂರು 2006, Tribal Culture, change and mobility Anmol Publication, Pvt., Ltd, New Delhi 2017. P.7-8

[3] ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊರ ತಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಂಟಪ ಮಾಲೆ. 238, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 2010, ಪುಟ.16–18

[4] ಅದೇ.ಪುಟ.21–23

[5] ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ., ಕಾಡು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ, 1995 ಪು.27–42.

[6] ಭಾಮಿನಿ ರಾಘವಯ್ಯ., ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (ಪ್ರಚಾರ) (ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ – 282), ಮೈಸೂರು 2007 ಪು. 1–46

[7] ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿ.ಚಿ., ಕಾಡು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ, 1995 ಪು.27–42.

[8]ಮುರಿಗೆಪ್ಪ. ಎ., ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ಕೋಶ (Dictionary of South Indian Folklore) ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. ಪು.58, 145– 149

[9] ಅದೇ. ಪುಟ., 216–219.

[10]ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ. ಹೆಚ್.ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು; ಸಂಪುಟ. 01, ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು 1998. ಪುಟ. 626–29 ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ದಸಾರ ಇವರಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಆನೆಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸುವ ಜನರಾದರೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವವರಾದರೂ ಇವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ದುತಂತವೆನ್ನಬಹುದು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ದಸರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಜನರಿಗೆ ರಾಜೋಪಚಾರ, ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಬೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇವರು ಅದೃಷ್ಟವಂತರೇ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ದಸರೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಇವರ ನೆನಪು ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ದಸರೆಗೆ ಮಾತ್ರ; ಅಷ್ಟೊಂದು ತಿರಸಾಕರದ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

[11] Recent Threats to the Ravjiv Gandhi Nationl Parl in Nagarahole Karnataka, India (Taj Group of Hotels and others) Equations p.1-24

[12] ಕೊಡಗು ಸಾಮಾಚರ, ಸಂಪುಟ.21, ಸಂಚಿಕೆ.44 ಹೆಚ್.ಪಿ. ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ.475–476, 4–1–2017. ಪು.1–3–5

[13] ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 201. ಪು.37

[14] Amend .S and Amend.T (1995)., National Parks without people? The south American experience, Gland Switzerland, IUCN

[15]Ambinakudike (2009)., The Global Coffee crisis and Indian farmers; the livehood vulnerabilities of smallholders, Canadian Journal of Development Studies 28 (3-4)pp.533-566

[16] Bernstein.H., 1994, Agrarian Classes in Capitalist development, London Routledge.

[17]Janara Budakattu Hakku Stapana Samithi Nagarahole., Adivasi peoples' rights and eco development, Washington D.C, Workshop on Indigenous peoples, Forest and the World Bank Policies and Practies. 2000.

[18] Kothari, A., P. Pande, S. Singh and D. Variava., Management of National Parks and Sanctuaries in India: A status report, New Delhi, Indian Institutee of public Administration, 1989.

[19] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 23–10–2013, ಪು.4–5

[20] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 12–11–2013, ಪು.1–5

[21] Recent Threats to the Ravjiv Gandhi Nationl ParK in Nagarahole Karnataka, India (Taj Group of Hotels and others) Equations p.1-24

[22] Ibid. pp.12-13

[23] Ibid. p.14

[24] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 22-12-2013, ಪು.3-4

[25] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 22-12-2013, ಅದೇ.ಪು.4

[26] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 02-02-2014, ಪು.3-4

[27] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, ಅದೇ.ಪು.5-6

[28] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, ಅದೇ.ಪು.5

[29] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 04-05-2014, ಪು.2

[30] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, ಅದೇ.ಪು.3-4

[31] Amend .S and Amend. T., National Parks without people? The south American experience, Gland Switzerland, IUCN, 1995, Ibid. p.16-17

[32] Ibid. p.17-18

[33] Ibid. p.19

[34] Janara Budakattu Hakku Stapana Samithi 2000, Nagarahole: Adivasi peoples' rights and eco development, Washington D.C, Workshop on Indigenous peoples, Forest and the World Bank Policies and Practies. p.119-123

[35] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 03-02-2015, ಪು.3

[36] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, ಅದೇ.ಪು.3-4

[37] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, ಅದೇ.ಪು.4

[38] Appayya .M.K. 1999, Draft Preliminary Plan for Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park 2000-2010, Bangalore, Karnataka Forest Department Ibid. p.34-35

[39] Ibid. p.37

[40] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 08-09-2015, ಪು.1-5

[41] Kothari, A., P. Pande, S. Singh and D. Variava 1989., Management of National Parks and Sanctuaries in India: A status report, New Delhi, Indian Institute of public Administration.

[42] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 07-04-2012, ಪು.1-3

[43] ಅದೇ.ಪು.4

[44] ಅದೇ.ಪು.5

[45] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 07-06-2015, ಪು.3

[46] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 05-09-2015, ಪು.4

[47] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ, 011-012-2015, ಪು.2-5

[48] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 6/2/13 ಪು.4

[49] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ ಅದೇ. ಪು.4

[50] ಅದೇ. ಪು.5

[51] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 13/2/13 ಪು.1-3

[52] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. ಅದೇ.ಪು.4

[53] ಅದೇ.ಪು.5

[54] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 23/4/14 ಪು.1-3

[55] ಅದೇ.ಪು.4

[56] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. ಅದೇ.ಪು.5

[57] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿ ತಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ಬಾಬು ಅವರಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿದೆ. 22-11-2014

[58] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 03/5/15 ಪು.1-3

[59] ಅದೇ.ಪು.5

[60] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 16/7/12 ಪು.1-3

[61] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 10/9/12 ಪು.1-2

[62] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 21/3/13 ಪು.3

[63] Report on the progress of Village Relocation Nagarahole and Mudumalai Tiger Reserves For the National Tiger Conservation Authority Ajay Desai & Praveen Bhargav, August, Report on the progress of Village Relocation, 2010

[64] ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ನಾಗರಹೊಳೆ

[65]ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ (ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿದವರು ಎಂ.ಬಿ.ಪ್ರಭು; ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಗು ಪಿ.ಬಿ.ನಂ. 5 ತಿತಿಮತಿ ವಿರಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು)

[66]Ramachandra Guha., The Prehistory of Community Forestry in India, Environmental History, Vol. 6, No. 2, Special Issue: Forest History in Asia (Apr.,2001), Published by: Oxford University Press on behalf of Forest History Society and American Society for Environmental History pp. 213-238, Forestry in British and Post-British India: A Historical Analysis Economic and Political Weekly, Published by: Economic and Political Weekly, Vol. 18, No. 44 (Oct. 29, 1983), pp. 1882-1896

[67]ಮರಿಸ್ವಾಮಿ. ಆರ್., ಸೋಲಿಗ: ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 2014. .ಪು.132–139

[68] ಅದೇ.ಪು.126–129

[69] Mahanty.S., Insights from a cultural landscape: lessons from landscape history for the management of Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park, conservation Society ,2003. Pp. 23-47

[70] Ibid. pp.29-32

[71] Uthappa, K.G. Land Tenure, Land Holding, and Tree Rights of Kodagu. Ponnampet: Kodagu Model Forest Trust. 2004

[72] Appayya .M.K. 1999, Draft Preliminary Plan for Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park 2000-2010, Bangalore, Karnataka Forest Department. pp.12-15

[73] Ibid. pp.18-20

[74]ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಎಡರಂಗ ಸರ್ಕಾರವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 11 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಿ ಸುಮಾರು 25 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 5 ಲಕ್ಷ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ತ್ರಿಪುರಾದಲ್ಲೂ ಸಹ ಭೂರಹಿತ ಬಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಕುಟುಂಬಗಳು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಡರಂಗ ಸರ್ಕಾರವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಸುಮಾರು 7000 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಅವರಿಗೆ ಮರಳಿಸಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಿಂತಿದೆ.

[75] ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011

[76] Journal of the NHRC. B.D., Sharma,112 Jeff Neilson., Environmental Governance in the Coffee Forests of Kodagu, South India Transforming Cultures Ejournal, Vol. 3 No 1, February 2008

[77] Sharma B.D., pp. 101-102

[78] ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ಡಿ., ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ವಾರ್ತೆ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು, 1956.

[79]ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಎನ್.ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ., ಗಿರಿಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2000. ಪು.6–11

[80] ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ ರೈತರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಾನವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇತರೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಭೂಹಿಡುವಳಿ ಹೊಂದಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಮಧ್ಯೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ವರ್ಗಾಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲೇಬೇಕು.

[81] ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011

[82] ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ., ಜೇನುಕುರುಬ ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ–1, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸತ್ಯಶ್ರೀ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 1998.ಪು.122–27

[83] ಅದೇ.ಪುಟ.129–32

[84] ಕಿಕ್ಕೆರಿ ನಾರಾಯಣ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರುಹು ಕುರುಹು ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು. 2011. ಪು.32–38

[85] ಅದೇ.ಪುಟ.44–45

[86] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು–2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ–2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03–06–2014

[87] ಅದೇ.ಪುಟ.33–39

[88] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ 4–1–2017 ಸಂಪುಟ 21 ಸಂಚಿಕೆ 44 ಹೆಚ್.ಸಿ. ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ 475 – 476

[89] Journal of Historical studies, M.V. Srinivas., the Poleyas in the Kodava Society, University printing press Mysore, Manasagangothri, 1985, Vol.19, pp.74-78

[90] Ibid. pp.,77-78

[91] Ibid. P. 80-81

[92] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ 24–3–2017 ಸಂಪುಟ 21 ಸಂಚಿಕೆ 47 ಹೆಚ್.ಸಿ. ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ 475–476

[93] ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ. 23–4–2015, ಪು.3–5

[94] ಅದೇ.ಪುಟ.05–06

[95] ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ (ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿದವರು ಎಂ.ಬಿ.ಪ್ರಭು; ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಗು ಪಿ.ಬಿ.ನಂ. 5 ತಿತಿಮತಿ ವಿರಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು)

[96] ಅದೇ.ಪುಟ.5

[97] ಅದೇ.ಪುಟ.6

[98] ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ., ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಬಂಡೀಪುರ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮೈಸೂರು, 2016. ಪುಟ.16–22

[99] ಕುಮಾರ್ ಹೆಚ್.ಎನ್., ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 1984.ಪು.5–11

[100] ಅದೇ..ಪು.15–16

[101] ಅದೇ.ಪುಟ.21–23

[102] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು 2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ 2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03–06–2014

[103] ಅದೇ. ಪುಟ.42–44

[104] ಸುರೇಶ ಕುಮಾರ್., ಸ್ವಯಂ–ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ–ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ. ಮೈಸೂರು. ವಿ.ವಿ, (2004).

[105] ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿವರ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ:

ಕ್ರ.ಸಂ	ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು	ಪ್ರಮಾಣ ತಿಂಗಳಿಗೆ (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ)
1.	ಅಕ್ಕಿ/ರಾಗಿ/ಗೋಧಿ	15 ಕೆ.ಜಿ
2.	ತೊಗರಿಬೇಳೆ	5 ಕೆ.ಜಿ
3.	ಹೆಸರುಕಾಳು/ಹುರುಳಿಕಾಳು	5 ಕೆ.ಜಿ
4.	ಎಣ್ಣೆ	2 ಲೀಟರ್
5.	ಸಕ್ಕರೆ/ಬೆಲ್ಲ	4 ಕೆ.ಜಿ
6.	ಮೊಟ್ಟೆ	45 ತಿಂಗಳಿಗೆ
7.	ನಂದಿನಿ ತುಪ್ಪ	1 ಕೆ.ಜಿ

[106]ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವೇ ಎಂಬಂತೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ವಧು ದಕ್ಷಿಣೆ ಬದಲು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಕುಸಿತ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಶ್ರಮಿಕರಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಜ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಂಡಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಠಿಣ ದುಡಿಮೆಗಾರರಾಗಿ ಅಂದರೆ ಅತಿ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುವುದು ದೂರದ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರುವುದು ಇನ್ನು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕುಮಾರ್ ಹೆಚ್.ಎಸ್., ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 1984.ಪು.28–31

[107] ಅದೇ.ಪುಟ.33–34

[108] ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಂತಪ್ಪ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. 2010.ಪು.44–52

[109]ಅವರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸ್‌ರ ಕ್ರೂರ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಮೂಲಕ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲಾಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಂಗಡಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಭುತ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಶಾಹಿ, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯು ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟ್ ನೀಡಿರುವ ಸಮತಾ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರಲ್ಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಘೋಷಿಸಿರುವಂತೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ (5ನೇ ಪರಿಚೇದದಡಿಯಲ್ಲಿ) ಖಾಸಗಿ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದೇ ಆಗಿದ್ದೇ ಅದಲ್ಲಿ ಆಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಅದೇ.ಪು.53–54

[110] ಒಮ್ಮೆ ಅಂತಹ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಈ ದಿಗ್ಬಂಧನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಅದಃಪತನದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಉದಾರೀಕರಣದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾಯಮಾನಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಜನತೆಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ, ಮೂಲಕ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಲು ನಾವೂ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ದುಬಾರಿ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದಾಗುವ ವಿಪ್ಪತ್ತನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

[111] ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಂತಪ್ಪ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. 2010.ಪು.59–62

[112]Journal of Historical studies, M.V. Srinivas., the Poleyas in the Kodava Society, University printing press Mysore, Manasagangothri, 1985, Vol.19, pp.74-78

[113] Ibid.,80-85

[114] ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಜಿ.ಎಸ್.ರಾಜೇಗೌಡ, ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು–ಬವಣೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಅಧ್ಯಯ), 2005, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ [CRRTD] ಮೈಸೂರು, 2005. ಪು.23–25

[115] ಮಂಜುನಾಥ್.ಬಿ.ಆರ್., ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು : ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, 2014

[116] ಮಧು ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಅಕ್ಷತಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 2002 ಪು.21–25

[117] ಪೌಲೋಸ್.ಸಿ.ಸಿ., ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಉಗಮ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರ, ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯತ್ತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ, ಫೆವಾರ್ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2002, ಪು.3–5

[118] ಶಂಕರರಾವ್.,ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ: ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು. 2008ಪು.16–19

[119] ಅದೇ. ಪು.25–30

[120]ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ.ಹಿ.ಚಿ.,ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಕನ್ನಡ ಭವನ,ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ,ಬೆಂಗಳೂರು.2006. ಪು.27–29

[121] ಅದೇ. ಪು.31–34

[122] ಅದೇ.ಪು.23–25

[123] ತಿರುವನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಣಿ ಪಂಗಡದವರು ಹಸಿವೆ, ಬಾಯಾರಿಕೆ ಇಂಗಿಸುವ ಸಸ್ಯದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಷ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ, ಚರ್ಮ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಔಷಧಿಗಳಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡದವರ ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರ ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುವು. 750ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಕಾಡಿನ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇವರು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ

ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಕಾಯಿಗಳು, 27 ಅಣಬೆಗಳು, 16 ಬಗೆಯ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಔಷಧೀಯ ಗುಣವುಳ್ಳ, ಸೇವನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹಲವು ವಿವಿಧ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅರಿವು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗಿತ್ತು. ಎಳೆಯ ಬಿದಿರು (ಕಣಲೆ) ಹಾಗೂ ಬಿದಿರಿನ ಅಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ರಾಗಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ರಾಗಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಆಹಾರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಣಬೆ ಹಾಗೂ ಕೆಸುವಿನ ಗೆಡ್ಡೆ ಕಾಣಿಕ್ಕಾರ್ ಪಂಗಡದ ಇಷ್ಟ ತಿನಿಸು, ಅವರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅನೇಕ ವಿಧದ ಜೇನುಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಗ್ಗದ ಉರುಳಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಳೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆರೆಗಳಿಂದಲೂ, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕಲೆ ಇವರಿಗೆ ಕರಗತವಾಗಿತ್ತು. ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೈಚಳಕ ಪಣಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರದ್ದು.

[124] ಕುರಿಚ್ಯರ್ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಗಂಡಾದರೆ ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆ ಮೀಟಿ ಅಥವಾ ಬೇಟೆಯ ಕೂಗು ಹಾಕಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ಗೆರಸೆ ಅಥವಾ ಹಿಡಿಸೂಡಿಯಿಂದ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆಯುವಾಗ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಅನಂತರದ ನಾಮಕರಣ, ಕಿವಿಚುಚ್ಚುವ ವಿಧಿ, ತಾಲಿಕೆಟ್ಟ್, ಋತುಮತಿ ಮದುವೆಗಳೆಲ್ಲ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡದವರ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಿಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾವ, ಯಜಮಾನ ಅಥವಾ ಹಕ್ಕಿನ ಗಂಡು ಕೊರಳಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮುನ್ನ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇ ತಾಲಿಕೆಟ್ಟ್, ಮದುವೆಗಿಂತಲೂ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಅವರು ಋತುಮತಿ ಮದುವೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ವಧುವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಿ, ಅನಂತರ ಹಿರಿಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದು ಕ್ರಮ. ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಬದಲಾಗಿ ವಧುದಕ್ಷಿಣೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದಿವಾಸಿಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಹಾಗೂ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಆದಿವಾಸಿ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವು.

[125]ಪಣಿಯರ್, ಅಡಿಯರ್, ಎರವಾಲನ್, ಮಾವಿಲನ್ ಮೊದಲಾದವರು ಬೇಸಾಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡವರಾಗಿದ್ದರು.

[126]ಅಟ್ಟಪಾಡಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಾಜದ ಆಟಂ, ಊರಾಳಿಗಳ ಮಲಕೂತ್, ಮನ್ನಾನ್‌ಕೂತ್, ಮಾವಿಲರ ಮಂಗಲಂಕಳಿ, ಎರುದುಂಕಳಿ, ಮಲಯರ ಕೋಲ್ಕಳಿ, ಪಣಿಯರ ಕಸಳಕಳಿ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಮರ ವಟ್ಟಕಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಇತರ ನೃತ್ಯ ರೂಪಗಳು. ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಬಿದಿರಿನ ವಾದ್ಯಗಳು, ಚರ್ಮ ವಾದ್ಯಗಳು, ಸುಷಿರವಾದ್ಯಗಳಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ನುಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದರು.

[127]ಮುರಿಗೆಪ್ಪ. ಎ., ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ಕೋಶ (Dictionary of South Indian Folklore) ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. ಪು. 216–218

[128]ಅದೇ ಪು. 216–222

[129]ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್.ಕೆ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ,ಹಂಪಿ.2008. ಪು.24–29

[130] ಅದೇ. ಪುಟ.36–37

[131] ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು–2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ–2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03–06–2014

[132]ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ (ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿದವರು ಎಂ.ಬಿ. ಪ್ರಭು; ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಗು ಪಿ.ಬಿ.ನಂ. 5 ತಿತಿಮತಿ ವಿರಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು)

[133] ಅದೇ.ಪು.112–114

[134] ಸಬಿಹಾ ಭೂಮೀಗೌಡ., ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿಗೆ ಹಣತೆ ಹಿಡಿದವರು ಭಾಗ–3, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ,ಬೆಂಗಳೂರು, 2017. ಪು.1–111

[135] ಅದೇ. ಪು.12–18

[136] ಅದೇ. ಪು.22–23

[137] ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ (ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿದವರು ಎಂ.ಬಿ.ಪ್ರಭು; ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಗು ಪಿ.ಬಿ.ನಂ. 5 ತಿತಿಮತಿ ವಿರಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು)

[138] ಅದೇ. ಪು.77–79

[139] ಸಬಿಹಾ ಭೂಮಿ ಗೌಡ., ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿಗೆ ಹಣತೆ ಹಿಡಿದವರು ಭಾಗ-3, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2017. ಪು.55-87

[140] ಅದೇ. ಪು.59-64

[141] ಅದೇ. ಪು.72-76

[142] ರಾಮಕೃಷ್ಣ. ಆರ್.,. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು. 2007. ಪು.10-16

[143] ಇಂದು ಇರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಬಹಳ ಫಲವತ್ತಾದ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಭೂಮಿಯ ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಬಂದ ಹೊರಗಿನವರಿಂದ ಆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬಲ್ಪಟ್ಟು ಗುಡ್ಡಕಾಡು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸೇರಲ್ಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ವನವಾಸಿಗಳೆಂದು ಬೊಟ್ಟುಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೇರುತ್ತಿದೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.ಆರ್., ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪು.19-21

[144] ರಾಮಕೃಷ್ಣ. ಆರ್.,. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು. 2007. ಪು.28-34

[145] ಅದೇ.ಪು.39-42

ಅಧ್ಯಾಯ: 07

ಅಧ್ಯಾಯ: 07

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಸ್ತರದ ಅಧ್ಯಯನವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ; ಹೀಗಾಗಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯು, ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಮೇಲು ಮತ್ತು ಕೆಳ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದರ ಇತಿಹಾಸದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೊಡಗಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಆಧುನಿಕತೆಯ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಅತಂತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಈ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಕಿ ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಂದು ಆದಿವಾಸಿ ಎಂಬ ಜನಾಂಗವೇ ಸರ್ಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಗಾಗ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ವಿಧಾನ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡುವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ವರೂಪವೇ ಅನಿಶ್ಚಿತವೆಂಬಂತೆ ಇದ್ದಾಗ, ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಷಯದ ಸ್ವರೂಪ, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಗತಿ ತಾರ್ಕಿಕ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ರೂಪವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಹಾಗೂ ಐಕ್ಯತೆಯ ಮನೋಭಾವನೆ, ಸಮನ್ವಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇತಿಹಾಸ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯವು

ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆದಷ್ಟು ಅದು ಅಪೂರ್ಣ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಿಜವಾದ ಇತಿಹಾಸಕಾರರದ್ದು, ಅದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಯಸುವ ಓದುಗರ ನಿಲುವು ಕೂಡ ಅದೇ. ಯಾವುದೇ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅರಸಿ ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯ, ಕೃತಕೃತ್ಯತೆಯ ಭಾವನೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದರ ಅಪೂರ್ಣತೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆತಿದೆ ಹಾಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಅದರ ಆಳರಸರ ಹಿರಿಮೆಯೊಡನೆ ಸಮೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ರಾಜನೊಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದರೆ ದೇಶ ಉನ್ನತಿಯಾದಂತೆ, ಉದ್ಧಾರವದಂತೆ ಎಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳುತ್ತೇವೆ. ಆತನು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದೇ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಸಾಮಾಜ್ಯವು ವಿಸ್ತಾರವಾದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಎದೆ ಹಿಗ್ಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇದನ್ನು ಸತ್ಯ ಎಂದು ನಂಬುವುದೇ ಜಾಸ್ತಿ; ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕುರಿತಾದ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಹತ್ವ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಭರಿತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಇಂದಿಗೂ ಒಂದು ಸಮ್ಯಸೆಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನೇರವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಅವರಿಂದ ವಿವಿಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಭೌತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದಂತೆ ಅವರ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೂಲ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಯಾರದ್ದು? ಎಂಬುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟೇ ನಿಗೂಢವಾಗಿದೆ ಎಂದರೇ ಅತಿಶಯೋತ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಪ್ರಭುತ್ವ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅದರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ; ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಒಳಗಾಗಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಸಮಾಜ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಭೂಮಾಲಿಕರು ತಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ

ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮೊದಲು ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ, ತಮ್ಮ ಅನನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವಿಕೃತಗಳನ್ನು ಎಸೆಯಲು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಸಮುದಾಯವು ತನ್ನ ಚಹರೆಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಈ ಭೂಮಾಲಿಕರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚಲಿತಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಶಾಹಿಗಳು ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ವಿಕೃತ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ, ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆದ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನವನಾಗರಿಕತೆಯ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಭೂಮಾಲಿಕರ ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ, ಅದನ್ನು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಸಂದರ್ಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಮೂಡಿದ್ದು; ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅಂದರೇ ಕೊಡಗಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ತೋರಿಸುವ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜೀತ ಮುಕ್ತ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂಬ ವರದಿ; ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ನೆಲೆಗೆ ವಿಭಿನ್ನವೆನ್ನುವಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ಕಾರ ಆಯೋಜಿಸುವ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಮಾತ್ರ ವಿರಳ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೂ ಯೋಜನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ತಲುಪುತಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದರ ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಧ್ಯಯನವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆದು ಆಳುವ ನೀತಿ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಗುರಿ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನ ಭೂಮಾಲಿಕರನ್ನು ಸಂತೈಸುವ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಭೂಮಾಲಿಕರನ್ನು ಸದಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಅವನತಿಗೆ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದ ದಾಖಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಸಂರಕ್ಷಕರಂತೆ ಕಾಣುವ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಗಳು ತಮ್ಮ ದಾಖಲೀಕರಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ವಿಷಯದನಿಯ. ಮೊದಲೇ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದು; ಅವರನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ ಮಾತ್ರ ವಿಕೃತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸಂಘಟನತ್ಮಾಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಡದಂತೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆ.

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ತರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮರೆಮಾಚಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳುವ ವ್ಯವದಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಂದು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುವುದು ಮಾತ್ರ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಬದುಕು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ; ಅವರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಅನಾಗರಿಕರು ಮತ್ತು ಮೂಢರು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮ್ಮಲಿದೆ; ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಂದು ದಿಕ್ಸೂಚಿಯಾಗಿದೆ.

ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಭೌಗೋಳಿಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಭೂರಹಿತ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಭೂರಹಿತರಾಗಿದ್ದು ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭೂಮಿಗಳು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರುವ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ದಾಖಲಾತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಒಡೆತನ ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಪನಿಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವತ್ತು ಆಳುವ ವರ್ಗ ಭೂ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ದುಡಿಯುವ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪುವ ಭೀತಿ ಮಾಲಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಕೊಡಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದು. ಇವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ

ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾದರೆ, ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಶೂನ್ಯ ಪ್ರಗತಿ ಇರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗ, ಉದ್ಯಮ ಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಬುಡಕಟ್ಟುವಾರು ನೋಡಿದಾಗ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಜೇನುಕುರುಬ ಪ್ರಮಾಣ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರ ಪ್ರಮಾಣ ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಿರು ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವರ ಪ್ರಮಾಣ ಜೇನುಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಮಾಣ ಕೊಡಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವವರು ಕೇವಲ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವುತರಾಗಿ, ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳಾಗಿ, ವಾಚರ್‌ಗಳಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಶೋಚನಿಯ; ಆದಿವಾಸಿ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಮ್. ಬಿ. ಪ್ರಭುರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಟ ಪ್ರಗತಿ ಇರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾದ ದಾಖಲೆ ಹಾಗೂ ವಿವರಣೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗರಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸೋಲಿಗ, ಎರವರು, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಮತ್ತು ಜೇನುಕುರುಬ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಆದಿವಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಹಾಗೂ ಅನಿಯಮಿತ ಹಾಜರಾತಿ, ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಬೋಧನಾ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡುವೆ ಸಹಕಾರದ ಕೊರತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗದ ಪಠ್ಯ, ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಆದಿವಾಸಿ

ಮಕ್ಕಳ ಅನುದಾನದ ಅಪವ್ಯಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಗಿತತೆಯ ಅಂಶಗಳು ಆದಿವಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯೂ ಹಲವು ವಿಭಿನ್ನ ಒಳನೋಟ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು, ಆದರೆ ಇವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಮುಖಂಡರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ನಾಲ್ಕು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಾದ ಜೇನುಕುರುಬ, ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ, ಸೋಲಿಗ ಮತ್ತು ಎರವರು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿವಿಧ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಹುಟ್ಟು, ಮದುವೆ, ಸಾವು ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಇವರಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರದೆ ಇತರ ಬುಡಕಟ್ಟೇತರ ಸಮುದಾಯದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ್ ಸಂಬಂದಿತವಾಗಿದೆ. ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೆ ಏರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ವಯಸ್ಸಾದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪಿಂಚಣಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾಗಲೀ, ಓದಿದ ಯುವಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಾಗಲೀ, ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮೂಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿ, ಜೀತಗಾರರನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಮುಂದಗುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಕೇವಲ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ಹಾಗದರೆ, ಅವರೇಕೆ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಇವರ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಲು ಕೆಲಸ

ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅದೇ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಯಕರುಗಳು, ತಮ್ಮ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಈ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆಯ ಉಳಿವಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ಜನರ ಬದುಕು ಹಸನಾದರೆ ಅದು ನಿಜವಾದ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಸಿವು ಬಡತನ ಶೋಷಣೆಗಳಿಂದ ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಳಲನ್ನು ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಲು ಹೋಗುವ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರನ್ನು ಮಾಲಿಕರು ತಮ್ಮ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಕೋಳಿಗಳಂತೆ ತುಂಬಿ ಒಯ್ಯುವ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಸ್ವಂತ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ನಿಕೃಷ್ಟ ಬದುಕಿಗೆ ನೂಕಲಾಗಿದೆ. ಬಡತನ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಸೆ, ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ನೀಡುವ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರ ಬದಲು ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತಿವೆ. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸರ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂತತಿಗಳು ಅಳಿಯುತ್ತಿವೆ; ಬೇರುಗಳು ತುಂಡರಿಸುತ್ತಿವೆ; ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸರ್ಕಾರಿ ಸವಲತ್ತು, ಆರೋಗ್ಯ ಎಲ್ಲ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲದವರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಜನರು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಲೆ ಕುಣಿತ ಸಂಗೀತದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಾಡು ಕೊಡಗು; ಅಖಂಡ ಕೊಡಗಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಆಳುವವರ್ಗ, ಮಾಲೀಕ, ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಯುವಜನರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಬಂಧದ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

7.02 ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬಂದ ಫಲಿತಗಳು:

- ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇನ್ನೂ ನವನಾಗರಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವಿವಿಧ ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಮರಿಚೀಕೆಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗಿದೆ.

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಶಾಹಿಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ದುರ್ಬಲರಾಗಿಸುವ ಅವರ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿಯಲು ನಮ್ಮ ಶೆಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇವರಿಗೆ ಭೋಧಿಸುವ ಅರೆಕಾಲೀಕ ಮತ್ತು ಅನಾಸಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಕರು, ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಬದಲು ಸೋಮರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಮುಂದೊಂದುದಿನ ಅದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವ ಭೀತಿಯಿದೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗಳು ಮರಿಚೀಕೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದ್ದರೇ, ಸರ್ಕಾರದ ದಿವ್ಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.
- ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ನಿರುದ್ಯೋಗ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಚಿಂತಜನಕವಾಗಿದೆ.
- ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರವಾಸ್ಯೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಮನ್ನಣೆ ಇಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ದೊರೆಯದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯದೆ ಇರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಪರಿಸರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನ್ಯತೆಯಿದೆ ವಿನಃ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ.
- ವೃತ್ತಿನಿರತ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತವರ್ಗ ನಿರ್ವಹಿಸದೆ ಇರುವದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೂಲವಾಗಿದೆ.

- ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮಾಲಿಕನ ಲೈನ್ ಮನೆಗಳಿಂದ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸರ್ಕಾರಿ ಲೈನ್ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತರಾಗಿರುವ ಅಂಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಅವರ ಹಾಡಿಗಳು ಗುಡಿಸಲು ಮುಕ್ತ ಹಾಡಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ವೇಳೆ ಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.
- ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಿನ ಟಿಬೆಟ್ ನಿರಂಶ್ರಿತರ ಮೇಲಿನ ಅನುಕಂಪ ಅಥವಾ ಕಾಳಜಿ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.
- ಸರ್ಕಾರದ ಆದಿವಾಸಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬೀರದೆ ಇರಲು ಇರುವ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಲಾಗಿದೆ.
- ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣವೆನ್ನುವುದು ಅನುಕಂಪವಾಗಿದೆ ಅದು ಒಂದು ಸಂಕಪ್ಪವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾರ್ಗದರ್ಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

7.03 ಸಲಹೆಗಳು:

- ಕೊಡಗಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಸಮುದಾಯದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು.
- ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವುತರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡದೆ ಅವರ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
- ಆದಿವಾಸಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
- ಇವರ ಕಲೆ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
- ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ, ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು.

- ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರುಗಳು ಕಡತಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೇರವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು.
- ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಸಹಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೂಮಾಲಿಕ ವರ್ಗದವರ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು.
- ಮೀಸಲಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಧೋರಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಮಹಿಳಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾನೂನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.

****

ಪರಾಮರ್ಶಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಕರಗಳು:

ಪ್ರಕಟಿತ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೊಡಗಿನ ವರದಿಗಳು

- ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕರ ಸಂಘ, ವನವಾಸಿ ಗಿರಿಜನ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳು.
- ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ 2011
- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಗ್ರ ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮಡಿಕೇರಿ. ಕೈಪಿಡಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006 (2007ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು, 2008 (ನಿಯಮಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ–2012) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಗಾರ 03–06–2014
- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಘೋಷಣೆ ಪತ್ರ *No.AFD ¼ FWL 75 Date 04.02.1975.*
- ಕೊಡಗು ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರ *A4.6118/R.DIS 339/54 Date 02.07.1955*
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯೋಜಿತ ಸುವರ್ಣ ಗ್ರಾಮೋದಯ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ವೀರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ (ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿದವರು ಎಂ.ಬಿ. ಪ್ರಭು; ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೊಡಗು ಪಿ. ಬಿ. ನಂ. 5 ತಿತಿಮತಿ ವಿರಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು)

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಕರಗಳು:

- Amend. S and Amend. T (1995)., National Parks without people? The south American experience, Gland Switzerland, IUCN
- Appayya. M.K. 1999, Draft Preliminary Plan for Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park 2000-2010, Bangalore, Karnataka Forest Department.
- A Report on Relocation of Tribals from Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park wild Life Division, Hummer (as on 31.03.2010).
- A profile of Karnataka, published by the Director, Dept of Information, # 17, Infantry Road, Bangalore- 560001, 10-03-2000.
- Brand. A.R. 1933., Revised working plan for a part of the tract known as the Eastern Forest of Coorg 1933-1934 to 1942-1944, Bangalore, Mysore Residency press and Forest Department (Coorg)
- Coffee statistics 1964-65 to 1966-67 published by the coffee board, Bangalore.
- Government of Karnataka Notification Letter No. CL 150 KMN 90 Bangalore 10 January 1991.
- Government Secretary Letter, No. 16 April 19, 1884, Bangalore
- Interface between Displacement, Rehabilitation and Governance in India: A Critique, Prof. Muzaffar Assadi, Professor and Chairman Dept. of Studies in Political Science University of Mysore, Manasagangotri, Mysore, Karnataka.
- Janara Budakattu Hakku Stapana Samithi 2000, Nagarahole: Adivasi peoples' rights and eco development, Washington D.C, Workshop on Indigenous peoples, Forest and the World Bank Policies and Practices.

❖ Karnataka Integrated Tribal Development Reports (KITDP)
❖ Kothari, A. P. Pande, S. Singh and D. Variava 1989., Management of National Parks and Sanctuaries in India: A status report, New Delhi, Indian Institute of public Administration.
❖ Martin, G.M. Remarks on the Cultivation of Coffee in Coorg. Madikeri: File No 81/1905, District Record Office, 1856.
❖ Mahanty. S., Insights from a cultural landscape: lessons from landscape history for the management of Rajiv Gandhi (Nagarahole) National Park, conservation and Society, 2003.
❖ Mysore Government document no. 3683, Book No. 2, 25.08.1953.
❖ National Forest Policy, Ministry of Environment and Forest, Department Governemnt of India, Forest and Wild Life, New Delhi, 1988.
❖ Nagarahole (Rajiv Gandhi) National Park, Management Plan, Karnataka State Forest 2001.
❖ Recent Threats to the Ravjiv Gandhi Nationl Parl in Nagarahole Karnataka, India (Taj Group of Hotels and others) Equations.
❖ Report of the Second Bank Commission, vol, 1, 2 and 3, 1986, Government of Karnataka, Bangalore. 1986.
❖ Report of the Karnataka, Third Backward Cleanser Commission Vol. 1 and 2, 1990, Government of Karnataka, Bangalore 1990.
❖ Report on the progress of Village Relocation Nagarahole and Mudumalai Tiger Reserves For the National Tiger Conservation Authority Ajay Desai & Praveen Bhargav, August, Report on the progress of Village Relocation, 2010
❖ The progress report of the forest Administration of Coorg, 1929-1934, 1937, 1938, 1943, 1944, 1945, 1946 and 1947 published by common wealth forestry association
❖ The Adivasis the publications Division Ministry of Information and Backward Casting, Government of India, Delhi 1955.
❖ The Karnataka Forest Act – 1963 and The Karnataka Forest Rules – 1969 Department of Law and Parliamentary Affairs Government of Karnataka, 1985.
❖ The Karnataka Forest Manual

The Annual Administrative Reports of Coorg:

➢ East India Memorandum of Some of the Results of Indian Administration during the past fifty years British rule in India, London, 1909.
➢ Forest manuals of Coorg
➢ Lindsay, A. W. C., Report on the Coorg General Census of 1871, Ames library, South Asia published 19 June 1956.
➢ Mysore State Railway Construction department proposed Mysore Coorg Branch Railway Report by H.D. Rice executive engineer, together with a traffic survey report by C. Krishnasami Rao traffic Inspector and the report on

the preliminary surveys by B.R. Garudachar sub-Assistant engineer Mysore printed at the Wesleyan mission press 1916.

- Report of the Coorg Economic Committee 1935
- Report on the moral and Material progress of the Coorg province during the period 1881-1891, 1891-1901, 1901-1911 1911-1922, Bangalore.
- Report on Education in Coorg from 1834-1882, Le Rice Director of public Instruction, 30th July 1882, Bangalore.
- The Annual Reports on the Administration of Coorg from 1864-1947
- The Annual Reports on the Forest Administration of Coorg 1870-1947
- The Director of Public Instruction Coorg Education Report 1863-1878
- The Census Reports of Coorg from 1911-1951

Gazetteer and Census Reports of Coorg:

- Census of India 1971, Mysore District Census handbook Part X-A and Part X-B. Coorg District. Delhi: Manager of Publications, 1973.
- Hunter, W.W. Imperial Gazetteer of India Vol IV. Cochin to Ganuria. London: Truber and Co, 1885.
- Hutton. J.H. Census of India Vol I Part I. Delhi: 1931.
- Hamilton. W., The East India Gazetteer, B.R. publishing Corporation New Delhi, 1828, 1984.
- Hutton, J.H., (Ed) the Census of India (Vol. 1, Part 1), 1931.
- Imperial Gazetteer of India, Mysore and Coorg, Superintendent of Govt. printing Calcutta, 1908.
- Kamath, U Suryanath., (Ed), Gazetteer of India, Karnataka State, Kodagu District, Bangalore, 1993.
- Kamath, U Suryanath., (Ed), Gazetteer of India, Karnataka State, Bangalore, 1993.
- Maclean C.D (Ed)., Manual of the Administration of Madras presidency , Asian education services, New Delhi, First published 1885, 1987. Vol. III.
- Richter, Rev. G, Manual of Coorg – A Gazetteer, Mangalore, 1870.
- Rice, Lewis B., Imperial Gazetteer of India, Mysore and Coorg, Bangalore, 1878
- Sathyan. B.N., Mysore State Gazetteer, Coorg District, the Government press, Bangalore, 1965.

ಪ್ರಕಟಿತ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧಗಳು:

- ಅವಿನಾಶ್.ವಿ., ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಮೀಷನರ್‌ಗಳ ಆಡಳಿತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. 1834–1947, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ, ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, 2018.
- ಆರ್. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ., ಸೋಲಿಗ : ಸಮಾಜೋಭಾಷಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಭಾಷ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ, ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ 2014.
- ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ "ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಬಂಡೀಪುರ ಅಭಯಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ",

ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಪದವಿಗಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮೈಸೂರು, 2016

- ರಾಚಯ್ಯ., ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಧ್ಯಯನ (ಆರಂಭದಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1800ರವರೆಗೆ), (ಅಪ್ರಕಟಿತ) ಇತಿಹಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು. 2006
- ಮೋಹನ. ಕೆ. ಸಿ., ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅರಣ್ಯ ಆಡಳಿತ 1800–1947 (ಅಪ್ರಕಟಿತ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ) ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2010.
- ಮಂಜುನಾಥ್.ಬಿ.ಆರ್., ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು : ಒಂದು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, 2014
- ಸುರೇಶ ಕುಮಾರ್., ಸ್ವಯಂ–ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಮತ್ತು ಬಲವರ್ಧನೆ: ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ–ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧ. ಮೈಸೂರು.ವಿ.ವಿ, (2004).
- Bhamini Raghavaiah, K., "Genetic Demography And Dermatoglyphic Variations Among The Tribes - The Medas,The Kudiyas And The Yeravas Of Coorg District, Karnataka, India" Thesis Submitted To The University Of Mysore For The Degree Of Doctor Of Philosophy In Anthropology, 2004
- Lokesh. K. M., Coffee Plantation in Coorg Under the Colonial Rule-1834-1947(A socio-economic Study), Kuvempu University, May, (*Un-published Phd thesis*) 1993
- Malukarjun. B., A Descriptive Analysis of Yerava, Phd in Linguistics Mysore, Karnatak University, Dharwad, August, 1982
- Merry *The Effected of household community and school Factors on Access, Enrolment, Retentions and Achievement of scheduled Tribe girls at primary leve*l.Unpublished Ph.D Thesis .University of Mysore, (2002).
- Vijaya. T. P., Jamma System in Kodagu: its Socio-economic Dimensions (1800-1980), Mangalore University, (*Un-published Phd thesis*) 1993.
- Vishwanatha H R., Environment and Agricultural Implications on Human Elephant Conflict in Nagarahole Forest Buffer Zone THESIS Submitted to the University of Mysore For the award of Degree of Doctor of Philosophy in Geography, 2016

ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು:

- ಹೊಸತು
- ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ
- ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಪಣ
- ಸ್ಥಿತಿಗತಿ
- ಶೋಧ
- ತುಳುವ
- ಸಂವಾದ
- ಚಿಂತನ ಬಯಲು
- ಲೋಕ ಜ್ಞಾನ

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು:

- ಪ್ರಜಾವಾಣಿ
- ಆಂದೋಲನ
- ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭ
- ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ
- ಗಡಿನಾಡ ಸಂಚಾರಿ
- ಮೈಸೂರು ಮಿತ್ರ
- ಶಕ್ತಿ
- ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ

2.ಅನುಷಂಗೀಕ ಆಕರಗಳು:

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು:

- ಅಜ್ಜಂಪುರ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ, ಅರಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸರ್ವನಾಭ ಮುದ್ರಣ ಬೆಂಗಳೂರು, 1998.
- ಅಂಗಡಿ, ಎಸ್.ಎಸ್., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆ: ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2008
- ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 2006, (2007 ರ 2) ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳು 2008, ಕೃಷಿ ಭವನ, ಎರಡನೇ ಮಹಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು 01.
- ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ, ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅದ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2009.
- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗಿರಿಜನ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೈಪಿಡಿ, 2014–15.
- ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ, ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮ ಬರೆದ ಕಥೆಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು 2014.
- ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಎನ್. ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ., ಗಿರಿಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2000.
- ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ., ಜೇನುಕುರುಬ ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂ:1, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಸತ್ಯಶ್ರೀ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1998, ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅರುಹು, ಮೈಸೂರು. 2011.
- ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್. ಕೆ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಧರ ಧೈವಜ್ಞ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ. 2008.
- ಕೇಶವನ್ ಪ್ರಸಾದ್., ಸೋಲಿಗರು ಹಾಡಿದ ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಹಂಪಿ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 2007
- ಕೇಶವನ್ ಕೆ. ಮುರಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ., ಆದಿವಾಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಪುಟ.21
- ಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್. ಡಿ., ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ವಾರ್ತೆ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1956.
- ಕೃಷ್ಣ ರಾವ್.ಎಂ.ವಿ., ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1971

❖ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಡಿ.ಎನ್., *ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ,* ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 1974.

❖ ಕುಮಾರ್. ಹೆಚ್.ಎನ್., ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ಚೈತನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 1984.

❖ ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಸಿ.ಜೆ. ಮತ್ತು ಕೆ.ಎ.ಕುಶಾಲಪ್ಪ; *ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿ;* ಅರಣ್ಯ ಕಾಲೇಜು, ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆ 1996.

❖ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನೋಟ., ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯಾಂಗ್ರಹಣಾಧಿಕಾರಿ, ಕೊಡಗು. 2006–2007

❖ ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ., ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊರ ತಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮಂಟಪ ಮಾಲೆ 238, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2010,

❖ ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳೂರು, 2005.

❖ ಗುರುಲಿಂಗಯ್ಯ., ಅಂಚಿನೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಂಚೀಕೃತ ಗುಂಪುಗಳ, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಮಂಗಳೂರು ವಿ.ವಿ. ಮಂಗಳೂರು, 2006,

❖ ಗೋವಿಂದರಾಜು. ಸಿ .ಆರ್., ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಪುಟ–02, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2006.

❖ ಗೋವಿಂದರಾಜುಸಿ .ಆರ್., ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ–2007, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2007.

❖ ಗೋವಿಂದರಾಜುಸಿ .ಆರ್., ನವಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2009.

❖ ಚಂದ್ರ ಪೂಜಾರಿ. ಎಂ ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ ಹಂಪಿ. 2005.

❖ ಚಂದ್ರ ಪೂಜಾರಿ ಎಂ., ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2011.

❖ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಎನ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೈಪಿಡಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು 5ನೇ ಆವೃತ್ತಿ, 2015.

❖ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಎಸ್ & ಬಿ ಸುರೇಂದ್ರರಾವ್, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕೆಲವು ನೆಲೆಗಳು, ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು 2012.

❖ ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಸೋಸಲೆ, ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಪುಟ–05, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2009.

❖ ತಾರಿಹಳ್ಳಿ ಹನುಂತಪ್ಪ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, 2010

❖ ದೇವರಕೊಂಡಾರೆಡ್ಡಿ, ಜಿ.ಕೆ. ದೇವರಾಜ ಸ್ವಾಮಿ, ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಸಂಪುಟ 30, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು, 2015.

❖ ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್.ಎನ್. ಎಸ್., ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಅಮರ ಕ್ರಾಂತಿ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ, ಸುಳ್ಯ, 2003.

❖ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಸಿ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಎನ್ವಾಯರ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಲೋಕಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಎ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ಕೂರ್ಗ್, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2004.

❖ ನಾಗರಾಜ್. ಎಂ.ಜಿ., ಕೊಡಗಿನ ಹಾಲೇರಿ ರಾಜವಂಶವು ಭಾಗ–1 ಮತ್ತು ಭಾಗ 2, ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಹೊಸಪೇಟೆ, 2004.

❖ ನಾಗರಾಜ್ ಎಂ.ಜಿ. & ಡಾ. ಪಿ.ಎ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಸಂಪುಟ–21, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು–2006.

❖ ನಾಯಕ್ ಡಿ. ವಿ., ಗಿರಿಜನ ಸಿರಿ, ಡಾ. ಪಿ.ಕೆ. ಖಂಡೋಬಾ ಅಭಿನಂದನಾ ಸಮಿತಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, 2003.

❖ ನಾಗರಾಜ್ ಎಂ.ಜಿ., ಕೊಡಗಿನ ಕೈಮಡಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು, 2004.

❖ ನಾಗೇಗೌಡ. ಹೆಚ್.ಎಲ್., ಪ್ರವಾಸಿಕಂಡ ಇಂಡಿಯಾ, ಮೈಸೂರು, 1964

❖ ನಾಗೇಗೌಡ. ಹೆಚ್.ಎಲ್., ಕಾಫಿ ಕಥೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸದನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1978

❖ ನಾಗರಾಜ್ ಎಂ.ಜಿ. & ಪಿ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಸಂಪುಟ 15, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು. 1995

❖ ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್ & ಪಿ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ, ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿ (ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು, 1996.

❖ ಪ್ರಭಾಕರ್.ಎ. ಎಸ್., ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೀಮಾಂಸೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, 2004.

❖ ಪ್ರಭಾಕರ. ಎ. ಎಸ್., ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯ: ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, 2016.

❖ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ.ಕೆ.ಪಿ., ಪರಿಸರದ ಕಥೆ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, 2007

❖ ಪೌಲೋಸ್.ಸಿ.ಸಿ., ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಉಗಮ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರ, ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯತ್ತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ, ಫೆವಾರ್ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2002

❖ ಬಾರ್ಕೂರು ಉದಯ., ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಜನವಾದಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸಾಸ್ತನ ಗುಂಡ್ಮಿ, ಉಡುಪಿ. 1999

❖ ಬಾಪು ಹೊದ್ದೂರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದದ ಇಣುಕು ನೋಟಗಳು, ಜನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1999.

❖ ಭಾಮಿನಿ ರಾಘವಯ್ಯ., ಕೊಡಗಿನ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು (ಪ್ರಚಾರ) (ಪುಸ್ತಕ ಮಾಲೆ 282), ಮೈಸೂರು 2007

❖ ಭೀಮಂಡ ಈ ಕುಶಾಲಪ್ಪ, ಕೊಡಗು ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕು, ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಅವೆನ್ಯೂ, ಮೈಸೂರು–1993.

❖ ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ. ಹೆ.ಚಿ., ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಗತಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್, ಹಂಪಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2011.

❖ ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಹೆ.ಚಿ., ಕಾಡು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ, 1995, ಗಿರಿಜನ ನಾಡಿಗೆ ಪಯಣ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2006.

❖ ಮಧುಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿಕಾಸನ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು. 2002

❖ ಮಾಧವ ಗಾಡ್ಗೀಲ್, ರಾಮಚಂದ್ರ ಗುಹಾ, (ಅನು), ಶಾರದಾ ಗೋಪಾಲ., ಪರಿಸರ ನ್ಯಾಯದ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2003.

❖ ಮೈತ್ರಿ ಕೆ.ಎಂ., ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ, 2002 ಪು.17

❖ ಮುರಿಗೆಪ್ಪ. ಎ., ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ಕೋಶ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ.

❖ ಮೋಹನ್ ಕೃಷ್ಣ. ರೈ. (ಸಂ)., ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಪುಟ.3 ಸಂಚಿಕೆ. 02, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಹಂಪಿ, ಜನವರಿ – ಜೂನ್, 2008

❖ ಮೋಹನ್ ಕೃಷ್ಣ. ರೈ. (ಸಂ)., ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಪುಟ 07, ಜುಲೈ–ಡಿಸೆಂಬರ್–2011.

- ❖ ಮೋಹನ್ ಕೃಷ್ಣ. ರೈ. (ಸಂ)., ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಪುಟ–07, ಸಂಚಿಕೆ–02, ಜನವರಿ–ಜೂನ್–2012, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.
- ❖ ಮೋಹನ್ ಕೃಷ್ಣ. ರೈ. (ಸಂ)., ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2008.
- ❖ ರಮೇಶ್ ಟಿ.ಪಿ., ಕೊಡಗು ಸಾಹಿತ್ಯ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದರ್ಶನ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಮಡಿಕೇರಿ, 2010.
- ❖ ರಮೇಶ್ ಟಿ.ಪಿ., ಸಂಶೋಧನೆಯ ಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಮಡಿಕೇರಿ, 2011.
- ❖ ರಾಮಕೃಷ್ಣ. ಆರ್., ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು. 2007.
- ❖ ಸಿದೇಗೌಡ ಮತ್ತು ಸುಬ್ಬಕೃಷ್ಣ ಆರ್., ಸೋಲಿಗ ನುಡಿ, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ, ಕೇಂದ್ರಿಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು. 1982
- ❖ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಎಸ್. ಮತ್ತು ಕುಶಾಲಪ್ಪ. ಸಿ.ಜೆ., *ದೇವರ ಕಾಡುಸ್ ಆಫ್ ಕೊಡಗು: ಎ ಲೀವಿಂಗ್ ಟ್ರೇಡಿಷನ್ ಆಫ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಕಂನ್ಸರ್ವೇಷನ್*; ಪುಟ. 04 ಮತ್ತು 05.
- ❖ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.ಎಸ್.ಎನ್., *ಕರ್ನಾಟಕ ಆರಣ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳು*, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈಸೂರು, 1969.
- ❖ ರೋಜರ್ ಜೆಫ್ರಿ., *ದ ಸೋಶಿಯಲ್ ಕನ್ಸ್‌ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್*; 1998.
- ❖ ಲಲಿತ ಕೆ.ಪಿ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಡಿಕೇರಿ 2015.
- ❖ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೆಲಗಾವಿ, ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಪುಟ–07, ಸಂಚಿಕೆ–02, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, 2006.
- ❖ ಲಲಿತ.ಎ.ಸಿ.(ಸಂ)., ಕಾಡು ಕುರುಬರ ಮತ್ತು ಜೇನು ಕುರುಬರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1993
- ❖ ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ ಎಚ್. ಜೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಸಂಪುಟ–01, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1998.
- ❖ ಲೋಕೇಶ್ ಕೆ. ಎಂ (ಅನು)., ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು ವೃತ್ತಾಂತ ಸಂಹಿತೆ, ಕೊಡವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು 2011.
- ❖ ವಸು.ಎಂ.ವಿ., ಮೌಖಿಕ ಇತಿಹಾಸ, ಅಂಕಿತ, ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು, 2004
- ❖ ವಸಂತರಾಜ ಎನ್.ಕೆ, ಡಿ.ಡಿ.ಕೊಸಾಂಬಿ, ಚಿಂತನ ಪುಸ್ತಕ, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2010.
- ❖ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪೂಜಾರಹಳ್ಳಿ., ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಪುಟ–04, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, 2009.
- ❖ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪೂಜಾರ ಹಳ್ಳಿ, ಚರಿತ್ರೆ ಅದ್ಯಯನ ಸಂಪುಟ–04. ಸಂಚಿಕೆ, 2008.
- ❖ ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ ತಂಬಂಡ & ಎನ್ ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಸೋಸಲೆ, ಸಮಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಹಂಪಿ, ಸಂಪುಟ–06, 2010.
- ❖ ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ ತಂಬಂಡ, ಆಧುನಿಕ ಕೊಡಗು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2000.
- ❖ ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ ತಂಬಂಡ, ಕೊಡಗು ವಿವರಣೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2005.
- ❖ ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ ತಂಬಂಡ., ಪಳಮೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2004.
- ❖ ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ ತಂಬಂಡ., ಕೆಳವರ್ಗದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸಬಾಲ್ಟರ್ನ್ ಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2009.

- ವಿಜಯ್ ಪೂಣಚ್ಚ ತಂಬಂಡ. (ಅನು)., ಇ. ಮಾರ್ಸ್ಡೆನ್, ಕೊಡಗು ವಿವರಣೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ ಹಂಪಿ, 2005.
- ಶಂಕರರಾವ್., ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ: ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಭಾರತ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು. 2008
- ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎಲ್., ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜಗಳು, ಪ್ರಸಾರಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ. ಹಂಪಿ, 2010.
- ಶ್ರೀಕಾಂತ್.ಎಸ್.(ಸಂ)., ನೊಂದವರ ಹಂಬಲ ಹಾಡು, ಡೀಡ್ ಹುಣಸೂರು, 1989 ಅವರದೇ, ಆದಿವಾಸಿ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ, ಡೀಡ್ ಹುಣಸೂರು, 1999
- ಶ್ರೀಧರ ಹೆಗಡೆ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 2014.
- ಸಂಪದ್ಗಿರಿ ರಾವ್ ಕೆ., ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ, ಸಂಪುಟ 1&2, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1970.
- ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಬಿ. ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಂ. ಲೋಕೇಶ್., ಕೂರ್ಗ್ ಇನ್ವೆಂಟರ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ. 1999
- ಸೋಮಣ್ಣ., ಕೊಂತಿ ಪೂಜೆ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2000.
- ಸೋಮಸುಂದರಂ ಎಂ. ಸೋಲಿಗ ಸಿರಿ, ವಿವೇಕನಂದ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ, ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನಬೆಟ್ಟ. 2009
- ಸೋಮಶೇಖರ್ ಎಂ. & ರಾಚಪ್ಪಾಜಿ., ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಬೆಟ್ಟದ ಸೋಲಿಗರ ನಾಟಿವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ, ಮೈಸೂರು, 2009.
- ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ. (ಸಂ)., ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಸಂ.4, ಮೈಸೂರು, 1972 ಹಾ.ಮಾ.ನಾಯಕ. (ಸಂ)., ಕರ್ನಾಟಕ ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಸಂ.4, ಮೈಸೂರು, 1972
- ಹೆಬ್ಬಾಲೆ ಕೆ ನಾಗೇಶ್, ಕಾವೇರಿ ಜಾನಪದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2005.
- ಹೀಸ್ಟರ್ಮಾರ್ನ್ಯನ್ ಜೆ.ಸಿ., ದಿ ಇನ್ನರ್ ಕಾನ್ಪ್ಲಿಕ್ಟ್ ಆಫ್ ಟ್ರಡೀಷನ್, ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್, ಬೊಂಬೆ, 1985.

Secondary Books:

- Appaiah. P.S. The Secrets of Kodava Language Unveiled. Bangalore, 2006.
- Ambinakudike, The Global Coffee crisis and Indian farmers; the live hood vulnerabilities of smallholders, Canadian Journal of Development Studies 28
- Appaya M.K, Elephant in Karnataka (India) a status report in; a week with elephants,1995
- Bernstein.H.,Agrarian Classes in Capitalist development, London Routledge 2009
- Bist S.S., An overview of elephant conservation in India. Indian forester. 2002.
- Belliappa. C.P., Nuggests from Coorg History, Rupa, Co, 2008
- Bopanna P.T., Dateline Coorg, Rolling Stone publications, Bangalore. 2010
- Bopanna P.T., Rise and fall of the Coorg State, Rolling Stone, publications, Bangalore, 2009.

- Bipan Chandra., Ranade's Economic Writings, Gian Publishing House, New Delhi-110002, 1990
- Bopanna P.T, Dateline Coorg, Rolling Stone Publications, Jayanagar, Bangalore, 2010.
- Cole, Rob. A Manual of Coorg Civil Law. Bangalore, 1887.
- Cohn, Barnard. S. Colonialism and Its Forms of Knowledge: The British in India, New York: Oxford University Press, 2002.
- Connor, Memoirs of Codagu Survey. 1817 vol 2, Koorg. Bangalore: 1870.
- Cheryl D Nath and Sukumar R Elephant Human conflict in Kodagu, South India; Distribution Patterns, People's perceptions and Mitigation Methods report, Asian Elephant conservation center Bangalore, India. 1998
- Chiyo P I Moss C J & Alberts S, The Influence of life history milestones and association networks on crop raiding behavior in male African elephants. 2012
- Choudhury S, J Kulkarani, PMehta and D Boominathan, In press, spatial temporal dynamics of human elephant conflict in kodagu, southern India.
- Dhires Bhallacharyya., A Concise History of India Economy 1750-1950, Prabhat Press, N.Delhi-1979.
- Cole, R.A., Manual of Coorg Civil Law, Bangalore, 1861.
- Connor. P., Memoirs of the Codagu Survey 1817, Bangalore, 1870.
- Chandhuri B B & Arun Bandopadhyay, Tribes Forest and Social Formations in Indian History, Manohar Publication, New Delhi-2004.
- Cariappa, M.P. Ponnamma Cariappa, The Coorgs and their Origins, Mysore, 1981
- Fednando. P., Implication of socio ecology and genetics on the conservation and management of the Srilankan elephant in; a week with elephants. 1995,
- Ganapathy, B.D., Kodavas – Their Customs and Culture, Mangalore, 1967
- Ganapathy, B.D., Kodavas, A Comprehensive Study, Madikeri, 1980.
- Ganapathy, B.D., Kodavaru – Jivana Paddatigalu (in Kannada), Bangalore, 1981.
- Ghurye G S, Caste and Race in India, Popular Prakashan, Bombay, Reprint 2008.
- General Cederlof & K Shivaramakrishnan, Ecological Notifications, Permanent block, New Delhi-2006, Reprint 2012.
- Hoare Data R E ., collection and Analysis Protocol for Human Elephant Conflict Situations in Africa IUCN The world conservation union,(1999)
- Indira Munshi, The Adivasi Question Orient, Blackswan Private Limited, New Delhi-2012.

- Janaki lenin and Sukumar R ., Action plan for the mitigation of elephant human conflict in India, ANCF Bangalore, India. Moses Litaroh et al, Conservation and Management strategy for the elephant in Kenya 2012-2021.
- Jeafereson, William, Coorg and its Rajahs, London, 1857.
- Krishna Iyer, L.A., The Coorg tribes and castes, Madras Gardon Press, 1948
- Krishnaiah, D.N., Kodagina Itihasa (in Kannada), University of Mysore, 1974.
- Laheri choudhury D.K., Problems of wild Elephants translocation. 1993
- Mukul., Tribal areas: Transition to self-governance. 1997
- Morab. S.G., The Soliga of Biligirirangana Hills, Anthropological Survey of India. Calcutta. 1977.
- Mahanty .S., Insights from a cultural landscape: lessons from landscape history for the management of Rajiv Gandhi National Park, conservation Society, 2003.
- Moegling, H., Coorg Memoirs – An Account of Coorg, Bangalore, 1855.
- Matta J R, 2009, rebuilding rural India: potential for further investments in forestry and green jobs.
- Muthanna, I.M., A Tiny Model State of South India, Mysore, 1953.
- Muthanna, I.M., Coorg Memoirs (The story of the Kodavas), Usha Press, 1971
- Muthanna, I.M., Kodavas and their Gala Lela, Bangalore, 1987.
- Muthanna, I.M., Kodava Nudi Arthakosha mattu Samskruti Adhyayana, Bangalore, 1988.
- Muthanna Pandanda., Coorg and the Coorgs, Siddapur, Coorg, 1931.
- Nirmal sengupta, , reappraising tribal movement –III The economic basis, 1998
- Panikkar. K.N. Culture. Ideology Hegemony: Intellectuals and Social Consciousness in Colonial India. New Delhi: Tulika, 1995.
- Prithiviraj Fernando Et Al,(2008) Review of Human Elephant Conflict Mitigation Measures Practical in South Asia, AREAS Technical support Document submitted to World Bank.
- Peter Lane., British social and Economic History from 1790 to present day, Oxford U.sity Press, 1979
- Ponnappa, K.C., A Study of the Origins of Coorgs, Bangalore, 1997.
- Perspectives on Dakshina Kannada and Kodagu, Editorial committee, Mangalagangothri, Mangalore University, Mangalagangothri 1991.
- Raychoudhary. S.C., Social, Cultural and Economic History of India, Surjeet publication, Delhi, 1980

- Rice B L, (Ed), Gazetteer of India-Mysore and Coorg Volume III, Coorg Govt of Karnataka, Reprint-2004.
- Redfield Robert. The Little Community, and Peasant Society and Culture. Chicago, University of Chicago, 1960.
- Romesh Dutt., The Economic History of India, The Director publication Division, New Delhi, 1970
- Rice, Lewis B., Coorg Inscriptions, Bangalore, 1886.
- Richter, Rev. G., The Ethnographical Compendium of the Castes and Tribes found in the Province of Coorg, Bangalore, 1887.
- Rajah Dodda Vira Rajendra., (Compiled by), Rajendraname, 1630 – 1807, Translated by Lt. R. Abercrombie, 1857. 53. Rajah Linga Rajendra Wodeyar, (Compiled by), Hukum Nama, 1811 – 1820, Translated by A. J. Curgenven, Mercara, 1911.
- Ramachandrachar, D.B., Kodagu (in Kannada), Gonikoppa, 1990.
- Ramachandrachar, D.B., Kodagu Folk and Tribal Culture, in Encyclopaedia of the Folk Culture of Karnataka. Vol. 1, Institute of Asian Studies, Madras, 1991.
- Ramachandrachar, D.B., Avakashada Alegala Mele, Gonikoppa, 1990.
- Singh. K.S., The scheduled tribes, Delhi, Oxford University Press. 1994.
- Sukumar. R., Elephant man conflict in Karnataka, Karnataka state of environment report, center for ecological sciences, Indian institute of Science Bangalore, 1986
- Sharad kulkarni, Forest legislation and tribal comments on forest policies Resolution,1987
- Sharma. R N, involuntary displacement: A few encounters. 2003
- Sukumar R and Mgadgil., Male female difference in foraging on crops by Asian elephants animal behavior. 1988 Sukumar Ecology of the Asian Elephant in Southern India, II Feeding Habitats and crop raiding patterns, Center for Ecological Science, Indian Institute of Science Bangalore, India. 1990 Sukumar, The management of large mammals in relation to make strategies and conflict with people. 1991
- Surendra Verma et al, Human Elephant Conflict in Mysore Forest Division, Karnataka Forest Department, ANCF Bangalore, India
- Singh K D, Forest Farms and trees: Recent trends and future prospects. 2010

* Somasundaram. M., Soliga: The Tribe and it's Stride, Vivekananda Girijana Kalyana Kendra, Biligirirangana Hills. Chamarajanagara Dist. 1990
* Shyam Bhat. N., A Study in Colonial Administration and Regional Response, Mittal pub, N.Delhi, 1998.
* Surendra Rao B, Ways and Byways of History, Prasaranga, Mangalore U.2015.
* Sebestian Periaman S., social research methodology, Dept of Christian studies, University of Madras, Chennai, 2003.
* Tribal Culture, change and mobility Anmol Publication, PvtLtd, New Delhi, 2017.

Article relating to Coorg

* Ambinakudike., The Global Coffee crisis and Indian farmers; the live hood vulnerabilities of smallholders, Canadian Journal of Development Studies 28 (3-4), 2009
* Anemones Author, "Coorg and Its Rajahs" John Bumpus, 158, *Oxford Street, London, M.57, 1857.*
* Brown, Hilton. The Astonishing Land of Coorg, Blackwood's Magazine, 1922.
* Bidie George, "Effects of Forest Destruction in Coorg", *Journal of the Royal Geographical Society of London, Vol. 39* ,1869, pp. 77-90
* Basu. Parthiba, "Seasonal and Spatial Patterns in Ground Foraging Ants in a Rain Forest in the Western Ghats", India, *Biotropica, Vol. 29, No. 4, 1997*, pp. 489-500.
* Emeneau. M.B, "A Chatelaine from Coorg in South India", *Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland Stable, Vol. 40 Jun., 1940, pp. 81-82.* "Koḍagu Vowels", American Oriental Society, *Journal of the American Oriental Society,Vol. 90, 1*(Jan-Mar 1970), pp.145-158 "Kodagu Vowels", *Journal of the American Oriental Society*, Vol. 90, No. 1, 1970, pp. 145-158. Emeneau M. B, "Personal Names of the Coorgs", *Journal of the American Oriental Society, Vol. 96, No. 1, 1976,* pp. 7-14
* George Bidie., Effects of Forest Destruction in Coorg, Journal of the Royal Geographical Society of London, Vol. 39 (1869), pp. 77-90
* Holland, T.H., Coorgs and Yeravas, Journal of royal Asiatic Society of Bengal, XX-III, 1901.
* India wrongs without a remedy: illustrated by 1. The case of the Carnatic stipendiary's. 2. The case of the deposed Rajah of Sattarah's private property. 3. The case of the Parsee merchants 4. The case of the ex-Rajah of Coorg, Knowles, *Pamphlet Collection, Published by: University of Liverpool,* 1853.

- Jeff Neilson., Environmental Governance in the Coffee Forests of Kodagu, South India *Transforming Cultures eJournal,* Vol. 3 No 1, February 2008
- Journal of Historical studies, M.V. Srinivas., *the Poleyas in the Kodava Society*, University printing press Mysore, Manasagangothri, 1985, Vol.19, pp.74-78
- Kittel .F, "Coorg superstitions", *Swati Publication, Delhi 1984, Voll.2* 1874, pp.47-49.
- Luisa Steur., Adivasis, Communists, and the rise of indigenism in Kerala, Dialectical Anthropology, Published by: Springer, Vol. 35, No. 1 (March 2011), pp. 59-76
- Muzaffar Assadi, "Separatist Movement in Coorg", *Economic and Political Weekly, Vol. 32, No. 49, pp. 3114-3116,* Dec. 6-12, 1997.
- Mani, Shyamala, "Coorg – An alternative model"
- Mahesh Rangarajan., Ideology, the Environment and Policy: Indira Gandhi,India International Centre Quarterly, Published by: India International Centre, Vol. 33, No. 1, 2006, pp. 50-64,
- *Proceedings of the Indian History Congress, Golden Jubilee Session*, Gorakhpur University, Arms and Honour: The Case of a Little Imperialist Bluff in Coorg, Suendra B. Rao, Gorakhpur, 1989-90.
- *Proceedings of the Indian History Congress, 51st Session, Calcutta University*, the Missionary Writings on Coorg, Surendra B. Rao, Calcutta, 1990
- *Proceedings of the Indian History Congress, Millennium 61st Session*, Liquor Politics in Colonial Coorg: 1834-1900, Lokesh K.M, Mangalagangotri, Kolkata, 2000-2001 Vol. 1.
- *Proceedings of the Indian History Congress, 58th Session,* Conquest through Knowledge: A Case of the 19th Century `Colonial Coorg', Surendra B. Rao, Bangalore, 1997.
- *Proceedings of the Indian History Congress, 58th Session*, the Capitalist Penetration into Tenure Patterns: Coffee Cultivation and Jamma Tenure in Colonial Coorg (1834-1900) Lokesh K.M., Bangalore, 1997.
- *Proceedings of the Indian History Congress 59th,* Labour in a Changing Economy: Plantations in Colonial Coorg (1834-1900) Lokesh. K. M, Manglagangothri, Patiala 1998.
- Ramkumar Usha, "Women's Education in Western Ghats Regions of Karnataka", *Economic and Political Weekly, Vol. 37, No. 21, 2002,* pp. 2076-2080.
- Ramachandra Guha., The Prehistory of Community Forestry in India, Environmental History, Vol. 6, No. 2, Special Issue: Forest History in Asia

(Apr.,2001), Published by: Oxford University Press on behalf of Forest History Society and American Society for Environmental History pp. 213-238, Forestry in British and Post-British India: A Historical Analysis Economic and Political Weekly, Published by: Economic and Political Weekly, Vol. 18, No. 44 (Oct. 29, 1983), pp. 1882-1896

- Rajeev P., Growing Cardamom in Coorg Published by, Economic and Political Weekly, Vol. 36, No. 24 (Jun. 16-22, 2001), http://www.jstor.org/stable/4410740 .
- Shrinidhi Ambinakudige., National Parks Coffee and NTFPs: the livelihood Capabilites of Adivasi in Kodagu, Journal Of political Ecology, Vol.18, 2011.
- Sivaramakrishnan. K., Colonialism and Forestry in India: Imagining the Past in Present Politics, Comparative Studies in Society and History, Published by: Cambridge University Press, Vol. 37, No. 1 (Jan., 1995), pp. 3-40.
- Surendra Rao B., The 'Modern' in Modern Indian History, *Social Scientist*, *Vol. 29*, No. 5/6 (May - Jun 2001), Rao B., Disrobing Colonialism and Making Sense of It, *Social Scientist*, Vol. 38, No. 7/8 (July-August 2010), pp. 15-28.
- The Quarterly Journal of the Mythic Society, N.P. Shankara Narayan Rao., Identity of the Yeravas of Kodagu, July- December 1985 Vol. LXXVI, pp.210-228.
- Uthappa, K.G. *Land Tenure, Land Holding, and Tree Rights of Kodagu.* Ponnampet: Kodagu Model Forest Trust. 2004
- Wal house. M.J, (late M.C.S), "Archaeological Notes on Scraps of legend and Folk –lore", *Swati Publication, Delhi 1984, Voll.10,* 1881, pp.363-366.

ಸಂದರ್ಶನದ ವಿವರಗಳು:

- ಇಂದಿರಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯೆ ತಿತಿಮತಿ ವಯಸ್ಸು (42)
- ಎಮ್. ಶಿವಪ್ಪ ವಯಸ್ಸು (58) ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ
- ಎಂ.ಬಿ. ಪ್ರಭು ವಯಸ್ಸು (58) ನಿರ್ದೇಶಕರು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ.
- ಕೆ.ಎಮ್. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ವಯಸ್ಸು (64) ನಿವೃತ್ತ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ನಾಗರಹೊಳೆ, ಕೊಡಗು
- ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾಗಮಂಡಲ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಕುಡಿಯರ ಕುಮಾರ (45) ಕೊಡಗು.
- ಜಿ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು (55) ನಾಗರಹೊಳೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ನಾಯಕ
- ಜೆ.ಡಿ. ಮುರುಗೇಶ್ ವಯಸ್ಸು (39) ತಿತಿಮತಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಯುವ ಮುಖಂಡ ಪಾಲೀಬೆಟ್ಟ
- ಜಿ.ಕೆ.ರಾಮು ವಯಸ್ಸು (54) ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಡೀಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೃಷಿಕರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಹುಣಸೂರು
- ಜಿ.ಪಿ. ರಾಜು (ದೋಬಿ) ವಯಸ್ಸು (56) ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 'ಡಿ' ಗ್ರೂಪ್ ಉದ್ಯೋಗಿ, ದುಬಾರೆ
- ಜಿ.ಕೆ. ಸುಬ್ರರ್ ಮಾಜಿ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಸದಸ್ಯರು ತಿತಿಮತಿ
- ಜಿ.ಎ. ಹರೀಶ್ ವಯಸ್ಸು (41) ನಾಗಪುರ – 3 ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರ
- ಜಿ.ಬಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ವಯಸ್ಸು (59) ನಾಗಪುರ – 3 ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಕೇಂದ್ರ
- ದುರ್ಗಪ್ರಸಾದ್ ವಯಸ್ಸು (64) ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕತರು
- ಪಂಕಜ ತಿತಿಮತಿ ಆದಿವಾಸಿ ಮಹಿಳೆ ವಯಸ್ಸು (45)
- ಪ್ರಕಾಶ್ ಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿ ವಯಸ್ಸು (50) (ಐ.ಟಿ.ಡಿ.ಪಿ) ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ
- ಮಂಜುಳ ವಯಸ್ಸು (48) ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯೆ ತಿತಿಮತಿ
- ಮುತ್ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು (47) ಬೆಟ್ಟಕುರುಬ ಮಹಿಳೆ, ನಾಗರಹೊಳೆ
- ರಂಗನಾಥ್ ವಯಸ್ಸು (35) ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರು (ಐ.ಟಿ.ಡಿ.ಪಿ) ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ
- ಲ್ಯಾಂಪ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ತಿತಿಮತಿ
- ಲ್ಯಾಂಪ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬಸವನಹಳ್ಳಿ
- ವಾಸುದೇವ, ವಯಸ್ಸು (41) ಪ್ರತಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು ಶಕ್ತಿ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ, ಸಿದ್ದಾಪುರ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ.
- ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ವಯಸ್ಸು (58) ಡೀಡ್‌ನ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಹುಣಸೂರು
- ಜೆ. ಸೋಮಣ್ಣ ವಯಸ್ಸು (53) , ಉಪನ್ಯಾಸಕರು (ಆದಿವಾಸಿ ಸಂಶೋಧಕರು) ಬಾಳೆಲೆ
- ಮನು ಶೆಣೈ ವಯಸ್ಸು (59), ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು, ವಿರಾಜಪೇಟೆ.
- ಎಸ್. ವೈ. ಗುರುಶಾಂತ್, ವಯಸ್ಸು (49), ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅನುಬಂಧಗಳು:

ST. Population in Kodagu Dist 2001[1]

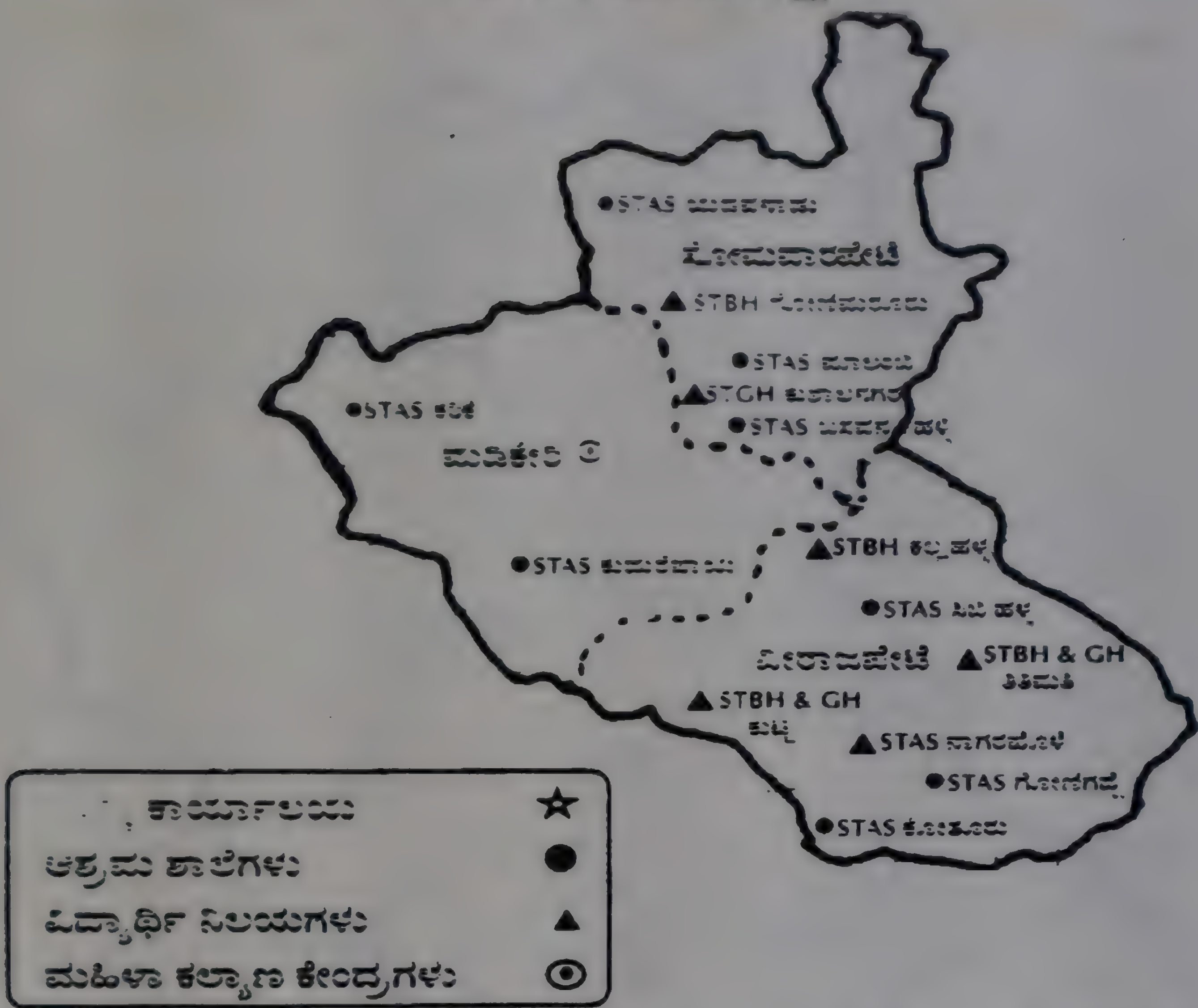
Sl.No	Caste	Total	Male	Female
1.	Adiyan	24	16	08
2.	Barda	16	07	09
3.	Bhil, Bhil Garasia, Dholi, Bhil, Dungri Bhil, Bungri, Garasia, Mewasi Bhil, Rawal Bhil, Tadvi Bhil, Bhagalia, Bhilala, Pawra, Vasawa, Varave	56	25	31
4.	Gamit, Ganta, Gavit, Mavchi, Padvi, Valvi	05	02	03
5.	Gond, Naikpod, Rajgod	45	26	19
6.	Gowdalu	46	28	18
7.	Hakkipikhi	25	14	11
8.	Irular	03	02	01
9.	Iruliga	03	01	02
10.	Jenu Kuruba	10,037	5,088	4,949
11.	Kalu Kuruda	472	233	239
12.	Koli Dhor, Tokre Koli, Kolcha, Kolgha	01	-	01
13.	Koraga	48	20	28
14.	Kola	04	02	02
15.	Koya, Bhine, Koya, Rajkoya	07	04	03
16.	Kudiya, Melakudi	1,946	948	998
17.	Kuruba	2,540	1,306	1,234
18.	Kurumams	04	03	01
19.	Malaikudi	58	31	27
20.	Malayekandi	01	01	-
21.	Maleru	116	51	65
22.	Maratha	2,657	1,294	1,363
23.	Meda	803	401	402
24.	Naikda Nayaka, Choliwala Nayaka Kapadia Nayaka, Mota Nayaka Nana Nayaka, Naika	5,671	2,841	2,830
25.	Palliyan	53	24	29
26.	Paniyan	500	263	237
27.	Patelia	15	10	05
28.	Sholaga	05	03	02
29.	Soligaru	1.080	537	543
30.	Varli	02	01	01
31.	Vitolia, Kotwalia, Barodia	02	01	01
32.	Yerava	19,480	9729	9751
	Total	45,725	22,912	22,813

[1] A profile of Karnataka, published by the Director, Dept of Information, Infantry Road, Bangalore. 2001

ಅನುಬಂಧ

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ವಿವಿಧ ಭೂಪಟಗಳು

ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅನುಸೂಚಿ ನಕ್ಷೆ

ತಾಲ್ಲೂಕು	ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು ●	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು ▲	ಮ.ಕ. ಕೇಂದ್ರಗಳು ⦿
ಮಡಿಕೇರಿ	ಕರಿಕೆ	ಪೆರಾಜೆ	-
	ಕುದುರೆ ಪಾಯ		
	ಕಟ್ಟೆ ಹಳ್ಳಿ		
ಸೋ.ಪೇಟೆ	ಯಡವನಾಡು	ಗೋಣಿಮರೂರು	ಬಸವನಹಳ್ಳಿ
	ಮಾಲಂಬಿ	ಕುಶಾಲನಗರ	
	ಬಸವನಹಳ್ಳಿ		
ವಿ.ಪೇಟೆ	ಬಿಬಿ ಹಳ್ಳಿ	ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ	ಮರೂರು
	ನಾಗರಹೊಳೆ	ತಿತಿಮತಿ (ಗಂಡು &ಹೆಣ್ಣು)	ದೇವರಕಾಡು
	ಗೋಣಿ ಗದ್ದೆ	ಕುಟ್ಟ (ಗಂಡು&ಹೆಣ್ಣು)	ರೇಷ್ಮೆ ಹಡ್ಲು
	ಕೋತೂರು	ಕಾರ್ಮಾಡು	ಕೋತೂರು
	ನಿಟ್ಟೂರು		ಮಲ್ಲಂಗೇರಿ
	ಮರೂರು		ಕಳತ್ಮಾಡು
	ತಿತಿಮತಿ		ನಾಗರ ಹೊಳೆ
			ಸಿಂಕೋನ

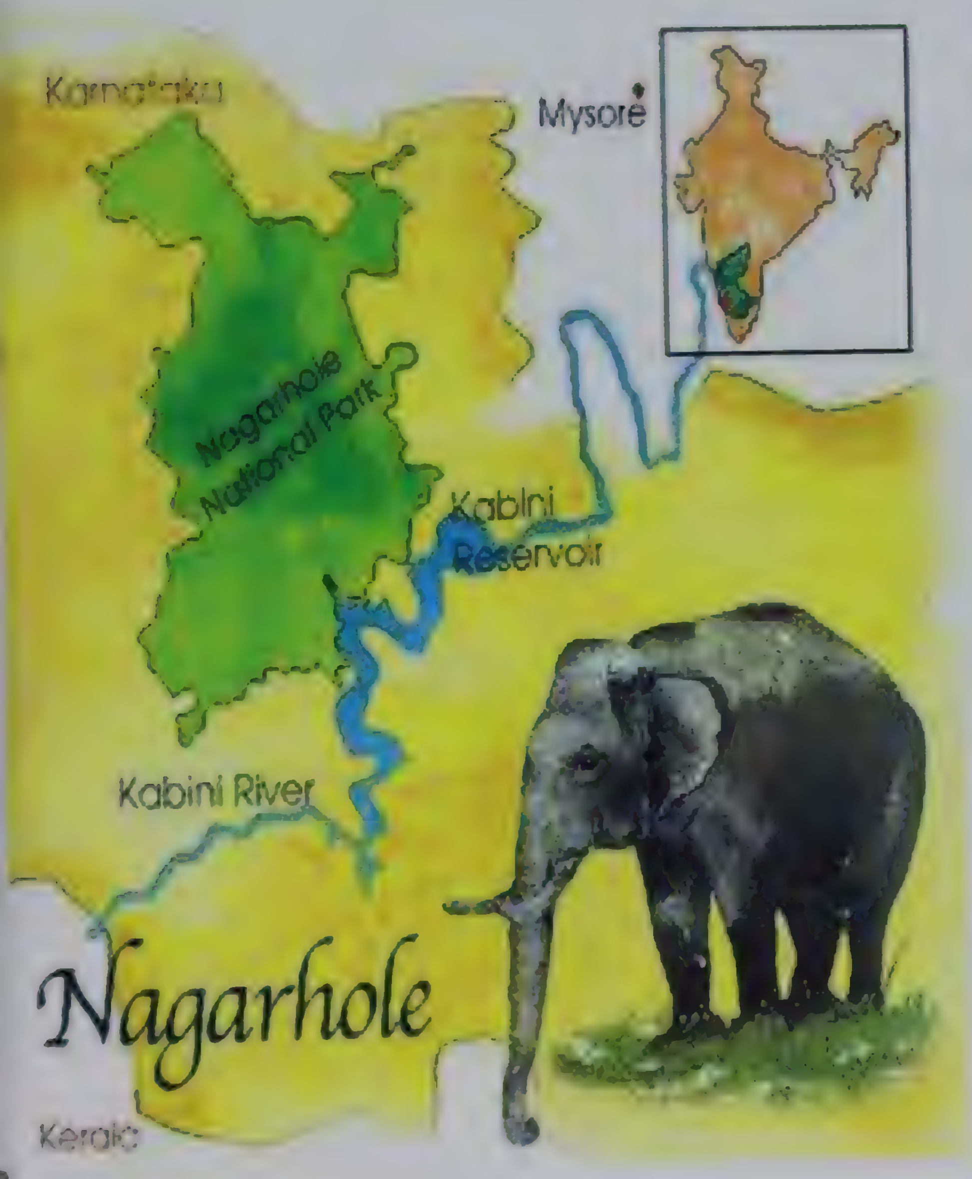
ಗಿರಿಜನ (ಆದಿವಾಸಿ) ರ ವಿವಿಧ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಸತಿ ನಿಲಯಗಳು:

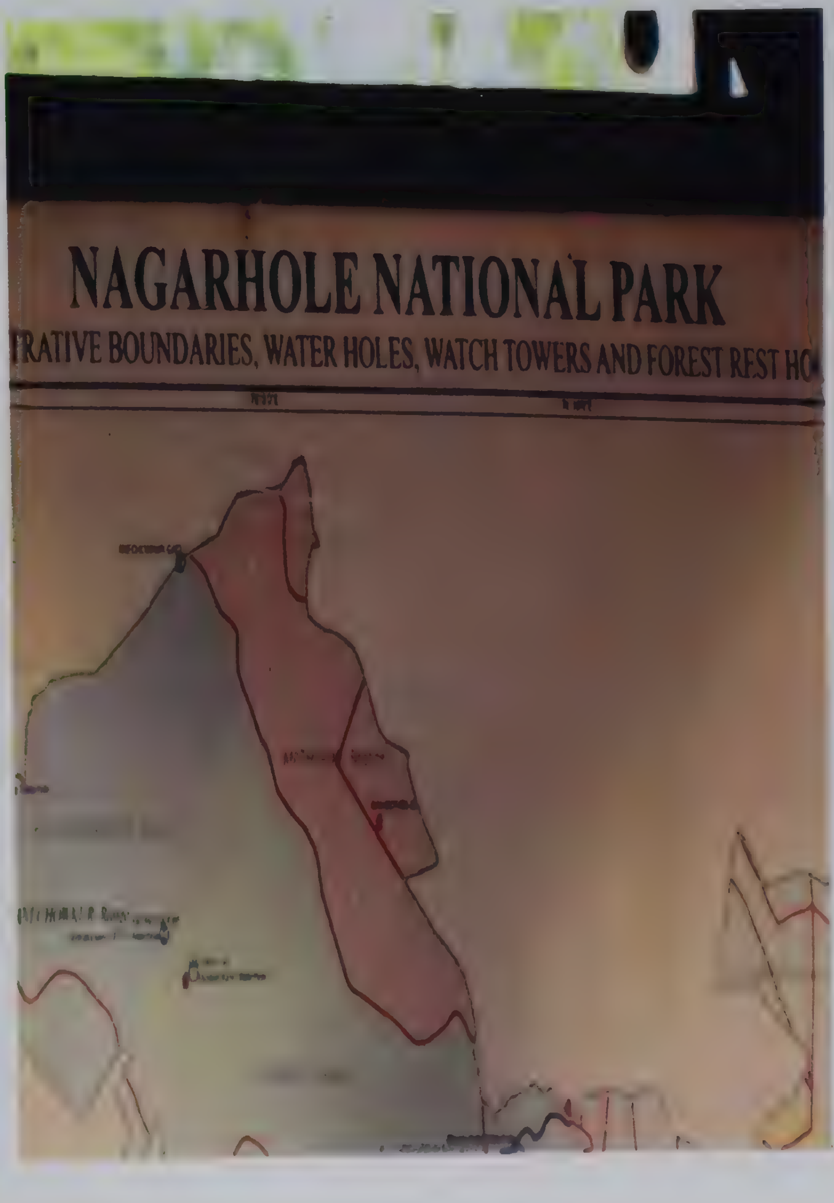

ನಾಗರಹೊಳೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು:

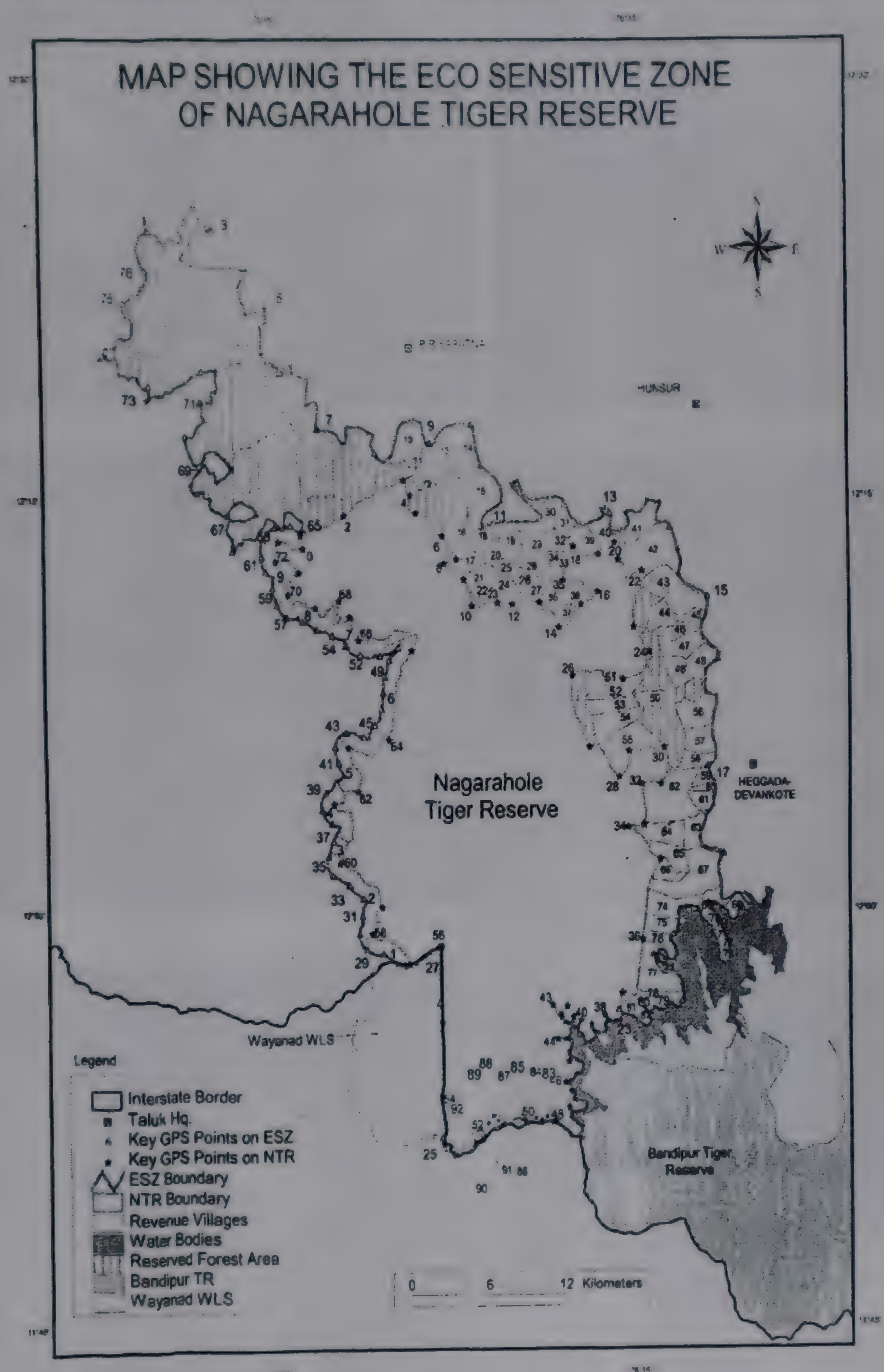

ANNEXURE – II

A. MAP SHOWING THE ECO SENSITIVE ZONE OF NAGARAHOLE TIGER RESERVE

ನಾಗರಹೊಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿನ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣ

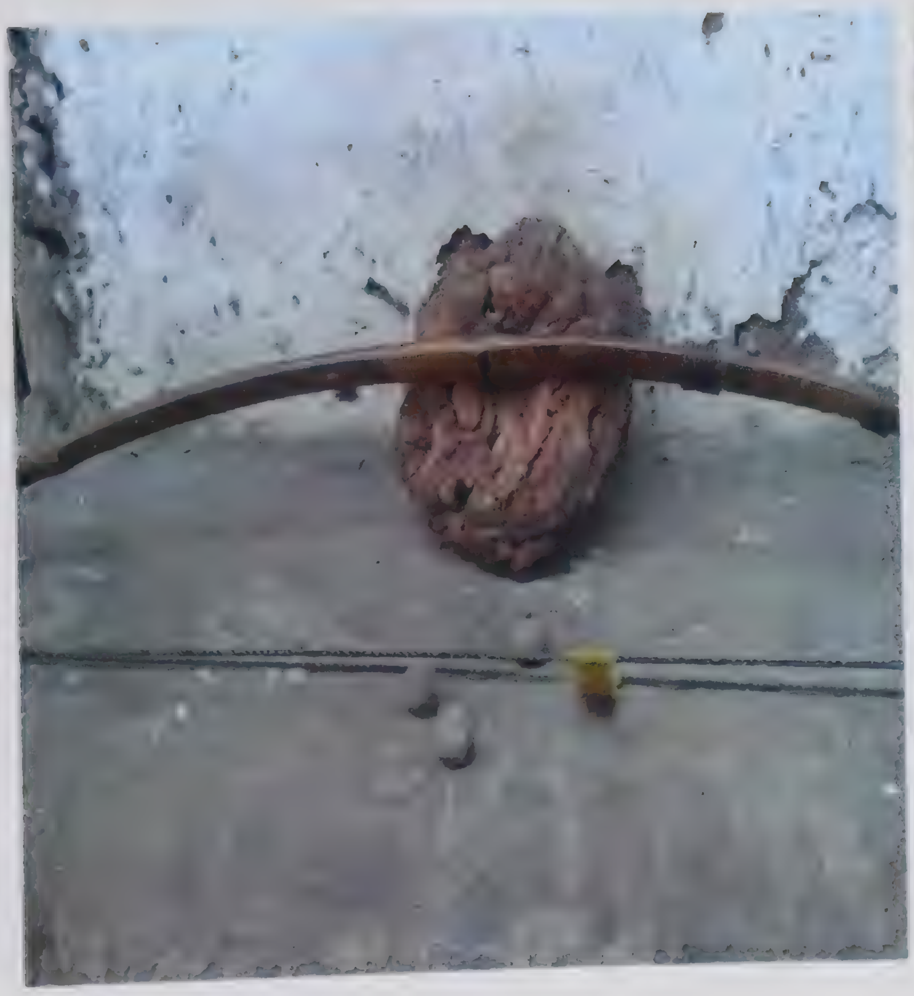

11/06/2016

12/06/2016

ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದಿರುವುದನ್ನು ಸಂಶೋಧಕ ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಈ ಚಿತ್ರಗಳ ಸಾದರ ಪಡಿಸಿರುವುದು.

ಆದಿವಾಸಿಗಳ ವಿವಿಧ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ:

ಕೊಡಗಿನ ತಿತಿಮತಿಯ ಲ್ಯಾಂಪ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ

ಆದಿವಾಸಿ ಹೋರಾಟಗಾರ ಎಮ್.ಬಿ. ಪ್ರಭು ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತಕ ಜೆ. ಸೋಮಣ್ಣ ಬಾಳೆಲೆ ಹಾಗೂ ಆದಿವಾಸಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ವ್ಯಕಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಶೋಧಕನ ಸಂದರ್ಶನ:

ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ವಸತಿ ಯೋಜನೆಯಾಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಪುರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಸುಮಾರು 18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ವಂಚಿಸಿರುವುದರ ಕುರಿತಂತೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವುದು.

ಕೊಡಗಿನ ನಾಗರಹೊಳೆಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಎಮ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಚಿತ್ರ: 01), ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಕಾಶ್ (ಚಿತ್ರ: 02), ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಸಹಾಯಕರಿಂದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ (ಚಿತ್ರ: 03) ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಸಮಾಚರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಮನು ಶೆಣೈರವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ (ಚಿತ್ರ: 04):

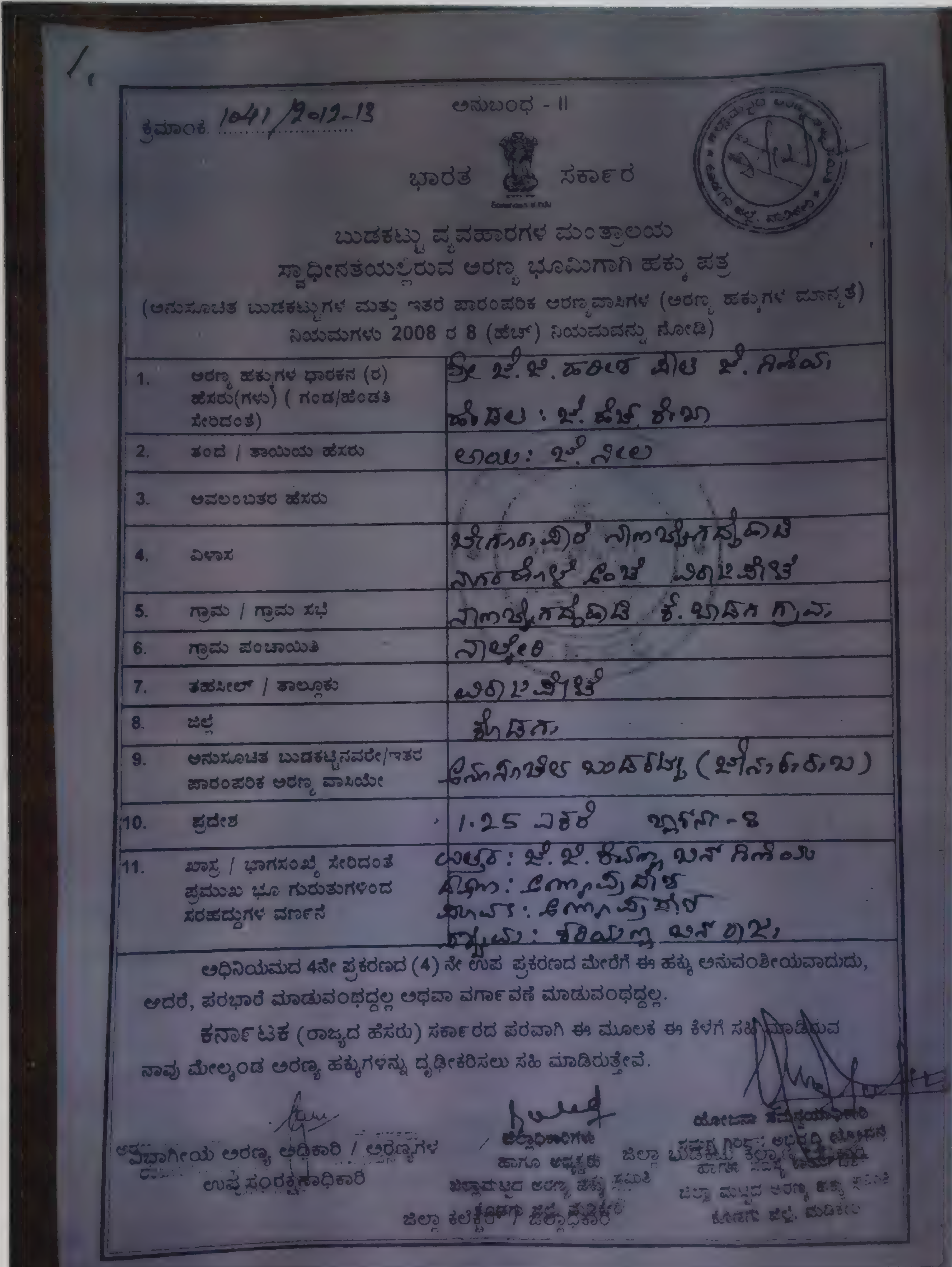

6

ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರ:

1,

ಕ್ರಮಾಂಕ 1041/2012-13

ಅನುಬಂಧ - II

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ

ಬುಡಕಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ

ಸ್ವಾಧೀನತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹಕ್ಕು ಪತ್ರ

(ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯವಾಸಿಗಳ (ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಾನ್ಯತೆ) ನಿಯಮಗಳು 2008 ರ 8 (ಹೆಚ್) ನಿಯಮವನ್ನು ನೋಡಿ)

1.	ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಧಾರಕನ (ರ) ಹೆಸರು(ಗಳು) (ಗಂಡ/ಹೆಂಡತಿ ಸೇರಿದಂತೆ)	[illegible]
2.	ತಂದೆ / ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು	[illegible]
3.	ಅವಲಂಬಿತರ ಹೆಸರು	
4.	ವಿಳಾಸ	[illegible] ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಂಚೆ ವಿರಾಜಪೇಟೆ
5.	ಗ್ರಾಮ / ಗ್ರಾಮ ಸಭೆ	[illegible] ಕೆ. ಬಾಡಗ ಗ್ರಾಮ
6.	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ	ನಾಲ್ಕೇರಿ
7.	ತಹಸೀಲ್ / ತಾಲ್ಲೂಕು	ವಿರಾಜಪೇಟೆ
8.	ಜಿಲ್ಲೆ	ಕೊಡಗು
9.	ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟನವರೇ/ಇತರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅರಣ್ಯ ವಾಸಿಯೇ	ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟು ([illegible])
10.	ಪ್ರದೇಶ	1.25 ಎಕರೆ [illegible] - 8
11.	ಖಾಸ್ರ / ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಭೂ ಗುರುತುಗಳಿಂದ ಸರಹದ್ದುಗಳ ವರ್ಣನೆ	ಉತ್ತರ: [illegible] ದಕ್ಷಿಣ: [illegible] ಪೂರ್ವ: [illegible] ಪಶ್ಚಿಮ: [illegible]

ಅಧಿನಿಯಮದ 4ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (4) ನೇ ಉಪ ಪ್ರಕರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಹಕ್ಕು ಅನುವಂಶೀಯವಾದುದು, ಆದರೆ, ಪರಭಾರೆ ಮಾಡುವಂಥದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವಂಥದ್ದಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕ (ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು) ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ನಾವು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ.

ಅಧಿಭಾಗೀಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ / ಅರಣ್ಯಗಳ ಉಪ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ

ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಸಮಿತಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಡಿಕೇರಿ

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ್ / ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ

ಯೋಜನಾ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿ

ಜಿಲ್ಲಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅರಣ್ಯ ಹಕ್ಕು ಸಮಿತಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಡಿಕೇರಿ

ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಗಳು:

ಮೈಸೂರು ಮಿತ್ರ

16 ಏಪ್ರಿಲ್ 1998.

ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಬದುಕಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟ ನಾಗರಹೊಳೆ ಗಿರಿಜನರು

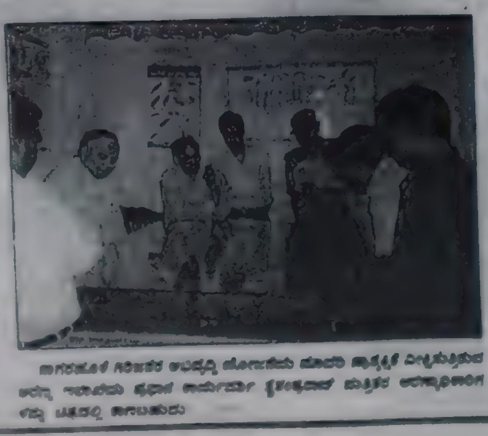

ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕ: ಕೆ. ರಾಮರಾವ್ | ಬೆಂಗಳೂರು-ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಾಶಿತ | ಸಂಪಾದಕ: ಎನ್.ವಿ. ಜೋಶಿ

ಸಂಪುಟ 67 ಸಂಚಿಕೆ 200 | ಬೆಂಗಳೂರು ಮಂಗಳವಾರ 17-11-1998

ನಾಗರಹೊಳೆ: ಗಿರಿಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿ

ಶಕ್ತಿ
SHAKTHI
ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಕನ್ನಡ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ
22-Aug-'1999.

ನಾಗಾಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿರುವ ನಾಗರಹೊಳೆ ಗಿರಿಜನರು

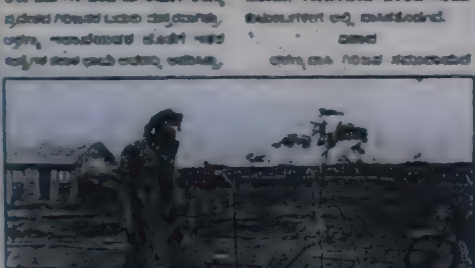
ಪುನರ್ವಸತಿ ಯೋಜನೆ

ಆಂದೋಲನ
ದಿನಪತ್ರಿಕೆ
ಸಂಪಾದಕ: ರಾಜಶೇಖರ ಕೋಟಿ

ನಾಗರಹೊಳೆ ಪ್ರದೇಶದ ಗಿರಿಜನ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲೀಗ ನೆಮ್ಮದಿಯ ವಾತಾವರಣ

ನಾಗಾಪುರ ಎಂಬ ಗಿರಿಜನರ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಮ

ಕನ್ನಡಿಗರ
ಪ್ರಜಾನುಡಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕ: ಕೃಷ್ಣವಟ್ಟಂ

ಸಂಪಾದಕ: ಬಿ. ಎಸ್. ಹರೀಶ್

N/2000/640 ಮೈಸೂರು ಮಂಗಳವಾರ 9 ನೇ ಮೇ 2000 ದೂರವಾಣಿ : 522768, 522769, 342844,

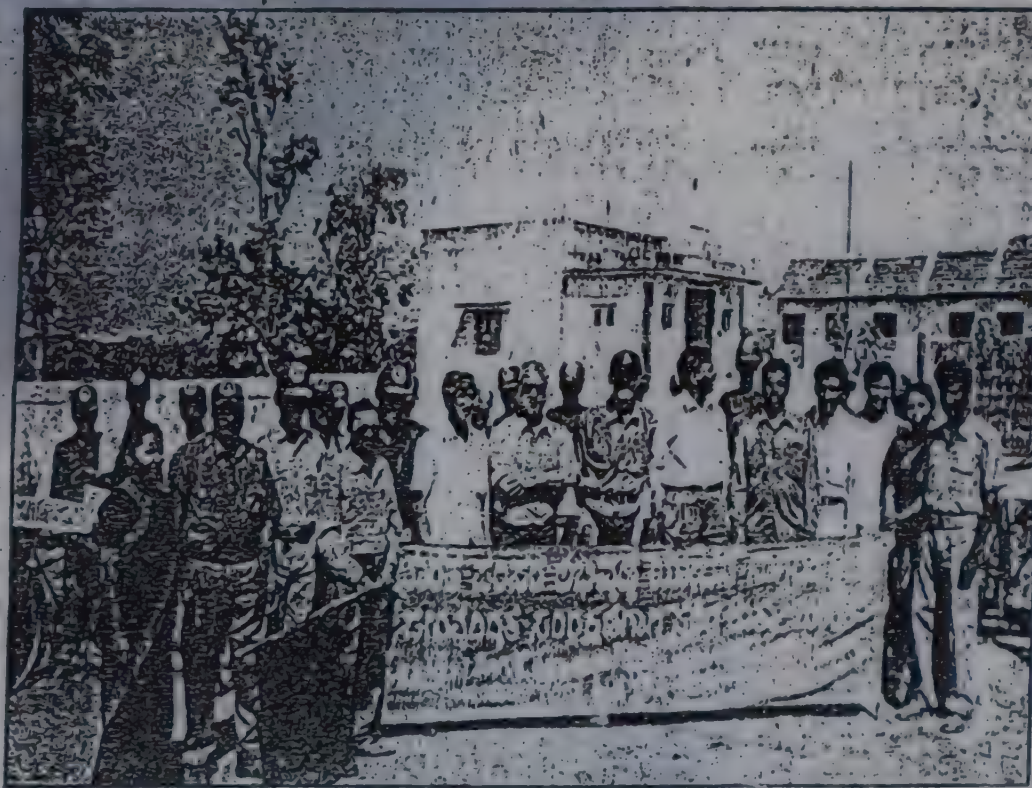
ಮಂಗಳವಾರ ಮೇ 9, 2000 ಕನ್ನಡಿಗರ

ನಾಗರಹೊಳೆ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೆಚ್ಚುಗೆ

ನಾಗರಹೊಳೆ, ಮೇ. 8- ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಗರಹೊಳೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಲಾರ್ಸ್‌ಲುಂಡ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ವನ್ಯಜೀವಿ ವಿಭಾಗ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿ ಸೈಕಲ್ ಜಾಥಾ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೀವಜಾಲದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾಗುವುದು ಇಂದಿನ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಲಹೆಗಾರ ಎಂ.ಬಿ. ಪ್ರಭು ಮಾತನಾಡಿ, ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚಿನ 96 ಹಳ್ಳಿಗಳು 54 ಗಿರಿಜನ ಹಾಡಿಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು, ಈಗಾಗಲೇ 36 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಎಲ್.ಪಿ.ಜಿ. ಗ್ಯಾಸ್, ಗೋಬರ್‌ಗ್ಯಾಸ್, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು, ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯದಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಸಿರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಆದ್ಯತೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂತಹ ಯೋಜನೆ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದರು. ಭಾರತ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯಾಪಕ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿ

ನಾಗರಹೊಳೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸೈಕಲ್ ಜಾಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಡಾ. ಲಾರ್ಸ್‌ಲುಂಡ್, ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವೀಣಾ ಪಿ.ಬಿ., ಭಾರತ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಲಹೆಗಾರ ಎಂ.ಬಿ. ಪ್ರಭು, ಹಿರಿಯ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಸ್.ಕೆ. ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಡಾ. ಪಿ.ಡಿ. ದ್ಯಾವಯ್ಯ ಮತ್ತು ಸೈಕಲ್ ಸವಾರರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ಹುಣಸೂರು, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ ಮತ್ತು ವಿರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 73 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಹಸಿರು ಹಳ್ಳಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಜನರು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗ ಬಾರದು. ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡಗಳಿರದಂತೆ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯ ಎಂದರು. ಭಾರತ ಪರಿಸರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 25 ಮಹಿಳಾ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿತಾಯ ಸ್ವಸಹಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು.

ನಂತರ ಹಸಿರು ನಿಶಾನೆ ತೋರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ 30 ಜನ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರರು 11 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಜಾಥಾಕ್ಕೆ ಲಾರ್ಸ್‌ಲುಂಡ್ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಮತೋಲನ, ಜೀವಜಾಲದ ಉಳಿವಿನ ಚಿಂತೆ, ಸಹಜ ಕಾಡುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಇರುವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಘೋಷಣಾ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಎಸ್.ಕೆ. ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಪಿ.ಡಿ. ದ್ಯಾವಯ್ಯ, ಶುಭಾಶಯ ಕೋರಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಯೋಜಕ ಎ.ಎಂ. ಸುರೇಶ್, ಮಹಿಳಾ ಸಂಯೋಜಕಿ ಪಿ.ಬಿ. ವೀಣಾ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮ ಪರಿಸರ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು.

ಮೈಸೂರು ಮಿತ್ರ

ಮೈಸೂರು–ಮಂಡ್ಯ–ಚಾಮರಾಜನಗರ–ಕೊಡಗು–ಹಾಸನ

ಬೆಳಗಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕ : ಕೆ.ಬಿ. ಗಣಪತಿ B.A;B.L

[illegible]ಗಳವಾರ 19ನೇ ಜೂನ್ 2001 ದೂರವಾಣಿ : 496526, 496527, 496528 ಜಾಹಿರಾತು ವಿಭಾಗ ದೂರವಾಣಿ: 496527 ಬೆಲೆ: 8.30 [illegible]

ನಗರ ಕಚೇರಿಗಳು: [illegible] 3ನೇ ಮಹಡಿ, ಫೋನ್: 431774 ಮತ್ತು ನಂ. 114 ಬಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರಸ್ತೆ, ಮೈಸೂರು, ಫೋನ್: 428[illegible]

ಜಾಗತಿಕ ಮರುಭೂಮೀಕರಣ, ಬರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ

ಮೈಸೂರು, ಜೂ. ೧೮- ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕಿನ ಅಳಲೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮರುಭೂಮೀಕರಣ ಮತ್ತು ಬರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಮಾತನಾಡಿದ ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜಕ ಎ.ಎಂ. ಸುರೇಶ್ ಅವರು, ೧೯೯೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ೧೦೦ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸೇರಿ ಜಾಗತಿಕ ಮರುಭೂಮೀಕರಣ ಮತ್ತು ಬರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಭೂಮಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ ಇದರ ಸದುದ್ದೇಶವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಇತರ ೭೭ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮುಂದಾಗಿ. ಜೂ. ೧೭ರಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ೧೭೭ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಂದೇ ವರ್ಷದ ಜಾಗತಿಕ ಮರುಭೂಮೀಕರಣ ಮತ್ತು ಬರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು.

ಮುಂದುವರೆದು ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರು, ಬರ ಅಟ್ಟಲು ಮರ ನೆಡುವುದೊಂದೇ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಸಿರು ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣದತ್ತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆ ಮುಂದಾಗಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ನೀಡಿದರು.

ಸಸಿ ನೆಡುವುದು ಕೇವಲ ಚಳುವಳಿ ಆಗದೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಎಂ.ಬಿ. ಪ್ರಭು ಹೇಳಿದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭ 'ಮೈಸೂರು ಮಿತ್ರ' ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮುರಳೀಧರ್ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದ ವಿವಿಧ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರಭಾ, ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಅವರುಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವತಿಯಿಂದ ನೀಡಲಾದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿದರು.

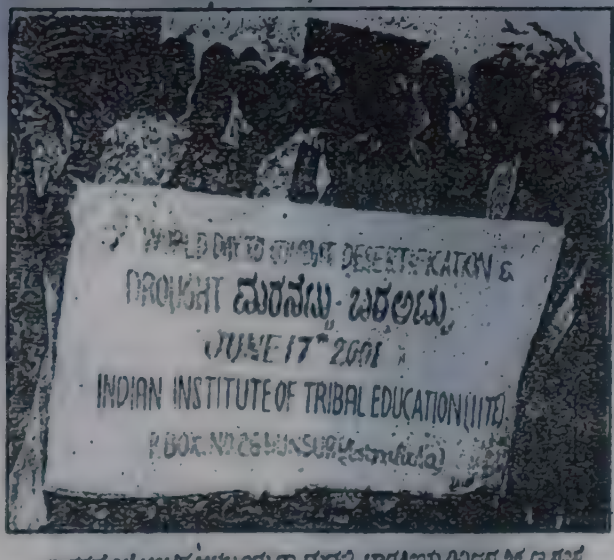
ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮದ [illegible] ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಚಿಣ್ಣಪ್ಪ ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ಬಿ. ಚಂದ್ರಕಲಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ, ಸುರೇಶ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ವನಪಾಲಕ ನಂದಕುಮಾರ್ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಗೈದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೀಡಿಯೋ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಯಾಫ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದರು. - ಹೆಚ್.ಎಸ್.ಎಂ.

ಬುಧವಾರ 20ನೇ ಜೂನ್ 2001

ಮನೆಗೊಂದು ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಗಿಡ

ನಾಗರಹೊಳೆ ಅಂಚಿನ ಅಳಲೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಗಿರಿಜನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಸರ ಜಾಗೃತಿ ಶಿಬಿರ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೊಂದು ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಸಸಿ ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಎಂ.ಬಿ. ಪ್ರಭು ಅವರನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. (ಚಿತ್ರ: ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮುರಳೀಧರ, ಮೈಸೂರು)